

**UCHWAŁA NR XLI/531/2014
RADY GMINY W CHOJNICACH**

z dnia 28 marca 2014 r.

w sprawie uchwalenia zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice"

Na podstawie art. 9, 10, 11, 12 ust. 1, w związku z art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2012 r., poz. 647 z późn. zm.), art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) uchwala się, co następuje: w związku z Uchwałą Nr XVIII/221/2012 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 13 marca 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice

**Rada Gminy w Chojnicach
uchwala, co następuje:**

§ 1.

1. W wyniku zmiany polityki przestrzennej w zakresie wskazania obszarów, na których dopuszcza się lokalizacje elektrowni wiatrowych uchwala się zmianę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice” uchwalonego Uchwałą Nr XI/100.2011 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 30 czerwca 2011 r.

2. Zmiany „Studium ...” obejmują obszary cz. dz. geod. 44/14 obr. Ostrowite, cz. dz. geod. 44/12 obr. Ostrowite, a także dz. geod. 25/3 obr. Ciechocin, dz. 39/38, 39/2, 39/3, 39/39, 14/3 w obr. Ciechocin, dla których zmienia się dotychczasowe ustalenia związane z kierunkami zmian w przeznaczeniu terenów. Granice tych obszarów wrysowano na dotychczasowe załączniki graficzne „Studium...”

3. Jednocześnie aktualizuje się zapisy dotychczasowego Studium w zakresie uwarunkowań ponadlokalnych oraz stanu dotychczasowego zagospodarowania (obowiązujących na obszarze gminy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego), a także dodaje informacje i uwarunkowania dotyczące strefy ochronnej terenu zamkniętego w Niezychowicach.

4. W „Studium ...” uchwalonym Uchwałą Nr XI/100.2011 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 30 czerwca 2011 r. wprowadza się następujące zmiany:

1) w części tekstowej „Studium...” stanowiącej załącznik Nr 1 do uchwały: w części I – „Uwarunkowania”:

- a) aktualizuje się zapisy dostosowując je do obecnego stanu prawnego,
- b) aktualizuje się zapisy dot. uwarunkowań ponadlokalnych,
- c) aktualizuje się treść aneksu zawierającego spis obowiązujących planów miejscowych o plany uchwalone oraz treść załącznika graficznego pokazującego granice planów miejscowych obowiązujących;

2) w części tekstowej „Studium...” stanowiącej załącznik Nr 1 do uchwały: w części II – "Kierunki rozwoju przestrzennego, polityka przestrzenna"

- a) aktualizuje się zapisy dostosowując je do obecnego stanu prawnego,
- b) dodaje się zapisy dot. strefy ochronnej terenu zamkniętego oraz w pkt 2.16 „Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie” dodaje się zapis:

„W obszarach obejmujących cz. dz. geod. 44/14 obr. Ostrowite, cz. dz. geod. 44/12 obr. Ostrowite, a także dz. geod. 25/3 obr. Ciechocin, dz. 39/38, 39/2, 39/3, 39/39, 14/3 w obr. Ciechocin nie przewiduje się lokalizacji elektrowni wiatrowych, ani innych urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW. Ustala się rolne przeznaczenie terenów,”

- c) dodaje się aneks odnoszący się do obszarów objętych zmianą ustaleń Studium;

- 3) w części graficznej „Studium...” stanowiącej załącznik Nr 2.1 Uwarunkowania oznaczono granice obszarów, dla których zmieniono ustalenia „Studium...” w zakresie zmian w przeznaczeniu terenów, a także zasięg strefy ochrony terenu zamkniętego w Nieżychowicach oraz obszary objęte obowiązującymi planami miejscowymi;
- 4) w części graficznej „Studium...” stanowiącej załącznik Nr 2.2. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego – Struktura funkcjonalno-przestrzenna” wprowadzono oznaczenie granic obszarów objętych zmianą, dla których zmieniono ustalenia w zakresie zmian w przeznaczeniu terenów oraz usunięto w tych granicach oznaczenie dopuszczające lokalizacje elektrowni wiatrowych (EW), oznaczono obszary z obowiązującymi planami miejscowymi i pokazano zasięg strefy ochronnej terenu zamkniętego w Nieżychowicach;
- 5) w części graficznej „Studium...” stanowiącej zał. Nr 2.3 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Rozwój systemu infrastruktury technicznej - woda i kanalizacja” oznaczono granice obszarów objętych zmianą, dla których zmieniono ustalenia w zakresie zmian w przeznaczeniu terenów oraz zaktualizowano oznaczenia dotyczące obowiązujących planów miejscowych.

§ 2.

Załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) załącznik Nr 1 – Część tekstowa – scalony tekst „Studium...”;
- 2) załącznik Nr 2 – Część graficzna – ujednolicona
 - a) rysunek Nr 2.1 w skali 1:20000 – „Uwarunkowania” - z uwidocznionymi wprowadzonymi zmianami,
 - b) rysunek Nr 2.2 w skali 1:20000 – „Kierunki zagospodarowania przestrzennego – Struktura funkcjonalno-przestrzenna” – z uwidocznionymi wprowadzonymi zmianami,
 - c) rysunek Nr 2.3. w skali 1:20000 – „Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Rozwój systemu infrastruktury technicznej - woda i kanalizacja” z uwidocznionymi wprowadzonymi zmianami;
- 3) załącznik Nr 3 – rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice”.

§ 3.

Zobowiązuje się Wójta Gminy do realizacji zasad polityki przestrzennej, zawartej w niniejszej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice”.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chojnice.

§ 5.

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.
2. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty oraz poprzez zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady Gminy

Tadeusz Leszczyński

Przedsiębiorstwo Projektowo Realizacyjne "DOM" Sp. z o. o.
83-200 Starogard Gdański ,ul. Kościuszki 34 G
tel (0-58) 562-20-57, (0-58) 561 12 40, fax(0-58) 561-14-78
e-mail: pprdom@pprdom.pl

GMINA CHOJNICE

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO**

Dot. ograniczenia terenów na których dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych

Etap:

Część opisowa zmiany Studium

Projektant	mgr inż. arch. Maria Kielb-Stańczuk (upraw. nr 1334/93, nr wpisu Izby Urbanistów G-006/2002)	Nr umowy 2/2013 z dnia 14 stycznia 2013r.
Opracowanie	mgr inż. arch. Maria Kielb-Stańczuk mgr Karina Mańkowska mgr inż. Marta Dąbrowska	
Sprawdziła	dr inż. arch. Barbara Jaszczyk-Skolimowska (upr urb Nr 1540, nr wpisu Izby Urbanistów G-005/2002)	

data opracowania: **luty – maj 2013r.**

SPIS TREŚCI

strona

I. Część ogólna	3
1. Przedmiot i cel opracowania	3
2. Podstawa opracowania, materiały wyjściowe.....	3
II. Charakterystyka terenu objętego zmianą studium	5
1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu.....	5
2. Stan prawny terenów i dotychczasowe opracowania	5
III. Projekt zmiany studium	15

I. Część ogólna

1. Przedmiot i cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy CHOJNICE (obejmująca fragmenty obrębów geodezyjnych Ciechocin, Ostrowite, Lichnowy) dotycząca ograniczenia terenów, na których dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych.

Zmiana dokonywana jest na wniosek zainteresowanych użytkowników nieruchomości rolnych stanowiących własność Agencji Nieruchomości Rolnych. Zmiana umożliwić ma wykup nieruchomości od ANR na preferencyjnych warunkach dotychczasowym użytkownikom – dzierżawcom gruntów rolnych.

Jednocześnie aktualizuje się część informacyjną Studium – w zakresie uwarunkowań ponadlokalnych (w związku z nowymi dokumentami takimi jak KPZK2030, nowa strategia rozwoju woj. pomorskiego) oraz dot. obowiązujących planów miejscowych na terenie gminy.

2. Podstawa opracowania, materiały wyjściowe

- Umowa nr 2/2013 z dnia 14 stycznia 2013r. pomiędzy Gminą Chojnice a Przedsiębiorstwem Projektowo - Realizacyjnym „DOM” Sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim
- Uchwała Nr XVIII/221/2012 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 13 marca 2012r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chojnice

Materiały wyjściowe:

- 2.1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice uchwalone Uchwałą Nr XI/100/2011 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 30 czerwca 2011r.
- 2.2 Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Chojnice (na potrzeby Studium)-opracowane przez Biuro Projektów i Wdrożeń Proekologicznych „PROEKO” z Gdańska, 2009.
- 2.3 Materiały i dokumenty zgromadzone przez Urząd Gminy w Chojnicach dot. obszaru opracowania zmiany (wnioski, pisma itp.), w tym
 - wniosek Marii i Mariana Sobczyńskich Ciechocin 8/6, 89-620 Chojnice z dnia 02.02.2012r. – dot. dz. geod. 25/3, 39/2, 39/3, 39/38, 39/39 w obrębie geod. Ciechocin oraz dz. 14/3 obręb Ciechocin
 - wniosek Przedsiębiorstwa Rolno-Handlowo-Uslugowego „AGRA” Sp. z o.o. Nowe Ostrowite 13, 89-620 Chojnice – z dnia 17.09.2012r. dot. działek:
 - obręb Ostrowite- dz. 44/14, dz. 3/23, 44/12, 510, 253/1
 - obręb Lichnowy – dz. 163/43, 161/5, 327/3, 327/4

- wnioski organów: Zarządu Województwa Pomorskiego, Komendy Powiatowej Państwowych Straży Pożarnych, Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Gdańsku, PUW w Gdańsku Wydz. Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego

2.4 Wypisy z rejestru gruntów dla obszaru opracowania

2.5 Mapa ewidencyjna gruntów dla obrębów geod. Ciechocin, Ostrowite, Lichnowy

2.6 Wykaz obowiązujących planów miejscowych na terenie gminy Chojnice oraz opracowań w toku - informacja Urzędu Gminy w Chojnicach

2.7 Dane i informacje dot. ewidencji gruntów – Urząd Gminy w Chojnicach oraz mapa WebEWID Powiatu Chojnickiego

3. Zawartość opracowania

Niniejsze opracowanie stanowi etap prac nad opracowaniem zmiany studium.

Opracowanie zawiera:

1) Część opisowa

- przedstawienie zakresu zmiany oraz uzasadnienie przyjętych rozwiązań
- projekt uchwały dot. zmiany Studium wraz z załącznikiem dot. rozstrzygnięcia uwag oraz uzasadnieniem;
- ujednolicony scalony tekst Studium z wyróżnieniem zmian, w tym ze zmienionym, uaktualnionym rysunkiem dot. obszarów obowiązujących planów miejscowych stanowiącym zał. do części tekstowej uwarunkowań

2) Część graficzną składającą się z następujących załączników graficznych do uchwały o zmianie Studium:

2.1. *Uwarunkowania. Synteza – skala 1:20000- ujednolicony rysunek z wyróżnieniem granic obszarów zmian (tj. terenów dla których ustalono inne kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym) oraz uwidocznionymi zmianami*

2.2. *Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Zasady polityki przestrzennej- skala 1:20000 - ujednolicony rysunek z wyróżnieniem granic obszarów zmian (tj. terenów dla których ustalono inne kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym) oraz uwidocznionymi zmianami*

2.3. *Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Rozwój systemu infrastruktury technicznej- woda i kanalizacja. – skala 1:20000 – ujednolicony rysunek z wyróżnieniem granic obszarów zmian (tj. terenów dla których ustalono inne kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym)*

II. Charakterystyka terenu objętego zmianą studium

1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Tereny dla których w ramach zmiany Studium wprowadza się zmiany dotychczasowych kierunków zagospodarowania, przeznaczenia terenów są położone w południowej części gminy, w obrębach geodezyjnych Ciechocin, Lichnowy i Ostrowite. Jest to część obszaru gminy przewidywana w dotychczasowym Studium przede wszystkim na utrzymanie funkcji rolniczych, przy czym na części gruntów rolnych Studium obowiązujące z 2010r. dopuszcza lokalizację elektrowni wiatrowych.

Położenie na tle mapy ewidencyjnej z oznaczeniem granic planów miejscowych obowiązujących oraz w trakcie sporządzania przedstawiono na załączniku graficznym- w załączeniu (opracowano z wykorzystaniem informacji zawartych w serwisie geoportal www.geoportal.gov.pl).

Wnioski inicjujące procedurę zmiany Studium dotyczyły działek położonych w rejonie wsi Lichnowy w obrębie Lichnowy oraz Ostrowite oraz w obrębie Ciechocin.

Fragmenty działek wnioskowanych znajdują się w granicach planu miejscowego uchwalonego dla potrzeb elektrowni wiatrowych – Plan dla fragmentów obr. geod. Lichnowy, Ostrowite, Sławęcín – wg Uchwały Nr XXVII/327/2012 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 29.10.2012r. ,jednakże plan ten ustala dla nich rolne przeznaczenie (dz. 327/4 obr. Lichnowy, 253/1 obr. Lichnowy, cz. 44/14 obr. Ostrowite, cz. 44/12obr. Ostrowite) lub jako droga wewn. – dz. geod.327/3.

Cz. dz. 44/12 obr. Ostrowite znajduje się w granicach planu miejscowego w opracowaniu – Mppz dla fragmentu Obr. Geod. Ostrowite, który został uchwalony na sesji Rady Gminy Chojnice w dniu 22 marca 2013r. – wg projektu tego planu fragment ten przeznaczony jest na cele upraw rolnych- R.

2. Stan prawny terenów i dotychczasowe opracowania

Własność gruntów, klasyfikacja

Obszary objęte zmianą są własnością Agencji Nieruchomości Rolnych, w dzierżawie zainteresowanych zmianą przedsiębiorców, rolników.

Wg klasyfikacji gruntów obszary objęte zmianą Studium stanowią: grunty rolne, na ogół dobrych klas bonitacyjnych, korzystne dla funkcji rolniczych. Na niektórych wskazywanych we wnioskach działkach znajduje się zabudowa związana z produkcją rolniczą.

Ustalenia dotychczasowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice

Uwarunkowania

Obszary wskazane do zmiany Studium nie są obszarami objętymi formami ochrony przyrody. W obecnym zagospodarowaniu i użytkowaniu gruntów to grunty rolne położone poza zwartymi zespołami wiejskimi. W części graficznej dotychczasowego Studium wskazano jedynie, iż potencjalnie mogą stanowić obszar lokalizacji elektrowni wiatrowych, gdyż generalnie pld część obszaru gminy to obszar potencjalnie korzystny dla tego typu lokalizacji. Brano przy tym pod uwagę złożone wnioski oraz uwarunkowania przyrodnicze z opracowania ekofizjograficznego.

Dotychczasowe kierunki zagospodarowania przestrzennego i polityka przestrzenna:

Obszary wskazywane do zmiany Studium to część obszaru gminy przewidywana w dotychczasowym dokumencie przede wszystkim na utrzymanie funkcji rolniczych, przy czym na części gruntów rolnych Studium obowiązujące z 2010r. dopuszcza lokalizację elektrowni wiatrowych (tereny oznaczone jako EW). Przy określeniu kierunków zamian w zagospodarowaniu brano pod uwagę także uwarunkowania krajobrazowe, stąd zasięgi dopuszczalnych lokalizacji są dla części obszarów znacznie okrojone przestrzennie w stosunku do składanych wcześniej wniosków.

Jednocześnie zgodnie z zapisami dotychczasowego Studium obszary dopuszczalnej lokalizacji elektrowni to tzw. obszary problemowe, wymagające dalszych szczegółowszych analiz, w tym np. krajobrazowych czy przyrodniczych opartych o wyniki monitoringów. Dla ewentualnych lokalizacji elektrowni wiatrowych i obszarów ich oddziaływania konieczne jest sporządzenie odpowiednich planów miejscowych, których granice zostaną określone każdorazowo w uchwale Rady Gminy w oparciu o analizy wstępne (zgodnie z art. 14. ust 5 ustawy). Dotychczasowe Studium określa tego typu obszary jako takie, dla których „gmina zamierza sporządzić plany miejscowe”. Ustalono w Studium zasadę lokalizacji elektrowni wiatrowych na podstawie planu miejscowego. W części tekstowej dotychczasowego Studium gminy Chojnice nie określa się szczegółowo konkretnych lokalizacji czy rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii.

Obszary dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wskazano w części graficznej Studium.

Wg zapisów Studium:

Uwarunkowania :

Według „Studium możliwości rozwoju energetyki wiatrowej w województwie pomorskim” w pld części obszaru gminy występują tereny preferowane dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.

/.../

Wnioski do zmiany sposobu użytkowania i zagospodarowania terenu

Potrzeby rozwoju gminy określono na podstawie wniosków złożonych w sprawie zmian dotychczasowego sposobu użytkowania i zagospodarowania terenu.

W trakcie sporządzania studium zebrano szereg wniosków mieszkańców dotyczących przyszłego zagospodarowania i zabudowy. Obrazują one potrzeby mieszkańców. W większości dotyczą lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz mieszkaniowo-usługowej, na gruntach dotychczas rolnych. Wnioski złożyły głównie osoby fizyczne. Przeważają wnioski dotyczące obrębów Charzykowy i Swornegacie.

Duża część wniosków dotyczyła możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych, są to wnioski dotyczące zarówno pojedynczych działek, jak i większych obszarów. Dotyczą one przede wszystkim południowej części gminy.

Rozmieszczenie przestrzenne wniosków oraz ich zestawienie przedstawiono w materiałach planistycznych.

/.../

Ponadto wniesiono szereg wniosków dotyczących lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie gminy. Dotyczyły one pow. łącznie ponad 1000ha i miejscowości

Gockowice

Lichnowy

Niezychowice

Nowa Cerkiew

Ogorzeliny

Ostrowite

Sławęcin

Niektóre z wniosków obejmowały niemal całą południową część obszaru gminy, część wniosków wniesionych przez różne podmioty nakładała się na siebie. Przy rozstrzyganiu możliwości ich uwzględnienia wzięto pod uwagę zarówno uwarunkowania przyrodnicze wskazane w opracowaniu ekofizjograficznym, jak i uwarunkowania krajobrazowe, wyłączając najcenniejsze obszary z takiej formy zagospodarowania. Propozycje lokalizacji zostały także przedyskutowane na zebraniach w gminie, w tym z udziałem sołtysów.

Po wyznaczonym terminie wnoszenia wniosków (w 2010r) wpłynęły dodatkowe wnioski dot. elektrowni wiatrowych w rejonie m. Nowa Cerkiew, Ostrowite, Lichnowy, Pawłówko.

Kierunki:

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Gmina posiada plan założeń do zaopatrzenia gminy w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe, plan ten będzie sukcesywnie aktualizowany.

W Studium dopuszcza się na wniosek zainteresowanych inwestorów lokalizację elektrowni wiatrowych w południowej części obszaru gminy. Szczegółowe usytuowanie elektrowni, granice terenów tych inwestycji oraz wynikające z ich lokalizacji ograniczenia zostaną ustalone w planach miejscowych. W związku z lokalizacją elektrowni (źródeł OZE) wystąpi potrzeba budowy sieci energetycznej niezbędnej do wyprowadzenia wytworzonej energii i jej doprowadzenia do wskazanego przez operatora miejsca przyłączenia oraz przebudowy, rozbudowy lub budowy sieci elektroenergetycznej niezbędnej dla zapewnienia jej odbioru, także linii wysokich i najwyższych napięć należących do różnych właścicieli.

/.../

Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy Chojnice oraz sąsiadujących gminach istnieją bardzo duże zasoby biomasy (drewno, odpady drzewne, sprasowana słoma) i zasoby te mogą być wykorzystane jako paliwa do celów produkcji ciepła.

Zakłada się także znaczne zwiększenie wykorzystania energii słonecznej (głównie kolektorów słonecznych); w przypadku budowy nowych obiektów należy promować tego typu rozwiązania (szczególnie w celu przygotowania ciepłej wody użytkowej).

W „Projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło.....” przedstawiono przewidywane zmiany struktury źródeł ciepła na obszarze gminy Chojnice:

Rodzaj paliwa	Struktura mocy cieplnej	
	2001/2002	2015-2020
paliwa stałe (węgiel koks)	74%	35%
paliwa gazowe	0,5%	15%
odnawialne źródła energii	20%	41%
olej opałowy	4%	4%
energia elektryczna	1,5%	5%

/.../

OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Do terenów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego należą wszystkie wyznaczone w studium nowe tereny inwestycyjne – obszary rozwoju zabudowy, wymienione w rozdziale 2.1. (w tabeli Zestawienie terenów rozwoju zabudowy) Wszystkie te obszary wymagają zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.
/..../

Gmina zamierza sporządzić plany miejscowe także **dla obszarów lokalizacji farm wiatrowych**. Zasięgi przestrzenne tych planów zostaną określone w analizach zasadności przystąpienia do sporządzania planów miejscowych. Analizy te powinny także uwzględniać problemowy charakter takich obszarów oraz wytyczne ekofizjograficzne (w szczególności odpowiednie odległości od atrakcyjnych lęgów ptaków, żerowisk lub noclegowisk ptaków lub od obszarów nad którymi odbywa się intensywna wędrówka ptaków oraz nietoperzy). Wg wytycznych ekofizjograficznych elektrownie powinny być lokalizowane poza obszarami o znaczeniu dla ptaków, w zasięgu min. 800m od obszarów natura 2000, min. 100-200m od granicy lasu, zbiorników wodnych i terenów hydrogeniczych (odległości te każdorazowo zależne są od lokalnych uwarunkowań i wymagają wykonania rocznego, przedrealizacyjnego monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego), a także z dala od zabudowy mieszkaniowej oraz innej chronionej – min. ok. 400m (wartość ta może być skorygowana w wyniku obliczeń analiz akustycznych, dla konkretnych lokalizacji elektrowni).

/.../

W Studium wyznaczono zasięgi terenów rolnych potencjalnie mających zmienić swoje przeznaczenie (obszarów do sporządzenia planów miejscowych) głównie oparciu o wniesione wnioski.

Ustala się możliwość podziału wyznaczonych tak obszarów na mniejsze części dla opracowań planistycznych, logicznie wyodrębnione-funkcjonalnie, przestrzennie, komunikacyjnie i zapewniające ustalenie właściwych zasad zagospodarowania, w tym dotyczących ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych. Wymaga to uzasadnienia przy uchwale o przystąpieniu do sporządzania mpzp istn. uwarunkowaniami szczegółowymi. Delimitacja granic planu powinna się odbyć na etapie analizy wstępnej, przed podjęciem uchwały, stosownie do regulacji przepisu art. 14 ust.5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Każdorazowo granice opracowania planu miejscowego ustalić należy w jednoznaczny sposób w odpowiedniej uchwale Rady Gminy w oparciu o mapy w skalach stosownych do potrzeb (zależnie od przedmiotu planu i rodzaju obszaru) oraz z uwzględnieniem informacji z map ewidencyjnych.

/..../

INNE OBSZARY PROBLEMOWE, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

Wyróżnione obszary problemowe to:

/.../

- obszar dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych – w południowej części gminy oraz w rejonie m. Nowa Cerkiew

Ustala się zasadę lokalizacji elektrowni wiatrowych na podstawie planu miejscowego.

Obszar dopuszczalnej lokalizacji takich inwestycji został wyznaczony orientacyjnie. Na etapie sporządzania miejscowego planu należy jednoznacznie wskazać jego granice, uwzględniając uwarunkowania przyrodnicze i krajobrazowe. Szczególnie ważnym jest obszar dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych w obrębie Nowa Cerkiew – powinien on być dokładnie przeanalizowany ze względu na sąsiedztwo terenów chronionych przyrodniczo (granica obszarów specjalnej ochrony ptaków).

Obszar ewentualnego rozmieszczenia farm wiatrowych to obszar gdzie przewiduje się możliwość lokalizacji obiektów budowlanych niezbędnych dla funkcjonowania zespołów elektrowni wiatrowych, w tym:

- turbin elektrowni wiatrowych,
- dróg wewnętrznych związanych z funkcjonowaniem farmy wiatrowej
- włączeń dróg wewnętrznych do komunikacji publicznej,
- urządzeń i obiektów elektroenergetyki, w tym:
 - linii elektroenergetycznych wysokich napięć odprowadzających energię wytworzoną z wiatru do systemu elektroenergetycznego,
 - abonenckich Głównych Punktów Zasilania
 - linii elektroenergetycznych średnich napięć łączących poszczególne elektrownie wiatrowe,
- innych obiektów związanych z funkcjonowaniem zespołu elektrowni wiatrowych

W obszarze tym (poza lokalizacjami turbin, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz dróg) dopuszcza się prowadzenie gospodarki rolnej, ale może być ustanowiony zakaz lokalizacji zabudowy dla zabudowy zagrodowej, w planie miejscowym zagospodarowania przestrzennego. Na obecnym etapie projektowania nie jest możliwe wskazanie, chociażby orientacyjne, rozmieszczenia poszczególnych elementów tworzących farmę wiatrową.

*Określony w studium zasięg przestrzenny obszarów możliwego rozmieszczenia farm wiatrowych (nie posiadających planów miejscowych) **ma charakter orientacyjny**, a jego granice zostaną ustalone w studium akustycznym po wyborze typu elektrowni wiatrowych oraz po wykonaniu monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego. **Ostateczne zasięgi zostaną ustalone w planach miejscowych sporządzanych dla obszarów farm wiatrowych.***

Ze względu na silne oddziaływanie na krajobraz przy sporządzaniu planów miejscowych mogą być wymagane studia krajobrazowe.

Wg dotychczasowej prognozy oddziaływania na środowisko (opracowanie Proeko, Gdańsk):

*W zakresie rozwoju energetyki wiatrowej, budowa i funkcjonowanie zespołów elektrowni wiatrowych w gminie Chojnice **przyczyni się do wzrostu udziału proekologicznych źródeł energii w bilansie produkcji energii elektrycznej.** Proekologiczność elektrowni wiatrowych polega na wykorzystaniu przez nie odnawialnego źródła energii oraz na braku emisji gazowych, ciekłych i stałych zanieczyszczeń do środowiska. Zespół elektrowni może jednak także spowodować negatywne oddziaływanie na środowisko, zwłaszcza w zakresie jego stanu fizycznego (zagadnienia sozologiczne), funkcjonowania przyrody (zagadnienia ekologiczne) i fizjonomii krajobrazu (zagadnienia estetyczne).*

Zagadnienia sozologiczne w przypadku elektrowni wiatrowych dotyczą przede wszystkim emisji hałasu (oddziaływanie energetyczne). Ocena oddziaływania dopuszczanego zespołu elektrowni wiatrowych w tym zakresie możliwa będzie po wykonaniu studium akustycznego na etapie oceny oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (prognoza) lub oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia (raport). Elektrownie nie spowodują na etapie eksploatacji oddziaływania materialnego na środowisko (emisja odpadów stałych, ciekłych i gazowych) i pozwolą na uniknięcie dodatkowej emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery z energetyki konwencjonalnej. Elektrownie wiatrowe zastępują energetykę konwencjonalną, opartą na spalaniu węgla, ropy lub gazu, lub ograniczają jej rozwój. Tym samym wpływają doraźnie lub docelowo na ograniczenie emisji do atmosfery produktów spalania, czyli przede wszystkim CO₂, SO₂, NO_x i pyłów. To korzystnie oddziałuje na stan zanieczyszczenia atmosfery i powinno wpłynąć na ograniczenie skutków efektu cieplarnianego – klimatycznych i pochodnych. Przyczynę do tego stanowią mogą dopuszczone w projekcie „Studium ...” zespoły elektrowni wiatrowych. Skumulowany efekt oddziaływania farmy elektrowni wiatrowych na środowisko w zakresie sozologicznym można uznać za pozytywny.

Budowa i eksploatacja elektrowni wiatrowych spowoduje skumulowane oddziaływanie na ekosystemy, w tym:

- 1) likwidację siedlisk przyrodniczych na etapie budowy (place montażowe, fundament elektrowni, drogi dojazdowe i montażowe) – dotyczyć to będzie tylko agroekosystemów o małej wartości ekologicznej;
- 2) likwidację roślinności na etapie budowy – dotyczyć to będzie tylko agrocenoz i roślinności ruderalnej o małej wartości ekologicznej;
- 3) przekształcenia siedlisk na etapie eksploatacji (oddziaływanie hałasu) – małe znaczenie ze względu na ograniczony zakres przestrzenny oddziaływania, charakter siedlisk (użytki rolne) i zdolności adaptacyjne przyrody żywej;
- 4) potencjalne oddziaływanie na zwierzęta fruujące, przede wszystkim na ptaki i nietoperze – wymagane przeprowadzenie przedinwestycyjnego monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego.

Skumulowane oddziaływanie dopuszczonych elektrowni wiatrowych na ekosystemy oceniono jako **potencjalnie małe**.

Eksploatacja elektrowni wiatrowych spowoduje skumulowane oddziaływanie na zdrowie ludzi. Będzie to oddziaływanie o charakterze długoterminowym i stałym, odczuwalne przede wszystkim w zakresie emisji hałasu (przy zachowaniu norm dla terenów chronionych) i percepcji zmienionego krajobrazu.

W generalnej ocenie skumulowane oddziaływanie dopuszczonych elektrowni wiatrowych po stronie oddziaływań pozytywnych spowoduje ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, a po stronie oddziaływań negatywnych wpłynie przede wszystkim na zmiany krajobrazu i na warunki życia ludzi. Należy podkreślić, że oddziaływanie na krajobraz będzie okresowe (ok. 25 lat) – po likwidacji elektrowni nastąpi powrót krajobrazu do stanu zbliżonego do obecnego i ustanie emisja hałasu.

/.../

Elektrownie wiatrowe w rejonie gminy Chojnice w przypadku ich realizacji dadzą efekt skumulowany w skali subregionalnej w następujących zakresach:

1. Skumulowane oddziaływanie na krajobraz – elektrownie wchodzące w skład ww. zespołów będą postrzegane: z jednostek osadniczych położonych w ich otoczeniu (w południowej części gminy Chojnice, południowo-wschodniej części gminy Człuchów i północnej części gmin Kamień Krajeński i Kęsowo (woj. kujawsko-pomorskie),

elektrownie widoczne będą z ciągów komunikacyjnych przede wszystkim z drogi krajowej nr 25 i licznych dróg powiatowych. Ewentualna lokalizacja elektrowni wiatrowych w południowej części gminy Chojnice może dać efekt skumulowanego oddziaływania na krajobraz z elektrowniami w gminie Kęsowo i w ograniczonym zakresie w gminie Człuchów (przesłonięcia przez płaty leśne).

2. Oddziaływanie na faunę, zwłaszcza awifaunę dotyczy może zmniejszenia atrakcyjności terenów lokalizacji zespołów elektrowni wiatrowych jako żerowisk oraz przeszkód w przemieszczaniu się ptaków w skali lokalnej. Ze względu na odległości od najbliższych ww. planowanych terenów lokalizacji elektrowni wiatrowych (na ogół rzędu kilku km) efekt skumulowany przy realizacji tych inwestycji prawdopodobnie nie wystąpi.
3. Skumulowane oddziaływanie na klimat akustyczny może wystąpić tylko w skali lokalnej w przypadku bliskiego sąsiedztwa zespołów. O ewentualnym poziomie obniżenia nastaw elektrowni wchodzących w skład ww. zespołów w przyszłości może zdecydować porealizacyjny monitoring akustyczny, uwzględniający skumulowany wpływ poszczególnych zespołów oraz realizowanych zespołów elektrowni wiatrowych w ich otoczeniu na kształtowanie się klimatu akustycznego. Jeżeli porealizacyjny monitoring akustyczny wykaże, że rzeczywisty poziom natężenia hałasu emitowanego przez elektrownie jest niższy niż poziom prognozowany obliczeniowo, to obniżenie nastaw elektrowni nie będzie wymagane.

Najważniejszym efektem skumulowanym oddziaływania elektrowni wiatrowych na środowisko, będzie ich oddziaływanie na krajobraz, które spowoduje zmianę oblicza krajobrazowego Pojezierza Krajeńskiego. Dominujący tam powierzchniowo kulturowy krajobraz rolniczy (uprawowo-osadniczy) zastąpiony zostanie kulturowym krajobrazem rolniczo-infrastrukturalnym (przemysłowym), w którym specyficzną dominantą fizjonomiczną będą stanowić konstrukcje elektrowni wiatrowych, postrzegane w dużych zespołach, pojedynczo z bardzo różnych odległości.

Oddziaływanie na krajobraz będzie okresowe (20 – 25 lat) i zabezpieczy rejon ich lokalizacji przed wprowadzeniem zainwestowania osadniczego, trwale dewaloryzującego krajobraz.

Plany miejscowe w opracowaniu oraz plany miejscowe obowiązujące

Analiza położenia działek wnioskowanych wstępnie do objęcia zmianą Studium na tle granic planów przedstawiona została na zał. graficznym w skali 1:20000

Część z wnioskowanych działek (np. 327/4 obr. Lichnowy, 253/1 obr. Ostrowite, cz. 44/14 obr. Ostrowite i 44/12 obr. Ostrowite, dz. 327/3 obr. Lichnowy .) znajduje się w granicach obowiązującego planu miejscowego dla fragmentów obr. geod. Lichnowy, Ostrowite, Sławęcín – przy czym wg ustaleń tego planu (wg Uchwały Nr XXVII/327/2012 z dnia. 29.10.2012r. Dz. Urz. Woj. Pom. z 2012r. poz. 3952 z dn. 06.12.2012r.) nie są to grunty przewidziane dla lokalizacji elektrowni wiatrowych lecz grunty rolnicze – R lub istn. drogi.

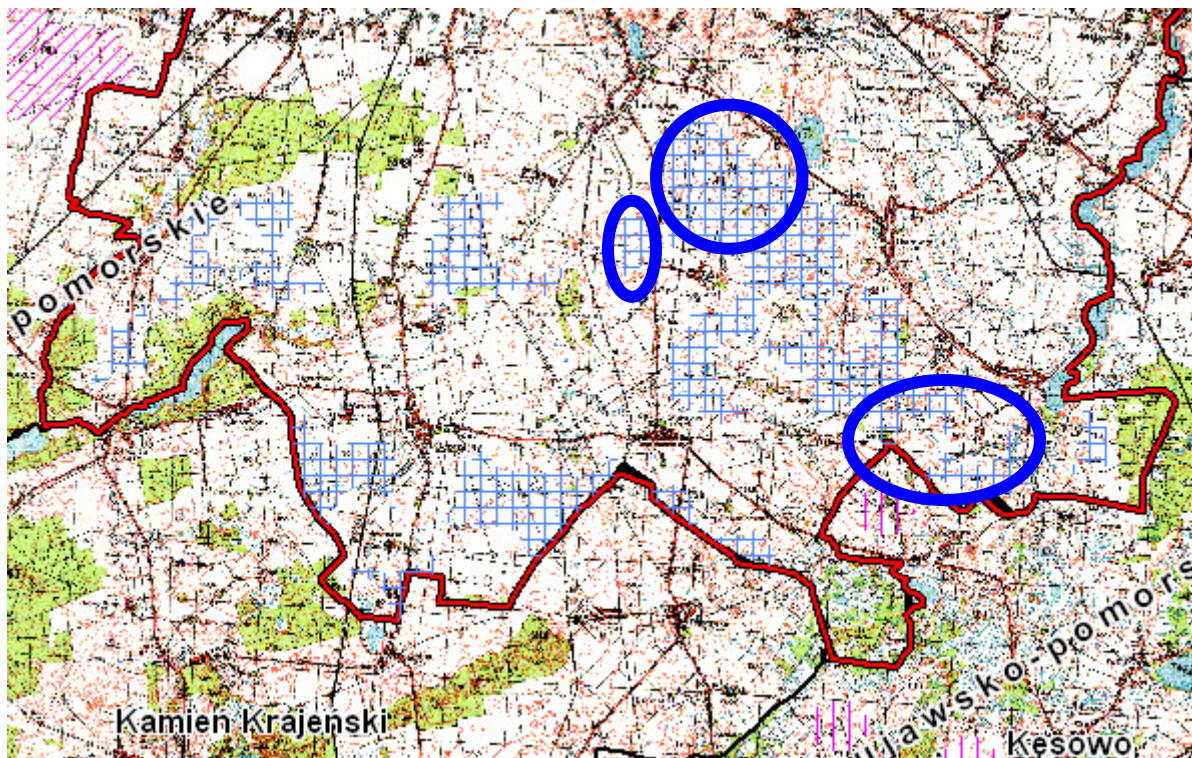
Fragment dz. geod. 44/12 obr. Ostrowite znajduje się w granicach planu miejscowego terenów obejmujących obszar od lokalizację elektrowni wiatrowych wraz z obszarem oddziaływania dla fragmentu obrębu geod. Ostrowite (plan sporządzany na podstawie Uchwały Nr XIV/142/2011 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 28.09.2011r. dla fragmentów obrębu geod. Ostrowite, uchwalony Uchwałą Nr XXXIII/396/2013 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 22 marca 2013r., obecnie skierowany do sprawdzenia przez Wojewodę i do publikacji)

przy czym wg ustaleń projektu tego planu nie są to grunty przewidywane dla lokalizacji elektrowni wiatrowych a jedynie dla funkcji rolniczych –R (skraj obszaru planu).

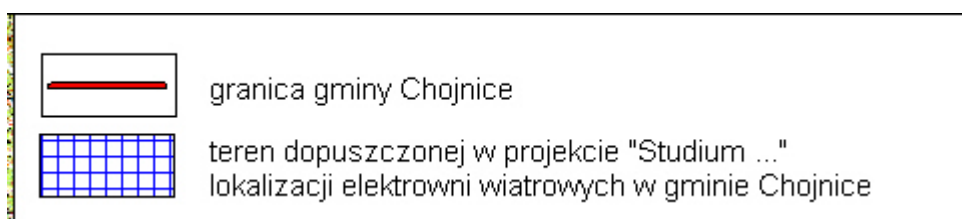
Część z wnioskowanych nieruchomości tj. dz. 163/43 obr. Lichnowy, dz. 161/5 obr. Lichnowy czy dz. 3/23 obr. Ostrowite są usytuowane poza wskazywanymi w dotychczasowym Studium gminy Chojnice obszarami dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych, zatem zmiana dla tych dz. jest **bezprzedmiotowa**.

Podsumowując:

Analiza wnioskowanych zmian na tle dotychczasowego Studium gminy oraz granic planów miejscowych związanych z elektrowniami wiatrowymi, uchwalonych iw trakcie sporządzania wskazuje, iż zmiana Studium dotyczyć ma jedynie **cz. dz. geod. 44/14 obr. Ostrowite, cz. dz. geod.44/12 obr. Ostrowite a także dz. geod. 25/3 obr. Ciechocin, dz. 39/38, 39/2, 39/3, 39/39,14/3 w obr. Ciechocin.**

Lokalizacja obszarów dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych wg dotychczas obowiązującego Studium z 2011 r. na tle mapy gminy Chojnice

Orientacyjna lokalizacja wnioskowanego ograniczenia dopuszczenia lokalizacji elektrowni wg zgłoszonych wniosków

W załączeniu:

Wrys z części graficznej Studium... w skali 1:20 000 z pokazaniem granic wnioskowanych działek

Wnioski dot. wyłączenia dopuszczenia lokalizacji elektrowni na tle mapy ewidencyjnej i granic planów miejscowych uchwalonych i w trakcie sporządzania – w skali 1:20000

3. Złożone wnioski dotyczące Zmiany Studium

Wniosek, który zainicjował procedurę sporządzenia zmiany Studium wpłynął od zainteresowanych przedsiębiorców, rolników. Dotychczasowe zapisy wskazujące dopuszczalność lokalizacji elektrowni wiatrowych na gruntach rolnych, których są wieloletnimi dzierżawcami skutkowały niemożnością zakupu gruntów od Agencji Nieruchomości Rolnych na preferencyjnych warunkach (ze względu na potencjalny wzrost wartości tych nieruchomości).

Ponadto zgodnie z art. 29 ust 4 ustawy z dnia 19 października 1991r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (t.j. Dz. U. z 2012r. poz. 1187, ze zm.)

Art. 29. 4. Agencji przysługuje prawo pierwokupu na rzecz Skarbu Państwa przy odsprzedaży nieruchomości przez nabywcę w okresie 5 lat od nabycia tej nieruchomości od Agencji.

W praktyce ANR w aktach notarialnych zastrzega sobie prawo odkupu nieruchomości, prawo to ujawniane jest w księdze wieczystej nieruchomości, niezależnie kto będzie wówczas właścicielem nieruchomości w sytuacjach gdy nastąpiła zmiana przeznaczenia nieruchomości na cele nierolne w związku z ich uchwaleniem nowego planu miejscowego albo wydaniem decyzji o warunkach zabudowy, bądź w uchwalonych czy zmienionym studium uwarunkowań i kierunków zagosp. przestrzennego gminy nieruchomość ta została przewidziana na cele nierolne, a nawet gdy zostały podjęte uchwały o przystąpieniu do uchwalenia lub zmiany mpzp czy studium a zgodnie z projektem tego planu nieruchomość ma być przeznaczona na cele nierolne. W szczególności dotyczy to sytuacji, gdy na przedmiotowej nieruchomości wskazano lokalizację elektrowni wiatrowej.

Opisany stan prawny i faktyczny powoduje, iż dzierżawcy gruntów rolnych zainteresowani wykupem nieruchomości od ANR z obawy przed skutkami finansowo-prawnymi zainteresowani są jednoznacznym określeniem, iż na gruntach którymi są zainteresowani gmina **nie zamierza zlokalizować elektrowni wiatrowych** w planie miejscowym, a zatem **nie wskazuje takich potencjalnych lokalizacji w dokumencie określającym politykę przestrzenną – tj. w Studium**, będącym podstawą dla opracowywanych zgodnie z jego ustaleniami późniejszych planów miejscowych.

Ponieważ dotychczasowe przeprowadzone procedury planistyczne dotyczące gminy Chojnice związane z farmami elektrowni wiatrowych wykorzystują praktycznie docelową moc przyłączeniową do sieci elektroenergetycznej na najbliższe lata, zmiana w dokumencie Studium nie będzie stanowiła istotnego ograniczenia dla rozwoju energetyki ze źródeł odnawialnych w gminie Chojnice.

Po ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzania zmiany Studium (obwieszczenie Wójta, ogłoszenie prasowe w „Gazecie Pomorskiej” z dnia 18.03.2013r. oraz w BIP Urzędu Gminy, z dnia 18.03.2013r.), w ustawowym okresie przyjmowania wniosków,

tj. 21 od dnia otrzymania zawiadomienia/ogłoszenia prasowego (do 10 kwietnia 2013r.) wpłynęły do Urzędu Gminy w Chojnicach następujące wnioski:

- Wniosek – zawierający informacje dot. uwzględnienia w opracowaniu strategii rozwoju woj. pomorskiego z 2012r. planu zagospodarowania przestrzennego woj. pomorskiego z 2009r oraz innych opracowań i dokumentów związanych z polityką ponadlokalną...- pismo Zarządu Woj. Pomorskiego DRRP-GW.7637.83.2012 z dnia 28.03.2013r.

Wniosek ten uwzględniono poprzez **uaktualnienie części uwarunkowań** o elementy wynikające ze sporządzonych i zatwierdzonych po dacie uchwalenia dotychczasowego Studium gminy Chojnice (tj po 30 czerwca 2011r) opracowań ponadlokalnych.

- Pismo Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Chojnicach - PR-II.5562.04.2013.DJ z dnia 10.04.2013r. – inf. o potrzebie/konieczności uwzględnienia rozpoznania zagrożeń miejscowych i pożarowych oraz dokonania analizy możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych w zakresie zaopatrzenia wodnego dla celów przeciwpożarowych oraz dróg pożarowych i dojazdów do planowanej zabudowy – **wniosek ten jest bezprzedmiotowy w zakresie planowanej zmiany Studium.**
- Pismo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chojnicach z dn. 22.03.2013r. – **nie wniósł wniosków.**
- Pismo Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Gdańsku z dn. 19.04.2013r. - Pismo nr 1059/13 – wniosek dot. konieczności utrzymania 3km strefy ochronnej wraz z pasem ograniczeń budownictwa wysokościowego i przemysłowego wokół obiektu K-1245 Niezychowice ustanowionej na podstawie decyzji lokalizacyjnej nr 035/77 z dnia 20.12.1977r ; utrzymanie strefy jest niezbędne w celu wyeliminowania negatywnego wpływu inwestycji budowlanych na możliwości wykrywania i śledzenia obiektów powietrznych przez stacje radiolokacyjne w w/w kompleksie; wprowadzić do studium zapis o konieczności każdorazowego uzgodnienia lokalizacji obiektów budowlanych o wys. równej lub większej od 50m nad poziomem terenu przed wydaniem pozwolenia na budowę z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP w Warszawie.

Wniosek został uwzględniony poprzez naniesienie strefy wokół terenu zamkniętego w Niezychowicach.

- Pismo PUW w Gdańsku Wydz. Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego z dn. 16.04.2013r. Pismo BZK-II.742.3.2013.KA – wniosek aby uwzględnić wymagania obrony cywilnej, w szczególności wynikające z rozp. Min. Infrastruktury z dnia 7 maja 2004r. w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrz. potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa Dz. U. Nr 125 z 2004r. poz. 1309. Należy dokonać charakterystyki przestrzennych zagrożeń wraz z podjęciem działań likwidujących - **wniosek ten jest bezprzedmiotowy w zakresie planowanej zmiany Studium.**
- Pismo EO/DR/RP/ŁPs/565/2013 ENEA Operator Sp. z o.o. ul. Strzeszyńska 58, 60-479 Poznań z dnia 06 maja 2013r. . Informacja o przebiegu w obszarze gminy linii elektroenergetycznej WN-110kV relacji Chojnice Przemysłowa-Sępólno oraz potrzebie uwzględnienia strefy technologicznej wokół linii o

wielkości w poziomie 40m (po 20m po każdej stronie od środka linii), w której należy uwzględnić ograniczenia w zagosp. np. zakaz sadzenia roślinności wysokiej. Informacja dot. potencjalnego przyłączenia źródeł energii odnawialnej w szczególności farm wiatrowych do sieci - dystrybucyjnej WN-110kV oraz do sieci przesyłowej NN-220kV, po złożeniu odpowiedniego wniosku oraz po ocenie możliwości przyłączenia i jego wpływu na Krajowy System Elektroenergetyczny, przy czym skutki ew. przyłączenia do sieci mogą wykraczać poza granice administracyjne gminy (np. przebudowa linii elektroenergetycznej). W studium powinno się dopuścić możliwości przyłączenia źródeł wytwórczych na każdym poziomie napięcia, a zatem przewidywać możliwość budowy sieci elektroenergetycznej zarówno łączącej poszczególne jednostki wytwórcze jak i sieci do wyprowadzenia mocy z farmy wiatrowej do sieci danego operatora oraz budowę stacji transformatorowej na wydzielonej działce (z dojazdem ciężkiego sprzętu0 oraz przebudowę/rozbudowę sieci niezbędnej do wyprowadzenia mocy do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Dokumenty planistyczne powinny uwzględniać uwagi zawarte w załączniku do pisma zawierającym uwagi i uwarunkowania dot. zaopatrzenia w energię elektryczną oraz związane z lokalizacją źródeł energii.

Wniosek zostanie uwzględniony w opracowaniu.

Nie wniesiono żadnych innych wniosków.

4. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Dla zmiany Studium przystąpiono do procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, Wójt Gminy uzgodnił zakres i stopień szczegółowości prognozy z organami RDOŚ w Gdańsku i PPIS w Chojnicach, zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 03 października 2008r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (DZ.U. z 2008r Nr 199,poz. 1227 ze zm.).

Nie zgłoszono żadnych wniosków dot prognozy ze strony społeczeństwa.

III. Projekt zmiany studium

Studium nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy prawnej dla wydawanych decyzji administracyjnych. Jest to dokument obejmujący obszar gminy w jej granicach administracyjnych, stanowiący wykładnię polityki przestrzennej gminy. Obowiązuje Wójta Gminy oraz Radę Gminy, zwłaszcza w działaniach związanych ze sporządzaniem planów miejscowych, które w myśl ustawy nie mogą być sprzeczne z ustaleniami studium (nie mogą naruszać ustaleń studium). Jest to dokument sporządzany obligatoryjnie dla każdej gminy, na podstawie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zakres rzeczowy opracowania oraz sposób i tryb formalny wynika z przepisów ustawowych. Forma opracowania, jego zakres w części tekstowej i graficznej muszą być zgodne z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Studium, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2012r. poz. 647, ze zm.), sporządza się **uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju przestrzennego i planu zagospodarowania województwa oraz strategii rozwoju gminy.**

W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z art. 9 i 10 ustawy.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w art. 1 ust. 2 ustala też konieczność uwzględnienia w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

- Wymagań ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury;
- Wzorów architektonicznych i krajobrazowych;
- Wymagań ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych;
- Wymagań ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- Wymagań ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi, mienia oraz potrzeby osób niepełnosprawnych;
- Wzorów ekonomicznych przestrzeni;
- Prawa własności;
- Potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa;
- Potrzeb interesu publicznego.

Ponadto zmiana ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2010r. nakazuje uwzględniać potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w szczególności telekomunikacyjnych sieci szerokopasmowych, a także (art. 10. ust 2a – dodany zmianą ustawy z dnia 06 sierpnia 2010r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – Dz. U. Nr 155 poz. 1043, która weszła w życie z dniem 25 września 2010r.) jeżeli przewiduje się na obszarze gminy „wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł

energii o mocy powyżej 100kW, a także ich stref ochronnych związanych ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, w studium ustala się ich rozmieszczenie”.

Dotychczasowe Studium z 2011r. **sporządzane było w okresie 2009-2011**, w związku z Uchwałą Nr XVII/236/2004 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 24 kwietnia 2004r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia ZMIAN w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice;

Projektowanie, planowanie przestrzenne jest procesem ciągłym. Należy zatem uwzględniać w dokumentach planistycznych zmiany stanu prawnego i faktycznego, odpowiednio, w miarę potrzeb, modyfikując ich ustalenia.

Zgodnie z ustawą – art. 27 Zmiana studium następuje w takim trybie w jakim jest ono uchwalane, zatem po przeprowadzeniu procedury wynikającej z art. 11 ustawy.

Zgodnie z rozporządzeniem dot. zakresu i formy studium:

§ 8. 1. Przepisy niniejszego rozporządzenia stosuje się również do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w zakresie objętym zmianą.

2. Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy polegającej na uzupełnieniu studium o pojedyncze ustalenia, o których mowa w art. 10 ust. 2, wyklada się do publicznego wglądu w formie ujednoliconego projektu studium z wyróżnieniem projektowanej zmiany.

3. Ujednolicona forma projektu studium, o której mowa w ust. 2, stanowi załącznik do uchwały, o której mowa w art. 12 ust. 1 ustawy.

1. Zmiana Studium a art. 9 ust. 2 ustawy

W okresie od uchwalenia dotychczasowego Studium (uchwała z dnia 30 czerwca 2011r.) opracowano i zatwierdzono jednakże liczne opracowania regionalne, ponadlokalne, w tym:

- **Strategia rozwoju woj. pomorskiego** - uchwalona uchwałą Nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012r.
- **Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018** - uchwała Nr 415/XX/12 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dnia 25 czerwca 2012r.
- Uchwała Nr 416/XX/12 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dnia 25 czerwca 2012r. w sprawie wykonania „Planu Gospodarki odpadami dla województwa Pomorskiego 2018”
- **Program Ochrony Środowiska Woj. Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020** – Uchwała Nr 528/XXV/12 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2012r.

Uchwała Sejmiku Woj. Pom. dot. Zaborskiego Parku Krajobrazowego- nr 144/VII/11 z dnia 27 kwietnia 2011r. – Dz. Urz. Woj. Pom. z 2011r. Nr 66 poz. 1459. – studium dotychczasowe uwzględnia fakt uchwalenia tej uchwały

1.1. Studium a KPZK 2030

Koncepcja zagospodarowania przestrzennego kraju 2030 – przyjęta Uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011r. , opublikowana w MP z 2012r. poz. 252

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju określa zasady prowadzenia polityki przestrzennej przede wszystkim w oparciu o ustrojową zasadę zrównoważonego rozwoju i wynikające z niej zasady planowania publicznego:

- zasadę racjonalności ekonomicznej,
- zasadę preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę,
- zasadę przezorności ekologicznej,
- zasadę kompensacji ekologicznej,
- zasadę hierarchiczności celów zapewniającą koordynację działalności wszystkich podmiotów podejmujących decyzję z poszanowaniem subsydiarności organizacji władz samorządowych,
- zasada dynamicznego strefowania i wyznaczania obszarów planistycznych,
- zasada partycypacji społecznej (szerokiej i aktywnej).

Cel strategiczny polityki przestrzennego zagospodarowania kraju sformułowany jest następująco:

Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.

Osiąganie tego celu musi się odbywać z zachowaniem spójności przyrodniczo-kulturowej służącej realizacji konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju.

W KPZK 2030 wskazano sześć ściśle powiązanych i dopełniających się wzajemnie celów polityki przestrzennej:

- 1) podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury układu osadniczego sprzyjającej spójności;
- 2) poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich obszarów;

- 3) poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej;
- 4) kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski;
- 5) zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa;
- 6) przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego

KPKZ 2030 zawiera zestaw mierników skuteczności i efektywności realizacji ustalonych celów.

Spośród w/wym celów polityki przestrzennej do obszaru gminy Chojnice należy odnieść następujące działania służące realizacji celów rozwoju określonych w KPKZ 2030:

- Wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich poprzez wzmacnianie potencjału rozwojowego w wymiarze lokalnym, np. w zakresie produkcji energii w oparciu o lokalne źródła surowców, inwestycji w infrastrukturę techniczną (energetyka niskich napięć), zwiększenie produktywności działalności rolniczej;
- Budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej poprzez wsparcie rozwoju wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych;
- Rozwój zintegrowanego transportu publicznego miasto-wieś i poprawa dostępności do dóbr i usług publicznych;
- Optymalne wykorzystanie obszarów wiejskich o funkcjach rolniczych dla zapewnienia strategicznych interesów państwa poprzez ochronę terenów najlepszych dla produkcji rolnej i leśnej przed przeznaczaniem ich na cele nierolnicze i nieleśne;
- Przeciwdziałanie fragmentacji systemów przyrodniczych i dostosowanie struktur krajobrazu tworzących obszar korytarza ekologicznego do wymagań bytowych i migracyjnych grup gatunków chronionych o określonych potrzebach terytorialnych i powiększenie systemu o trasy przelotów ptaków, nietoperzy i migracji organizmów wodnych;
- Wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (EKK) w tym objęcie ochroną prawną najcenniejszych pod względem przyrodniczym i kulturowym krajobrazów naturalnych i historycznych, w tym układów ruralistycznych oraz stanowisk archeologicznych;
- Racjonalizacja gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych kraju, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego. Wprowadzony zostanie wymóg lokalizowania przemysłów wodochłonnych wyłącznie na obszarach wyznaczonych w planach wojewódzkich;
- Zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych;

- Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na to zagrożenie, m.in., zwiększenie możliwości wydobycia gazu ziemnego, w tym ze złóż niekonwencjonalnych (np. gaz łupkowy) oraz zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych, w tym energię wiatru, biogazu i biomasy;
- Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego poprzez prowadzenie planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego zdolnego do efektywnej koordynacji działań podmiotów publicznych i polityk publicznych, a także wzmocnienie instytucjonalne i jakościowe planowania przestrzennego.

Przedmiotem polityki przestrzennego zagospodarowania kraju jest całe jego terytorium, a jej cele i instrumenty są różnicowane w zależności od specyfiki poszczególnych obszarów funkcjonalnych i ukierunkowane są na wykorzystanie ich specyficznego potencjału geograficznego dla osiągania celów rozwojowych kraju.

Dla realizacji celów KPZK 2030 wyznaczono obszary funkcjonalne, które będą delimitowane na różnych poziomach zarządzania (krajowym, regionalnym, lokalnym).

Do obszaru gminy Chojnice można odnieść następujące typy obszarów funkcjonalnych:

- **Miejskie ośrodki lokalne** – strefa ogranicza się do samego ośrodka lokalnego; nie mają swojego zaplecza funkcjonalnego w postaci wyznaczonego obszaru funkcjonalnego, ale mają szansę na koncentrację funkcji gospodarczych oraz służą obszarom wiejskim swoim zapleczem usługowym; ośrodki takie mogą być wskazane w strategii rozwoju województwa, w regionalnych i lokalnych programach; wprowadzie obszar ten dotyczyć może np. miasta Chojnice a nie bezpośrednio obszaru gminy wiejskiej, lecz ewentualne jego wyznaczenie może mieć znaczenie dla obszaru gminy;
- **Wiejskie obszary funkcjonalne** - Celem polityki przestrzennego zagospodarowania kraju na tych obszarach jest utrzymanie i rozwijanie więzi społeczności lokalnych oraz zachowanie relacji między istniejącymi strukturami przestrzennymi. Zagrożeniem dla tych obszarów są dezintegracja oraz niepełne procesy urbanizacyjne. W ramach strategii rozwoju województwa oraz planów zagospodarowania przestrzennego województw (pzipw) tereny te powinny zostać wyznaczone jako obszary o dobrych warunkach do rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych;
- **Obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej** wymagające ochrony przed zmianą użytkowania w dokumentach planistycznych (studium gminne i plany zagospodarowania województw);
- **Obszary kształtowania potencjału rozwojowego** wymagające programowania działań ochronnych ze względu na ich wartość przyrodniczą, kulturową lub szczególne znaczenie dla ochrony zasobów naturalnych wymagające podjęcia niezbędnych działań zgodnych z przeznaczeniem każdego z tych obszarów;
- **Obszary cenne przyrodniczo** (w tym: obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, korytarze ekologiczne, obszary chronionego krajobrazu) powinny zachować funkcję przyrodniczą i ochronną. Na obszarach

wyznaczonych dla ochrony krajobrazu ograniczeniu podlega przede wszystkim lokalizacja turbin wiatrowych, plantacji, jednolitych upraw wielkopowierzchniowych i obiektów kubaturowych niedostosowanych do otoczenia;

- **Obszary ochrony krajobrazów kulturowych** wymagają wprowadzenia do dokumentów planistycznych wszystkich szczebli zintegrowanej ochrony środowiska kulturowego, umożliwiającej gospodarowanie krajobrazem w celu podniesienia konkurencyjności regionów;
- **Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych** wymagają zapewnienia równowagi poboru i odtwarzania zasobów, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiednio wysokiego poziomu oczyszczania wód zużytych;
- **Obszary ochrony strategicznych złóż kopalin** wymagają określenia przestrzennego występowania złóż (delimitacji) oraz zdefiniowania rodzajów działań możliwych do prowadzenia na tych terenach do czasu rozpoczęcia eksploatacji tych złóż;
- **Obszar terenów zamkniętych** – w Gm. Chojnice znajduje się wyznaczony teren zamknięty związany z obronnością państwa, teren ten ma ustanowioną strefę ochronną z ograniczeniami w zagospodarowaniu (wynikającymi z treści decyzji)

Sformułowane wyżej cele i kierunki działań polityki przestrzennej wraz z typologią obszarów funkcjonalnych KPZK 2030 stanowią ustalenia i zalecenia wymagane do wprowadzenia do planów zagospodarowania województw oraz poprzez nie do uwzględnienia w planowaniu na szczeblu gminnym.

Dotychczas obowiązujące Studium gminy Chojnice z 2010r. uwzględniało poprzedni dokument KPZK z 2001r., jednakże przyjęte w nim kierunki zagospodarowania oraz zasady polityki przestrzennej gminy **należy uznać za niesprzeczne z obecnymi zaleceniami i ustaleniami KPZK 2030**, przyjętymi przez Radę Ministrów 13 grudnia 2011r. Studium Gm. Chojnice nie wymaga zmian w części stanowiącej w związku z przyjęciem nowej KPZK.

1.2. Studium Gm. Chojnice a Strategia rozwoju woj. pomorskiego 2020

Strategia Rozwoju Woj. Pomorskiego 2020 – stanowi załącznik do **Uchwały nr 458/XXII/12 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dnia 24 września 2012r.**

Strategia została przygotowana w procesie uwzględniającym liczne konsultacje społeczne.

Dokument ten oparto na wyjściowych 8 założeniach, uwzględniono wyniki dotychczasowej realizacji strategii rozwoju wynikającej z dokumentów uchwalonych w 2005r. a także stan istniejący województwa oraz determinujące jego dalszy rozwój przesłanki i uwarunkowania, w tym globalne, europejskie, krajowe. Wzięto pod uwagę wnioski wynikające z analizy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa, z przeprowadzonych badań naukowych, analiz i studiów, ekspertyz, danych statystycznych. Wszystkie te dane i informacje były podstawą dla przedstawionej w dokumencie strategii analizy SWOT województwa, a następnie kilku scenariuszy

rozwojowych opartych przede wszystkim o uwarunkowania dostępności transportowej i wielkość środków rozwojowych (A1- scenariusz „Wiatr w żagle”, A2- scenariusz „Spokojna wyspa”, A3- scenariusz „Zapomniana wyspa” ,A4- scenariusz „Dryf na mieliznę”). Za najkorzystniejszy, tj. zapewniający najlepszą dynamikę rozwoju uznano scenariusz „Wiatr w żagle”. Scenariusze te wpłynęły na kształt części projekcyjnej Strategii.

Aktualna wizja województwa pomorskiego w roku 2020 brzmi:

Pomorskie w roku 2020 to region:

- *trwałego wzrostu, w którym uruchamiane i wykorzystywane są zróżnicowane potencjały terytorialne dla wzmocnienia i równoważenia procesów rozwojowych;*
- *o unikatowej pozycji, dzięki aktywności społeczeństwa obywatelskiego, silnemu kapitałowi społecznemu i intelektualnemu, racjonalnemu zarządzaniu zasobami środowiska, gospodarczemu wykorzystaniu potencjału morza oraz inteligentnym sieciom infrastrukturalnym i powszechnemu stosowaniu technologii ekoefektywnych;*
- *będący liderem pozytywnych zmian społecznych i gospodarczych w Polsce i w obszarze Południowego Bałtyku*

Wg Strategii region cechował się będzie:

- nowoczesną gospodarką
- aktywnymi mieszkańcami
- atrakcyjną przestrzenią

Zgodnie z dokumentem w proces rozwoju województwa powinny zaangażować się różne podmioty, w tym np. władze samorządowe gmin, przy czym kierować powinny się przy realizacji strategii ogólnymi zasadami prowadzenia polityki rozwoju takimi jak zasady

- zrównoważonego rozwoju
- subsydiarności regionalnej
- programowania rozwoju
- sprawności administracji

oraz zasadami:

- 1- wielopoziomowego zarządzania i partnerstwa
- 2- tematycznego i terytorialnego ukierunkowania interwencji
- 3- racjonalnego gospodarowania przestrzenią
- 4- korzystnego oddziaływania na środowisko
- 5- promowania zatrudnienia
- 6- promowania postaw obywatelskich
- 7- równości szans, niedyskryminacji i integracji społecznej
- 8- inteligentnej specjalizacji
- 9- ukierunkowania na innowacje
- 10- wymiaru cyfrowego

Dla polityki przestrzennej gminy Chojnice największe znaczenie mają zasady 3 i 4 z wyżej wymienionych.

Strategia rozwoju woj. pomorskiego wskazuje 3 cele strategiczne o charakterze ogólnym oraz 10 celów operacyjnych i w ich ramach 35 kierunków działań.

NOWOCZESNA GOSPODARKA	AKTYWNI MIESZKAŃCY	ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ
Wysoka efektywność przedsiębiorstw	Wysoki poziom zatrudnienia	Sprawny system transportowy
Konkurencyjne szkolnictwo wyższe	Wysoki poziom kapitału społecznego	Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna
Unikatowa oferta turystyczna i kulturalna	Efektywny system edukacji	Dobry stan środowiska
	Lepszy dostęp do usług zdrowotnych	

Dla kształtowania polityki przestrzennej gminy najistotniejsze są cele związane z gospodarką (w szczególności dot. oferty turystycznej i kulturalnej) oraz przestrzenią (transport, bezpieczeństwo i efektywność energetyczna, dobry stan środowiska).

W odniesieniu do Studium gminy Chojnice znaczenie mają zatem kierunki działań takie jak:

- Rozwój sieciowych i kompleksowych produktów turystycznych
- Wspieranie rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw- np. poprzez stworzenie przestrzennej oferty dla działalności gospodarczej
- Podnoszenie poziomu tożsamości regionalnej i lokalnej, integracja społeczności lokalnych – np. poprzez dbanie o odpowiednią jakość przestrzeni publicznych, kreacje nowych przestrzeni publicznych, dbanie o zasób dziedzictwa kulturowego i krajobraz
- Aktywne uczestnictwo w kulturze, sporcie i rekreacji – poprzez odpowiednią bazę umożliwienie takich aktywności
- Kompleksowa rewitalizacja i rozwój przestrzeni publicznych
- Rozwój systemu transportu zbiorowego
- Rozwój sieci drogowej wiążącej miasta powiatowe regionu z Trójmiastem oraz ich otoczeniem
- Wsparcie przedsięwzięć z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- Rozwój systemów odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych oraz wód opadowych i roztopowych
- Rozwój kompleksowych systemów zagospodarowania odpadów komunalnych
- Zachowanie walorów przyrody i poprawa spójności przyrodniczej (dot. zwłaszcza obszarów objętych formami ochrony przyrody oraz wpisujących się w strukturę korytarzy ekologicznych)

Zgodnie ze Strategia promowane będą i wspierane przede wszystkim przedsięwzięcia, działania, programy które będą poprawiały konkurencyjność całego regionu, jego spójność, będą sprzyjać odrabianiu zaległości cywilizacyjnych, poprawiać potencjał, tworzyć podstawy dla dalszego rozwoju. Duże znaczenie dla gminy Chojnice może mieć obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego Chojnice-Człuchów a także obszary wiejskie uczestniczące w procesach rozwojowych (gmina jest takim obszarem ze względu na to, iż stanowi przestrzenne otoczenie ośrodka subregionalnego jakim jest miasto Chojnice oraz tworzący się układ Chojnice-

Człuchów), obszary wymagające programowania działań ochronnych (np. cenne przyrodniczo- stanowią one niemal połowę obszaru gminy Chojnice).

2. Uwarunkowania wg art. 10 ust. 1 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Dla obszarów objętych zmianą Studium nie uległy zmianie dotychczasowe generalne uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, przedstawione w dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice.

W części tekstowej tj. zał. 1 w **Część I- Uwarunkowania** dodaje się zapisy wynikające z uwzględnienia zasad określonych w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, nowej strategii rozwoju województwa oraz dodaje się informacje o innych ważnych dla zagospodarowania zaktualizowanych lub nowych opracowaniach o znaczeniu regionalnym. Dodano także informacje dot. uwarunkowań wynikających ze strefy ochronnej terenu zamkniętego w Nieżychowicach.

Dodatkowo aktualizuje się informacje o stanie planistycznym gminy poprzez dodanie nowych, sporządzonych i uchwalonych planach miejscowych w okresie po 30 czerwca 2011r.

W części graficznej w zał - Rys. 2-1 Uwarunkowania – skala 1:20 000 – nie dokonuje się korekt poza wskazaniem dodatkowych uchwalonych planów miejscowych oraz granic zmiany Studium. Na załączniku graficznym pokazano zasięgi obszarów objętych zmianą oraz zasięg strefy ochronnej terenu zamkniętego.

3. Kierunki zagospodarowania przestrzennego wg art. 10 ust. 2 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

W części graficznej w zał. 2-2 i 2-3 pokazano granice objęte zmianą oraz usunięto w tych granicach oznaczenie dopuszczające lokalizację elektrowni wiatrowych (tj. tereny z sygnaturą EW).

W części tekstowej w zał. nr 1 w części – **Kierunki zagospodarowania przestrzennego dodaje się aneks dot. zmiany.**

ANEKS :

Zmiana Studium obejmuje działki geod.: **cz. dz. geod. 44/14 obr. Ostrowite, cz. dz. geod.44/12 obr. Ostrowite a także dz. geod. 25/3 obr. Ciechocin, dz. 39/38, 39/2, 39/3, 39/39,14/3 w obr. Ciechocin.**

Zakres przestrzenny zmiany pokazano graficznie na dotychczasowych zał. graficznych

- Rys. 2-1 – Uwarunkowania – skala 1:20000
- Rys. 2-2 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – Struktura funkcjonalno-przestrzenna – skala 1:20 000
- Rys. 2-3 Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Rozwój systemu infrastruktury technicznej - woda i kanalizacja - skala 1:20 000

1. kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

obszary zmiany studium przeznacza się na cele funkcji rolnych

2. kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym wyłączone spod zabudowy

dla obszarów objętych zmianą ze względu na dominującą funkcję rolniczą i brak wyznaczenia terenów inwestycyjnych nie ustala się obowiązujących czy zalecanych wskaźników dotyczących zagospodarowania

3. obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

obszary objęte zmianami Studium nie są położone w zasięgu ustanowionych form ochrony przyrody, nie są położone w strefach ochrony uzdrowiskowej (takich nie wyznacza się w granicach gminy Chojnice), nie są to też obszary chronione ze względu na krajobraz kulturowy

4. obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Nie dotyczy obszarów objętych projektem zmiany Studium – zabytki ani chronione dobra kultury współczesnej nie występują

5. kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej

nie przewiduje się rozwoju systemów komunikacji bądź systemów infrastruktury technicznej w obszarze zmiany Studium (w gruntach rolnych), istniejące linie energetyczne napowietrzne wymagają uwzględnienia w zagospodarowaniu, sieć istniejącą i projektowaną należy przystosować do planowanego zagospodarowania, w uzgodnieniu z zarządcami tych sieci, usunięcie ewentualnych kolizji powinno odbyć się na koszt i staraniem inwestorów.

6. obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

nie wyznacza się w obszarze zmiany Studium lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym

7. obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagosp. przestrzennego województwa i ustaleniami programów których mowa w art. 48 ust.1

nie występują w obszarach objętych zmianami Studium.

8. obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie mpzp na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400m² oraz obszary przestrzeni publicznej
obszary zmiany Studium nie wymagają obowiązkowego sporządzenia planu miejscowego

9. obszary, dla których gmina zamierza sporządzić mpzp, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

obszary zmiany Studium nie są przewidywane do sporządzenia planów miejscowych, w szczególności ze względu na zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze - pozostawać mają nadal obszarami dla funkcji rolniczych

10. kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
zgodnie z dotychczasowymi dyspozycjami dla obszarów rolnych

11. obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych
nie dotyczy obszarów zmiany Studium.

12. obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny
nie dotyczy obszaru zmiany Studium

13. obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady
nie dotyczy obszarów objętych zmianą Studium

14. obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji
nie występują w obszarze opracowania zmiany Studium obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji. .

15. granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych
nie dotyczy obszarów objętych zmianą Studium, nie występują tereny zamknięte

16. inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie
nie dotyczy obszarów objętych zmianą Studium.

Wg art. 10. ust 2 a ustawy

W obszarze zmiany Studium **nie przewiduje się w obszarze zmiany lokalizacji elektrowni wiatrowych**, ani innych urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW. Ustala się rolne przeznaczenie terenów.

4. Skutki dla środowiska wprowadzenia zmian w obowiązującym studium gminy Chojnice.

Zgodnie z wymaganiami obowiązujących ustaw odnoszących się do ochrony środowiska oraz dotyczących informacji o środowisku, do projektu zmiany Studium powinna być sporządzona prognoza oddziaływania na środowisko, oceniająca między innymi wpływ ustaleń zmiany planu na środowisko i jego elementy.

Art. 46. Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty:

- 1) koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, **studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy**, planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju regionalnego;*

Art. 50. Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest też wymagane w przypadku wprowadzania zmian do już przyjętego dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47.

Dotychczasowe, obowiązujące Studium dla gminy Chojnice sporządzone było po wejściu w życie przepisów ustawy z dnia 03.10.2008r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zm.), zatem była dla niego przeprowadzana strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w rozumieniu tejże ustawy.

Zmiana Studium, będąca przedmiotem opracowania, nie ma istotnego wpływu na oceny oddziaływania na środowisko w stosunku do dotychczasowego Studium, gdyż dotyczy jedynie korekty niektórych ustaleń odnoszących się do wskazywanych dopuszczzeń lokalizacji elektrowni wiatrowych – rezygnacji z niektórych wskazywanych wcześniej obszarów dla takich lokalizacji. **Można uznać, iż zmiana będąca przedmiotem opracowania stanowi niewielką modyfikację przyjętego już dokumentu.**

Zmiany nie dotyczą obszarów chronionych przyrodniczo, nie będą też miały wpływu na obszary Natura 2000.

*Art. 48. 1. Organ opracowujący projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 1 i 2, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58, **odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.***

*1a. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 1, **może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów.***

Planowane zmiany nie dotyczą uwarunkowań wskazanych w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199poz. 1227 ze zm.)

Art. 49. Przy odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o którym mowa w art. 48 ust. 1, albo stwierdzeniu konieczności przeprowadzenia takiej oceny, o którym mowa w art. 47, bierze się pod uwagę następujące uwarunkowania:

- 1) charakter działań przewidzianych w dokumentach, o których mowa w art. 46 i 47, w szczególności:*
 - a) stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć,*
 - b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach,*
 - c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska,*
 - d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska;*
- 2) rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:*
 - a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań,*
 - b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych,*
 - c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska;*
- 3) cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:*
 - a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu,*
 - b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.*

Mimo, iż zmiana Studium ma niewielki zakres przestrzenny i stanowi niewielką modyfikację dotychczasowych ustaleń, Wójt Gminy Chojnice pismem BM. 6730.8.4.2013 z dnia 18 marca 2013r. zwrócił się do RDOŚ w Gdańsku i PPIS w Chojnicach z wnioskiem o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie dot. zmiany Studium i otrzymał uzgodnienie zaproponowanego zakresu prognozy:

- uzgodnienie RDOŚ w Gdańsku z dnia 03.04.2013r.- RDOŚ-Gd-PNII.411.2.17.2013.IW.1

- uzgodnienie PPIS w Chojnicach – PSSE-NZ-9201-77/19/4/13 z dnia 22.03.2013r.

Dla Studium dotychczasowego z 2011r. tego została przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Generalnie przyjąć można, iż aktualność zachowuje ocena dotychczasowych rozwiązań planistycznych zawarta w prognozie do dotychczasowego obowiązującego Studium.

Skutki wprowadzenia zmian do **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice** zostaną szczegółowo opisane i ocenione w aneksie do Prognozy oddziaływania w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (opracowanie Biuro Projektów i Wdrożeń Proekologicznych „PROEKO” z Gdańska), zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 3 października 2008r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

5. Projekt uchwały dotyczącej zmian Studium

W załączeniu.

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XLI/531/2014 Rady Gminy w Chojnicach
z dnia 28 marca 2014 r.

Dot. uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice”

Część tekstowa – tekst scalony, ujednolicony

Uwaga :

Treści dodane niniejszą zmianą oznaczono kursywą oraz przedstawiono na szarym tle.

ZMIANY-AKTUALIZACJA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice

CZĘŚĆ I- UWARUNKOWANIA

czerwiec 2011r.

zmiany – październik 2013 r. - marzec 2014 r.

SPIS TREŚCI

STRONA

1. CZĘŚĆ OGÓLNA.....	4
1.1. WSTĘP.....	4
1.2. PODSTAWA OPRACOWANIA, MATERIAŁY WYJŚCIOWE.....	6
1.3. ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM.....	9
2. UWARUNKOWANIA PONADLOKALNE I STRATEGIA ROZWOJU GMINY..	11
2.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA I OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE.....	11
2.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII ROZWOJU I PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO.....	11
2.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII ROZWOJU GMINY.....	25
3. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE.....	33
3.1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU.....	33
3.2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY.....	59
3.3. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	65
3.4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	73
3.5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA.....	79
3.6. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I ICH MIENIA.....	94
3.7. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.....	96
3.8. STAN PRAWNY GRUNTÓW.....	100
3.9. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	101
3.10. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	122
3.11. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH.....	123
3.12. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	124

3.13. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	124
3.14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	135
ZAŁĄCZNIKI.....	137

1. CZĘŚĆ OGÓLNA

1.1. WSTĘP

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy to **dokument własny samorządu gminy Chojnice**, sporządzany przez Wójta Gminy, na podstawie Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 r. (Dz. U. nr 80, poz. 717, z późniejszymi zmianami) oraz Uchwały Nr XVII/236/2004 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 24 kwietnia 2004r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice. Niniejsze opracowanie stanowi zmianę – aktualizację dotychczasowego dokumentu studium z 1998 r., opracowanego na podstawie obowiązującej wówczas Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994 r.

Od czasu sporządzenia dokumentu studium dokonano kilku jego zmian dotyczących fragmentów gminy, na podstawie Ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717, z późn. zm.).

Wykaz uchwał dot. Studium i jego zmian:

Lp	Czego dotyczy	Nr uchwały	Data uchwały
1	Studium podstawowe dla obszaru całej gminy	XXXII/418/98	30 kwietnia 1998r
2	Zmiana dot. zapisów tekstowych zw. z kierunkami zainwestowania (dopuszczenie terenów zabudowy w sąsiedztwie istn. działek budowlanych lub siedlisk) oraz zapisy tekstowe i graficzne dot. przebiegu obwodnic dla miasta	XI/127/2003	29 września 2003r
3	Zmiana dot. fragmentu wsi Kokoszka Obr. Swornegacie (nowe tereny inwestycyjne dla funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych)	XXXVI/466/2005	29 grudnia 2005r
4	Zmiana dot. fragmentu m. Charzykowy (nowe tereny inwestycyjne dla funkcji mieszkaniowych i turystycznych)	XLIV/568/2006	26 października 2006r
5	Zmiana dot. fragmentu m. Niezychowice cz. dz. geod 165/2 (zw. z planowanym terenem eksploatacji kruszyw)	IX/132/2007	26 października 2007r
6	Zmiana dot. fragmentu m. Lichnowy cz. dz. geod. 224/13 i 229/1 w związku z planowanym Zakładem Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze	XXXI/477/09	30 grudnia 2009r
7	Zmiana dot. fragmentu m. Krojanty dz. geod. 299/1, 281/1, 298/1, 277/1 (planowany teren dla budowy wielkopowierzchniowych obiektów handlowych tj. o pow. sprzedaży powyżej 2000m ²)	XXXIII/506/10	12 lutego 2010r
8	Zmiana dot. fragmentu m. Swornegacie – dotyczy dz. geod. 1012/1, 1012/2, 1012/3, 1012/4, 1012/5, 1012/6 i 443. (dot. wprowadzenia funkcji usługowych związanych z turystyką)	XL/584/10	29 września 2010r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy prawnej wydawanych decyzji administracyjnych. **Stanowi jednak wykładnię – zapis polityki przestrzennej gminy** i wg obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest jedynym dokumentem, w którym gmina określa zasady rozwoju przestrzennego jako całości w swoich granicach administracyjnych. Studium służyć ma także jako **materiał koordynujący** w zakresie gospodarowania przestrzenią, zwłaszcza dla planów miejscowych sporządzanych dla fragmentów gminy. Jest to **dokument sporządzany obligatoryjnie** dla każdej gminy, w jej granicach administracyjnych.

Studium, zgodnie z art. 9 ust. 2, sporządza się uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju przestrzennego i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy. W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z (Art. 10. ust. 1.):

- 1) *dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;*
- 2) *stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;*
- 3) *stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;*
- 4) *stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;*
- 5) *warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;*
- 6) *zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;*
- 7) *potrzeb i możliwości rozwoju gminy;*
- 8) *stanu prawnego gruntów;*
- 9) *występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;*
- 10) *występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;*
- 11) *występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych;*
- 12) *występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;*
- 13) *stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;*
- 14) *zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.*

Powyższe czynniki stanowią wraz z zasadą zrównoważonego rozwoju grupę uwarunkowań ogólnych. Polityka przestrzenna gminy, sposób zagospodarowania i wykorzystania przestrzeni winna przyjmować zasadę zrównoważonego rozwoju jako podstawę wszelkich działań (zgodnie z art. 1 ustawy). Zrównoważony rozwój to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń (wg Ustawy Prawo ochrony środowiska).

Opracowanie wykonano w oparciu o przeprowadzone studia i analizy wyjściowe wielobranżowe, obejmujące swym zasięgiem obszar gminy, a w wybranych elementach szerszy zakres przestrzenny. Skojarzono oddzielnie analizowane wcześniej składowe przestrzeni. Zaprezentowano stany, czynniki, zjawiska i procesy w wielu sferach, które mają obecnie i które będą miały wpływ na kształtowanie przestrzeni gminy Chojnice.

Niniejsze opracowanie stanowi część I elaboratu Studium – tekst UWARUNKOWAŃ.

Na skutek zmiany polityki przestrzennej gminy w zakresie kierunków zmian w przeznaczeniu terenów dla których dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych, w wyniku Uchwały Nr XVIII/221/2012 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 13 marca 2012r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chojnice, wprowadza się zmiany do dotychczasowego dokumentu Studium gminy. Celem zmiany jest ograniczenie terenów z możliwością lokalizacji elektrowni wiatrowych. Biorąc pod uwagę iż planowanie ma charakter ciągły jednocześnie aktualizuje się część zapisów dotyczących uwarunkowań.

1.2. PODSTAWA OPRACOWANIA, MATERIAŁY WYJŚCIOWE

- Umowa nr 5/2008 z dnia 31.10.2008r. pomiędzy Wójtem Gminy Chojnice a Przedsiębiorstwem Projektowo-Realizacyjnym „DOM” Sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim, ul. Kościuszki 34G
- Uchwała Nr XVII/236/2004 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 24 kwietnia 2004r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice
- *Uchwała Nr XVIII/221/2012 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 13 marca 2012r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chojnice.*

Przepisy prawne (wybór najistotniejszych dla potrzeb studium):

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (~~Dz. U. 2003.80.717~~, Dz. U. z 2012r. poz. 647, z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z dnia 03.10.2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008.199.1227, z późn. zm.)
- Ustawa z 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz. U. ~~2006.156.1118~~ 2010.243.1263, z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008.25.150, z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 Prawo wodne (~~Dz. U. 2005.239.2019~~, z późniejszymi zmianami) (t.j. Dz. U. z 2012r. poz. 145)
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (~~Dz. U. 04.92.880~~, z późniejszymi zmianami) (t.j. Dz. U. 2009. 151.1220, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 04.121.1266, z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 03.162.1568, z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (~~Dz. U. 04.261.2603~~, z późniejszymi zmianami) (t.j. Dz. U. 2010.261.2603, z późn. zm.);
- Ustawa z 17 maja 1989r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. 00.100.1086, z późniejszymi zmianami)

- ~~Ustawa z dnia 4 lutego 1994r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2005.228.1447, z późniejszymi zmianami)~~ Ustawa z dnia 09.06.2011r.. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2011.163.981)
- Ustawa z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (Dz. U. 2007.19.115, z późniejszymi zmianami)

Materiały wyjściowe:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice, wykonane przez zespół Wojewódzkiego Biura Planowania Przestrzennego w 1998 r. (główny projektant, koordynacja: mgr Hanna Adamowska)
- Obowiązujące w gminie plany miejscowe sporządzone po 1995 r., **wykaz uzupełniony, stan na 15 maja 2013r.**
- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego z 1991 r. (nieobowiązujący)
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe gminy Chojnice, Biuro Projektów i Wdrożeń Proekologicznych Proeko z Gdańska, 2009 r.
- Studium walorów środowiska kulturowego i krajobrazu, Przedsiębiorstwo Projektowo-Realizacyjne DOM w Starogardzie Gdańskim, 2009 r.
- Mapa syt.-wys. oraz mapy topograficzne obszaru opracowania w skali 1:10 000
- Mapy ewidencyjne w skali 1:5 000
- Mapa ewidencyjna gruntów i budynków powiatu chojnickiego, na serwerze Starostwa Powiatowego w Chojnicach (<https://80.52.246.180/startwww/>, strona dostępna 15.05.2010 r.)
- Gminna ewidencja zabytków, Przedsiębiorstwo Projektowo-Realizacyjne DOM w Starogardzie Gdańskim, 2009 r.
- Program opieki nad zabytkami dla gminy Chojnice na lata 2010-2014 (projekt) - Przedsiębiorstwo Projektowo-Realizacyjne DOM w Starogardzie Gdańskim, 2009-2010 r.
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Chojnice
- Projekt koncepcyjny modernizacji i rozbudowy kanalizacji sanitarnej dla gminy Chojnice – opracowanie „Ekosan-Projekt” Bydgoszcz, 2004
- Plan gospodarki odpadami dla powiatu chojnickiego 2010 (opracowanie ProDigital GIS Gdynia, 2007r.)
- Koncepcja programowo-przestrzenna zakładu zagospodarowania odpadami w Chojnicach – opracowanie „Heko” Poznań, 2008
- Projekty odnowy wsi z gminy Chojnice – 2009-2010
- Studium sfery społeczno-gospodarczej gminy Chojnice opracowanie wykonane na potrzeby sporządzanego dokumentu studium, Przedsiębiorstwo Projektowo-Realizacyjne DOM w Starogardzie Gdańskim, 2009r
- Podstawowe informacje ze spisów powszechnych - gmina wiejska Chojnice – Urząd Statystyczny w Gdańsku, 2003

- Polityka ponadlokalna na obszarze gminy Chojnice opracowanie wykonane na potrzeby sporządzanego dokumentu studium, Przedsiębiorstwo Projektowo-Realizacyjne DOM w Starogardzie Gdańskim, 2010r
- Złożone wnioski do studium od instytucji i organów uprawnionych do uzgadniania i opiniowania projektu studium oraz osób fizycznych
- Materiały i dokumenty zgromadzone przez Urząd Gminy dot. obszaru opracowania
- „Strategia Ekorozwoju Gminy Chojnice do roku 2015” – opracowanie Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska –maj-wrzesień 2001r., zatwierdzona Uchwałą Rady Gminy w Chojnicach Nr XXIX/468/2002 z dn. 14.06.2002r.
- Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2006-2013 Miasta i Gminy Brusy, Gminy Chojnice, Miasta i Gminy Czersk oraz gminy Konarzyny – 2006, opracowanie w ramach partnerstwa pn. „Lokalna Grupa Działania –Sandr Brdy”
- Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin sąsiednich – w tym w szczególności miasta Chojnice
- Wizja w terenie – zima/wiosna 2009 r.
- *Zmiana Studium gminy Chojnice dot. ograniczenia lokalizacji elektrowni wiatrowych-część opisowa – opracowanie „DOM” sp. z o.o. Starogard Gdański, maj 2013r.*
- *Wnioski i dokumenty zebrane przez Wójta Gminy w procedurze planistycznej zmiany Studium, w szczególności dot. uwarunkowań ponadlokalnych zagospodarowania przestrzennego*

1.3. ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM

**Przedsiębiorstwo Projektowo-Realizacyjne “DOM” Sp z o. o.
ul. Kościuszki 34 G, 83-200 Starogard Gdański**

prowadzenie tematu – koordynacja międzybranżowa, urbanistyka:

mgr inż. arch. Maria Kielb-Stańczuk - upr. urb. nr 1334/93, wpis do Północnej Okręgowej Izby Urbanistów nr G-006/2002

sprawdzający:

dr inż. arch. Barbara Jaszczyk-Skolimowska upr. urb. nr 1540, wpis do Północnej Okręgowej Izby Urbanistów nr G-005/2002

zagadnienia programowe, gospodarcze i społeczne:

mgr inż. Andrzej Piotrkowski

komunikacja:

mgr inż. Tomasz Mackun

zagadnienia inżynierskie :

mgr inż. Barbara Jodłowska

mgr inż. Agnieszka Makowska

środowisko przyrodnicze:

dr hab. Maciej Przewoźniak i zespół firmy “Proeko” Gdańsk

środowisko kulturowe:

mgr Regina Pernak

mgr inż. Marta Dąbrowska

archeologia:

dr Krzysztof Walenta

prace asystenckie, graficzne :

mgr inż. Marta Dąbrowska

mgr Karina Mańkowska

mgr Aneta Makuch

stud Aleksandra Stańczuk

Zespół zmiany Studium:

prowadzenie tematu, urbanistyka:

mgr inż. arch. Maria Kielb-Stańczuk - upr. urb. nr 1334/93, wpis do Północnej Okręgowej Izby Urbanistów nr G-006/2002

sprawdzający:

dr inż. arch. Barbara Jaszczyk-Skolimowska upr. urb. nr 1540, wpis do Północnej Okręgowej Izby Urbanistów nr G-005/2002

Prace asystenckie:

mgr inż. Marta Dąbrowska

mgr Karina Mańkowska

mgr Karolina Suchojad

Prognoza oddziaływania na środowisko – zespół „Proeko” Gdańsk pod kierunkiem dr hab. Macieja Przewoźniaka

2. UWARUNKOWANIA PONADLOKALNE I STRATEGIA ROZWOJU GMINY

2.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA I OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE

Gmina Chojnice położona jest w południowo-zachodniej części województwa pomorskiego, w powiecie chojnickim. Geograficznie północna część gminy znajduje się w obrębie mezoregionu fizycznogeograficznego Borów Tucholskich Zachodnich, a południowa część w granicach Pojezierza Krajeńskiego.

Największe miejscowości to Ogorzeliny, Charzykowy, Swornegacie, Lichnowy. Gmina podzielona jest na 32 sołectwa.

Gmina Chojnice graniczy z następującymi gminami:

- od północy z gminami: Lipnica (pow. bytowski), Konarzyny, Brusy
- od wschodu z gminami: Brusy, Czersk
- od zachodu z gminą Konarzyny i gminą Człuchów (powiat człuchowski)
- od południa z województwem kujawsko-pomorskim: z powiatem sępoleńskim i tucholskim, z gminami Kamień Krajeński, Kęsowo, Tuchola
- w centralnej części obszaru gminy położone jest miasto Chojnice .

Powierzchnia gminy wynosi ok. 458km², w tym użytki rolne zajmują ok. 18,6%, lasy ok. 37,3%, pozostałe grunty ok. 14,1%, w tym 6,7% to jeziora. Gminę Chojnice zamieszkuje ok. 17 tys. mieszkańców, (16.848 na 01.04.2009r, 17009 stan na dzień 25.09.2009r)

2.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII ROZWOJU I PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Opracowano na podstawie

- informacji i wniosków Zarządu Województwa Pomorskiego z opracowań regionalnych opracowanych dla obszaru całej gminy, kwiecień 2008.
 - uaktualnionego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego (przyjętego Uchwałą Nr 1004/XXXIX/09 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dn. 26 października 2009 r.) Dz. Urz. Woj. Pom. Z 2009 r. Nr 172, poz. 3361),
 - Strategii rozwoju województwa pomorskiego – Uchwała Nr 587/XXV/05 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 18 lipca 2005r.
 - programów operacyjnych województwa pomorskiego, z których wynikać może konieczność realizacji ponadlokalnych zadań publicznych na obszarze gminy Chojnice oraz inne dokumenty uchwalone przez Sejmik Województwa Pomorskiego lub Zarząd Województwa Pomorskiego, które wyznaczają kierunki rozwoju lub określają ramy prowadzenia działań prorozwojowych
-
- **Koncepcja zagospodarowania przestrzennego kraju 2030 – przyjęta Uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011r. , opublikowana w MP z 2012r. poz. 252**
 - **Strategia rozwoju woj. pomorskiego** - uchwalona uchwałą Nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012r.
 - **Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018** - uchwała Nr 415/XX/12 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dnia 25 czerwca 2012r.
 - Uchwała Nr 416/XX/12 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dnia 25 czerwca 2012r. w sprawie wykonania „Planu Gospodarki odpadami dla województwa Pomorskiego 2018”

- **Program Ochrony Środowiska Woj. Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020 – Uchwała Nr 528/XXV/12 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2012r.**

Koncepcja zagospodarowania przestrzennego kraju 2030 (przyjęta Uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011r., opublikowana w MP z 2012r. poz. 252) a Gmina Chojnice

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju określa zasady prowadzenia polityki przestrzennej przede wszystkim w oparciu o ustrojową zasadę zrównoważonego rozwoju i wynikające z niej zasady planowania publicznego:

- zasadę racjonalności ekonomicznej,
- zasadę preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę,
- zasadę przezorności ekologicznej,
- zasadę kompensacji ekologicznej,
- zasadę hierarchiczności celów zapewniającą koordynację działalności wszystkich podmiotów podejmujących decyzję z poszanowaniem subsydiarności organizacji władz samorządowych,
- zasada dynamicznego strefowania i wyznaczania obszarów planistycznych,
- zasada partycypacji społecznej (szerokiej i aktywnej).

Cel strategiczny polityki przestrzennego zagospodarowania kraju sformułowany jest następująco:

Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.

Osiągnięcie tego celu musi się odbywać z zachowaniem spójności przyrodniczo-kulturowej służącej realizacji konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju.

W KPZK 2030 wskazano sześć ściśle powiązanych i dopełniających się wzajemnie celów polityki przestrzennej:

- 1) podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury układu osadniczego sprzyjającej spójności;
- 2) poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich obszarów;
- 3) poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej;
- 4) kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski;

5) zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa;

6) przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego

KPZK 2030 zawiera zestaw mierników skuteczności i efektywności realizacji ustalonych celów.

Spośród w/wym celów polityki przestrzennej do obszaru gminy Chojnice należy odnieść następujące działania służące realizacji celów rozwoju określonych w KPZK 2030:

- Wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich poprzez wzmacnianie potencjału rozwojowego w wymiarze lokalnym, np. w zakresie produkcji energii w oparciu o lokalne źródła surowców, inwestycji w infrastrukturę techniczną (energetyka niskich napięć), zwiększenie produktywności działalności rolniczej;
- Budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej poprzez wsparcie rozwoju wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych;
- Rozwój zintegrowanego transportu publicznego miasto-wieś i poprawa dostępności do dóbr i usług publicznych;
- Optymalne wykorzystanie obszarów wiejskich o funkcjach rolniczych dla zapewnienia strategicznych interesów państwa poprzez ochronę terenów najlepszych dla produkcji rolnej i leśnej przed przeznaczaniem ich na cele nierolnicze i nieleśne;
- Przeciwdziałanie fragmentacji systemów przyrodniczych i dostosowanie struktur krajobrazu tworzących obszar korytarza ekologicznego do wymagań bytowych i migracyjnych grup gatunków chronionych o określonych potrzebach terytorialnych i powiększenie systemu o trasy przelotów ptaków, nietoperzy i migracji organizmów wodnych;
- Wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (EKK) w tym objęcie ochroną prawną najcenniejszych pod względem przyrodniczym i kulturowym krajobrazów naturalnych i historycznych, w tym układów ruralistycznych oraz stanowisk archeologicznych;
- Racjonalizacja gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych kraju, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego. Wprowadzony zostanie wymóg lokalizowania przemysłów wodochłonnych wyłącznie na obszarach wyznaczonych w planach wojewódzkich;
- Zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych;
- Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na to zagrożenie, m.in., zwiększenie możliwości wydobywania gazu ziemnego, w tym ze złóż niekonwencjonalnych (np. gaz łupkowy) oraz zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych, w tym energię wiatru, biogazu i biomasy;
- Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego poprzez prowadzenie planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego zdolnego do efektywnej koordynacji działań podmiotów publicznych i polityk publicznych, a także wzmocnienie instytucjonalne i jakościowe planowania przestrzennego.

Przedmiotem polityki przestrzennego zagospodarowania kraju jest całe jego terytorium, a jej cele i instrumenty są różnicowane w zależności od specyfiki poszczególnych obszarów

funkcjonalnych i ukierunkowane są na wykorzystanie ich specyficznego potencjału geograficznego dla osiągnięcia celów rozwojowych kraju.

Dla realizacji celów KPZK 2030 wyznaczono obszary funkcjonalne, które będą delimitowane na różnych poziomach zarządzania (krajowym, regionalnym, lokalnym).

Do obszaru gminy Chojnice można odnieść następujące typy obszarów funkcjonalnych:

- **Miejskie ośrodki lokalne** – strefa ogranicza się do samego ośrodka lokalnego; nie mają swojego zaplecza funkcjonalnego w postaci wyznaczonego obszaru funkcjonalnego, ale mają szansę na koncentrację funkcji gospodarczych oraz służą obszarom wiejskim swoim zapleczem usługowym; ośrodki takie mogą być wskazane w strategii rozwoju województwa, w regionalnych i lokalnych programach; wprowadzie obszar ten dotyczyć może np. miasta Chojnice a nie bezpośrednio obszaru gminy wiejskiej, lecz ewentualne jego wyznaczenie może mieć znaczenie dla obszaru gminy;
- **Wiejskie obszary funkcjonalne** - Celem polityki przestrzennego zagospodarowania kraju na tych obszarach jest utrzymanie i rozwijanie więzi społeczności lokalnych oraz zachowanie relacji między istniejącymi strukturami przestrzennymi. Zagroženiem dla tych obszarów są dezintegracja oraz niepełne procesy urbanizacyjne. W ramach strategii rozwoju województwa oraz planów zagospodarowania przestrzennego województw (pzipw) tereny te powinny zostać wyznaczone jako obszary o dobrych warunkach do rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych;
- **Obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej** wymagające ochrony przed zmianą użytkowania w dokumentach planistycznych (studium gminne i plany zagospodarowania województw);
- **Obszary kształtowania potencjału rozwojowego** wymagające programowania działań ochronnych ze względu na ich wartość przyrodniczą, kulturową lub szczególne znaczenie dla ochrony zasobów naturalnych wymagające podjęcia niezbędnych działań zgodnych z przeznaczeniem każdego z tych obszarów;
- **Obszary cenne przyrodniczo** (w tym: obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, korytarze ekologiczne, obszary chronionego krajobrazu) powinny zachować funkcję przyrodniczą i ochronną. Na obszarach wyznaczonych dla ochrony krajobrazu ograniczeniu podlega przede wszystkim lokalizacja turbin wiatrowych, plantacji, jednolitych upraw wielkopowierzchniowych i obiektów kubaturowych niedostosowanych do otoczenia;
- **Obszary ochrony krajobrazów kulturowych** wymagają wprowadzenia do dokumentów planistycznych wszystkich szczebli zintegrowanej ochrony środowiska kulturowego, umożliwiającej gospodarowanie krajobrazem w celu podniesienia konkurencyjności regionów;
- **Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych** wymagają zapewnienia równowagi poboru i odtwarzania zasobów, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiednio wysokiego poziomu oczyszczania wód zużytych;
- **Obszary ochrony strategicznych złóż kopalin** wymagają określenia przestrzennego występowania złóż (delimitacji) oraz zdefiniowania rodzajów działań możliwych do prowadzenia na tych terenach do czasu rozpoczęcia eksploatacji tych złóż;
- **Obszar terenów zamkniętych** – w Gm. Chojnice znajduje się wyznaczony teren zamknięty związany z obronnością państwa, teren ten ma ustanowioną strefę ochronną z ograniczeniami w zagospodarowaniu (wynikającymi z treści decyzji)

Sformułowane wyżej cele i kierunki działań polityki przestrzennej wraz z typologią obszarów funkcjonalnych KPZK 2030 stanowią ustalenia i zalecenia wymagane do wprowadzenia do planów zagospodarowania województw oraz poprzez nie do uwzględnienia w planowaniu na szczeblu gminnym.

Dotychczas obowiązujące Studium gminy Chojnice z 2010r. uwzględniało poprzedni dokument KPZK z 2001r., jednakże przyjęte w nim kierunki zagospodarowania oraz zasady polityki przestrzennej gminy **należy uznać za niesprzeczne z obecnymi zaleceniami i ustaleniami KPZK 2030**, przyjętymi przez Radę Ministrów 13 grudnia 2011r. Studium Gm. Chojnice nie wymaga zmian w części stanowiącej w związku z przyjęciem nowej KPZK.

Studium Gm. Chojnice a Strategia rozwoju woj. pomorskiego 2020

Strategia Rozwoju Woj. Pomorskiego 2020 – stanowi załącznik do **Uchwały nr 458/XXII/12 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dnia 24 września 2012r.**

Strategia została przygotowana w procesie uwzględniającym liczne konsultacje społeczne.

Dokument ten oparto na wyjściowych 8 założeniach, uwzględniono wyniki dotychczasowej realizacji strategii rozwoju wynikającej z dokumentów uchwalonych w 2005r. a także stan istniejący województwa oraz determinujące jego dalszy rozwój przesłanki i uwarunkowania, w tym globalne, europejskie, krajowe. Wzięto pod uwagę wnioski wynikające z analizy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa, z przeprowadzonych badań naukowych, analiz i studiów, ekspertyz, danych statystycznych. Wszystkie te dane i informacje były podstawą dla przedstawionej w dokumencie strategii analizy SWOT województwa, a następnie kilku scenariuszy rozwojowych opartych przede wszystkim o uwarunkowania dostępności transportowej i wielkość środków rozwojowych (A1- scenariusz „Wiatr w żagle”, A2- scenariusz „Spokojna wyspa”, A3- scenariusz „Zapomniana wyspa”, A4- scenariusz „Dryf na mieliznę”). Za najkorzystniejszy, tj. zapewniający najlepszą dynamikę rozwoju uznano scenariusz „Wiatr w żagle”. Scenariusze te wpłynęły na kształt części projekcyjnej Strategii.

Aktualna wizja województwa pomorskiego w roku 2020 brzmi:

Pomorskie w roku 2020 to region:

- **trwałego wzrostu, w którym uruchamiane i wykorzystywane są zróżnicowane potencjały terytorialne dla wzmocnienia i równoważenia procesów rozwojowych;**
- **o unikatowej pozycji, dzięki aktywności społeczeństwa obywatelskiego, silnemu kapitałowi społecznemu i intelektualnemu, racjonalnemu zarządzaniu zasobami środowiska, gospodarczemu wykorzystaniu potencjału morza oraz inteligentnym sieciami infrastrukturalnym i powszechnemu stosowaniu technologii ekoefektywnych;**
- **będący liderem pozytywnych zmian społecznych i gospodarczych w Polsce i w obszarze Południowego Bałtyku**

Wg Strategii region cechował się będzie:

- nowoczesną gospodarką
- aktywnymi mieszkańcami
- atrakcyjną przestrzenią

Zgodnie z dokumentem w proces rozwoju województwa powinny zaangażować się różne podmioty, w tym np. władze samorządowe gmin, przy czym kierować powinny się przy realizacji strategii ogólnymi zasadami prowadzenia polityki rozwoju takimi jak zasady

- zrównoważonego rozwoju
- subsydiarności regionalnej
- programowania rozwoju
- sprawności administracji

oraz zasadami:

- 1- wielopoziomowego zarządzania i partnerstwa
- 2- tematycznego i terytorialnego ukierunkowania interwencji
- 3- racjonalnego gospodarowania przestrzenią
- 4- korzystnego oddziaływania na środowisko
- 5- promowania zatrudnienia
- 6- promowania postaw obywatelskich
- 7- równości szans, niedyskryminacji i integracji społecznej
- 8- inteligentnej specjalizacji
- 9- ukierunkowania na innowacje
- 10- wymiaru cyfrowego

Dla polityki przestrzennej gminy Chojnice największe znaczenie mają zasady 3 i 4 z wyżej wymienionych.

Strategia rozwoju woj. pomorskiego wskazuje 3 cele strategiczne o charakterze ogólnym oraz 10 celów operacyjnych i w ich ramach 35 kierunków działań.

NOWOCZESNA GOSPODARKA	AKTYWNI MIESZKAŃCY	ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ
Wysoka efektywność przedsiębiorstw	Wysoki poziom zatrudnienia	Sprawny system transportowy
Konkurencyjne szkolnictwo wyższe	Wysoki poziom kapitału społecznego	Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna
Unikatowa oferta turystyczna i kulturalna	Efektywny system edukacji	Dobry stan środowiska
	Lepszy dostęp do usług zdrowotnych	

Dla kształtowania polityki przestrzennej gminy najistotniejsze są cele związane z gospodarką (w szczególności dot. oferty turystycznej i kulturalnej) oraz przestrzenią (transport, bezpieczeństwo i efektywność energetyczna, dobry stan środowiska).

W odniesieniu do Studium gminy Chojnice znaczenie mają zatem kierunki działań takie jak:

- Rozwój sieciowych i kompleksowych produktów turystycznych

- Wsparcie rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw- np. poprzez stworzenie przestrzennej oferty dla działalności gospodarczej
- Podnoszenie poziomu tożsamości regionalnej i lokalnej, integracja społeczności lokalnych – np. poprzez dbanie o odpowiednią jakość przestrzeni publicznych, kreacje nowych przestrzeni publicznych, dbanie o zasób dziedzictwa kulturowego i krajobraz
- Aktywne uczestnictwo w kulturze, sporcie i rekreacji – poprzez odpowiednią bazę umożliwienie takich aktywności
- Kompleksowa rewitalizacja i rozwój przestrzeni publicznych
- Rozwój systemu transportu zbiorowego
- Rozwój sieci drogowej wiążącej miasta powiatowe regionu z Trójmiastem oraz ich otoczeniem
- Wsparcie przedsięwzięć z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- Rozwój systemów odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych oraz wód opadowych i roztopowych
- Rozwój kompleksowych systemów zagospodarowania odpadów komunalnych
- Zachowanie walorów przyrody i poprawa spójności przyrodniczej (dot. zwłaszcza obszarów objętych formami ochrony przyrody oraz wpisujących się w strukturę korytarzy ekologicznych)

Zgodnie ze Strategią promowane będą i wspierane przede wszystkim przedsięwzięcia, działania, programy, które będą poprawiały konkurencyjność całego regionu, jego spójność, będą sprzyjać odrabianiu zaległości cywilizacyjnych, poprawiać potencjał, tworzyć podstawy dla dalszego rozwoju. Duże znaczenie dla gminy Chojnice może mieć obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego Chojnice- Człuchów a także obszary wiejskie uczestniczące w procesach rozwojowych (gmina jest takim obszarem ze względu na to, iż stanowi przestrzenne otoczenie ośrodka subregionalnego jakim jest miasto Chojnice oraz tworzący się układ Chojnice-Człuchów), obszary wymagające programowania działań ochronnych (np. cenne przyrodniczo- stanowią one niemal połowę obszaru gminy Chojnice).

Położenie w strukturze funkcjonalno – przestrzennej województwa

Gmina wiejska Chojnice leży w strefie leśno-pojeziernej, na obszarach o bardzo wysokich walorach środowiska przyrodniczego, z preferencjami do rozwoju turystyki oraz rolnictwa ekologicznego (w północnej części gminy) i wysokotowarowej gospodarki rolnej (w części południowej). Teren gminy leży w obrębie, wyróżnionych w *Planie województwa*, obszarów wymagających szczególnej polityki proturystycznej, wskazanych do rozwoju turystyki kwalifikowanej i agroturystyki. Miejscowość Swornegacie posiada predyspozycje do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego.

Gmina znajduje się w obszarze aktywizacji rozwoju stymulowanego oddziaływaniem zespołu miast Chojnice i Człuchów. Środkowa i południowa część terenu gminy znajduje się w zasięgu planowanego korytarza transportowego rangi regionalnej – Południowego (Malbork-Tczew-Starogard-Chojnice-Człuchów), z drogą krajową nr 22 i linią kolejową nr 203/204.

Rola w sieci osadniczej

Wg *Planu* ośrodek utworzony przez zespół miast Chojnice i Człuchów wraz ze wspólnym funkcjonalnym obszarem miejskim tworzy ośrodek regionalny I rzędu. Ośrodki tego poziomu stanowią miejsca koncentracji wybranych funkcji szczebla wojewódzkiego lokalizowanych poza ośrodkiem ponadregionalnym, ze względu na specyfikę tych funkcji wymagającą

wyrównanej dostępności do nich z obszaru całego województwa. Ośrodki te tworzą wokół siebie obszary obsługi o najwyższej randze w regionie.

Do pożądaných kierunków działań należy stabilizacja sieci osadniczej i równoważenie struktury demograficznej poprzez zatrzymanie odpływu ludności wskutek rozwoju miejsc pracy w miejscu zamieszkania lub w zasięgu dojazdu do miejsca pracy, a zwłaszcza zatrzymywanie odpływu części ludności przedsiębiorczej i dobrze wykształconej a także pozyskiwanie inwestycji zewnętrznych (tworzenie warunków przestrzennych – w pełni uzbrojone tereny oraz ich promocja).

Infrastruktura transportowa

Przez teren gminy przebiegają: drogi krajowe: nr 22 i 25., drogi wojewódzkie: nr 212 Osowo Lęb.-Bytów-Chojnice-Zamarte, nr 235 Korne-Chojnice, nr 236 Konarzyny-Swornegacie-Brusy i nr 240 Chojnice-Tuchola-Świecie; linie kolejowe znaczenia państwowego: nr 208 Chojnice-Tuchola, nr 210 Chojnice-Czarne oraz linie kolejowe znaczenia lokalnego: nr 203 Chojnice-Lipka, 211 Chojnice-Kościierzyna, nr 281 Chojnice-Kamień Krajeński.

Do zadań możliwych w zakresie budowy i modernizacji dróg wojewódzkich zaliczono:

- modernizację drogi nr 212 na odcinku Osowo Lęborskie-Zamarte, budowę zachodniej obwodnicy Chojnic
- modernizację drogi nr 235 na odcinku Chojnice-Korne
- modernizację drogi nr 236 na odcinku Konarzyny-Brusy
- modernizację drogi nr 240 na odcinku Chojnice-Silno

W zakresie infrastruktury transportu kolejowego zakłada się:

- poprawę obsługi (poprawa stanu technicznego linii, uatrakcyjnienie oferty przewozowej, wprowadzenie lekkiego taboru) dla powiązania Chojnice-Starogard Gd.-Trójmiasto
- głównie dla celów turystycznych – rozwój lokalnej linii nr 211 Chojnice-Kościierzyna i różnych form przewozów sezonowych.

Infrastruktura techniczna

W granicach gminy występują tereny zagrożone powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% - ze strony rzek Brdy, Zbrzycy i Kamionki

Według Studium możliwości rozwoju energetyki wiatrowej w województwie pomorskim w pd części obszaru gminy występują tereny preferowane dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.

W Planie województwa przewiduje się:

- **W zakresie ochrony przeciwpowodziowej:**

- Wskazanie sposobów ograniczenia ilości wód opadowych i roztopowych odprowadzanych do odbiorników (wody niewymagające oczyszczania należy w możliwie najwyższym stopniu doprowadzać do wsiąkania w grunt, a wody z dachów wtórnie wykorzystywać. Zorganizowane odprowadzanie wód opadowych do cieków i zbiorników należy stosować tylko w przypadkach absolutnie koniecznych z uwzględnieniem opóźnienia i spowalniania ich odpływu oraz oczyszczania);
- określenie wskazań i nakazów dotyczących parametrów technicznych warunków użytkowania obiektów istniejących lub planowanych na obszarach potencjalnego zagrożenia powodzią;

- ustalenie rozwiązań przeciwdziałających nadmiernemu uszczelnianiu terenów zurbanizowanych;

- uwzględnienie ustaleń wynikających z *Programu małej retencji* oraz *Programu udrażniania rzek województwa pomorskiego*:

- Powiększenie dotychczasowej pojemności retencyjnej i powierzchni jezior podpiętrzonych przez budowę obiektów małej retencji w zlewni rzeki Brdy
- Konieczność m.in. wykonania przepławek na rzekach w zlewni rzeki Brdy, umożliwiających udrożnienie rzek województwa pomorskiego
- W zakresie zaopatrzenia w wodę – intensyfikację działań związanych z modernizacją i rozbudową wodociągów;
- W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków: rozbudowę i modernizację urządzeń kanalizacyjnych;
- W zakresie zaopatrzenia w gaz: *Koncepcja Gazyfikacji Pomorskiej Spółki Gazownictwa sp z o.o. na lata 2007-2025¹* nie przewiduje gazyfikacji gm. Chojnice poprzez rozbudowę gazociągów dystrybucyjnych i stacji gazowych wysokiego ciśnienia
- W zakresie zaopatrzenia w ciepło: zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii cieplnej;
- W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną: rozwój systemu dystrybucyjnego (przesyłowego) i energetyki ze źródeł odnawialnych;
- W zakresie unieszkodliwiania odpadów komunalnych: zgodnie z dokumentami: **Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018** – gmina jest położona w zasięgu tzw. regionu Południowo-Zachodniego gospodarki odpadami komunalnymi. Obowiązują:

- Uchwała Nr 415/XX/12 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dnia 25 czerwca 2012r. w sprawie przyjęcia „planu Gospodarki Odpadami dla województwa Pomorskiego 2018”,

- Uchwała Nr 416/XX/12 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dnia 25 czerwca 2012r. w sprawie wykonania „Planu Gospodarki odpadami dla województwa Pomorskiego 2018”, zmieniona Uchwałą **nr 470/XXII/12 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dnia 24 września 2012r.** (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2012r. poz. 3071 z dn. 05.10.2012r.), zmieniona **Uchwałą Nr 557/XXVII/13 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dnia 25 lutego 2013r.** (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2013r. poz. 1459, z 20 marca 2013r.) ~~oraz w Wojewódzkim planie gospodarki odpadami województwa pomorskiego proponuje się, aby obszar gminy obsługiwany był będzie przez~~ **RIPOK Nowy Dwór** - Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór k/Angowic.

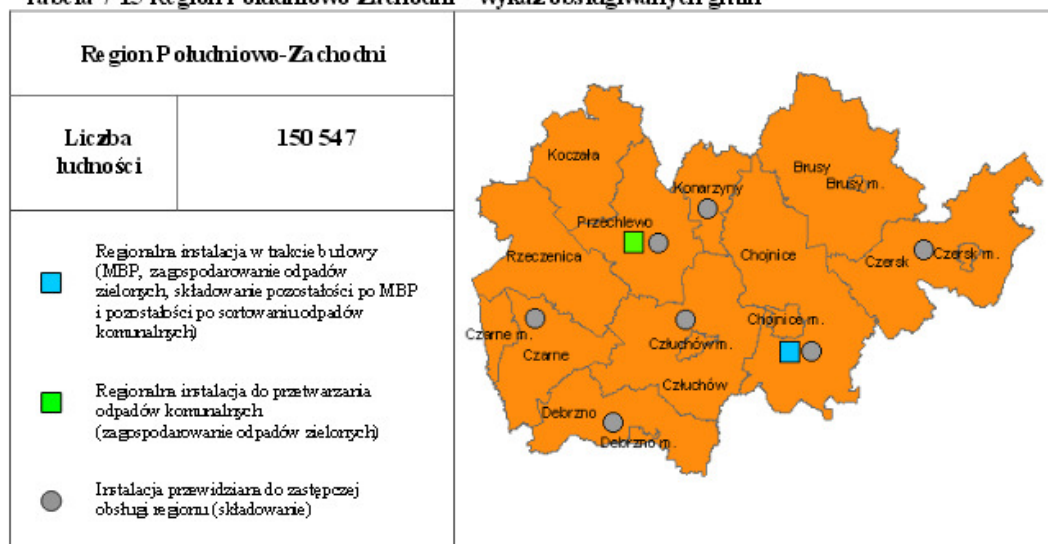
RIPOK Nowy Dwór wg tych uchwał jest regionalną instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych w regionie Południowo-Zachodnim. Dla RIPOK Nowy Dwór wyznacza się instalacje zastępcze w przypadku wystąpienia awarii tej instalacji. RIPOK Nowy Dwór wyznacza się jako instalację zastępczą na wypadek awarii instalacji RIPOK Sieczno i RIPOK Stary Las.

¹ Wg informacji Polskiej Spółki Gazownictwa Sp zo.o. Oddział w Gdańsku (pismo z 26.09.2013r.) koncepcja ta jest nieaktualna

Lp.	Nazwa regionu gospodarki odpadami komunalnymi	Funkcjonujące regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych	Elementy regionalnej instalacji	Instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionów	
				do czasu uzyskania wystarczającej mocy przerobowej przez regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych	w przypadku gdy regionalna instalacja uległa awarii lub nie może przyjąć odpadów z innych przyczyn*
6.	Region Południowo-Zachodni	RIPOK Nowy Dwór	Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielenia ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytworzenia z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków w sposób agających uprawę roślin, spełniającego wymagania określone w przepisach odrębnych Instalacja do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie przez okres nie krótszy niż 15 lat odpadów w ilości nie mniejszej niż powstająca w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych	Nie wyznacza się	RIPOK Sierżno RIPOK Stary Las

Źródło: uchwała nr 557/XXVII/13 Sejmiku Woj. Pom. z 25 lutego 2013r.

Tabela 7-15 Region Południowo-Zachodni – wykaz obsługiwanych gmin

Źródło – plan gospodarki odpadami woj. pomorskiego 2018 – wg zał do Uchwały Nr 415/XX/12 z 25 czerwca 2012r.

„Region Południowo – Zachodni tworzy 12 gmin powiatów chojnickiego i człuchowskiego, liczy 150,5 tys. osób. Jest to jedyny region w województwie pomorskim, w którym nie ma jeszcze instalacji regionalnej do przetwarzania odpadów, która pozwoliłaby na kompleksowe zagospodarowanie opadów powstających w regionie. W ramach środków EFRR realizowany jest projekt budowy Zakładu Zagospodarowania Odpadów w miejscowości Nowy Dwór, którego uruchomienie planowane jest w 2013 r. Do tego czasu 7 składowisk odpadów komunalnych, zlokalizowanych w regionie, wyznaczono do pełnienia roli instalacji zastępczych, do czasu uruchomienia RIPOK Nowy Dwór. Są to składowiska w miejscowościach: Nowy Dwór, Grzymisław, Kielpin, Nadziejewo, Nieśurawa, Przechlewo, Zielona Huta. Pojemności kwater, jakimi dysponują ww. składowiska, pozwolą na unieszkodliwianie odpadów z regionu Południowo – Zachodniego do czasu uruchomienia zakładu w Nowym Dworze. W momencie uruchomienia RIPOK Nowy Dwór składowiska te stracą status instalacji zastępczych i w ramach projektu „Rekultywacja 15 składowisk odpadów komunalnych zlokalizowanych na obszarze działania Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze” zostaną zamknięte i zrehabilitowane. Realizacja projektu nastąpi w latach 2012-2015..”

Ochrona środowiska przyrodniczego

Gmina położona jest w zlewni rzeki Brdy w dorzeczu Wisły. Leży na obszarach o bardzo wysokich walorach przyrodniczo – krajobrazowych, stąd znaczna część jej obszaru została objęta prawną ochroną przyrody. W granicach gminy znajdują się: *Park Narodowy Bory Tucholskie* wraz z otuliną, fragmenty parków krajobrazowych: *Zaborskiego* oraz

Tucholskiego z otuliną, fragment *Chojnicko-Tucholskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu*. Od zach. i pn.-zach. gmina sąsiaduje z dwoma obszarami chronionego krajobrazu: *OChK Okolice Jezior Krępsko i Szczytno* oraz *OChK Fragment Borów Tucholskich*. Na terenie *Zaborskiego Parku Krajobrazowego* leży torfowiskowy rezerwat przyrody *Małe Łowne*. W środkowej i pn części terenu gminy występują liczne użytki ekologiczne.

Strukturę ekologiczną na obszarze gminy uzupełniają duże fragmenty, planowanych w koncepcji sieci ekologicznej województwa, elementów sieci: korytarza ekologicznego *doliny Brdy* rangi regionalnej oraz płata ekologicznego *Borów Tucholskich* rangi krajowej. Płat ten przechodzi na obszar woj. kujawsko-pomorskiego i łączy się korytarzami ekologicznymi dolin z lasami Pojezierza Wałeckiego i Doliny Noteci. Stanowi on regionalny element składowy większej jednostki Pojezierza Południowopomorskiego – o randze ponadregionalnej. Od pn.-zach. gmina Chojnice graniczy z płatem ekologicznym *lasów szczecinecko-koczalskich* i z łącznikiem lokalnym *jezior Krępsko i Szczytno*. Obszary tworzące sieć ekologiczną pełnią rolę ważnych węzłów stabilizujących funkcjonowanie środowiska oraz kształtujących warunki ekologiczne życia mieszkańców.

Pd.-wsch. fragment gminy wchodzi w skład leśnego kompleksu promocyjnego Bory Tucholskie.

Na terenie gminy znajdują się ustanowione i projektowane obszary **Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000**: Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków: „*Wielki Sandr Brdy*” PLB 220001 i „*Bory Tucholskie*” PLB220009, obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „*Sandr Brdy*” PLB 220026 (planowane powiększenie obszaru zostało zgłoszone do Komisji Europejskiej 30.10.2009 r.) oraz planowane specjalne obszary ochrony siedlisk zgłoszone do KE 30.10.2009 r.: „*Las Wolność*” PLH220060 i „*Czerwona woda pod Babilonem*” PLH 220056.

W pn.-wsch. części gminy znajduje się fragment projektowanego rezerwatu Jeziora Rynnowe. Północna i środkowa część terenu gminy znajduje się w granicach rezerwatu biosfery Bory Tucholskie.

W granicach gminy znajdują się prawnie chronione grunty rolne i leśne oraz złoża kruszyw naturalnych: *Chojniczki, Moszczenica, Moszczenica II, Lichnowy I*. Południowa część terenu gminy znajduje się w zasięgu GZWP 128 *Ogorzeliny* (zweryfikowany) oraz jego strefy ochronnej (OO).

Na terenie miasta Chojnice znajdują się liczne obiekty stwarzające zagrożenie dla środowiska (emitory powietrza).

Przyjmując koncepcję spójnej i równorzędnej ochrony walorów przyrodniczych i przyrodniczych i kulturowych oraz krajobrazu ustala się w planie województwa zasadnicze kierunki działań polityki przestrzennej:

Przyjmując koncepcję spójnej i równorzędnej ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych oraz krajobrazu ustala się zasadnicze kierunki działań polityki przestrzennej:

- Zachowanie i podtrzymanie trwałości pozostałych fragmentów osnowy ekologicznej w postaci izolowanych kęp roślinności, nieużytków, założeń parkowych lub skwerów, z poszukiwaniem możliwości odtworzenia powiązań lub „obejścia” stref zainwestowanych
- Utrzymanie lasów ochronnych oraz wsparcie procesu tworzenia kolejnych wraz ze wzmacnianiem działań proekologicznych oraz uwzględnianiem ich w opracowaniach planistycznych
- Ochrona gleb oraz utrzymanie ich najlepszych walorów produkcyjnych

- Wsparcie procesu przeznaczania gleb o najniższych klasach przydatności rolniczej na cele zalesień (szczególnie na obszarach pojezierzy)
- Przestrzeganie realizacji opracowań planistycznych i prawidłowości ich zapisów w zakresie ochrony gruntów rolnych i leśnych (w opracowaniach ekofizjograficznych do planów miejscowych oraz studiach uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gmin)
- Odtworzenie, wszędzie gdzie to możliwe, zabudowy biologicznej stref brzegowych cieków ograniczających spływ zanieczyszczeń i odtwarzających naturalne korytarze ekologiczne
- Wyznaczenie obiektów stanowiących zagrożenie dla wód podziemnych i prowadzenie lokalnego monitoringu na koszt właścicieli tych obiektów wg zasady „zanieczyszczający płaci”
- Opracowanie i wdrożenie technicznych zasad ochrony GZWP i ich obszarów zasilania
- Objęcie rekultywacją obszarów zdegradowanych w wyniku eksploatacji surowców naturalnych oraz określenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego takich działań, które zapewniają ochronę złóż
- Zmniejszenie zanieczyszczeń ze źródeł obszarowych i punktowych
- Wprowadzanie elementów izolacji technicznej i biologicznej ograniczającej rozprzestrzenianie hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych w obszarach zabudowy mieszkaniowej
- Modernizacje i przebudowy ciągów komunikacyjnych w celu zmniejszenia wibracji wywoływanych ciężkim transportem samochodowym i środkami transportu szynowego

Ochrona środowiska kulturowego

Zasadniczymi kierunkami rozwoju w zakresie dziedzictwa kulturowego jest utrwalenie wielokulturowej tożsamości historycznej regionu z zachowaniem lokalnych odrębności oraz wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego jako ważnego elementu rozwoju gospodarczego i promocji województwa.

Kierunki polityki przestrzennej w zakresie ochrony zasobów i walorów środowiska kulturowego oraz krajobrazów odnoszące się do terenu gminy:

- Pielęgnowanie walorów krajobrazów historycznych Borów Tucholskich
- Ochrona tożsamości kulturowej miejsca (miejscowości, regionu) – objęcie ochroną obszarów zabudowy w sąsiedztwie wartościowych zespołów przestrzennych i ich dekompozycja przestrzenna, pozwalająca na wyeksponowanie wartościowych cech zespołów
- Łączenie ochrony środowiska kulturowego z ochroną środowiska przyrodniczego poprzez ochronę krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem architektonicznym, zachowanie i odtwarzanie dawnych układów i funkcji terenów zieleni wraz z infrastrukturą, rewaloryzację parków pod kątem zwiększenia ich atrakcyjności jako miejsc wypoczynku
- Kompleksowa rewaloryzacja obiektów i zespołów zabytkowych włączonych do stref konserwatorskich

- Przystosowanie obiektów zabytkowych do nowych funkcji
- Ochrona i rewaloryzacja starych układów ruralistycznych oraz części wsi – decydujących o zachowaniu walorów krajobrazowych, eksponowanie wsi o wybitnych walorach krajobrazowych, rekompozycja, restylizacja oraz uporządkowanie zabudowy wsi
- Zachowanie, udostępnianie i zagospodarowanie stanowisk archeologicznych o zachowanych formach krajobrazowych w celach naukowych, dydaktycznych oraz turystycznych
- Zachowanie i ochrona pradziejowych i wczesnośredniowiecznych mikroregionów osadniczych archeologicznego środowiska kulturowego,
- Zachowanie i ochrona grodzisk
- Zachowanie i utworzenie warunków ekspozycji panoram widokowych z tras komunikacyjnych na szczególnie interesujące obiekty krajobrazowe (naturalne i architektoniczne)
- Rewaloryzacja zagospodarowania urządzonych punktów widokowych i ich otoczenia, uczytelnienie (odtworzenie) panoram widokowych i ochrona ekspozycji,
- Przeciwdziałanie bezplanowej, chaotycznej parcelacji terenu
- Likwidacja bądź neutralizacja widokowa wszelkich elementów obniżających walory krajobrazowe, likwidacja lub przebudowa obiektów substandardowych
- Likwidacja obiektów rekreacyjnych wzniesionych z naruszeniem przepisów prawa budowlanego.

Turystyka

Gmina znajduje się w obrębie wyróżnionej w Planie *strefy pojeziernej*. Za wiodącą należy tu uznać funkcję turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej, dodatkowo – turystyki wodnej, rowerowej i agroturystyki. Miejscowość Swornagacie została wyróżniona w Planie jako potencjalne uzdrowisko. Miasto Chojnice zostało przewidziane do kształtowania w kierunku regionalnego ośrodka turystyki krajoznawczej.

Przez teren gminy bieżą planowane trasy rowerowe:

- Międzyregionalna trasa rowerowa nr 12 Trasa Zamków Polski Północnej
- Regionalna trasa rowerowa nr 122 Tczew – Starogard Gd. – Zblewo – Kaliska – Czersk – Chojnice;
- Regionalna trasa rowerowa nr 130 Chmielno – Stężycza – Kościerzyna – Chojnice – Debrzno

Na rzece Brdzie planowane jest wytyczenie i urządzenie szlaku turystyki wodnej.

Wg *Programu rozwoju produktów turystycznych województwa pomorskiego* na terenie gminy Chojnice przewiduje się rozwój następujących produktów turystycznych:

- *Trakt Książęcy* – utworzenie z drogi krajowej nr 22 głównego czynnika rozwoju turystyki oraz tworzenia nowych miejsc pracy
- *Turystyczne Zagospodarowanie Szlaku Wodnego Wdy i Brdy* – produkt realizowany na Obszarze Borów Tucholskich wspólnie z woj. kujawsko-pomorskim

- Kolej Turystyczna na Pomorzu – wprowadzenie stałych przewozów pasażerskich zabytkowym taborem kolejowym m.in. na odcinku Chojnice-Kościerzyna-Somonino-Gdynia-Reda-Hel.

Główne kierunki przekształceń:

- W zakresie turystyki krajoznawczej:
 - ograniczenie negatywnego oddziaływania ruchu i zagospodarowania rekreacyjnego na zasoby przyrodnicze, kulturowe i krajobraz terenów rekreacyjnych
 - uporządkowanie istniejącego zainwestowania turystycznego zagrażającego czystości jezior poprzez podniesienie standardu oraz uporządkowanie gospodarki ściekowej;
 - realizacja infrastruktury organizującej penetrację turystyczną (szlaki piesze, trasy rowerowe, miejsca piknikowe)
 - pełniejsze wykorzystanie sieci osadniczej, szczególnie większych wsi, do realizacji bazy noclegowej, w tym wykorzystanie na cele rekreacyjne oraz obsługi obiektów pełniących obecnie inne funkcje, np. adaptacja obiektów architektury wiejskiej na bazę noclegową
 - ochrona przed zainwestowaniem brzegów niezagospodarowanych
 - W zakresie turystyki kwalifikowanej i uzdrowiskowej:
 - rozbudowa zaplecza umożliwiającego rozwój żeglarstwa i in. sportów wodnych
 - ochrona i rewitalizacja wędkarskiej przestrzeni rekreacyjnej, tworzenie stanic wędkarskich
 - rozbudowa i poprawa standardów bazy noclegowej i gastronomicznej
 - przekształcenie w zaplecze obsługi turystyki kwalifikowanej istniejących obiektów wczasowych i turystycznych
 - intensyfikacja działań w kierunku powołania uzdrowiska w miejscowości Swornegacie
 - W zakresie turystyki wodnej, rowerowej i agroturystyki:
 - zagospodarowanie turystyczne szlaków wodnych, przystosowanie ich do rekreacji, stworzenie przystani wodnych, miejsc biwakowych itp. (rzeka Brda)
 - stworzenie zintegrowanego systemu szlaków pieszych i rowerowych w powiązaniu z innymi systemami w regionie, sąsiednich województwach i krajach
 - realizacja planowanych tras rowerowych; w miarę wzrostu natężenia ruchu rowerowego dążenie do podnoszenia standardów technicznych tras oraz ich otoczenia, w tym zapewnienia miejsc parkingowych przy dworcach, przystankach PKS, szkołach, urzędach, itp.
 - rozwój agroturystyki obejmującej pobyty wypoczynkowe w gospodarstwach rolnych, prywatnych domach i pokojach wynajmowanych na terenach odznaczających się wysokimi walorami krajobrazu.

Tereny zamknięte

W granicach gminy znajduje się teren zamknięty wojskowy w m. Niezychowice – obiekt K-1245 Niezychowice z ustanowioną strefą ochronną na podstawie decyzji lokalizacyjnej nr 035/77 z dnia 20.12.1977r. Granice terenu oraz zasięg strefy pokazano na załączniku graficznym Studium. Warunki zagospodarowania w strefie podano w części kierunki .

2.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII ROZWOJU GMINY

2.3.1. Strategia Ekorozwoju Gminy Chojnice

Przyjęta Uchwałą Nr XXIX/468/2002 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie: **przyjęcia Strategii Gminy Chojnice do roku 2015 pn. "Strategia Ekorozwoju Gminy Chojnice"**

Poniżej przedstawiono główne wnioski, jako wyciąg z tekstu strategii, istotne dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Wizja gminy Chojnice wg Strategii to: „nowoczesna gmina rolnicza oraz ośrodek turystyki przyrodniczej i wodnej, będąca komfortowym miejscem zamieszkania i wypoczynku w centrum Borów Tucholskich, na pograniczu Kaszubów i Kociewia”

Celami nadrzędnymi spełniającymi zasadę zrównoważonego rozwoju są:

- **W sferze społecznej:** gmina będąca domem komfortowym dla wszystkich mieszkańców i gościnnym dla turystów
- **W sferze gospodarczej:** nowoczesna gmina rolnicza i ośrodek turystyki przyrodniczej i wodnej

W strategii przyjęto za podstawowe trzy kierunki działań:

- prowadzenie działalności rolniczej w zgodzie z warunkami glebowo-klimatycznymi, w tym rozwój rolnictwa środowiskowego,
- wzmocnienie sektora turystycznego w gminie i zwiększenie jego udziału w gospodarce gminnej,
- przyciągnięcie inwestorów zewnętrznych i wsparcie kapitału wewnętrznego.

W każdym z kierunków przyjęto jeden cel strategiczny, odpowiednio:

G1 Restrukturyzacja rolnictwa

(...)Najlepsze warunki naturalne do rozwoju nowoczesnego rolnictwa wysokotowarowego występują w południowej części gminy Chojnice, gdzie istnieje także tradycja dużych gospodarstw rolnych.(...) Wysokie walory przyrodnicze oraz niska jakość gleb w północnej i centralnej części gminy wykluczają intensyfikację rolnictwa, stąd też proponowanym kierunkiem jest rozwój małoobszarowych gospodarstw o ekstensywnych, jakkolwiek nowoczesnych metodach produkcji rolniczej, produkujących zdrową żywność. Na tych terenach planuje się wspieranie i promocję rozwoju rolnictwa środowiskowego oraz ekologicznego.(...)

G2 Zwiększenie ruchu turystycznego i zmniejszenie sezonowości

(...)zwiększenie obecnej wielkości ruchu turystycznego i jego dekoncentracja (w celu zmniejszenia obciążenia ruchem turystycznym najbardziej wartościowych pod względem przyrodniczym terenów gminy, szczególne w rejonie Parku Narodowego Bory Tucholskie) – z większym wykorzystaniem tych terenów gminy, które są atrakcyjne turystycznie, ale dotąd słabo aktywne pod tym względem. Łącznie na terenie gminy Chojnice proponuje się wprowadzenie 4 300 nowych miejsc noclegowych, wobec prawie 9,6 tys. miejsc noclegowych istniejących. Po restrukturyzacji baza noclegowa na tym terenie liczyć powinna prawie 14 tys. miejsc noclegowych.(...)

G3 Rozwój przemysłu i rzemiosła

(...)Władze gminy Chojnice we współpracy z miastem Chojnice oraz miastem Człuchów dążyć będą do stworzenia nowoczesnego obszaru aktywizacji gospodarczej wzdłuż drogi nr 22. Obszar ten pod nazwą Park Technologiczny Topole lub Specjalnej Strefy Ekonomicznej Topole będzie przedmiotem opracowania koncepcji urbanistycznej wspólnej dla wyżej wymienionych jednostek administracyjnych. Koncepcja ta będzie z kolei podstawą do opracowania zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na tym obszarze. Władze gminy planują częściowe wyposażenie tego terenu w infrastrukturę techniczną, ze środków publicznych.(...)

- **W sferze przyrodniczej:** gmina, w której dobrze zachowane unikatowe walory środowiska stanowią przedmiot dumy i poszanowania mieszkańców

W strategii przyjęto za podstawowe trzy kierunki działania:

- I. stałe dążenie do ograniczania obciążenia środowiska przyrodniczego wynikającego z działalności człowieka;
- II. zachowanie i wzmocnienie struktur przyrodniczych i krajobrazowych;
- III. zwiększanie ekologicznej świadomości społecznej.

W ramach kierunków działania, przyjęto cele:

W ramach I kierunku, m.in:

Cel strategiczny P1 Ochrona wód

(...) Planowane jest pełne skanalizowanie wszystkich wsi o zwartej zabudowie, w tym miejscowości Drzewicz, Kłosnowo, Kłodawa, Zbeniny, Powalki, Krojanty, Nowa Cerkiew, Lotyń, Sternowo, Raclawki, Gockowice, Silno, Ostrowite, Ciechocin, Granowo i Pawłowo. Istotną cechą na terenie gminy Chojnice jest znaczny udział zabudowy rozproszonej i przysiółkowej, gdzie nieopłacalna ekonomicznie jest budowa sieci kanalizacyjnej. Stąd też władze gminy planują wsparcie indywidualnych właścicieli posesji w finansowaniu i budowie indywidualnych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz oczyszczalni grupowych.(...) gmina Chojnice rozpocznie budowę systemów kolektorów wód deszczowych z urządzeniami do podczyszczania. Zadanie to jest szczególnie ważne w rejonie jezior Charzykowskiego, Karsieńskiego, Długiego i Śpiewnik, gdzie od lat notowany jest intensywny rozwój zabudowy letniskowej oraz związanej z obsługą ruchu turystycznego.(...)

W ramach II kierunku:

Cel strategiczny P4 Ochrona krajobrazu

(...) W polityce przestrzennej gminy, a w konsekwencji w planach zagospodarowania przestrzennego, zasadą będzie dopuszczenie nowej zabudowy zasadniczo tylko w granicach istniejących zwartych układów osadniczych. Biorąc pod uwagę silną presję do tworzenia na terenie gminy obszarów zabudowy letniskowej, władze gminne planują tworzenie układów urbanistycznych zabudowy letniskowej, które to układy będą wzorowane na istniejących na terenie gminy, tradycyjnych układach zabudowy wiejskiej.

(...)Do obowiązków władz samorządowych, szczególnie władz gminnych i sołeckich należy kształtowanie właściwej struktury terenów zieleni we wsiach, zachowanie istniejących terenów zieleni oraz działania na rzecz ich adaptacji dla potrzeb społeczności lokalnej, a także angażowanie lokalnej społeczności w budowę i utrzymanie tych terenów. Na terenie gminy Chojnice znajduje się szereg historycznych układów parkowych, które sąsiadowały z dworami, pałacami i folwarkami, stanowiących obecnie naturalny zasób dla tworzenia parków wiejskich. W znacznej części obiekty te są własnością Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Gmina dążyć będzie do komunalizacji szczególnie tych obiektów, które znajdują się we wsiach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie i tworzenia tam parków.(...)

Cel strategiczny P5 Ochrona bioróżnorodności

(...)Unikalne walory środowiska przyrodniczego oraz jego wysoka jakość, potwierdzone mnogością obszarów prawnie chronionych, powodują iż władze lokalne czują spoczywającą na nich odpowiedzialność za zachowanie tego dziedzictwa dla przyszłych pokoleń. Z tego względu władze samorządowe będą wspierać działania administracji obszarów chronionych we wdrażaniu opracowanych już planów ochrony oraz uwzględniać w swoich dokumentach planistycznych i strategiczno- koncepcyjnych wymagania tam zawarte.(...)

Wzmocnienie bioróżnorodności na terenach wykorzystywanych rolniczo to przede wszystkim ochrona istniejących zadrzewień śródpolnych, zadrzewień wzdłuż dróg oraz tworzenie pasów zieleni buforowej wzdłuż rzek i cieków wodnych oraz ochrona i tworzenie remiz śródpolnych.(...)

Poniżej przedstawiono tabelaryczne zestawienie przyjętych w Strategii zadań, najbardziej istotnych dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice.

SFERA GOSPODARCZA

Cele strategiczne	Cele bezpośrednie i operacyjne	Zadania
Zwiększenie ruchu turystycznego i zmniejszenie sezonowości	Modernizacja i tworzenie innych elementów zagospodarowania turystycznego	Utrzymanie istniejących szlaków turystycznych
		Wyznaczenie i budowa nowych szlaków turystycznych, w tym pieszych, rowerowych, konnych i wodnych
		Budowa kompleksu sportowo-widowiskowego w Charzykowach
		Budowa promenad w miejscowościach turystycznych
		Tworzenie nowych plaż i kąpielisk
Rozwój przemysłu i rzemiosła	Utworzenie Parku Technologicznego - Topole	Utrzymanie istniejących plaż i kąpielisk wodnych
		Przygotowanie koncepcji urbanistycznej terenu Parku Technologicznego we współudziale z zainteresowanymi samorządami (m. Chojnice, M. Człuchów)
		Wprowadzenie odnośnych zmian w planie zagospodarowania przestrzennego
		Przygotowanie terenów pod inwestycje (uzbrojenie)
		Stworzenie oferty dla potencjalnych inwestorów

SFERA PRZYRODNICZA

Cele strategiczne	Cele bezpośrednie, operacyjne	Zadania
Ochrona wód	Rozbudowa infrastruktury gromadzenia ścieków i dostawy wody	Rozwój kanalizacji wsi o zwartej zabudowie i projektowanych rejonów zwartej zabudowy: Budowa kanalizacji przede wszystkim w następujących miejscowościach gminy Chojnice: - Drzewicz do oczyszczalni w Swornychgaciach, - Kłosnowo, Kłodawa, Zbeniny, Powalki i Krojanty – do oczyszczalni m. Chojnice - Nowa Cerkiew, Lotyń, Sternowo, Raclawki, Gockowice, Silno, Ostrowite, Ciechocin, Granowo, Pawłowo – do oczyszczalni m. Chojnice
		Opracowanie programu odprowadzania i oczyszczania ścieków dla zabudowy rozproszonej w gminie, obejmującego rozwiązania w zakresie udziału finansowego gminy (np. w formie gwarancji kredytu na budowę oczyszczalni prywatnych).
		Budowa oczyszczalni indywidualnych lub grupowych dla izolowanych przysiółków lub budowa szczelnych zbiorników i organizacja wywozu ścieków
		Modernizacja ujęć wodnych w zakresie uzdatniania wody pitnej i budowy odstożników wód popłucznych
		Budowa kanalizacji wód deszczowych wraz z urządzeniami do ich podczyszczania, szczególnie w rejonie zwartej zabudowy nad jeziorami
		Ograniczenie spływów powierzchniowych poprzez wzmocnienie stref buforowych zieleni niskiej i wysokiej wokół jezior
Ochrona krajobrazu	Architektura regionalna- rozwój	Egzekwowanie przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu zachowania wymagań architektonicznych wprowadzonych zapisami w M. P. Z. P., szczególnie na obszarach zabudowy letniskowej
		Opracowanie katalogu projektów budowlanych wykorzystujących regionalizm w budownictwie
		Promocja katalogów oraz układów zabudowy siedlisk występujących na terenie gminy
	Ochrona krajobrazu przed urbanizacją	Ograniczenie zjawiska rozpraszania zabudowy w rejonie obszarów chronionych: Parku Narodowego, Parków Krajobrazowych, szczególnie w rejonie jezior Witocznno, Płesno i Charzykowy Tworzenie zwartych układów urbanistycznych zabudowy letniskowej wzorowanych na istniejących układach zabudowy

Cele strategiczne	Cele bezpośrednie, operacyjne	Zadania
		Kontrola lokalizacji masztów telefonii komórkowej i elektrowni wiatrowych poprzez wykonanie dla gminy studium krajobrazowego dotyczącego optymalnej lokalizacji tych obiektów
	Optimalizacja układu zadrzewień śródpolnych	Stworzenie gminnego planu zadrzewień śródpolnych, przede wszystkim w zakresie określenia właściwej struktury gatunkowej i przestrzennej
		Ochrona istniejących remiz i liniowych układów zadrzewień poprzez właściwą politykę wydawania pozwoleń na wycinkę drzew i jej kontrolę
		Tworzenie i zachowanie układów zieleni we wsiach
		Przejęcie od AWRSP historycznych układów parkowych, przekształcenie ich na parki wiejskie, zachowanie i rewitalizacja,
Ochrona różnorodności biologicznej		Współpraca i koordynacja działań pomiędzy władzami gminy i administracjami parku narodowego i parku krajobrazowego
		Realizacja projektowanych form ochrony przyrody ujętych w dokumentach planistycznych gminy
		Wspieranie działań na rzecz utworzenia Światowego Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie”

2.3.2. Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich (ZSROW) na lata 2006-2013 Miasta i Gminy Brusy, Gminy Chojnice, Miasta i Gminy Czersk oraz gminy Konarzyny – 2006, opracowanie w ramach partnerstwa pn. „Lokalna Grupa Działania – Sandr Brdy”

W ramach tego opracowania gmina Chojnice wspólnie z sąsiednimi gminami położonymi w obszarze Ziemi Chojnicko-Zaborskiej, ustaliła strategiczne kierunki rozwojowe w oparciu o wspólne uwarunkowania przyrodnicze, w tym położenie w południowej części Kaszub – regionie o silnych tradycjach kulturowych, regionalnych, etnicznych. Strategia ta powiązana jest z realizacją budżetu Unii Europejskiej na lata 2007-2013.

Przyjęte w Strategii, tzw. wiodące tematy to:

- poprawa jakości życia na obszarach wiejskich
- wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych, w tym potencjału obszarów należących do sieci Natura 2000

W wyniku debat strategicznych prowadzonych w gminach objętych strategią zapisano główne cele strategiczne w podziale na obszary: gospodarka, zasoby i walory przyrodnicze, zasoby społeczne, zasoby kulturowe i historyczne. Ustalonym priorytetom przypisano kierunki działania, które są podstawą do dalszych programów operacyjnych, projektów i zadań.

Poniżej przedstawiono wybór priorytetów i kierunków o charakterze przestrzennym lub ściśle związanych z zagospodarowaniem przestrzennym.

Zasoby kulturowe i historyczne

Priorytet I – wykorzystać dużą liczbę tradycji kojarzonych z kulturą kaszubską dla rozwoju całego obszaru objętego ZSROW

Kierunek 1 – włączenie instytucjonalnych obiektów kultury i ochrony zabytków dla planów gospodarczego obszaru ZSROW

Kierunek 2 – rozszerzenie oferty cyklicznych imprez o charakterze ponadregionalnym opartych o kulturę kaszubską

Kierunek 3 – **tworzenie i promocja tematycznych parków i szlaków historycznych i kulturowych**

Priorytet II – Działać na rzecz wzrostu liczby atrakcji turystycznych opartych na tradycji, historii i zasobach kulturowych ziemi Chojnickiej i Zaborskiej

Kierunek 2 – **Promocja rzeki Brdy jako szlaku turystyki wodnej połączonej z dobrą infrastrukturą usług turystycznych** na terenie partnerskich LGD - Sandr Brdy oraz Naszyjnik Północy

Cel strategiczny I – podjąć działania na rzecz wykorzystania dobrego położenia komunikacyjnego i łatwego dostępu do głównych szlaków komunikacyjnych

Kierunek 1 – Różne formy komunikacji wewnętrznej, w tym **poprawa połączeń z powiatem**.

Kierunek 3 – **Rozbudowa bazy noclegowej, wzdłuż ciągów komunikacyjnych (hotele, motele)**.

Cel Strategiczny III -Tworzyć nowe i rozwijać istniejące produkty turystyczne oparte na tradycji i kulturze obszaru objętego partnerstwem.

Kierunek 1 – **Tematyczne ścieżki rowerowe (tworzenie ścieżek rowerowych na bazie istniejących szlaków rowerowych)**.

Zasoby społeczne

Priorytet III – Wykorzystać zasoby istniejącej **bazy kulturalnej i tworzyć warunki do jej rozwoju** dla realizowania różnych form aktywności mieszkańców.

Kierunek 1 – **Tworzenie bazy do organizacji imprez masowych** (np. amfiteatry).

Cel Strategiczny II – Zwiększać działania gmin na rzecz poprawy stanu i wyposażenia placówek oświatowych i **budowy nowych obiektów sportowych**.

Kierunek 1 – **Centra sportowe przy świetlicach wiejskich (modernizacja obiektów do rzeczywistych potrzeb mieszkańców)**.

Kierunek 2 – Świetlice internetowe (tworzenie sieci świetlic wiejskich wyposażonych w dostęp do internetu, ze sprzętem i oprogramowaniem).

Kierunek 3 – **Otwarte obiekty sportowe (w oparciu o istniejące boiska przyszkolne – organizacja stałych form zajęć sportowych oraz budowa i rozbudowa infrastruktury sportowej)**.

Zasoby i walory przyrodnicze

Priorytet I – **Podjąć działania w kierunku włączenia korzystnych zasobów przyrodniczych do sieci produktów i obszarów turystycznych oraz promocja Borów Tucholskich, jako jednej z głównych domen turystycznych ZSRROW**.

Kierunek 1 – **Włączenie niezagospodarowanych obszarów przyrodniczych do różnych form turystyki**.

Kierunek 2 – **Zwiększenie udziału obszarów chronionych w zorganizowanym ruchu turystycznym**.

Kierunek 3 – **Utworzenie szlaków wodnych w oparciu o jeziora i rzeki**.

Priorytet II – **Podjąć działania w kierunku uporządkowania gospodarki ściekami i odpadami stałymi wraz z monitoringiem w tym zakresie**.

Kierunek 1 – **Likwidacja dzikich wysypisk**.

Kierunek 2 – **Budowa sieci kanalizacji w obszarach wiejskich.**

Kierunek 3 – Monitoring zrzutu ścieków i zapachów wynikających z intensywnego nawożenia pól.

Priorytet III – **Stworzyć warunki do wzrostu inwestycji turystyczno – rekreacyjnych w obszarach przyjeziornych i leśnych.**

Kierunek 1 – Program sektorowy rozwoju turystyki dla obszaru ZSROW. (Programy operacyjne z projektami i zadaniami co najmniej do roku 2013).

Kierunek 3 – **Zagospodarowanie i promocja terenów inwestycyjnych w tym rewitalizacja centrów wsi o profilu turystycznym.**

Cel strategiczny II – Działać na rzecz rozwoju alternatywnych form rolnictwa.

Kierunek 1 – **Rolnictwo ekologiczne i środowiskowe.** (Licencjonowane gospodarstwa rolne produkujące zboża, warzywa i owoce oraz gospodarstwa hodowlane podlegające określonym normom hodowlanym pod potrzeby produkcji zdrowej żywności).

Kierunek 2 – **Produkcja zdrowej żywności.** (Na bazie gospodarstw ekologicznych, przetwarzanie płodów rolnych dla potrzeb rynku i sieci marketów ze zdrową żywnością).

Kierunek 3 – **Gospodarstwa agroturystyczne.**

Cel Strategiczny III – Stworzyć warunki dla gospodarczego wykorzystania zasobów naturalnych.

Kierunek 1 – **Energia wiatrowa.** (Oparta na korzystnej „różnicy wiatrów”).

Kierunek 2 – **Energia wodna.** (Z wykorzystaniem licznych wód płynących).

Kierunek 3 – **Produkcja biomasy.** (W oparciu o zasoby leśne, oraz wolny areal do produkcji komponentów na biomasę)

Gospodarka

Priorytet II -Stworzyć warunki do wzrostu liczby miejsc noclegowych.

Kierunek 1 – **Gospodarstwa agroturystyczne.**

Kierunek 2 – **Pensjonaty.**

Kierunek 3 – **Pola namiotowe i campingowe klasy międzynarodowej.**

Priorytet III -Podjąć działania w kierunku realizacji inwestycji infrastrukturalnych będących postawą rozwoju gospodarczego.

Kierunek 1 – **Modernizacja dróg gminnych i powiatowych.**

Kierunek 2 – **Rozbudowa sieci kanalizacyjnych.**

Kierunek 3 – **Ogólnie dostępna szerokopasmowa sieć internetowa**

Cel strategiczny I – Stworzyć warunki do gospodarczego wykorzystania zasobów przyrodniczych i ukształtowania terenu.

Kierunek 1 – **Turystyczne zagospodarowanie jezior poprzez budowę infrastruktury sprzyjającej rozwojowi sportów wodnych.**

Kierunek 2 – Stworzenie programu tematycznego zagospodarowania jezior i rzek w obrębie partnerstwa, (jeziora dla yachtingu, jeziora strefy ciszy, jeziora sportów wodnych, jeziora enklawy dla wędkarzy).

Kierunek 3 – **Budowa infrastruktury sprzyjającej rozwojowi sportów i rekreacji zimowej** w oparciu o sprzyjające warunki ukształtowania terenu.

Cel strategiczny II – Działać na rzecz tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich spójności w obrębie obszaru objętego ZSRW.

Kierunek 1 – Utworzenie międzygminnego zespołu ds. planowania przestrzennego.

Kierunek 2 – Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obszarów turystycznych.

Kierunek 3 – Programy i koncepcje rewitalizacji poszczególnych obszarów partnerstwa.

W Studium gminy Chojnice uwzględniono w/w cele strategiczne i kierunki rozwojowe poprzez odpowiednie propozycje zagospodarowania przestrzennego.

2.4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z SĄSIEDZTWA GMINY CHOJNICE.

Obszar gminy wiejskiej Chojnice jest bardzo silnie związany z rozwojem i zagospodarowaniem miasta Chojnice. Od wielu lat obserwuje się proces zagospodarowywania gruntów wzdłuż drogi krajowej 22 łączącej miasta Chojnice i Człuchów. Jest to w stanie obecnym pasmo silnie urbanizujące się, wzdłuż drogi lokowane są głównie funkcje usługowe i gospodarcze: magazyny, hale produkcyjne itp. zwłaszcza wzdłuż drogi położonej na zachód od miasta. Na wschód od miasta Chojnice intensywność zagospodarowania jest mniejsza, ale w uchwalonych (obowiązujących) planach miejscowych ustalone zostały znaczne rezerwy na nowe tereny inwestycyjne. Szczególnie istotne są dwa pasma urbanizujące się: Chojnice - Charzykowy oraz Chojnice - Człuchów.

Procesy suburbanizacyjne związane z miastem, wpływają na zajmowanie gruntów dotychczas rolnych w m. Chojniczki (obudowa drogi Chojnice - Chojniczki) oraz wzdłuż drogi do Charzyków. W tych obrębach geodezyjnych w sąsiedztwie granicy administracyjnej miasta, rozwijają się liczne zespoły zabudowy mieszkaniowej. Uchwalono tu szereg planów miejscowych dla nowej zabudowy, ponadto zgłoszono znaczną liczbę wniosków dotyczących wyznaczenia dodatkowych terenów inwestycyjnych. Podobna, choć nieco mniejsza presja na nowe tereny, dotyczy obrębów geodezyjnych Krojanty i Pawłowo. Południowa część obszaru gminy ze względu na zrealizowaną obwodnicę dość dobrze broni się przed presją inwestycyjną związaną z „rozlewaniem się” miasta na tereny otaczające.

Miejscowość Charzykowy oraz otoczenie jeziora Charzykowskiego, z racji bliskiego położenia, stanowią naturalną strefę wypoczynkowo-rekreacyjną, w tym dla rekreacji weekendowej mieszkańców miasta. Na terenie gminy usytuowane są tereny i urządzenia obsługi komunalnej miasta – związane z gospodarką odpadami (w m. Nowy Dwór k. Angowic) oraz stacja redukcyjna gazowa pierwszego stopnia $Q=6000\text{m}^3/\text{h}$ na gruntach wsi Lipienice. Natomiast w mieście - tereny urządzeń inf. technicznej związane z zasilaniem energetycznym obszaru gminy: GPZ nr 1 - „Kościerska” i 2 „Przemysłowa”, a także oczyszczalnia ścieków przyjmująca ścieki również z obszaru gminy wiejskiej (aglomeracja ściekowa Chojnice). Jak widać oba samorządy, miejski i wiejski silnie powiązane są infrastrukturalnie.

Planowana, wg Studium miasta Chojnice, obwodnica zachodnia miasta przechodzi przez obszar gminy wiejskiej.

Z sąsiednimi gminami: Lipnica, Konarzyny, Brusy, Czersk w woj. pomorskim oraz z gminami województwa kujawsko-pomorskiego gmina Chojnice powiązana jest przede wszystkim przyrodniczo i krajobrazowo.

3. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

3.1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

Przeznaczenie terenu wg miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Dotychczasowy plan miejscowy obejmujący obszar całej gminy to Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego Gminy Chojnice, z załącznikiem graficznym w skali 1:10000 – zatwierdzony Uchwałą Rady Gminy w Chojnicach Nr XIV/75/91 z dn. 26 września 1991r (Dz. Urz. Woj. Bydgoskiego Nr 2 poz. 29 z dn. 30.01.1992r). Plan ten stracił ważność z mocy prawa z dniem 31 grudnia 2003r. Jednakże, nie straciły ważności zgody właściwego Ministra na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, a także gruntów leśnych na cele nieleśne, więc w tym zakresie plan ten pozostaje nadal ważny.

Utraciły moc także inne fragmentaryczne plany miejscowe sporządzone przed 01.01.1995r., tj. na podstawie poprzednich ustaw o zagospodarowaniu przestrzennym.

Wykaz Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego sporządzonych na terenie gminy Chojnice od 1995r.

Wykaz planów miejscowych przedstawiono w załączonym do niniejszego opracowania aneksie, w formie tabeli sporządzonej wg rejestru planów miejscowych prowadzonego przez gminę Chojnice od 1995 roku (zachowano oryginalną numerację, stąd rozpoczyna się ona od numeru 24.). Obowiązujące plany miejscowe opisano podając ich wielkość, podstawowe przeznaczenie ustalone w planie miejscowym oraz nr aktu prawnego powołującego ten przepis prawa.

Przestrzenne rozmieszczenie planów miejscowych przedstawiono na załączniku graficznym w skali 1:40 000 i oznaczono wg numeracji w tabeli.

W gminie Chojnice obowiązuje znaczna liczba planów miejscowych. Jednakże powierzchniowo obejmują one zazwyczaj niewielkie fragmenty gminy, z czego wynika, że były sporządzane dla realizacji konkretnych inwestycji – głównie zespołów zabudowy mieszkaniowej – niektóre z obszarów planistycznych są już praktycznie zabudowane. Analiza rozmieszczenia obowiązujących planów oraz ustalone nimi przeznaczenia terenów świadczą o dotychczasowej praktyce sporządzania tych opracowań „na życzenie” zainteresowanych. Obowiązujące plany miejscowe nie stanowią wyrazu świadomej polityki planistycznej gminy, rozwiązują jedynie fragmentarycznie kwestie przestrzennego zagospodarowania. Ze względu na ich ilość oraz rozproszenie trudne jest praktyczne korzystanie z nich w bieżącym zarządzaniu gminą, zwłaszcza wobec znacznej liczby indywidualnie wydawanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego. Praktycznie brak jest w gminie kompleksowych opracowań planistycznych obejmujących np. znaczące miejscowości.

Gmina Chojnice po uchwaleniu dotychczasowego Studium w czerwcu 2011r. przystąpiła do sporządzania i uchwaliła kilka planów miejscowych, które są realizacją zapisów polityki przestrzennej gminy, w tym planów dla lokalizacji elektrowni wiatrowych, planów z zakazem zabudowy z przyczyn przyrodniczych i krajobrazowych oraz planów większych obszarowo dla miejscowości.

Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego.

Pokrycie planami miejscowymi obszaru gminy, mimo ich sporej ilości, jest niewielkie; gospodarka przestrzenna odbywa się zatem w dużej mierze na podstawie decyzji o warunkach zabudowy wydawanych w tzw. sytuacji braku planu miejscowego. Mimo iż teoretycznie należy spełnić łącznie kilka warunków (Art. 61.1. Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) to praktycznie często trudno odmówić ustalenia warunków zabudowy dla indywidualnego zamierzenia inwestycyjnego. Dla tego samego terenu można uzyskać kilka decyzji o warunkach zabudowy, czasami wzajemnie ze sobą sprzecznych. Niewiele można wymagać od inwestycji lokalizowanej na podstawie decyzji „Nie można uzależnić wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego od zobowiązania się wnioskodawcy do spełnienia nieprzewidzianych odrębnymi przepisami świadczeń lub warunków” (Art 52 ust 3.). Zatem w wielu miejscach gospodarka przestrzenna oparta o decyzje przyczynia się istotnie do tworzenia „nieładu przestrzennego”.

Po utracie ważności planu ogólnego gminy wydaje się rocznie w gminie Chojnice znaczną liczbę indywidualnych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania. Gmina prowadzi rejestr wydawanych decyzji w formie tabelarycznej.

Analiza wydanych decyzji i ich rozmieszczenia przestrzennego wskazuje na dość znaczny ruch budowlany.

Rok	Ilość decyzji celu publicznego	Ilość decyzji o warunkach zabudowy
2004	14	77
2005	23	144
2006	20	215
2007	10	132
2008	17	170
Razem	84	738

Wykaz wydanych decyzji w w/w okresie – znajduje się w dokumentacji planistycznej Studium

Użytkowanie terenu

Wg ewidencji gruntów użytkowanie terenu w podstawowych kategoriach przedstawia poniższa tabela (stan na: styczeń 2009 r.):

użytki rolne, w tym:		lasy i zadrzewienia	tereny zurbanizowane, w tym:				wody	tereny inne, w tym:	
całość	grunty orne		całość	zabudowane	niezabudowane	komunikacyjne		całość	nieużytki
22522	19773	17945	1178	262	8	908	3226	924	714
RAZEM: 45 795 ha									
(w tym powierzchnia wyrównawcza: 2 ha)									
49,2 %		39,2%	2,6%				7,0%	2,0%	

Zasadniczą część powierzchni gminy zajmują tereny niezabudowane i niezainwestowane (użytki rolne, lasy i wody) – jest to ponad 95% powierzchni gminy. Wśród terenów zurbanizowanych największą część zajmują tereny komunikacyjne.

Obecne zagospodarowanie terenu**Rozmieszczenie ludności. Sieć osadnicza**

W 78 miejscowościach na terenie 31 sołectw gminy Chojnice w dniu 31.12.2008 r. zameldowanych było (wg Urzędu Gminy) 16758 mieszkańców. Sieć osadnicza gminy jest dobrze rozwinięta. Cechą charakterystyczną jest koncentracja ludności w południowej i centralnej części gminy (uwarunkowane jest to przyrodniczo – w części północnej dominują lasy i obszary przyrodniczo chronione).

Ludność gminy Chojnice w miejscowościach (stan 31.12.2008 r. wg Urzędu Gminy)

L.p.	Sołectwo	Liczba mieszkańców w sołectwie	Nazwy miejscowości	Liczba mieszkańców (pobyt stały).
1.	Angowice	244	Angowice	244
2.	Charzykowy	1582	Charzykowy Bachorze Dębowa Góra Funka Józefowo Łukomie Pomoc Stary Młyn Wolność	1333 24 4 150 5 4 10 28 24
3.	Chojniczki	660	Chojniczki	660
4.	Ciechocin	513	Ciechocin	513
5.	Czarłomie - Jarcewo	395	Czarłomie - Jarcewo	395
6.	Doręgowice	284	Doręgowice Kamionka D	260 24
7.	Gockowice - Objezierze	280	Gockowice Objezierze	123 157
8.	Granowo	184	Granowo	184
9.	Klawkowo	324	Klawkowo	324
10.	Kłodawa	334	Kłodawa Kłodawka Kłodawa Leśnictwo	329 1 4
11.	Kopernica	77	Kopernica Babilon Borne Styporc	59 6 12 0
12.	Krojanty	503	Krojanty Krojanty Wybudowania	456 47
13.	Kruszka	310	Kruszka Jeziorki Jasnowo	146 149 15
14.	Lichnowy	1385	Lichnowy Chojnaty	1143 242

L.p.	Sołectwo	Liczba mieszkańców w sołectwie	Nazwy miejscowości	Liczba mieszkańców (pobyt stały).
15.	Lotyń	318	Lotyń Jakubowo Nicponie Sternowo Białe Błoto	146 27 5 140 0
16.	Moszczenica	190	Moszczenica	190
17.	Nieżyłowice	804	Nieżyłowice	804
18.	Nowy Dwór- Coidanki	296	Nowy Dwór Coidanki	129 167
19.	Nowa Cerkiew	764	Nowa Cerkiew Szlachetna Nowa Cerkiew	598 166
20.	Ogorzeliny	1212	Ogorzeliny Ogorzeliny Os. Słoneczne Melanowo Melanówek	775 241 103 93
21.	Ostrowite	512	Ostrowite	512
22.	Ostrowite ZR ²	352	Ostrowite	352
23.	Pawłowo	820	Pawłowo	820
24.	Pawłówko	565	Pawłówko	565
25.	Powalki	333	Powalki	333
26.	Raławki	223	Raławki	223
27.	Silno	1075	Silno	1075
28.	Sławęcin	526	Sławęcin	526
29.	Swornegacie	1074	Swornegacie Chociński Młyn Drzewicz Kamionka Kokoszka Małe Swornegacie Małe Zanie Owink Plesno Sepiot Śluza Wączas Wielkie Zanie Zbrzyca Kulki	549 24 8 31 24 48 15 16 36 41 7 61 131 83 0
30.	Topole	222	Topole Władysławek Karolewo	130 42 50
31.	Zbeniny	397	Zbeniny Kłosnowo	214 183

² Od 1 stycznia 2010r.: wieś Nowe Ostrowite.

Największe miejscowości na terenie gminy to **Charzykowy, Lichnowy i Silno**. Każda z nich ma po ponad 1 tys. mieszkańców. Łącznie zamieszkuje je przeszło 3,5 tys. osób, co stanowi około 21% ludności gminy. We wsiach mniejszych, o liczbie ludności między 0,5 tys. a 1 tys. zamieszkuje około 38,0 % mieszkańców gminy. Około 40% stanowią mieszkający w miejscowościach poniżej 0,5 tys. mieszkańców. Taka struktura sieci osadniczej może stwarzać trudności dobrej obsługi ludności.

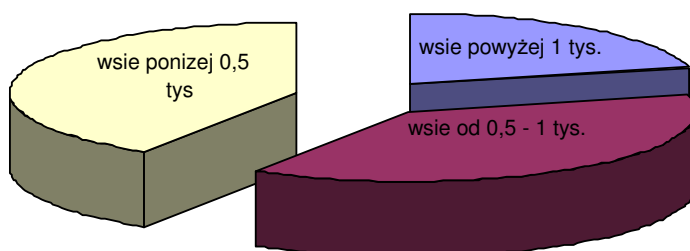
Sołectwa w północnej części gminy (np. Swornegacie, Charzykowy) zajmują na ogół znaczne powierzchnie i skupiają liczne małe miejscowości o na ogół niewielkiej liczbie mieszkańców.

Sołectwa charakteryzują się także dużym zróżnicowaniem struktur ludności np. pod względem wieku. Przy pogłębiających się procesach starzenia mieszkańców i zmniejszania się wskaźnika przyrostu naturalnego może to powodować w niektórych sołectwach gminy nawet procesy wyludniania w okresie kierunkowym. Ma to znaczenie dla prognozowania i rozwoju sieci usług infrastruktury społecznej, zwłaszcza szkół, przedszkoli, ośrodków zdrowia.

Przyszłą strukturę oraz rozmieszczenie usług z tej dziedziny należy dostosować do przewidywanych zmian w liczbie ludności i w jej strukturze.

Znaczące dla zagospodarowania przestrzennego są **Charzykowy** (wielofunkcyjny ośrodek o znaczeniu ponadregionalnym w zakresie turystyki, sportów wodnych, wypoczynku, podmiejskie osiedle mieszkaniowe), **Swornegacie** (wielofunkcyjny ośrodek o znaczeniu lokalnym w zakresie wypoczynku, agroturystyki), **Ogorzeliny i Silno** (wielofunkcyjne ośrodki uzupełniające, w zakresie obsługi rolnictwa i ludności, dynamicznie rozwijające się), **Krojanty** (ośrodek o znaczeniu ponadlokalnym w zakresie wyspecjalizowanych usług medycznych). Ośrodkami o znaczeniu podatkowym z wyspecjalizowaną funkcją w zakresie wczasów, turystyki i wypoczynku są **Drzewicz, Funka, Małe Swornegacie**, ze względu na uwarunkowania przyrodnicze, o ograniczonych możliwościach rozwoju przestrzennego.

Struktura wielkościowa sieci osadniczej w gminie Chojnice

Rolnictwo

Całościowe informacje na temat sytuacji w rolnictwie mamy tylko dla momentów przeprowadzania narodowych spisów powszechnych spisów rolnych (dalej PSR). Wg ostatnio przeprowadzonego PSR w 2002 roku, na terenie gminy Chojnice było 1603 gospodarstw w tym 1596 indywidualnych (99,6%). Własność inna niż indywidualna stanowiła znikomy margines gospodarstw (7 podmiotów).

Gospodarstwa do 1 ha stanowiły 30% wszystkich gospodarstw.

Struktura wielkości gospodarstw rolnych

Wielkość gospodarstw w ha	Ilość	%
Ogółem	1 603	100,0
do 1 ha	486	30,3
1 - 2 ha	166	10,4
2 - 5 ha	200	12,5
5 - 20 ha	500	31,2
20 - 50 ha	209	13,0
50 - 100 ha	29	1,8
100 ha i więcej	13	0,8

Gospodarstwa małe (do 5 ha) to przeszło 50% gospodarstw. Oznacza to, że mediana wielkości gospodarstw jest ok. 4,8 ha; dzieli ona zbiorowość gospodarstw na podzbiór 50% bardzo małych i 50% większych gospodarstw. Tak niska wartość mediany świadczy o rozdrobnieniu ziemi. Gospodarstw powyżej 20 ha było w 2002 tylko 15,6%, a więc co szóste gospodarstwo miało powyżej 20 ha. Prawdopodobnie od 2002 roku udział ten wzrósł. Gospodarstwa powyżej 100 ha stanowiły mniej niż 1% gospodarstw. Było ich tylko trzynaście.

Struktura użytkowania

Użytki rolne stanowiły prawie 60% powierzchni gminy, z czego dominującą formą są grunty orne stanowiące ponad 53% powierzchni gminy. Lasy i grunty leśne stanowiły tylko 17,1% obszaru gminy, co świadczy o niskim zalesieniu.

Struktura gruntów w gminie Chojnice (w tys. arów)

Forma użytkowania	Ilość	%
Ogółem	3 485, 5	100,0
użytki rolne w tym:	2 064, 2	59,2
grunty orne ogółem	1 850, 5	53,1
Sady	4, 4	0,1
łąki trwałe ogółem	137, 3	3,9
pastwiska ogółem	72, 0	2,1
las i grunty leśne ogółem	594, 3	17,1
pozostałe grunty ogółem	827, 0	23,7

Struktura upraw

Zakres upraw na terenie gminy jest dość urozmaicony; uprawia się głównie mieszanki zbożowe jare, zwłaszcza jęczmień jary oraz żyto, a więc zboża nie wymagające ziemi wysokiej klasy. Prawie $\frac{3}{4}$ gospodarstw uprawia ziemniaki, co przy stosunkowo niskim areale, sugeruje uprawy na potrzeby własne i najbliższej rodziny.

Rodzaje upraw w gospodarstwach

Rodzaj uprawy	Liczba gospodarstw	% gospodarstw	% powierzchni upraw
Pszenica ozima	414	32,9	8,3
Pszenica jara	265	21,0	6,2
Żyto	543	43,1	14,3
Jęczmień ozimy	240	19,1	1,2
Jęczmień jary	642	51,0	14,7
Owies	203	16,1	5,6
Pszenżyto ozime	508	40,3	8,7
Pszenżyto jare	143	11,4	2,3
Mieszanki zbożowe jare	696	55,3	14,5
Ziemniaki	914	72,6	7,7
Okopowe pastewne	271	21,5	0,8

Zwierzęta hodowlane

Najwięcej gospodarstw posiada trzodę chlewną. W trakcie spisu było ponad 40 tys. w tym prawie 10% stanowiły lochy. Prawie co czwarte specjalizuje się w hodowli krów. W trakcie spisu było ich prawie 2,5 tys. Kozy, a zwłaszcza owce nie budzą zainteresowania gospodarzy. Nie odnotowano również hodowli drobiu na skalę przemysłową.

Rodzaje hodowli w gospodarstwach

Rodzaj hodowli	Liczba gospodarstw
Bydło	542
Krowy	458
Trzoda chlewna	676
Konie	74
Owce	8
Bez zwierząt gospodarskich	835

Zwierząt gospodarskich nie posiadało w trakcie spisu 835 gospodarstw rolnych, co stanowiło powyżej 50% gospodarstw w gminie.

Pogłowie zwierząt gospodarskich

Hodowane zwierzęta	Sztuk
Bydło	6 468
Krowy	2 523
Trzoda chlewna	40 392
Trzoda chlewna lochy	3 959
Konie	144
Owce	20
Kury	34 153
Kury niośki	20 242
Kozy	136

Źródła utrzymania gospodarstw

Działalność rolnicza jest głównym źródłem dochodów mniej niż 40% gospodarstw. Z pracy najemnej utrzymuje się kolejne 20% gospodarstw. Z emerytury, renty i innych źródeł niezarobkowych utrzymuje się ponad ¼ gospodarstw (26%).

Gospodarstwa domowe wg struktury dochodów

Gospodarstwo czerpiące głównie dochody:	ilość	%
z działalności rolniczej	610	38,2
z działalności rolniczej i pracy najemnej	20	1,3
z pracy najemnej	317	19,9
z pracy najemnej i działalności rolniczej	34	2,1
z działalności pozarolniczej	130	8,1
z emerytury i renty	335	21,0
z innych niezarobkowych źródeł utrzymania	80	5,0
gospodarstwa domowe pozostałe	70	4,4

Gospodarstw nie prowadzących produkcji rolniczej było 279 i stanowiło to 17,4% wszystkich gospodarstw. Aż 380 gospodarstw produkuje wyłącznie na potrzeby własne. Pomimo że tylko 610 gospodarstw podało, iż czerpie głównie dochody z produkcji rolniczej, to aż 782 (prawie 49% gospodarstw) deklarowało, że produkują głównie na rynek.

Gospodarstwa wg celu produkcji

Gospodarstwo:	Ilość	%
nie prowadzące produkcji rolniczej	279	17,4
produkujące wyłącznie na potrzeby własne	162	10,1
produkujące głównie na potrzeby własne	380	23,7
produkujące głównie na rynek	782	48,8

Leśnictwo

Niska jakość gruntów rolnych w powiecie stwarza potencjał rozwoju dla zbiorowisk leśnych. Lasy już obecnie pokrywają przeszło połowę powierzchni powiatu, głównie w części centralnej, północnej i wschodniej. Lesistość w powiecie w 2007 r. wynosiła – 51,4%, a w gminach: Chojnice – 38 %, Brusy – 57,7%, Czersk – 63,1%, Konarzyny – 53,1%. W końcu 2007 roku lesistość w województwie pomorskim wynosiła 36%.

Znaczne powierzchnie lasów objęte są różnymi formami ochrony przyrody, co ogranicza ich funkcje gospodarcze na rzecz funkcji przyrodniczych i społecznych. Jednocześnie takie walory krajobrazowe i przyrodnicze warunkują duży rozwój turystyki. Większość lasów należy do Skarbu Państwa i administrowana jest przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Toruniu,

Część terenów leśnych objęta jest ochroną terytorialną Parków Krajobrazowych (Zaborskiego i Tucholskiego) i Parku Narodowego Borów Tucholskich. W Parkach Krajobrazowych gospodarka leśna prowadzona jest przez właściwe terytorialnie Nadleśnictwa, natomiast na terenie Parku Narodowego lasy podlegają Dyrekcji Parku.

Lasy w gminie Chojnice w 2007 roku

		Leśnictwo wszystkich form własności	Lasy nie stanowiące własności skarbu państwa
ogółem	ha	17 850,2	2 150,0
lasy ogółem	ha	17 395,1	2 150,0
grunty leśne publiczne ogółem	ha	15 760,9	
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	15 700,2	
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	11 639,6	
grunty leśne prywatne	ha	2 089,3	2 089,3
grunty leśne prywatne osób fizycznych	ha		2 022,6
grunty leśne gminne ogółem	ha		60,7

Około 12 % ogólnej powierzchni leśnej gminy Chojnice stanowią lasy prywatne.

W powiecie chojnickim w okresie 2003 – 2007 zalesiono łącznie 211,30 ha w tym **40,2 ha** w gminie Chojnice. Zalesianie nowych gruntów prywatnych reguluje Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. Nr 229), która określa zadania oraz właściwość jednostek organizacyjnych i organów, w zakresie wspierania rozwoju obszarów wiejskich, w tym między innymi dotyczących zalesiania gruntów rolnych. Ustawa ta wprowadza również zmiany do ustawy o lasach w zakresie kompetencji Starosty przez określenie obowiązku dokonania oceny udatności upraw w czwartym lub piątym roku od zalesienia gruntu rolnego oraz przekwalifikowania z urzędu gruntu rolnego na grunt leśny.

Usługi

Na usługi bytowe składa się głównie działalność handlowa. Na terenie miejscowości położonych w gminie Chojnice znajduje się około 60 sklepów. Zdecydowana większość z nich to sklepy spożywczo-przemysłowe. Najwięcej, bo 8 jest w Charzykowach, 4 w Ogorzelinach po 3 w Lichnowych, Niezychowicach, Silnie i Swornegaciach.

Ze względu na turystyczno-wypoczynkowy charakter gminy istnieje tu dość duża ilość punktów sprzedaży gastronomicznej. Na obecną chwilę, w gminie zarejestrowanych jest ich 47. Spora część działa tylko w sezonie letnim (bary, ogródki piwne) Również w tym przypadku najwięcej, bo aż 15 mieści się na terenie wsi Charzykowy po 4 placówki zlokalizowane są we wsiach Swornegacie i Małe Swornegacie.

Usługi pocztowe świadczą Urząd Pocztowy w Swornegaciach oraz Agencje Pocztove w: Ogorzelinach, Lichnowych, Nowej Cerkwi, Silnie i Ostrowitem, w Charzykowach natomiast mieści się Filia Urzędu Pocztowego nr 1 w Chojnicach.

Pełen pakiet usług bytowych jest zlokalizowany w mieście, stąd ich rozwój na terenie gminy jest słabszy (konkurencja).

Większość firm zarejestrowanych i działających w gminie to zakłady nieduże o charakterze usługowym zatrudniające od kilku do kilkunastu pracowników.

Wykaz ważniejszych firm:

- Fabryka Materaców „RELAKS” Sp. Z o.o. – Topole
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „SPAR-MEBLE” Spółka Jawna – Pawłówko
- Zakład Szkutniczy – Szmagliński Czesław - Pawłówko

- Gospodarstwo Rybackie sp. z o.o. – Charzykowy
- Zakład Oczyszczania Miasta “ZOM” -Pestka Andrzej , Danuta – Klawkowo
- Stacja Paliw – Odejewski Marian – Niezychowice
- Stacja Paliw – Spółka Jawna „PORT 2000 MARCINKIEWICZ” – Jeziorki
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „LAHN” Piotr Lahn - Charzykowy
- Kuligowski Jerzy – Zakład Cukierniczy – Charzykowy
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowe TARTAK – Teresa Nowak – Klosnowo
- Firma Handlowo Usługowo Produkcyjna „GAŃCZA” Dorota Gańcza – Klawkowo
- Ringwelski Krzysztof – Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe “ WODNIK” – Krojanty
- Miszewski Roman – Zakład Usługowo-Naprawczy „AUTO-ROJAN” S.C. – Niezychowice
- Landowski Wojciech- LANBUD Firma-Remontowo-Budowlana – Chojniczki
- Jabłoński Czesław- Usługowy Zakład Stolarski – Charzykowy
- Grzesik Czesław- Producent WYROBÓW z Drewna - Powalki,
- Krzemień Danuta – Zakład Usług Leśnych – Klosnowo
- Wirkus Leszek – Hurtownia Art. Motoryzacyjnych „Carrera” – Pawłówek
- Transport Ciężarowy Krajowy i Międzynarodowy- Gwiżdziel Franciszek – Pawłówek
- Kuczyńska Józefa - „Wiklinex” – Swornegacie

Zabudowa mieszkaniowa

Zabudowa mieszkaniowa jest skoncentrowana w miejscowościach, które położone są głównie w południowej i środkowej części gminy. W północnej części gminy występuje rozproszona zabudowa zagrodowa, a większe skupiska zabudowy mieszkaniowej występują w m. Charzykowy i Swornegacie.

Południowa część gminy charakteryzuje się na ogół dość zwartymi przestrzennie miejscowościami, o nadal czytelnym układzie. Zabudowa rozproszona jest tu raczej nieliczna. Nowe, współczesne, zespoły zabudowy mieszkaniowej, usytuowane na głównych kierunkach ekspansji urbanistycznej, na ogół nie mają zwartej, starannej kompozycji i stanowią najczęściej dość przypadkowe struktury – wynik parcelacji gruntów rolniczych poddanych procesom suburbanizacji. Rozmieszczone są na ogół wzdłuż dróg, często zaprojektowane bez odpowiednio kształtowanych terenów zieleni czy usług. Największe zespoły zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej usytuowane są w obrębach: Chojniczki i Charzykowy.

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna to przede wszystkim dawne osiedla popegerowskie, rozsiane po licznych miejscowościach. Na ogół nie przedstawiają one wysokich walorów estetycznych i krajobrazowych, często wymagają poprawy stanu technicznego.

Rekreacja

Główne rejony turystyczne w gminie stanowią:

- zespół jezior Charzykowskich z jeziorami Charzykowskie, Długie, Karsińskie, Witoczno, z zapleczem leśnym – preferencja dla turystyki kwalifikowanej oraz wypoczynku pobytowego
- Szlak Brdy – szlak kajakowy o znaczeniu ponadlokalnym, międzyregionalnym
- Charzykowy, Swornegacie, Funka – miejscowości turystyczne, wypoczynkowe, bazy sportów wodnych, wsie letniskowe

Walory rekreacyjne przestrzeni gminy wpływają na rozwój bazy noclegowej. Baza noclegowa skupiona jest głównie w północnej części gminy wskutek koncentracji atrakcji turystycznych.

Tworzą ją: ośrodki wypoczynkowe i inne trwałe obiekty ogólnodostępne, w tym: agroturystyczne, w gospodarstwach i obiektach administracji Lasów Państwowych, pola namiotowe, zabudowa letniskowa oraz przyczepy campingowe umiejscowione na stałe. Liczba miejsc noclegowych w obszarze Zaborskiego parku Krajobrazowego wynosi ok. 13 350 (stan na 2002 r.). Dotyczy to miejscowości położonych na wschodnim brzegu Jeziora Karskiego: Charzykowy, Swornegacie, Małe Swornegacie, Drzewicz, Babilon, Bachorze i Funka. Tereny te wymagają zazwyczaj uporządkowania i poprawy stanu technicznego bazy noclegowej i rekreacyjnej, czyli poprawy ich standardu. W m. Charzykowy pojawiają się pensjonaty obsługujące ruch turystyczny.

Indywidualna zabudowa letniskowa, rekreacyjna skupiona jest w najatrakcyjniejszych rejonach rekreacyjnych, największa koncentracja dotyczy m. Charzykowy, Swornegacie, Małe Swornegacie, występują tu wszystkie typy bazy noclegowej. Zabudowa letniskowa pojawiła się także w dolinie Zbrzycy i nad jez. Witocznym. Nad jeziorami, w dużych skupiskach (ponad 150 miejsc) znajduje się ponad 94% całej bazy noclegowej gminy. Niewielki jest udział bazy trwałej otwartej w atrakcyjnych turystycznie jednostkach np. Małe Swornegacie. Baza noclegowa jest na ogół sezonowa, obiekty całoroczne są nieliczne, występują głównie w Charzykowach. Na ogół istniejące obiekty, zwłaszcza indywidualne rekreacyjne letniskowe, mają niski standard – np. w miejscowościach: Małe Swornegacie, Swornegacie, Charzykowy, nad jez.: Łąckie i Małe Łąckie; natomiast przy polach namiotowych często brak odpowiednich urządzeń sanitarnych (nie są to tereny włączone do sieci kanalizacji sanitarnej) np. w miejscowościach: Małe Swornegacie, Owink, Kokoszka. Zespoły zabudowy indywidualnej letniskowej charakteryzuje duży chaos przestrzenny, brak też kompleksowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W gminie występują także obiekty i tereny nielegalnego kubaturowego zainwestowania osadniczego i rekreacyjnego, w tym na gruntach lasów państwowych i na gruntach prywatnych, w okolicy przesmyków między jeziorami (Jez. Charzykowskie i Karskie).

Kąpieliska ogólnodostępne znajdują się w miejscowościach:

- Nad Jez. Charzykowskim – w m.: Charzykowy, Małe Swornegacie
- Nad Jez. Łowne – Babilon
- Nad Jez. Niedźwiedź – Chojniczki
- Nad Jez. Karskim – Swornegacie i Małe Swornegacie
- Nad Jez. Ostrowite – Ostrowite

W opracowaniu ekofizjograficznym wskazano na potrzebę ograniczania i eliminowania form zagospodarowania i użytkowania zagrażających zasobom przyrodniczym – dotyczy to zwłaszcza m. Drzewicz i Owink. Wskazane do stagnacji bazy noclegowej są m.: Funka, Bachorze i Małe Swornegacie; w umiarkowany sposób rozwijać mogą się, w zakresie bazy ogólnodostępnej, Charzykowy i Swornegacie.

Wg danych Urzędu Gminy oraz na podstawie prac terenowych wskazać można najważniejsze obiekty związane z turystyką i wypoczynkiem. Są to (stan na koniec 2008r. wymienione: rodzaj i nazwa obiektu, adres, telefon i okre świadczenia usług: sezonowy lub całoroczny):

- Ośrodek wypoczynkowy **Kompleks Wypoczynkowy „Drzewicz 2”**, adres: Drzewicz 5, Swornegacie, tel. 052 398 11 01, 398 11 03, okres świadczenia usług: całoroczny
- Ośrodek wypoczynkowy **„Jaś”**, Babilon 3, 89-606 Charzykowy, tel. 052 398 8075, sezonowy
- Ośrodek wypoczynkowy **„Kaszub”**, ul. Długa 73, 89-606 Charzykowy, tel. 052 3988015, całoroczny

- **Zakładowy Ośrodek Wypoczynkowy PKP**, ul. Jeziorna 76c, 89-606 Charzykowy, tel. 663 293 776, sezonowy
- Ośrodek wypoczynkowy „**Łukomie**”, ul. Wzgórze 389-606 Charzykowy, tel. 052 3988409, sezonowy
- Ośrodek wypoczynkowy „**Babilon**” **Ośrodek Kolonijno-Wczasowy**, Babilon 289-606 Charzykowy, tel. 052 3988409, całoroczny / sezonowy
- **Ośrodek Wypoczynkowy w Drzewiczu**, Drzewicz 4, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 12 20, sezonowy
- Ośrodek wypoczynkowy „**Psia Góra**”, ul. Podgórna 12, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 11 60, 604 274 614, całoroczny / sezonowy
- **Ośrodek Wypoczynkowy Ministerstwa Sprawiedliwości**, Małe Swornegacie 2, tel. 052 398 12 36, 606 914 914, sezonowy
- Ośrodek wypoczynkowy „**Pod Żaglami**”, ul. Długa 71a, 89-606 Charzykowy, tel. 052 398 81 35, 398 81 22, 501 341 653, sezonowy
- Ośrodek wypoczynkowy „**Elita**”, ul. Jeziorna 50, 89-606 Charzykowy, tel. 052 398 84 09, sezonowy
- Ośrodek wypoczynkowy **Stanica Wodna PTTK Charzykowy**, ul. Wzgórze 1, 89-606 Charzykowy, tel. 052 398 8105, sezonowy
- Ośrodek wypoczynkowy **Harcerski Ośrodek Wodny w Funce**, Funka, 89-606 Charzykowy, tel. 052 398 8009, 398 80 01, całoroczny / sezonowy
- Ośrodek wypoczynkowy „**Rejs**”, ul. Długa 73, 89-606 Charzykowy, tel. 052 398 82 58, całoroczny
- Ośrodek wypoczynkowy „**Las Drzewicz**”, Drzewicz 3, 89-608 Swornegacie, tel. 052 3981469, 606 684 033, sezonowy
- Ośrodek wypoczynkowy „**Wega**”, ul. Turystyczna 53, 89-606 Charzykowy, tel. 052 397 11 09, 395 00 00, 603 60 99 70
- **Dom Gościnny „Markowy”**, ul. Polna 2, 89-606 Charzykowy, tel. 052 398 80 48, 604 647 671, całoroczny
- **Dom Gościnny „Bessertówka”**, ul. Turystyczna 17, 89-600 Chojnice, tel. 052 398 81 65, całoroczny
- **Dom Gościnny „D’ Artagnan”**, ul. Długa 32, 89-606 Charzykowy, tel. 052 398 84 07, całoroczny
- **Dom Gościnny „Pod Różą”**, ul. Długa 45, 89-606 Charzykowy, tel. 669 212 495, sezonowy
- **Dom Gościnny „Kachlinówka”**, Zbeniny 36, 89-600 Chojnice, tel. 052 398 56 71, 604 291 742, całoroczny
- Ośrodek wypoczynkowy „**Mikomania**”, Funka, 89-606 Charzykowy, tel. 052 395 71 01, 604 637 368, 600 322 380
- **Stanica Wodna PTTK w Swornegaciach**, Swornegacie 89-608, tel. 607 590 350, sezonowy
- **Pole namiotowe „Za mostem”**, Małe Swornegacie, tel. 606 684 033, sezonowy

- Gospodarstwo agroturystyczne „**Zagroda**”, ul. Długa 72, 89-606 Charzykowy, tel. 052 398 82 13, całoroczny
- Kwatera „**U Dziadka**”, ul. Długa 75, 89-606 Charzykowy, tel. 508 317 959, całoroczny
- **Ośrodek Wypoczynku po Pracy Zakładu Energetycznego-Bydgoszcz**, ul. Długa, 89-606 Charzykowy, tel. 052 397 45 81, sezonowy
- Ośrodek wypoczynkowy „**Holiday**”, ul. Długa 40, 89-606 Charzykowy, tel. 052 398 81 52, całoroczny / sezonowy
- **Domki Letniskowe bungalow**, ul. Długa, 89-606 Charzykowy, tel. 052 397 32 08, sezonowy
- **Budynek noclegowy Chojnickiego Klubu Żeglarskiego**, ul. Rybacka 1, 89-606 Charzykowy, tel. 052 39 88 120, całoroczny
- Kwatera „**Leśniczówka**”, Kłosnowo, tel. 052 398 56 16, 600 292 525, całoroczny / sezonowy
- Kwatera „**Ranczo pod Lasem**”, ul. Droga pod Lasem 2, Krojanty, tel. 052 398 56 20, całoroczny
- **Gospodarstwo Agroturystyczne**, ul. Podmiejska 2, Lipienie, tel. 052 397 08 85, całoroczny
- **Kwatera agroturystyczna**, ul. Gdańska 10, Nowa Cerkiew, tel. 052 397 16 98, całoroczny
- **Kwatera agroturystyczna**, ul. Dworcowa 14, 89-620 Silno, tel. 052 398 76 94, 602 753 729, całoroczny
- Kwatera „**Nad Stawem**”, ul. Szkolna 8, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 11 33, 692 126 246, całoroczny
- **Kwatera wiejska**, ul. Leśna 2, 89-608 Swornegacie, sezonowy
- **Pole biwakowe**, Płesno 4, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 11 40, sezonowy
- Pole namiotowe „**Vigwam**”, Kokoszka 5, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 11 61, 508 432 951, sezonowy
- **Gospodarstwo agroturystyczne**, Kokoszka 5, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 11 61, 508 432 951, całoroczny
- Pole namiotowe „**Nad Łąckim**”, Płesno, 89-608 Swornegacie, tel. 052 397 11 24, 600 661 889, sezonowy
- **Pole biwakowe PTTK**, Swornegacie, tel. 607 590 350, sezonowy
- Gospodarstwo agroturystyczne „**CHĘCZ**”, ul. Międzymostowa 2, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 12 49, 693 709 654, sezonowy
- **Kwatera wiejska**, ul. Okrężna, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 12 06, całoroczny
- Kwatera „**Naparty**”, ul. Mestwina 2, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 12 61, 600 670 419, całoroczny
- Kwatera „**Brzozowe Zacisze**”, ul. Szkolna 19, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 11, całoroczny
- **Mieszkanie wakacyjne**, ul. Szeroka 4, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 11 18, sezonowy

- **Pokoje gościnne**, ul. Jeziorna 10, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 11 66, sezonowy
- Pole namiotowe „**Na cyplu**”, Kokoszka 3, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 14 27, sezonowy
- Kwatera „**Pod Sosną**”, ul. Sosnowa 3, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 11 34, 606 477 687, całoroczny / sezonowy
- Kwatera „**Zagroda u Jędrusia**”, ul. Mestwina 21, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 11 29, sezonowy
- **Kwatera wiejska**, ul. Wąska 9, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 14 25, sezonowy
- Mieszkania wakacyjne „**U Donaty**”, ul. Mestwina 14, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 11 13, 692 099 504, sezonowy
- **Gospodarstwo agroturystyczne**, ul. Retmańska 6, 89-608 Swornegacie, tel. 600 672 721, sezonowy
- Pokoje gościnne „**Na Wzgórzu**”, ul. Stroma 4, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 12 39, sezonowy
- Kwatera „**Cztery Świerki**”, ul. Jeziorna 6, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 14 34, całoroczny
- Gospodarstwo agroturystyczne, Płesno 1, 89-608 Swornegacie, 052 398 11 41, całoroczny
- Kwatera agroturystyczna „**Nad Jeziorem**”, Owink 1 A, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 14 66, 605 466 960, całoroczny
- **Kwatera**, ul. Leśna 8, 89-608 Swornegacie, tel. 052398 12 65, sezonowy
- Kwatera „**U Karola**”, Sepiot 11, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 1173, całoroczny
- **Bursa Szkolna**, ul. Szkolna 11, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 11 26, całoroczny
- **Kwatera**, Kamionka 1, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 14 14, sezonowy
- Kwatera „**Pod Lasem**”, ul. Szkolna 21, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 11 15, sezonowy
- Kwatera „**Agroturyzm**”, ul. Szeroka 2, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 12 64, sezonowy
- **Gospodarstwo agroturystyczne**, Płesno 4, 89-608 Swornegacie, tel. 052 398 11 40, całoroczny

Funkcje gospodarcze, produkcja, składy, bazy, magazyny, tereny eksploatacji złóż, itp.

Na terenie gminy nie występują duże zakłady przemysłowe. Tereny o takim przeznaczeniu skupione są w m. Topole przy dawnej drodze krajowej 22 (na zachód od miasta Chojnice), wraz z terenami przeznaczonymi na cele techniczno-produkcyjne wg obowiązujących i sporządzanych aktualnie planów miejscowych tworzą one zespół – rodzaj lokalnej strefy przemysłowej.

Na terenie gminy nie ma zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej i zakładów o dużym ryzyku. Potencjalne zagrożenie (chemiczne) mogą stwarzać, ze względu na stosowane procesy technologiczne: Mleczarnia w Chojnicach oraz Ubojnia „Skiba”.

W południowej części gminy funkcjonują niewielkie zakłady profilu przetwórstwa rolno-spożywczego, takie jak piekarnie, mleczarnie, masarnia, gorzelnie, młyny, przetwórnice ziemniaków, wytwórnie mieszanek i koncentratów paszowych. W gminie występują także niewielkie zakłady przetwórstwa drewna (ok. 30 podmiotów), garbarstwo oraz szkutnictwo.

Tereny eksploatacji surowców występują w m. Moszczenica i Niezychowice (na pd od miasta Chojnice), *Doręgowice (ustalone planem miejscowym)*.

Stan obecnego zagospodarowania gminy przedstawiono na podstawie prac terenowych na planszach graficznych w „Inwentaryzacji urbanistycznej” w skali 1:10000 i 1:20000 – w dokumentacji STUDIUM.

Uzbrojenie terenu

Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę gminy Chojnice odbywa się z 5 odrębnych układów wodociągowych

1. Układ pierścieniowo-rozgałęziony w m. Swornegacie z ujęciem i stacją wodociągową zasilający w wodę Swornegacie, Małe Swornegacie oraz małe osady w obrębie tych miejscowości.
2. Układ pierścieniowo-rozgałęziony w m. Charzykowy z ujęciem i stacją wodociągową
3. Układ pierścieniowo-rozgałęziony zasilany z ujęć w Pawłowie, Krojantach, Zbeninach i Sternowie doprowadzający wodę do m. Pawłowo, Pawłówko, Lipienice, Klawkowo, Krojanty, Nowa Cerkiew, Szlachetna Nowa Cerkiew, Kruszka, Jeziorki, Sternowo, Lotyń, Silno, Nicponie, Raclawki, Gockowice, Objezierze, Kłodawa, Zbeniny, Powalki i Klosnowo.
4. Układ pierścieniowo-rozgałęziony zasilany z ujęć w Lichnowach, Sławęcinie, Ogorzelinach i Niezychowicach doprowadzający wodę do m. Lichnowy, Ogorzeliny, Niezychowice, Sławęcin, Granowo, Ostrowite, Ciechocin, Nowy Dwór, Angowice, Cołdanki, Doręgowice, Moszczenica, Melanowo, Melanówek, oraz Jerzmionki w gminie sąsiedniej.
5. Układ rozgałęziony z ujęciem w Chojniczках zasilający m. Chojniczki, Jarcewo Czartołomie. Ujęcie wody w Chojniczках z końcem czerwca 2010 uległo likwidacji a układ został zasilany w wodę z wodociągów miejskich Chojnic. Wodociąg zasilający Ø 200, 160, 110 Chojnice – Chojniczki jest w końcowej fazie realizacji.

Ponadto zabudowa w rejonie Topole i Władysławek zaopatrywana jest bezpośrednio z sieci wodociągowej miasta Chojnice.

Istniejące ujęcia wody i stacje wodociągowe

Ujęcie wody w Swornegaciach

Ujęcie wody składa się z 2 studni wierconych oraz stacji uzdatniania wody.

Studnia Nr 1 o głębokości 44,0 posiada ustalone zasoby eksploatacyjne w wysokości $Q_1 = 46,0 \text{ m}^3/\text{h}$.

Studnia Nr 2 o głębokości 50,0 m posiada ustalone zasoby eksploatacyjne $Q_2 = 71,0 \text{ m}^3/\text{h}$.

Studnie mogą być eksploatowane jednocześnie z wydajnością:

$$Q_{\text{śr. dob.}} = 576 \text{ m}^3/\text{d}$$
$$Q_{\text{max.dob}} = 768 \text{ m}^3/\text{d}$$

Pozwolenie wodnoprawne na pobór wód (Decyzja Nr OS6223/15/254/05 z dnia 11.05.2005r. wydana przez Starostę Chojnickiego) ważne do 31.12.2015r.

Stacja wodociągowa jest zmodernizowana - w dobrym stanie technicznym.

Ujęcie wody w Charzykowach

Eksploatację wodociągu dla m. Charzykowy prowadzi Spółka Wodna w Charzykowach.

Ujęcie składa się z 3 studni głębinowych, stacji uzdatniania i zbiornika wyrównawczego o poj. $V = 250 \text{ m}^3$ i pompowni II⁰.

Ujęcie posiada zatwierdzone zasoby w kat. „B” w wysokości $Q = 68,0 \text{ m}^3/\text{h}$

Stacja uzdatnia składa się:

- 4 odżelaziaczy Ø1500
- 2 hydroforów Ø 1600 V = 5000 l
- sprężarki WAN-CE

Pompownia II⁰ o wydajności $162 \text{ m}^3/\text{h}$.

Stacja wodociągowa w Charzykowych wybudowana została w latach 90-tych, jest więc obiektem stosunkowo nowym. Jakość wody odpowiada obowiązującym przepisom.

Ujęcie wody w Pawłowie

Ujęcie wody posiada zatwierdzone zasoby w kat. „B” w ilości $160 \text{ m}^3/\text{h}$. Pozwolenie wodnoprawne (Decyzja nr OS 6223/3//01 z dnia 05.03.2001 wydana przez Starostę Chojnickiego) określa pobór wód w ilości:

$$Q_{\text{śr. dob.}} = 671,2 \text{ m}^3/\text{d}$$
$$Q_{\text{max.dob}} = 834,5 \text{ m}^3/\text{d}$$
$$Q_{\text{max.godz.}} = 66,6 \text{ m}^3/\text{h}$$

Ujęcie składa się z 2 studni głębinowych, stacji uzdatniania oraz pompowni II⁰

Studnie –	Nr 1 o głębokości 48,0m	$Q_{\text{eksplat.}} = 56,0 \text{ m}^3/\text{h}$
	Nr 2 o głębokości 57,0m	$Q_{\text{eksplat.}} = 160,0 \text{ m}^3/\text{h}$

Stacja wodociągowa:

- 6 odżelaziaczy ciśnieniowych Ø 1400
- 4 hydrofory V = 6300 l
- 2 sprężarki WAN-CE
- chlorator C52

Stan techniczny urządzeń zły. Stacja wodociągowa kwalifikuje się do natychmiastowego kapitalnego remontu.

Ujęcie wody w Krojantach

Ujęcie wody posiada zatwierdzone zasoby w kat. „B” w wysokości $42,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Pozwolenie wodnoprawne (Decyzja Starosty Chojnickiego Nr OS 6223/9/ 225/01 z dnia 05.03.2001) określa pobór wód w ilości:

$$\begin{aligned}Q_{\text{śr. dob.}} &= 128,0 \text{ m}^3/\text{d} \\Q_{\text{max.dob}} &= 173,0 \text{ m}^3/\text{d} \\Q_{\text{max.godz.}} &= 18,0 \text{ m}^3/\text{h}\end{aligned}$$

Ujęcie składa się z 2 studni głębinowych, stacji uzdatniania oraz pompowni II⁰

Studnie – Nr 1 o głębokości 62,0m $Q_{\text{eksplat.}} = 26,0 \text{ m}^3/\text{h}$
 Nr 2 o głębokości 66,0m $Q_{\text{eksplat.}} = 42,0 \text{ m}^3/\text{h}$

Stacja wodociągowa:

- 4 odźelaziacze ciśnieniowe Ø 1500
- sprężarka WAN-CE
- chlorator C52
- pompownia II⁰ – zestaw hydroforowy WILOCOR-3MVIE 803/VR

Ujęcie wody w Zbeninach

Ujęcie wody posiada zatwierdzone zasoby w kat. „B” w wysokości 24,0 m³/h. Pozwolenie wodnoprawne (Decyzja Starosty Chojnickiego Nr OS 6223/6/ 23.../01 z dnia 05.03.2001) określa pobór wód w ilości:

$$\begin{aligned}Q_{\text{śr. dob.}} &= 136,2 \text{ m}^3/\text{d} \\Q_{\text{max.dob}} &= 187,7 \text{ m}^3/\text{d} \\Q_{\text{max.godz.}} &= 23,4 \text{ m}^3/\text{h}\end{aligned}$$

Ujęcie składa się z 3 studni głębinowych i stacji uzdatniania.

Studnie – Nr 2 o głębokości 112,0m $Q_{\text{eksplat.}} = 24,0 \text{ m}^3/\text{h}$
 Nr 3 o głębokości 106,0m
 i Nr 1 o głębokości 78,0m awaryjnie $Q_{\text{eksplat.}} = 5,0 \text{ m}^3/\text{h}$

Stacja wodociągowa:

- 2 odźelaziacze ciśnieniowe Ø 1500
- 1 hydrofor Ø 1500 V = 2870 l
- sprężarka i chlorator

Stacja pracuje w układzie jednostopniowego pompowania. Stacja jest w złym stanie technicznym i wymaga modernizacji.

Ujęcie wody w Sternowie

Ujęcie wody posiada zatwierdzone zasoby w kat. „B” w wysokości 62,0 m³/h. Pozwolenie wodnoprawne (Decyzja Starosty Chojnickiego z dnia 05.03.2001) określa pobór wód w ilości:

$$\begin{aligned}Q_{\text{śr. dob.}} &= 176,1 \text{ m}^3/\text{d} \\Q_{\text{max.dob}} &= 251,0 \text{ m}^3/\text{d} \\Q_{\text{max.godz.}} &= 34,3 \text{ m}^3/\text{h}\end{aligned}$$

Ujęcie wody składa się z 3 studni głębinowych i stacji uzdatniania.

Studnie – Nr 1 o głębokości 59,0m $Q_{\text{eksplat.}} = 48,0 \text{ m}^3/\text{h}$
 Nr 2 o głębokości 61,0m $Q_{\text{eksplat.}} = 60,0 \text{ m}^3/\text{h}$
 Nr 3 o głębokości 48,8m $Q_{\text{eksplat.}} = 62,0 \text{ m}^3/\text{h}$

Stacja wodociągowa:

- 2 odźelaziacze ciśnieniowe Ø 900
- 2 hydrofory V = 2000 l
- sprężarka

Ujęcie pracuje w układzie jednostopniowego pompowania. Stacja jest w złym stanie technicznym i wymaga modernizacji.

Ujęcie wody w Lichnowych.

Ujęcie wody posiada zatwierdzone zasoby w kat. „B” w wysokości $Q = 80,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Pozwolenie wodnoprawne (Decyzja Starosty Chojnickiego Nr OS 6223/2/ 225/01 z dnia 05.03.2001 określa pobór wód w ilości:

$$Q_{\text{śr. dob.}} = 278,9 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.dob}} = 350,2 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.godz.}} = 28,6 \text{ m}^3/\text{h}$$

Ujęcie składa się z 2 studni głębinowych, stacji uzdatniania i zbiornika wyrównawczego.

Studnie : Nr 1 o głębokości 56,0m ustalone zasoby eksploatacyjne
 Nr 2 o głębokości 55,0m $Q_{\text{eksploat.}} = 30,0 \text{ m}^3/\text{h}$

Stacja wodociągowa:

- 3 odżelaziacze
- chlorator
- pompownia II⁰ – zwarte urządzenie hydroforowe

Zbiornik wodociągowy $V = 100 \text{ m}^3$

Stacja wodociągowa w Lichnowych to nowy obiekt gwarantujący dostarczanie wody o najwyższych parametrach jakościowych.

Ujęcie wody w Ogorzelinach

Ujęcie wody posiada zatwierdzone zasoby w kat. „B” w wysokości $Q = 50,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Pozwolenie wodnoprawne (Decyzja Starosty Chojnickiego Nr OS 6223/1/ 224/01 z dnia 05.03.2001) określa pobór wód w ilości:

$$Q_{\text{śr. dob.}} = 568,9 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.dob}} = 722,4 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.godz.}} = 50,0 \text{ m}^3/\text{h}$$

Ujęcie składa się z 2 studni głębinowych, stacji uzdatniania wraz z pompownią II⁰ i zbiorników wyrównawczych.($V = 2 \times 100 \text{ m}^3$).

Studnie – Nr 1 o głębokości 70,0m ustalone zasoby eksploatacyjne
 Nr 2 o głębokości 79,0m $Q_{\text{eksploat.}} = 50,0 \text{ m}^3/\text{h}$

Stacja uzdatniania wyposażona jest w

- odżelaziacze
- 2 hydrofory $V = 4000 \text{ l}$ każdy
- pompownia II⁰ – zwarte urządzenie hydroforowe

Stacja wymaga modernizacji.

Ujęcie wody w Niezychowicach

Ujęcie wody posiada zatwierdzone zasoby w kat. „B” w wysokości $Q = 50,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Pozwolenie wodnoprawne (Decyzja Starosty Chojnickiego Nr OS 6223/5/ 227/01 z dnia 05.03.2001 określa pobór wód w ilości:

$$Q_{\text{śr. dob.}} = 441,8 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.dob}} = 541,9 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.godz.}} = 28,0 \text{ m}^3/\text{h}$$

Ujęcie składa się z 2 studni głębinowych, stacji uzdatniania i zbiornika wyrównawczego. ($V = 200 \text{ m}^3$).

Studnie: – Nr 2 o głębokości 113,0m ustal. zasoby eksploatacyjne $Q_{\text{eksploat.}} = 28,0 \text{ m}^3/\text{h}$
Nr 3 o głębokości 112,0m ustal. zasoby eksploatacyjne $Q_{\text{eksploat.}} = 21,0 \text{ m}^3/\text{h}$

Stacja uzdatniania wyposażona jest w

- 3 odżelaziacze $\varnothing 1400$
- 2 hydrofory $V = 6300 \text{ l}$
- 2 sprężarki WAN-Es
- pompownia II⁰

Stacja wymaga modernizacji.

Ujęcie wody w Sławęcinie

Ujęcie wody posiada zatwierdzone zasoby w kat. „B” w wysokości $Q = 52,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Pozwolenie wodnoprawne (Decyzja Starosty Chojnickiego Nr OS 6223/8/ 226/01 z dnia 05.03.2001) określa pobór wód w ilości:

$$Q_{\text{śr. dob.}} = 87,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.dob}} = 115,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.godz.}} = 14,4 \text{ m}^3/\text{h}$$

Ujęcie składa się z 2 studni głębinowych, hydroforni zbiornika wyrównawczego. ($V = 200 \text{ m}^3$).

Studnie: Nr 2 o głębokości 94,0m wydajność eksploatacyjna $Q_{\text{eksploat.}} = 52,0 \text{ m}^3/\text{h}$
Nr 1 o głębokości 90,6m wydajność eksploatacyjna $Q_{\text{eksploat.}} = 15,2 \text{ m}^3/\text{h}$

Wyposażenie hydroforni stanowią:

- 2 hydrofory o poj. $V = 2100 \text{ l}$
- chlorator
- pompownia II⁰

Woda ze studni nie wymaga uzdatniania.

Ujęcie wody w Chojniczkach

Ujęcie wody posiada zatwierdzone zasoby w kat. „B” w wysokości $Q = 36,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Pozwolenie wodnoprawne (Decyzja Starosty Chojnickiego Nr OS 6223/45/5/02/03 z dnia 06.01.2003) określa pobór wód w ilości:

$$Q_{\text{śr. dob.}} = 143,5 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.dob}} = 183,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.godz.}} = 14,61 \text{ m}^3/\text{h}$$

Ujęcie składa się z 2 studni głębinowych i stacji uzdatniania. Stacja pracuje w systemie jednostronnego pompowania.

Studnie: Nr 1 o głębokości 48,0m i ustal. wydajność eksploatacyjna - $25,0 \text{ m}^3/\text{h}$
Nr 2 o głębokości 49,0m i ustal. wydajność eksploatacyjna - $36,0 \text{ m}^3/\text{h}$

Stacja uzdatniania wyposażona jest w:

- 3 odżelaziacze $\varnothing 1200$
- 2 hydrofory o poj. $V = 2500 \text{ l}$
- chlorator i sprężarka

Ujęcie wody w Chojniczkach zostanie wyłączona z eksploatacji do końca 2009r. Istniejący układ wodociągowy będzie zasilany z wodociągów miejskich w Chojnicach. Nowy wodociąg zasilający Ø200/160/110 jest już wybudowany.

Ponadto w miejscowości Funka znajduje się nie wykorzystywane ujęcie wody.

Opis i ocena stanu istniejącej sieci wodociągowej.

Istniejąca sieć wodociągowa w obrębie zwartej zabudowy miejscowości: Lichnowy, Ogorzeliny, Sławęcin, Nowa Cerkiew, Chojniczki, Zbeniny, Klawkowo, Pawłowo i Krojanty wykonana jest z rur azbestowo-cementowych i powinna być sukcesywnie wymieniana na inny materiał. Sieci wodociągowe łączące poszczególne miejscowości to sieci rur PCV wybudowane w latach 90-tych i później. Istniejące sieci wodociągowe w wielu przypadkach nie spełniają wymogów hydraulicznych. Nastąpiło to w związku ze zmianą kierunków zasilania (średnice istniejącej sieci maleją w kierunku aktualnego źródła zasilania). Generalnie na sieci brakuje armatury odcinającej co utrudnia eksploatację a w wypadku awarii naraża na przerwy w dostawie wody dużych obszarów.

Jeśli chodzi o miejscowość Charzykowy sieć wodociągowa w całości powinna ulec przebudowie. Niewielka część miejscowości posiada sieć wodociągową o normatywnych średnicach. Większość ulic nie posiada sieci rozdzielczych, a w wielu ulicach sieć wodociągowa ma średnicę Ø 32-40 mm a podłączenia poszczególnych nieruchomości zrealizowane zostały jako „pajęczyna” przez działki od posesji do posesji.

Odprowadzanie ścieków sanitarnych

Ścieki z północnej części gminy, czyli z m. Swornegacie i Małe Swornegacie układem k.s grawitacyjno-pompowym odprowadzane są do istniejącej oczyszczalni ścieków w Swornegaciach.

Z pozostałej części gminy ścieki odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Chojnicach bezpośrednio lub do miejskiej k.s i wraz ze ściekami miejskimi na oczyszczalnię – rozległymi układami grawitacyjno-pompowymi.

1. Układy k. s. w gminie Chojnice odprowadzające ścieki na oczyszczalnię miejską w Chojnicach.

Układ I

Obejmuje miejscowości: Charzykowy, Chojniczki, Jarcewo i Czartołomie. Ścieki k.tł. Ø 280 odprowadzane są do oczyszczalni w Chojnicach. Do tego układu, a konkretnie do k. s. w Charzykowach odprowadzane są ścieki systemem grawitacyjno-pompowym z ośrodków wypoczynkowych i zabudowy mieszkaniowej w m. Bachorze i Funka. W układzie tym funkcjonuje 14 przepompowni ścieków.

Układ II

Obejmuje miejscowości: Krojanty, Powalki, Kłodawa i Zbeniny. Ścieki, kol. tłoczonym Ø 160 odprowadzane są do „Układu I” – do k.tł. Ø 225 pomiędzy Jarcewem a Czartołomem.

Układ III

Ścieki z m. Klawkowo odprowadzane są systemem grawitacyjno-pompowym na oczyszczalnię ścieków w Chojnicach (k.tł. Ø 90).

Układ IV

Z m. Topole, Władysławek ścieki odprowadzane są do k. s. w ul. Asnyka.

Układ V

Obejmuje m. Doręgowice, Moszczenica i Niezychowice. Ścieki przepompowywane są k.tł. Ø 160 do k. s. w ul. 14 lutego.

Układ VI

Obejmuje m. Sławęcin, Ogorzeliny, Nowy Dwór i Angowice. Ścieki k.tł. Ø 225 przepompowywane są do k. s. w ul. Angowickiej. Do tego układu włączone są układy VII i VIII.

Układ VII

Jest to najbardziej rozległy układ k.s. Obejmuje następujące miejscowości: Ciechocin, Silno, Gockowice, Granowo, Raclawki, Nową Cerkiew, gospodarstwo rolne Nowa Cerkiew, Pawłowo, Pawłówko, Chojnaty. Ścieki przetwarzane są k.tł. Ø 125 do k.tł. Ø 225 w układzie VI.

Układ VIII

Obejmuje: gospodarstwo rolne Ostrowite, m. Lichnowy i gospodarstwo rolne Lichnowy. Ścieki przepompowywane są k.tł. Ø 110 do k.tł. Ø 225 w układzie VI.

II. Układ k.s. odprowadzający ścieki na oczyszczalnię ścieków w Swornegaciach.

Układ k.s. obejmuje miejscowości: Swornegacie i Małe Swornegacie. Ścieki z całego terenu odprowadzane są systemem grawitacyjno-pompowym na istniejącą oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną na północ od m. Swornegacie po zachodniej stronie drogi Swornegacie – Zbrzyca.

Istniejąca oczyszczalnia ścieków jest w końcowej fazie modernizacji. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna pracująca w oparciu o reaktor biologiczny, składający się z 2 niezależnie pracujących ciągów technologicznych. Wykonano już nowy stopień oczyszczania mechanicznego ścieków oraz nowy osadnik wtórny. Do wykonania pozostała jeszcze linia biologicznego stabilizowania i mechanicznego odwadniania osadów ściekowych oraz higienizacja. Wykonano również nowy wylot oczyszczonych ścieków do rz. Brdy. Wylot został oddalony o ~ 400 m od jez. Witoczno.

Gmina Chojnice posiada pozwolenie wodnoprawne (Decyzja Starosty Chojnickiego nr Os.6223/2/172/06 z dnia 28.02.2006 r.) na odprowadzenie do rz. Brdy oczyszczonych ścieków w ilości:

- sezon letni (od 15 VI – 15 IX): $Q_{sr\ dob} = 560,0 \text{ m}^3/\text{d}$

$Q_{max\ dob} = 685,0 \text{ m}^3/\text{d}$

- poza sezonem: $Q_{sr\ dob} = 200 \text{ m}^3/\text{d}$

$Q_{max\ dob} = 235 \text{ m}^3/\text{d}$

Układ k.s. jest układem grawitacyjno-pompowym. Z części wsi Swornegacie zlokalizowanej po wschodniej stronie rz. Brdy ścieki grawitacyjnie kol. głównym Ø 300-400 odprowadzane są do głównej przepompowni ścieków PS1 centrum, skąd przewodem tłocznym Ø 2 x 160 przetwarzane są na oczyszczalnię ścieków. Ścieki z zachodniej części miejscowości odprowadzane są systemem grawitacyjno pompowym do przepompowni ścieków PS2 centrum, skąd są przepompowywane do k. tł. 2x Ø 160 z PS1 centrum. W tej części funkcjonują jeszcze 2 przepompownie ścieków: jedna przy ul. Polnej, druga przy ul. Leśnej.

Małe Swornegacie posiadają grawitacyjno-pompowy układ k.s. Ścieki odprowadzane są do głównej przepompowni ścieków, skąd przetwarzane są k. tł. Ø 2 x 110 do kanału sanitarnego Ø 300 w Swornegaciach. Po drodze do tego kol. tłocznego odprowadzane są ścieki z kilku zespołów zabudowy lotniskowej nad jez. Karsieńskim oraz ośrodków wypoczynkowych

w Owinku. Na trasie Małe Swornegacie – Swornegacie funkcjonują jeszcze 3 przepompownie ścieków.

III. Układ k.s. w Coidankach.

Ścieki odprowadzane są do lokalnej oczyszczalni ścieków w Coidankach systemem lokalnej k.s. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna oparta na złożu biologicznym. Ścieki po oczyszczeniu odprowadzane są do kolektora melioracyjnego uchodzącego do rowu otwartego. Pozwolenie wodnoprawne (Decyzja Starosty Chojnickiego Nr 05 6223/2/07 z dnia 15 lutego 2007 r.) określa ilość ścieków w wysokości:

$$Q_{sr\ dob} = 18,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{max\ dob} = 27,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

Ocena stanu istniejącego k.s.

Południowa część gminy: ścieki z lokalnych grawitacyjnych kanalizacji wiejskich w dużej części po dawnych PGR-ach trafiają do kilkudziesięciu przepompowni i rozległymi układami kol. tłocznych odprowadzane są do kanalizacji grawitacyjnej w mieście Chojnice lub bezpośrednio na oczyszczalnię. Przepompownie przeważnie pracują w systemie szeregowym, układy kanalizacyjne są rozległe, transport ścieków trwa długo, następuje zagniwanie ścieków w rurociągach tłocznych, a przy komorach rozprężnych i k.s. w pobliżu tych komór wydzielają się uciążliwe dla mieszkańców zapachy. Stan techniczny wielu przepompowni jest zły. Potrzebna jest modernizacja i przebudowa. Modernizacja odbywa się w sposób ciągły, ale ze względu na rozległość układów i dużą liczbę przepompowni jest to proces kosztowny i długotrwały.

Kanalizacja grawitacyjna również w dużym stopniu wymaga przebudowy. K.s. w Charzykowych właściwie prawie w całości wymaga przebudowy, gdyż jest często niewymiarowa i przebiega po działkach. Natomiast system k.s. w Swornegaciach:

- oczyszczalnia ścieków jest w końcowej fazie modernizacji
- przepompownie ścieków zostały zmodernizowane
- trwa rozbudowa k.s. w kierunku obsługi nowych terenów zabudowy

Zaopatrzenie w energię elektryczną

W obszarze gminy brak jest źródeł wytwarzania energii elektrycznej. Energia dostarczana jest z zewnątrz liniami wysokiego napięcia. Głównym gestorem sieci jest ENEA Operator sp. z o.o.

Główne punkty zasilania 110/15kV występują na terenie miasta Chojnice, są to GPZ Kościerska o mocy zainstalowanej 2 x 16MVA (zlokalizowany w północnej części miasta) oraz GPZ Przemysłowa o mocy zainstalowanej 2 x 16mVA (zlokalizowany w południowej części miasta w dzielnicy przemysłowej). W pobliżu terenu gminy znajdują się GPZ Brusy, GPZ Tuchola oraz GPZ Czersk, które mogą stanowić częściowe podparcie zasilania gminy. Obecnie nie ma ograniczeń w dostawie energii elektrycznej dla gminy. W przypadku znaczącego wzrostu zapotrzebowania mocy zakładana jest m. in. budowa nowego GPZ-u w okolicach miejscowości Topole (tereny przemysłowo-usługowe).

Przez teren gminy biegną linie wysokich napięć 110kV na trasach GPZ Chojnice Kościerska-GPZ Brusy, GPZ Kościerska-GPZ Tuchola, GPZ Kościerska-GPZ Człuchów, GPZ Przemysłowa-GPZ Sępólno Krajeńskie. Linie te wprowadzają ograniczenia w zagospodarowaniu terenów położonych w sąsiedztwie trasy – wskazany jest pas min. 40m ograniczony dla zabudowy (po 20m od osi linii w obie strony). Na terenie gminy znajdują się

stacje transformatorowe należące do ENEA oraz stacje abonenckie, w większości słupowe. Sieć średniego napięcia to głównie sieć napowietrzna.

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną potencjalnych terenów rozwojowych istnieją możliwości rozbudowy lokalnej sieci elektroenergetycznej w dostosowaniu do potrzeb (nowe stacje SN/nN, linie SN i nN, a w sytuacji szczególnej przy znaczącym zapotrzebowaniu mocy linie WN i stacje WN/SN (GPZ). Modernizacja istniejących sieci prowadzona jest sukcesywnie.

Obecnie nie są planowane na terenie gminy elementy ponadlokalnej sieci infrastruktury technicznej z zakresu elektroenergetyki. Może jednak nastąpić konieczność realizacji inwestycji z zakresu energetyki o znaczeniu ponadlokalnym, których działania mogą zostać wymuszone w związku z przyłączaniem źródeł energii odnawialnej (przebudowy, rozbudowy i budowy sieci WN oraz ewentualnie NN).

Zaopatrzenie w ciepło

Na obszarze gminy Chojnice nie występuje potrzeba budowy scentralizowanych systemów zaopatrzenia w ciepło w obrębie poszczególnych wsi.

Zaspokojenie potrzeb ciepłych odbiorców odbywa się obecnie w oparciu o:

- lokalne kotłownie węglowe, olejowe oraz opalane biomasą (drewno i odpady z drewna), zlokalizowane na terenie obiektów użyteczności publicznej oraz w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych;
- kotłownie zakładowe zlokalizowane na terenie obiektów sektora gospodarki;
- indywidualne źródła i urządzenia grzewcze na paliwa stałe (węgiel, koks, drewno i odpady drewna), paliwa ciekłe (olej i gaz LPG) oraz elektryczne urządzenia grzewcze.

Ogólna moc cieplna kotłowni lokalnych i zakładowych:

- kotły węglowe	5,663 MW	57%
- kotły olejowe	2,680 -//-	27%
- kotły na biomasę	1,645 -//-	16%
razem	<u>9,988 MW</u>	<u>100%</u>

Na terenie gminy jest 5 kotłowni o mocy cieplnej powyżej 0,5 MW:

- 1) Gorzelnia Rolnicza R.B. Stelmaszyk w Jeziorkach Q = 1,3 MW – kotłownia parowa na miał węglowy
- 2) Spółdzielnia Mieszkaniowa „Jedność” w Silnie Q = 0,920 MW – kotłownia wodna na miał węglowy
- 3) Spółdzielnia Mieszkaniowa „Kłós” w Niezychowicach Q = 0,730 MW – kotłownia wodna na miał węglowy
- 4) Prywatna Klinika Rehabilitacyjna w Krojantach Q = 0,690 – kotłownia wodna na drewno
- 5) PPH „Star-meble” w Pawłótku – kotłownia wodna
 - Q = 0,530 MW – na odpady drewna
 - Q = 0,040 MW – na olej

Zgodnie z Rozporządzeniami Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2004r. (Dz. U. Nr 283 poz. 2839 i 2840) w sprawie przypadków, w których wprowadzenie gazów lub pyłów do powietrza z instalacji nie wymaga pozwolenia oraz w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia – źródła ciepła istniejące na terenie gminy Chojnice nie podlegają obowiązkowi zgłoszenia oraz uzyskania pozwolenia z organu ochrony środowiska.

Podsumowując, lokalne źródła ciepła posiadają moc dostosowaną do potrzeb.

Zaopatrzenie w gaz

Gazyfikacja gminy oparta jest o gaz ziemny dostarczany z gazociągu wysokoprężnego systemu krajowego relacji Włocławek – Wybrzeże (w gestii OGP GAZ-SYSTEM) poprzez::

- dystrybucyjny gazociąg wysokiego ciśnienia DN 150 relacji Grudziądz – Świecie – Tuchola – Chojnice. Gazociąg zbudowany w 1984r. (w gestii Pomorskiej Spółki Gazownictwa sp z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Bydgoszczy³)

Stacja redukcyjno-pomiarowa I⁰ zlokalizowana na terenie gminy Chojnice, na gruntach wsi Lipienice. Przepustowość stacji I⁰ Q = 6,000 Nm³/godz

Pozostałe dystrybucyjne gazociągi wysokiego ciśnienia:

- gazociąg DN 150 relacji Chojnice (Pawłowo) – Sępólno Krajeńskie. Gazociąg ten zbudowano 1989r.
- gazociąg DN 150 do Człuchowa; gazociąg ten zbudowano w 2000r. jako odgałęzienie od gazociągu Pawłowo – Sępólno Krajeńskie.

Ze stacji I⁰ „Lipienice” gaz pod średnim ciśnieniem dostarczany jest do miasta Chojnice. Istniejący układ gazociągów średniego ciśnienia na terenie miasta umożliwił rozbudowę na teren wsi Charzykowy, Chojniczki i Topole.

Dla sieci gazowych, w tym gazociągów dystrybucyjnych wysokiego ciśnienia obowiązują strefy kontrolowane wynikające z rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013r. (Dz.U. z 2013r. poz. 640)

Dotychczas sieć gazowa średniego ciśnienia została doprowadzona do wsi Charzykowy, Chojniczki i Topole. Brak gazyfikacji pozostałej części gminy wynika z czynników ekonomicznych.

Na obszarze gminy Chojnice zlokalizowana jest sieć gazowa wysokiego ciśnienia i średniego ciśnienia (stan na 31.12.2012r)

- gazociągi średniego ciśnienia – długość łączna 33877m
- gazociągi wysokiego ciśnienia – długość łączna 28 751 m
- przyłącza średniego ciśnienia – 410 szt, o łącznej długości 3 637m

³ PSG sp. z o.o. na skutek konsolidacji spółek dystrybucyjnych zmieniła nazwę na Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział w Gdańsku

Gospodarka odpadami

Zasady organizacji zbierania i wywozu odpadów komunalnych określone zostały w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Chojnice, przyjętym przez Radę Gminy Uchwałą Nr XXVII/320/2012 z dnia 29 października 2012r.

Inne ważne przepisy lokalne dot. gosp. odpadami w gminie:

- Uchwała Nr XXVII/323/2012 z dnia 29 października 2012r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.
- Uchwała Nr XXVII/333/2013 z dnia 29.10.2012 w sprawie: określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Na terenie gminy działalność w zakresie organizacji zbiórki odpadów oraz wywozu odpadów komunalnych prowadzą firmy wymienione na stronach internetowych gminy.

Od dnia 03.06.2013r. zaczął funkcjonować **PUNKT SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH (PSZOK)**, zlokalizowany na terenie Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze. **Do punktu można dostarczać bezpłatnie następujące wyselekcjonowane odpady:**

1. Papier i tektura, metal, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe;
2. Odpady ulegające biodegradacji, w tym zielone (trawa, liście, drobne gałęzie) oraz opakowania ulegające biodegradacji;
3. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
4. Meble i inne odpady wielkogabarytowe;
5. Opony;
6. Leki i chemikalia;
7. Baterie i akumulatory;
8. Inne odpady niebezpieczne wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych (np. farby, lakiery, rozpuszczalniki, świetlówki, opakowania po środkach ochrony roślin, opakowania po smarach, olejach itp.);
9. Odpady budowlano – rozbiórkowe w ilości 500 kg na rok, pochodzące ze strumienia odpadów komunalnych z gospodarstw domowych, na wykonanie których nie jest wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę lub na wykonanie których nie jest wymagane zgłoszenie do administracji budowlano – architektonicznej;
10. Folie po sianokiszonkach.

Składowiska odpadów

Składowiska gminne na których zaprzestano składowania odpadów

Na terenie gminy czynne były cztery gminne składowiska dostosowane do lokalnych potrzeb:

- 1) Składowisko w Chojniczkach o powierzchni 0,35 ha uruchomione w 1992r. i zamknięte w 2007r. zostało zrekultywowane;
- 2) Składowisko w Swornegaciach o powierzchni 0,23 ha uruchomione w 1992r. i zamknięte w 2007r. zostało zrekultywowane;
- 3) Składowisko w Ciechocinie o powierzchni 0,33 ha uruchomione w 1997r. zostało zamknięte w styczniu 2008r. i jest w trakcie rekultywacji;
- 4) Składowisko w Gockowicach o powierzchni 0,22 ha uruchomione w 1996r. zostało zamknięte w styczniu 2008r. i jest w trakcie rekultywacji.

Czynne składowisko odpadów w Nowym Dworze

Składowisko odpadów zlokalizowane jest na gruntach gminy Chojnice w miejscowości Nowy Dwór koło Angowic, w odległości 5,5 km od Chojnic. Składowisko czynne jest od 1982r. Aktualnie eksploatowane

kwatery składowiska zajmują pow. 3,84 ha. Całkowita pojemność składowiska wynosi 1 363 330 m³, pozostało do wypełnienia 99 286 m³.

Na cele gospodarki odpadami przeznaczono w planie zagospodarowania przestrzennego działki nr 217/1, 217/2, 217/3, 217/4, 217/5 o łącznej powierzchni 19,79 ha.

Kwaterna I o pow. 3,26 ha i kwaterna II o pow. 1,43 ha po napełnieniu do rzędnych 162-163 m n.p.m. zostały rekultywowane. Kwaterna I nie była uszczelniona natomiast kwaterna II była uszczelniona folią. Rekultywacja przeprowadzona została zgodnie z dokumentacją opracowaną w 1998r. Zainstalowano studnie odgazowujące, lecz gaz nie jest wykorzystywany. Docelowo teren przeznaczony jest pod zalesienie.

Kwatery III i IV zostały ukształtowane i wyłożone folią. Ocieki odprowadzane są przewodem tłocznym do przepompowni i dalej przez kanalizację miejską do oczyszczalni.

Bilans terenu:

- teren zagospodarowany:

działki: 217/1, 217/2, 217/3, 217/4 i część 217/5 razem 12,09 ha

- rezerwa terenu do zagospodarowania:

część działki 217/5 7,70 ha

ogółem 19,79 ha

Wg danych zawartych w WPGO 2010, pojemność całkowita składowiska określona została na 375,3 tys. Mg. natomiast pojemność pozostała do wypełnienia wg stanu na koniec 2006r. wynosiła 49,7 tys. Mg.

W latach 2005-2007 składowano średnio 16,0 tys. Mg/rok odpadów, zakładano, że kwatery III i IV zostaną całkowicie wypełnione w 2010r. Termin wypełnienia składowiska uzależniony będzie od ilości odpadów wydzielonych w ramach selektywnej zbiórki szkła, papieru i tworzyw sztucznych. Na składowisko przywożone były odpady z miasta Chojnice oraz całej gminy Chojnice.

W roku 2008 zawarto Porozumienie Komunalne pomiędzy: Gminą Miejską Chojnice, Gminą Chojnice, Gminą Czersk, Gminą Brusy, Gminą Konarzyny, Gminą Człuchów, Gminą Miejską Człuchów, Gminą Czarne, Gminą Debrzno, Gminą Przechlewo, w celu realizacji obowiązkowych zadań własnych gmin, zapewnienia zasad ochrony środowiska naturalnego oraz osiągnięcia celów polityki ekologicznej państwa, powstała wówczas spółka ZZO Nowy Dwór. W 2009r. podjęto decyzję o budowie zakładu „Zagospodarowania Odpadów w miejscowości Nowy Dwór w gminie Chojnice”, budowa była dofinansowana z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa Pomorskiego na lata 2007-2013, Oś Priorytetowa 5, Działanie 5.1.

Budowa trwała od 02.09.2011r do grudnia 2012r.

W ramach inwestycji przewidziano następujące elementy :

- sortownia odpadów
- kompostownia frakcji biodegradowalnej, odsianej z odpadów komunalnych oraz dodatkowo z przyjętych selektywnie zbieranych odpadów zielonych i frakcji tzw. strukturalnej (całkowita ilość odpadów biodegradowalnych kierowanych na kompost wyniesie 10.000 Mg/rok)
- plac na przyjmowanie odpadów budowlanych i ich ewentualne rozdrobnienie,
- wiatła lub hala do przyjmowania odpadów wielkogabarytowych i RTV i AGD i ich demontażu, oraz ewentualnie ich rozdrobnienie, powierzchnia hali wynosić będzie ok. 147,24 m².
- kwaterna składowania odpadów o powierzchni 2,59 ha (Pojemność kwatery wynosić będzie 376.000 m³)

Zrealizowany Zakład Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze obsługuje w zakresie gospodarki odpadami mieszkańców powiatu chojnickiego i człuchowskiego.

Składowisko odpadów zgodnie z „planem gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego 2018” (2012r) stanowi element regionalnej instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych (RIPOK).

RIPOK Nowy Dwór wg uchwał Sejmiku Woj. Pomorskiego jest regionalną instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych w regionie Południowo-Zachodnim. Dla RIPOK Nowy Dwór wyznacza się instalacje zastępcze w przypadku wystąpienia awarii tej instalacji. RIPOK Nowy Dwór wyznacza się jako instalację zastępczą na wypadek awarii instalacji RIPOK Sieczno i RIPOK Stary Las.

3.2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Gmina wyraźnie dzieli się na część północną – atrakcyjną turystycznie i krajobrazowo, ze znacznymi obszarami leśnymi, licznymi jeziorami, rzekami i strumieniami (Brda, Zbrzyca, Chocina, Czerwona Struga), unikalnymi krajobrazami, obszarami chronionymi przyrodniczo (w tym Park Narodowy, Park Krajobrazowy) oraz część południową – rolniczą. Krajobraz północnej części gminy składa się z dwóch monumentalnych form: wielkich jezior oraz kompleksów leśnych. Dominującą rolę odgrywają wnętrza jezior Charzykowskiego i Karskiego oraz znacznie mniejsze wnętrza krajobrazowe leśne czy dolinne. Atrakcją estetyczno-krajobrazową są przejścia z trasy kameralnego ciągu widokowego leśnego ku brzegom jeziora, punkty widokowe, ciągi widokowe.

Najistotniejsze punkty widokowe, ciągi widokowe atrakcyjne i wybitnie atrakcyjne zostały pokazane na planszy graficznej uwarunkowań – zał. 2-1 do uchwały w skali 1:20 000.

Niestety, zagospodarowanie turystyczne w północnej części gminy nie zawsze spełnia wymogi ładu przestrzennego, wiele obszarów wymaga poprawy stanu estetycznego (np. substandardowe zespoły zabudowy letniskowej).

Centralna część obszaru gminy związana jest z miastem oraz jego podmiejskimi terenami zarówno mieszkaniowymi, jak i gospodarczymi. Dla krajobrazu istotne znaczenie ma wybudowana obwodnica od strony południowej, która radykalnie odcina część południową obszaru gminy.

Natomiast południowa część gminy Chojnice to teren wysoczyzny morenowej, głównie obszar z dominacją terenów użytkowanych rolniczo. Krajobraz tej części ma charakter wybitnie rolniczy i rolniczo-osadniczy, z dużymi wsiami typu Ogorzeliny, Silno, Ostrowite, Lichnowy, Nowa Cerkiew, Sławęcin. Dominują rozległe przedpola widokowe tworzone przez płaskie tereny pól uprawnych, dzięki czemu sylwety wsi charakteryzują się dużą czytelnością w krajobrazie. Dominantami w panoramach wsi są najczęściej wieże kościelne. Wyróżniają się także grupy zieleni wysokiej – pozostałości dawnych parków wiejskich oraz zieleni towarzysząca obiektom sakralnym. Krajobraz ma charakter harmonijny.

Walory środowiska przyrodniczego szczegółowo omówiono w opracowaniu ekofizjograficznym oraz w pkt. 3.2. Uwarunkowań.

W obszarze gminy występuje znaczna liczba atrakcyjnych krajobrazowo miejscowości i obiektów, związanych przede wszystkim z obiektami dziedzictwa materialnego, z czego jedynie część jest objęta formalną ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków. Nowe zagospodarowanie na ogół nie spowodowało istotnych zaburzeń, w wielu miejscowościach nadal czytelny jest historyczny układ przestrzenny. Zespoły zabudowy indywidualnej letniskowej charakteryzuje na ogół duży chaos przestrzenny, brak też kompleksowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Stan ładu przestrzennego i walorów krajobrazowych w poszczególnych miejscowościach

(szczegółowo omówiono w Studium walorów środowiska kulturowego i krajobrazu- „DOM” lipiec 2009, wartościowe układy przestrzenne, pokazano na planszy graficznej uwarunkowań – zał. 2-1)

Swornegacie – nadal czytelny układ pierwotny przestrzenny a także układ siedlisk w najstarszej części wsi; zachowanych kilka budynków drewnianych i murowanych z XIX/XX w., część budynków murowanych znacznie zmodernizowana, nowe budynki niestety często dysharmonijne (np. w otoczeniu kościoła i po zach. stronie Brdy), plac przykościelny stracił charakter wiejski.

Drzewicz – zachowany układ dawnej zagrody leśniczówki, budynki i otoczenie zadbane; domki letniskowe w otoczeniu niedostosowane architekturą i kolorystyką, degadujące krajobraz

Małe Swornegacie – zachowana zwarta zabudowa dawnych zagród po pld. stronie drogi Chociński Młyn – Małe Swornegacie, budynki szkolne remontowane, krajobraz kulturowy mocno przekształcony na skutek zmiany funkcji z wsi rybackiej na letniskową, tradycyjne budownictwo wyparte, nowa architektura letniskowa niezadawalająca

Kopernica – układ przestrzenny wsi dostosowany do rzeźby terenu; mimo modernizacji zabudowa harmonijna

Chociński Młyn – jedna z niewielu zachowanych i niezniszczonych przez nową zabudowę wsi, dość dobrze zachowane budynki: mieszkalny młynarza oraz zagrody robotników leśnych, jednak dwór oraz park bardzo zaniedbany, w złym stanie; zagrożeniem dla miejscowości jest nowa zabudowa po północnej stronie rzeki Chociny

Charzykowy – bardzo atrakcyjne położenie; sporo zachowanych zabytkowych obiektów, jednak układ wsi nieczytelny wskutek nowej zabudowy, nieliczne zachowane domy historyczne w raczej złym stanie technicznym, często znacznie przebudowane; środowisko kulturowe zniszczone; wieś utraciła pierwotny charakter, przekształcona i rozbudowana, nie jest już, ani dawną wsią, ani interesującym letniskiem; wieś charakteryzuje się słabą współczesną architekturą, kiepskimi rozwiązaniami urbanistycznymi (układ i wielkość działek) oraz chaosem przestrzennym;

Stary Młyn, Funka – atrakcyjne położenie, zachowany układ przestrzenny; zachowanych kilka budynków o walorach historycznych mimo prac modernizacyjnych (bryła zachowana); w Funce nowa zabudowa letniskowa nie zawsze dostosowana do tradycyjnych form budownictwa; bloki mieszkalne wielorodzinne niedostosowane do krajobrazu wiejskiego

Kłodawa – zachowany układ wsi wielodrożnej; budynki dawnych zagród często w przebudowie lub rozbierane; nowa zabudowa niestety niedostosowana do tradycyjnych form, chaotyczna

Powałki – niezachowany dwór, park w formie szczątkowej, zachowany dawny zespół budynków dworca kolejowego na zach. od wsi; słabo czytelny układ przestrzenny miejscowości

Zbeniny – malownicze położenie, w szczątkowej formie zachowany park i dwór (dawny obiekt rozebrany, pozostały fundamenty i portyk), zieleń wokół stawu niedostosowana do miejsca, budynki zmodernizowane, ogrodzenie przed dworem szpecące

Kłosnowo – zachowany układ zabudowy fabrycznej, a także pierwotny układ przestrzenny osiedla mieszkaniowego, zadbane otoczenie, stan zabudowy dobry

Czarłomie – atrakcyjne położenie, park z dworem stanowią dominantę krajobrazową, niezmieniony układ przestrzenny dawnego założenia folwarcznego i wsi, dwór i park w dobrym stanie, atrakcyjne aleje; teren wokół stawu zaniedbany po wsch. stronie alei wjazdowej

Jarcewo – układ przestrzenny zachowany, stan techniczny zachowanych budynków budzi zastrzeżenia; park krajobrazowy zaniedbany; charakterystyczne aleje rozchodzące się promieniście

Chojniczki – nadal czytelny układ przestrzenny, częściowo zachowany podział niw siedliskowych, stan techniczny zachowanych dawnych budynków nienajlepszy, dawny cmentarz ewangelicki zdewastowany; nowe budynki na historycznych siedliskach obok dawnej zabudowy niedostosowane kubaturowo i kolorystycznie

Krojanty – interesujący układ przestrzenny dostosowany do rzeźby terenu; dwór z parkiem, gosp. budynki folwarczne – stanowią zespół zakładu leczniczego, kościół, otoczenie kościoła i zabudowania przy nieutwardzonej drodze zachowały wiejski charakter

Kruszka – zachowany układ przestrzenny wsi – osady folwarcznej

Jeziorki – wieś przekształcona, . utraciła dawny charakter

Nowa Cerkiew – układ wsi zachowany, sporo obiektów historycznych w dość dobrym stanie technicznym; Nowa Cerkiew Szlachetna – dawny folwark, dysharmonijne osiedle zabudowy wielorodzinnej, zdewastowane otoczenie dawnego dworu i parku nieestetyczne budynki gospodarcze, zła kolorystyka nowych budynków (kilka kolorów na jednej elewacji)

Lotyń – zachowany układ przestrzenny wsi, zabudowa znacznie przekształcona, zachowane budynki wymagają remontów, park dworski zachowany choć układ kompozycyjny nieczytelny;

Sternowo – historyczny układ wsi zakłócony wyburzeniem dworu i gorzelni, park zaniedbany, zły stan techniczny zachowanych dawnych budynków

Pawłówek – zachowany układ wsi, dwór w dobrym stanie

Pawłowo – dawny układ przestrzenny przebudowany na przełomie XIX/XX w., kościół i założenie pałacowo-parkowe bez zmian, park o charakterze krajobrazowym - to dominanta; zachowane dawne budynki pałacu, park jednak zaniedbany, budynek gosp. zniszczony

Nieżydowice – układ przestrzenny dawnej wsi zachowany; budynek pałacu z oficynami w średnim stanie technicznym; dysharmonijne osiedle zabudowy wielorodzinnej o obcej krajobrazowi wsi architekturze

Topole – bardzo przekształcony układ, na terenie dawnego folwarku nowa zabudowa – hale, magazyny

Angowice – zachowany dawny układ przestrzenny miejscowości oraz wiele budynków, zachowany wiejski charakter, rozbudowa w kierunku zachodnim jako kontynuacja historycznego założenia;

Chojnaty – zachowany dawny układ założenia folwarczno-dworsko-parkowego, nowa zabudowa mieszkalna PGR-u dysharmonijna

Moszczenica – układ przestrzenny miejscowości zachowany, dawne budynki w dość dobrym stanie, nowa zabudowa nie zawsze zharmonizowana z tradycyjną (forma, architektura, kolorystyka)

Doręgowice – zachowany dawny układ przestrzenny wsi, dawne budynki podlegają modernizacji

Nowy Dwór – dawna wieś folwarczna, zachowany zespół budynków szkolnych i wiele innych obiektów, zachowany dawny układ przestrzenny w najstarszej części wsi, przeważają jednak nowe budynki na starych siedliskach

Cołdanki – malownicze położenie, dawny dwór - zabudowania odnowione, zmodernizowane, park – w formie szczątkowej, dawne budynki mieszkalne w złym stanie technicznym, nowa zabudowa wielorodzinna nie harmonizująca z historycznymi wartościami

Ogorzeliny – dawna wieś owalnicowa o ciekawym założeniu przestrzennym, układ wsi czytelny, w krajobrazie znaczący zespół młyna parowego poza wsią – akcent w panoramie wsi; niekorzystne krajobrazowo - osiedle mieszkaniowe dawnego PGR-u; w bardzo dobrym stanie zespół kościoła z cmentarzem i plebanią; dawny zespół folwarczny w złym stanie technicznym, park zdewastowany, teren zaniedbany; nowa zabudowa nie związana z tradycyjnymi formami budownictwa, dysharmonijna (Osiedle Słoneczne)

Lichnowy – duża wieś owalnicowa o regularnym rozplanowaniu, wieża kościoła – znacząca dominanta krajobrazowa w panoramie wsi widoczna z wielu stron, układ wsi zachowany, dawne budynki zabytkowe często w nienajlepszym stanie technicznym; wiele dawnych obiektów wymieniane jest na nowe współczesne niedostosowane do zwartej, historycznej zabudowy wiejskiej; osiedle PGR-u na południowy zachód od wsi - dysharmonijne

Sławęcin – wieś owalnicowa o zachowanym układzie, wartościowa struktura wsi, liczne budynki o tradycyjnej zabudowie, ale budynki często w złym stanie technicznym;

Raławki – wieś folwarczna, układ przestrzenny nie zachował się w pełni, czytelny w panoramie wsi park dworski, stan techniczny dawnej osady kolejowej i dworca niezadawalający;

Granowo – wieś owalnicowa, pierwotny układ dobrze zachowany, mimo modernizacji dawnych budynków bryły zachowane, we wsi dużo zieleni; osiedle budynków wielorodzinnych z 2 poł. XX w. o architekturze obcej krajobrazowi wiejskiemu

Gockowice – nieczytelny pierwotny układ przestrzenny wsi, budynki dawne modernizowane

Objezierze – interesujące założenie ładnie wpisane w otoczenie, dawne założenie dworsko-parkowe zachowane w dobrym stanie

Silno – wieś owalnicowa o ciekawym rozplanowaniu dostosowanym do topografii terenu; zachowane dość liczne obiekty zabytkowe, w tym pałac dawnego założenia, kościół. Podcieniowa chata kaszubska z XIX w., budynki na ogół zadbane, zachowany także zespół dawnego dworca i kolejowe budynki mieszkalne

Ostrowite – duża wieś owalnicowa o zachowanym układzie przestrzennym; kościół z wieżą - dominanta, szczególnie atrakcyjna panorama z drogi do Ciechocina; duża ilość zachowanych budynków charakterystycznych dla dawnej Kosznejderii, cenny zespół kościoła i cmentarz przykościelny; nowe budynki niestety często niedostosowane do zabytkowego otoczenia (forma, architektura, kolorystyka)

Ciechocin – wieś owalnicowa, o zachowanym czytelnym układzie, w panoramie odznacza się grupa drzew między kościołem a jeziorem; cenny kościół z cmentarzem, najstarsze budynki zabytkowe w złym stanie technicznym, park zaniedbany

W opracowaniu „Studium walorów środowiska kulturowego i krajobrazu” dla gminy Chojnice (opracowanie Przedsiębiorstwo Projektowo-Realizacyjne DOM w Starogardzie Gdańskim, lipiec 2009) dla każdej z miejscowości przedstawiono w formie opisowej jej historię, wartości przestrzenne i krajobrazowe, wartości materialne i stan zachowania; w formie graficznej (w skali 1:10 000) wskazano granice historycznego układu ruralistycznego, wartościowe zespoły i obiekty, historyczną zieleń, a także zagospodarowanie dysharmonijne. Opracowanie ilustrowano historycznymi mapami, zdjęciami lotniczymi oraz fotografiami zabudowy.

Generalnie gmina Chojnice charakteryzuje się wysokim potencjałem krajobrazu, decyduje o tym występowanie w jednym miejscu wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych (wyjątkowe walory przyrodnicze i krajobrazowe części północnej, znaczące walory krajobrazowe południowej, wiejskiej części gminy z licznymi atrakcyjnymi krajobrazowo panoramami miejscowości o czytelnym, zachowanym układzie przestrzennym). Potencjał ten (także części południowej gminy) może być wykorzystywany turystycznie.

Główne problemy ładu przestrzennego gminy Chojnice :

- nie wykorzystywane turystycznie walory krajobrazowe południowej części gminy, nie wykorzystany potencjał środowiska kulturowego

- zauważalne jest naruszenie układu przestrzennego niektórych wsi ze względu na wprowadzenie zabudowy blokowej, lokalizację baz produkcyjnych rolnictwa oraz lokalizację zespołów zabudowy mieszkaniowych nie kontynuujących tradycji budowlanej; historyczne układy przestrzenne niektórych wsi są znacznie przekształcone i prawie nieczytelne, a stan techniczny zabudowy zabytkowej zły
- wiele obiektów o walorach kulturowych jest w złym stanie technicznym, niektóre są już całkowicie zdewastowane i ledwo czytelne w krajobrazie (zachowały się np. jedynie relikty parków podworskich)
- nowa zabudowa często nie jest dostosowana formą, gabarytami, kolorystyką do dawnych układów zabudowy (dot. głównie nowej zabudowy mieszkaniowej, realizowanej wg katalogowych, powtarzalnych rozwiązań – bez indywidualizacji ich formy i bez dostosowania do krajobrazu)
- układ parcelacyjny nowych wydziałów geodezyjnych często nie szanuje dawnych układów przestrzennych, nowe zespoły nie są kontynuacją układów zabudowy historycznej
- ewentualnie nowoprojektowane zespoły elektrowni wiatrowych w południowej części obszaru gminy winny być lokalizowane z poszanowaniem i zachowaniem najcenniejszych widoków, nie powinny zakłócać cennych panoram wsi
- zainwestowanie rekreacyjne w terenach atrakcyjnych przyrodniczo jest często nadmierne, konfliktowe wobec przyrodniczych i krajobrazowych wartości - wskazane byłoby przebudowanie tego zagospodarowania, a czasem likwidacja (np. Drzewicz)
- w zespołach rekreacyjnych, turystycznych brak jest zasad kształtujących ład przestrzenny, tereny te zabudowywane były dotychczas dość spontanicznie i chaotycznie, bez ustalonych regulacji planistycznych i krajobrazowych
- istniejące dysharmonijne zagospodarowanie rekreacyjne wymaga podniesienia estetyki rozwiązań, poprawy fizjonomicznej istn. zainwestowania, uzupełniania odpowiednio kształtowaną zielenią i małą architekturą (estetyzacja krajobrazowa)
- brak kompleksowych opracowań planistycznych zarówno dla zainwestowania rekreacyjnego jak i dla historycznych zespołów, układów przestrzennych wartościowych miejscowości

Gmina posiada wybitne walory środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu (porównaj kolejny rozdział 3.3). Walory przyrodnicze północnej części gminy pozwoliły na wyodrębnienie obszarów objętych różnymi formami ochrony prawnej. Niewystarczająca jest natomiast ochrona prawna walorów środowiska kulturowego. Niektóre z nich postulują się objąć ochroną prawną (proponując ochronę w kolejnych rozdziałach) na podstawie przepisów szczególnych, inne natomiast stanowią lokalną wartość przestrzenną do ochrony w planie miejscowym i do wykorzystania w lokalnych programach rozwojowych gminy.

Z analizy uwarunkowań kulturowych wynika, że dawne zespoły zabudowy wymagają odpowiedniej ochrony, przekształceń, czy rewaloryzacji – tak, aby wykorzystać ich potencjał oraz istotnie poprawić stan ładu przestrzennego.

Stan ładu przestrzennego w gminie nie jest zadowalający – dotyczy to zwłaszcza terenów zabudowanych i zainwestowanych. Polityka przestrzenna w zakresie lokalizacji nowej zabudowy i zagospodarowania w ostatnich latach była prowadzona głównie na podstawie indywidualnych decyzji o warunkach zabudowy. To narzędzie bardzo ograniczone w zakresie możliwości kształtowania ładu przestrzennego, zwłaszcza w sposób całościowy odnoszący się np. do całej miejscowości. Pożądanym byłoby sporządzenie planów miejscowych dla znacznych obszarów poszczególnych wsi, w szczególności tych posiadających jednocześnie wyjątkowe wartości kulturowe oraz potencjał rozwojowy.

W pierwszej kolejności ochroną należy objąć miejscowości o zachowanym, czytelnym układzie ruralistycznym i określić warunki ich rewaloryzacji. Kolejnym zagadnieniem jest opracowanie takich wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów, które zapewnią obecnym i przyszłym mieszkańcom wysoką jakość życia. Szczególnie dotyczy to nowopowstających zespołów zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej, w których należy przewidzieć tereny dla realizacji zieleni publicznej, ogólnodostępnych miejsc parkingowych oraz ustalić jednolite zasady kształtowania zabudowy. Opracowane zatem w części kierunków studium wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów muszą odpowiadać na indywidualne cechy i wymogi ochronne walorów środowiska w poszczególnych miejscowościach.

3.3. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Opracowano na podstawie opracowania ekofizjograficznego opracowanego w styczniu 2009 r. Zaktualizowanego i uzupełnionego w styczniu 2011r.

Waloryzacja zasobowo-użytkowa

Potencjał transurbacyjny

Potencjał transurbacyjny środowiska przyrodniczego uwarunkowany jest przede wszystkim charakterem podłoża geologicznego, głębokością zalegania pierwszego poziomu wody gruntowej, ukształtowaniem terenu i stosunkami biotopoklimatycznymi - są to uwarunkowania fizjograficzne. Drugą podstawową grupę uwarunkowań tworzą właściwości ekologiczne terenu - rola poszczególnych ekosystemów w funkcjonowaniu środowiska na poziomie lokalnym lub regionalnym.

Ocenę potencjału transurbacyjnego gminy Chojnice wykonano dla otoczenia wszystkich wsi o zwartej zabudowie. Graficznym wyrazem oceny są progi ekofizjograficzne przedstawione graficznie na **planszy uwarunkowań (zal. 2-1)**.

Progi te ograniczają tereny, dla których nie występują istotne ograniczenia fizjograficzne lub ekologiczne, mogące utrudnić procesy inwestycyjne lub skomplikować funkcjonowanie przyszłych struktur osadniczych. Za progami znajdują się tereny, których zajmowanie na cele inwestycyjne, ze względu na uwarunkowania fizjograficzne (przede wszystkim spadki terenu, grunty nienośne, płytki 1. poziom wody gruntowej) i uwarunkowania ekologiczne (przede wszystkim występowanie ekosystemów leśnych i hydrogeniczných) jest nieuzasadnione.

Prawne ograniczenia wynikają z:

- jakości pokrywy glebowej (południowa część gminy – duży udział gleb dobrych 4. i lokalnie 2. kompleksu przydatności rolniczej należących do III klasy bonitacyjnej);
- występowania lasów (głównie część północna gminy);
- występowania form ochrony przyrody: Park Narodowy „Bory Tucholskie”, rezerwat przyrody „Małe Łowne”, Parki Krajobrazowe Zaborski i Tucholski, Chojnicko-Tucholski Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszary Natura 2000, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, tereny zieleni i zadrzewień.

Przeprowadzona analiza wykazała, że w gminie Chojnice najbardziej dogodne warunki dla lokalizacji zainwestowania występują w otoczeniu miasta Chojnice wzdłuż drogi krajowej nr 22 (wsie Topole, Nieżywieć) oraz we wsiach Chojniczki, Pawłówek, Niezychowice (silne powiązania z miastem Chojnice), a także w rejonie wsi Nowa Cerkiew – Sternowo – są to potencjalne rejony koncentracji planowanego zainwestowania.

W ogólnej ocenie potencjał transurbacyjny gminy należy określić jako duży w otoczeniu większości wsi w centralnej i południowej, wysoczyznowej części gminy i mały w części północnej.

Rezerwat biosfery Bory Tucholskie

Rezerwat biosfery to obszary obejmujące unikalne, szczególnie wartościowe ekosystemy lądowe i wodne, które posiadają znaczenie międzynarodowe i są wyznaczane jako główny

element realizacji programu „Człowiek i Środowisko” w ramach funkcjonowania UNESCO. Rezerваты biosfery mają zapewnić realizację następujących funkcji („Rezerваты biosfery – warunki tworzenia i funkcjonowania”, 2000):

- konserwatorskiej – ochrona krajobrazów, ekosystemów, gatunków, różnorodności genetycznej;
- ekonomicznej – promocja rozwoju ekonomicznego zrównoważonego pod względem ekologicznym, kulturowym i społecznym.

Rezerваты biosfery nie są kolejną formą ochrony przyrody. Tworzy się je w celu promocji i wdrażania zrównoważonego rozwoju obszarów o wybitnych walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, co stanowi nawiązanie do koncepcji trójochrony.

Podstawą ustanawiania rezerwatów biosfery są istniejące formy i obszary chronione (parki narodowe, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody itd.), których funkcjonowanie określa polskie prawo. Oprócz Parku Narodowego Bory Tucholskie znajdują się w nim cztery istniejące parki krajobrazowe (Tucholski, Wdecki, Wdzydzki i Zaborski) oraz projektowany Doliny Wdy.

Gmina Chojnice znajduje się w zachodniej części Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie”.

Podstawowe problemy Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie” to:

- ekologizacja gospodarki leśnej (najkorzystniejsze byłoby objęcie lasów rezerwatu leśnym kompleksem promocyjnym);
- wdrożenie wspólnej dla całego obszaru strategii zagospodarowania turystycznego z preferencjami dla ogólnodostępnych form bazy i turystyki kwalifikowanej;
- kompleksowe uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej, w tym w zlewni Brdy.

Potencjał rekreacyjny

Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju funkcji rekreacyjnej interpretowane mogą być jako:

- istnienie walorów środowiska przyrodniczego stwarzających podstawę wykształcenia i rozwoju rekreacji; inaczej uwarunkowanie to można określić jako stopień atrakcyjności rekreacyjnej środowiska przyrodniczego;
- przydatność środowiska przyrodniczego dla rozwoju różnych form rekreacji;
- ograniczenia rekreacyjnego wykorzystania środowiska przyrodniczego wynikające z jego naturalnej chłonności rekreacyjnej i stopnia antropogenicznego przekształcenia;
- wymogi w zakresie zagospodarowania środowiska przyrodniczego w celu przystosowania go dla funkcji rekreacyjnej, w aspekcie dostępności i ochrony walorów przyrodniczych.

Ponadto pośrednie, przyrodnicze uwarunkowania rekreacji wynikają z istnienia przestrzennych form ochrony środowiska przyrodniczego oraz z pełnienia lub możliwości pełnienia przez środowisko równoległe z funkcją rekreacyjną innych, przyrodniczo uwarunkowanych funkcji społeczno-gospodarczych.

Potencjał rekreacyjny środowiska przyrodniczego stanowi pochodną jego atrakcyjności i przydatności rekreacyjnej. Z tych dwóch cech wiodące znaczenie ma przydatność rekreacyjna gdyż:

- poprzez określenie przydatności możliwa jest optymalizacja wykorzystania środowiska przyrodniczego, polegająca na zabezpieczeniu trwałości zasobów, które stanowiły podstawę rozwoju rekreacji;

- atrakcyjność rekreacyjna ma bardzo subiektywny charakter i może być oceniona wyłącznie w kategoriach indywidualnych, osobniczych odczuć.

Gmina Chojnice charakteryzuje się dużą przyrodniczo-krajobrazową atrakcyjnością turystyczną. Warunkują ją:

- duża lesistość (lasy zajmują 37,3 % powierzchni gminy i dominują powierzchniowo w części północnej, centralna i południowa część gminy charakteryzuje się niewielką lesistością, przez co odznacza się mniejszą atrakcyjnością turystyczną);
- bogactwo wód powierzchniowych – jeziora z których największe to: Charzykowskie, Karsińskie (łącznie z Długim), Ostrowite, Śpiewnik, Witocznio i Śluzo, doliny rzeczne Brdy i Zbrzycy (atrakcyjne szlaki kajakowe);
- specyficzny bioklimat;
- liczne, prawne formy ochrony przyrody i krajobrazu (głównie PNBT i parki krajobrazowe);
- unikalne krajobrazy.

Mała atrakcyjność turystyczna charakteryzuje wysoczyznę morenową w południowej części gminy, gdzie dominują tereny użytkowane rolniczo.

Atrakcyjność turystyczną gminy Chojnice podnoszą walory kulturowe, związane przede wszystkim z obiektami dziedzictwa materialnego, w tym wpisanymi do rejestru zabytków woj. pomorskiego. Obiekty krajoznawcze środowiska kulturowego stanowią: obiekty sakralne (Ciechocin, Ostrowite i Nowa Cerkiew), dwory, dworki z założeniami parkowymi, obiekty budownictwa ludowego (m. in. w Silnie, Chocińskim Młynie) i cmentarze.

Rozkład przestrzenny walorów turystycznych powoduje, że na terenie gminy Chojnice ruch turystyczny koncentruje się w części północnej i centralnej w miejscowościach położonych na wschodnim brzegu Jezior Charzykowskiego i Karsińskiego: Charzykowy, Swornegacie, Małe Swornegacie, Drzewicz, Babilon, Bachorze i Funka w bezpośrednim sąsiedztwie Parku Narodowego „Bory Tucholskie”.

Główne rejony turystyczne w gminie stanowią:

- zespół Jezior Charzykowskich z jeziorami: Charzykowskim, Długim, Karsińskim, Witocznio, z ogromnym zapleczem leśnym i preferencją do turystyki kwalifikowanej oraz wypoczynku pobytowego;
- Szlak Brdy - jeden z piękniejszych szlaków kajakowych Europy, trasa międzynarodowych spływów, o znaczeniu międzyregionalnym;
- Charzykowy, Swornegacie, Funka - miejscowości turystyczne, wypoczynkowe, bazy sportów wodnych, wsie letniskowe.

Na obszarze gminy znajdują się następujące szlaki turystyczne:

Szlaki piesze:

- szlak zielony – BY 2061: „Szlak Strugi Siedmiu Jezior”: Chojnice – Jarcewo – Kłosnowo – Dębowa Góra – Małe Swornegacie – Chojniczki – Charzykowy (46 km);
- szlak czerwony – BY 2016c: „Szlak Kaszubski im. Juliana Rydzkowskiego”: Chojnice – Chojniczki – Bachorze – Stara Piła – Męcikał – Giełdon - Wiele (51 km);

- szlak niebieski – BY 2059n, „Szlak Zbrzycy”: Swornegacie – Zbrzyca – Kłonicznica – Laska – Widno – Rolbik – Kaszuba – Leśno – Orlik – Lamk (33 km) przebiegający dalej do Wdzydz Kiszewskich;
- szlak zielony – BY2056: Brusy – Zalesie – Leśno – Parzyn – Kruszyn – Kubianowo – Laska – Plesno – Drzewicz (41 km);
- szlak żółty – im. Józefa Bruskiego: Charzykowy – Wolność – Babilon – j. Duże Łowne – Charzykowy - o długości 27 km;
- szlak niebieski – BY 202n, „Szlak Brdy”: Konarzyny – Małe Swornegacie – Swornegacie - Drzewicz – Męcikał – Myłof – Rytel, szlak przebiega dalej do Bydgoszczy;
- szlak żółty „Kasztelański”: Rytel – Lotyń – Wysoka, szlak dochodzi do miejscowości Gostycyn.

Szlaki wodne:

- Brda – dostępna do spływów kajakowych na długości 233 km, szlak zaczyna się od Jeziora Głębokiego i wiedzie przez jeziora Szczytno, Końskie, Krępsko, Charzykowskie, Długie, Karsińskie, Witoczno, Małoląckie, Dybrzk, dalej przez Tucholski Park Krajobrazowy do Zalewu Koronowskiego i Bydgoszczy;
- Zbrzyca – długość 45 km – rozpoczyna się na Jeziorze Sarnowiczym Wielkim, prowadzi przez jeziora: Dywan, Somińskie, Kruszyńskie, Parzyn, Michałowo, Laska, Książę, Parszczenica i łączy się z Brdą w Jeziorze Witoczno.

Szlaki wodne lokalne jednodniowe:

- szlak Chociny z miejscowości Zielona Huta do Swornegaci
- szlak Charzykowski z Charzyków wzdłuż brzegów jeziora do Małych Swornegaci, gdzie łączy się ze Szlakiem Brdy.

Trasy rowerowe znakowane:

- trasa czarna po Borach Tucholskich - długość 113 km – Tuchola – Raciąż – Lutom – Woziwoda – Czersk – Odry – Karsin – Wiele – Leśno – Czapiewice – Drzewicz – PN „Bory Tucholskie” – Bachorze – Chojnice lub alternatywnie ze wsi Leśno przez Kaszubę – Rolbik – Laskę – Śluzę – Swornegacie – Chociński Młyn do Bachorza;
- trasa niebieska – długość 166km - Bydgoszcz – Tuchola – Woziwoda – Lutom – Rytel – Myłof – Klosnowo – Drzewicz – Swornegacie – Chociński Młyn – Bachorze – Charzykowy – Chojnice

Baza noclegowa skupiona jest głównie w północnej części gminy. Składają się na nią cztery, podstawowe rodzaje obiektów noclegowych:

- ośrodki wypoczynkowe i inne trwałe obiekty ogólnodostępne, w tym obiekty agroturystyczne, w gospodarstwach i obiektach administracji Lasów Państwowych;
- pola namiotowe;
- trwała zabudowa letniskowa;
- przyczepy campingowe umiejscowione na stałe.

Łączna liczba miejsc noclegowych w ZPK wynosi ok. 13350 (2002 r.), w tym: w ośrodkach wypoczynkowych i w innych trwałych obiektach ogólnodostępnych 3690 miejsc, w obiektach

agroturystycznych 310 miejsc, na polach namiotowych 2570 miejsc, w indywidualnych obiektach letniskowych 6560 miejsc i w przyczepach campingowych 220 miejsc.

Pod względem struktury funkcjonalno-przestrzennej bazę noclegową charakteryzują m. in. :

- przewaga zabudowy letniskowej;
- duży udział bazy trwałej otwartej;
- mniejszy udział pól namiotowych;
- coraz większy udział bazy agroturystycznej w trwałej bazie otwartej;
- powolny wzrost standardu w dawnych ośrodkach wypoczynkowych;
- dominacja prywatnych pensjonatów w Charzykowach w nowych inwestycjach;
- wzrost liczby miejsc noclegowych na polach namiotowych;
- zdecydowanie największa dynamika rozwoju zabudowy letniskowej;
- wzrost silnego rozproszenia zabudowy letniskowej;
- kolonizacja letniskowa nowych wsi m.in. w dolinie Zbrzycy, nad jez. Witoczno;
- wyraźna koncentracja wszystkich typów bazy noclegowej w trzech zespołach: Charzykowy, Swornegacie, Małe Swornegacie;
- skupienie w południowej części ZPK (na południe włącznie z jez. Witoczno) ponad 94% całej bazy noclegowej, nad jeziorami, w dużych skupiskach (średnio po 150 miejsc);
- mały udział bazy trwałej otwartej w atrakcyjnych turystycznie jednostkach (np. Małe Swornegacie);
- duża sezonowość bazy noclegowej (tylko ok. 5% bazy ogólnodostępnej na obszarze ZPK można zaliczyć do bazy całorocznej, z tego ponad 90% znajduje się w Charzykowach);
- bardzo niski standard (praktycznie substandard) wielu, zwłaszcza drewnianych obiektów letniskowych (np. Małe Swornegacie, Swornegacie, Charzykowy oraz nad jeziorami Małe Łąckie i Łąckie);
- brak instalacji kanalizacyjnych w większości substandardowych obiektów letniskowych (sanitariaty zlokalizowane są często w bezpośrednim sąsiedztwie jezior i rzek i na dużych polach namiotowych (m. in. Małe Swornegacie, Owink, Kokoszka);
- duży chaos przestrzenny i brak zgodności realizacji zainwestowania z planami zagospodarowania przestrzennego.

Intensywny rozwój bazy noclegowej zwłaszcza w przypadku indywidualnej zabudowy letniskowej i całorocznej stanowi zagrożenie dla zasobów przyrodniczych północnej części gminy.

Potencjał biotyczny

Zasoby leśne

Lasy zajmują około 37,3 % powierzchni gminy. Największe kompleksy leśne występują w północnej części gminy. Około 42% lasów na terenie gminy ma status lasów ochronnych. Wyżej położone tereny sandrowe są siedliskiem przede wszystkim borów sosnowych. Wśród sandrów na niewielkich połaciach równiny morenowej dennej o żyzniejszych glebach występują lasy mieszane dębowo-grabowe, bukowe, a w dolinach spotyka się lasy łęgowe.

Na terenie gminy występują także bory sosnowo-wrzosowe, bory świeże oraz bory suche. Bory świeże występują wokół akwenów wodnych, bądź wyspowo w obrębie borów suchych. Na zwydmionych terenach sandrowych występuje bór chrobotkowy.

Na glebach wytworzonych z glin morenowych zachowały się w naturalnym stanie lasy typu grądowego z bogatym runem.

Dominującymi typami siedliskowymi lasu na terenie gminy Chojnice są: bór świeży – 52,7%, bór suchy – 26,2%, bór mieszany świeży – 13,5%.

Lasy na terenie gminy Chojnice, w większości należące do Skarbu Państwa, administrowane są przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Toruniu. Administracyjnie lasy należą do nadleśnictw: Rytel (obręb Rytel i Klosnowo), Przymuszewo (obręb Przymuszewo i Laska), Lutówko i Tuchola (obręb Świt). Wyłączone z administracji leśnej są lasy położone w zasięgu Parku Narodowego Bory Tucholskie - lasy podlegają Dyrekcji Parku. Na obszarze Parku realizowane są zadania ochronne wskazane w „Planie Ochrony PNBT”.

Na terenie gminy przeważają monokultury sosnowe z niewielką domieszką lasów mieszanych i liściastych, szczególnie w okolicach rzek i jezior. Znaczny odsetek stanowią lasy sosnowe na ubogich glebach o podwyższonej wrażliwości na zanieczyszczenia, choroby i szkodniki. M.in. plaga: igłówki sosnowki w ostatnich latach dotknęła dużą część Borów Tucholskich, powodując wysychanie i umieranie igieł, a w dalszej kolejności także pędów i całych drzew. Dodatkowo lasy Borów Tucholskich osłabiane są od dłuższego czasu przez zanieczyszczenia gazowe, głównie związki siarki i azotu pochodzące z odległych, zurbanizowanych rejonów Polski i Europy Zachodniej. Obecnie dominują drzewostany sosnowe w wieku około 50 lat.

Na części lasów ustanowiono Leśny Kompleks Promocyjny Bory Tucholskie, w nadleśnictwie Tuchola i w nadleśnictwie Woziwoda (poza gminą Chojnice). W Leśnych Kompleksach Promocyjnych nacisk w gospodarce leśnej położony jest na jej ekologizację, przede wszystkim wprowadzanie większej ilości gatunków liściastych wzmacniających sosnowa monokulturę i rozwój społecznych, w tym dydaktycznych funkcji lasów.

Lasy oprócz pozyskiwania drewna, pełnienia funkcji rekreacyjnych i dydaktycznych, pełnią także inne funkcje gospodarcze, z których najistotniejsze dla przyszłego rozwoju gospodarczego gminy to pozyskiwanie runa i łowiectwo.

Potencjał agroekologiczny

Na obszarze gminy Chojnice użytki rolne stanowią 48,6% powierzchni z czego grunty orne zajmują 19.907 ha (43,4%), a użytki zielone 2.388 ha czyli 5,2% powierzchni gminy („Strategia ekorozwoju gminy Chojnice” 2001).

Jakość gleb jest zróżnicowana. Na obszarze gminy Chojnice występują kompleksy rolniczej przydatności gleb od 2. - pszennego bardzo dobrego do 9. - zbożowo-pastewnego słabego oraz kompleksy użytków zielonych 2z. średnie i 3z - słabe i bardzo słabe. W części północnej gminy, w formie drobnych enklaw śródleśnych, występują gleby słabe i bardzo słabe. W centralnej części gminy przeważają gleby kompleksu 5 i 6. Natomiast w części południowej gminy przeważają gleby kompleksu 4, przy udziale gleb kompleksów 2. i 5. Rejon południowy ma najlepsze warunki zarówno glebowe jak i klimatyczne do prowadzenia działalności rolniczej.

Pod względem bonitacyjnym przeważają gleby klasy IV – 50%, gleby klasy III stanowią 28,7% gruntów ornych a gleby klasy V – 11,4%. Pozostałe gleby 9,6% to gleby klasy VI. Wśród użytków zielonych dominują użytki klasy V – 46,3% i klasy IV – 35,5%. W strukturze zasiewów w gminie Chojnice przeważają zboża (70%) i ziemniaki (12%). Niewielkie obszary

zajmują zasiewy buraków cukrowych, rzepaku i innych przemysłowych i motylkowych. Zwiększa się areal upraw warzyw i truskawek („Strategia ekorozwoju gminy Chojnice” 2001).

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice” (2007) w południowej części gminy wydzielone zostały regiony glebowo-rolnicze wymagające ochrony, w tym:

- północno-chojnicki z optymalnymi warunkami do upraw żyta i ziemniaków upraw nasiennych i sadzeniaków ziemniaka;
- południowo-chojnicki z warunkami do upraw pszenicy, buraka, żyta i ziemniaków.

Użytki zielone, o charakterze śródpolnym należą do siedlisk bagiennych, są średniej jakości. Wskazana jest ich ochrona, jako lokalnych elementów osnowy ekologicznej.

Potencjał wodny

Potencjał wodny dotyczy zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych. W pierwszym ujęciu o potencjale wodnym gminy Chojnice decydują zasoby wodne rzek zlewni Brdy oraz jezior. W drugim decydują zasoby wód podziemnych pochodzące z różnych okresów geologicznych i o różnej dostępności i potencjale.

W granicach gminy występują duże powierzchniowo zbiorniki, największe z nich to Jez. Charzykowskie.

Potencjał wód podziemnych omówiono w rozdziale 3.11.

W generalnej ocenie potencjał wodny gminy jest duży.

Potencjał surowcowy

Omówiono szczegółowo w rozdziale 3.11.

Osnowa ekologiczna gminy

Najwartościowsze pod względem ekologicznym są tereny należące do osnowy ekologicznej gminy, którą tworzą elementy rangi ponad regionalnej, regionalnej, subregionalnej i lokalnej.

Strukturami przyrodniczymi o **ponadregionalnym i regionalnym znaczeniu ekologicznym** w gminie Chojnice są:

- **ranga ponadregionalna:**
 - płat ekologiczny Borów Tucholskich - o istotnej roli w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego, głównie z powodu wielkości i zwartości kompleksów leśnych oraz z faktu tworzenia ekologicznych połączeń z otoczeniem, a także poprzez wypełnianie następujących przyrodniczych funkcji: ekologicznej, hydrologicznej, klimatycznej i pedologicznej, ponadto duże walory fizjonomiczne; zwarte kompleksy leśne środkowej części Borów Tucholskich, rozdzielone są korytarzem ekologicznym Brdy (element ponadregionalnego korytarza);
 - korytarz ekologiczny Brdy - fragment korytarza Pojeziernego-północnego; w gminie Chojnice w rejonie Parku Narodowego „Bory Tucholskie”, korytarz przebiega przez płat ekologiczny Borów Tucholskich i wspólnie z nim odgrywa ogromną rolę jako ostoja przyrodnicza, kształtując warunki zachowania różnorodności biologicznej całej środkowo-północnej Polski („Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” 2009).

- **ranga regionalna:**

- korytarz ekologiczny doliny rzeki Zbrzycy - obejmuje dolinę rzeki Zbrzycy i rozciąga się od jeziora Duży Zbełk w okolicach miejscowości Dziemiany na Równinie Charzykowskiej i dalej obejmuje liczne jeziora: Wielkie Sarnowicze, Somińskie, Kruszyńskie i dalej przez jezioro Witoczno łączy się z korytarzem rangi ponadregionalnej – Pojeziernym północnym.

Obszary i obiekty objęte ochroną zaznaczono na załączniku graficznym „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” skala 1:20 000.

Lokalne składowe osnowy ekologicznej to przede wszystkim:

- korytarze ekologiczne drobnych ciągów dolinnych: doliny użytkowane rolniczo (użytki zielone), częściowo hydrogeniczne, stymulujące powiązania ekologiczne, wzmacniające ciągłość przestrzenną osnowy,
- mikroplaty ekologiczne drobnych kompleksów leśnych i semileśnych oraz zadrzewień: enklawy leśne i semileśne w krajobrazie rolniczym, różnicujące jego strukturę biotyczną i modyfikujące przebieg procesów przyrodniczych, charakteryzujące się dużymi walorami fizjonomicznymi;
- mikroplaty ekologiczne hydrogenicznych zagłębień terenu z ekosystemami łąkowo-pastwiskowymi i torfowiskami oraz oczkami wodnymi - tereny hydrogeniczne z zaroślami i szuwarami (tereny podmokłe i bagienne, jak wilgotne łąki, torfowiska, trzcinowiska itp. o dużej roli w zróżnicowaniu nisz ekologicznych i w całościowo ujmowanym funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego, a zwłaszcza w zakresie regulacji bilansu wodnego).

Struktura przestrzenna osnowy ekologicznej w gminie Chojnice jest dobrze wykształcona w północnej części gminy. Występujące tu regionalne i ponadregionalne elementy osnowy ekologicznej przenikają się z terenami osnowy ekologicznej rangi lokalnej.

Silnymi barierami ekologicznymi są miasto Chojnice, droga krajowa nr 22 wraz z obwodnicą południową miasta i droga wojewódzka nr 240 oraz urbanizujące się pasma Chojnice – Charzykowy i Chojnice - Człuchów.

W ogólnej ocenie osnowę ekologiczną gminy Chojnice cechują:

- duży powierzchniowy udział regionalnych i ponadregionalnych struktur przyrodniczych w północnej części gminy jako składowych decydujących o walorach ekologicznych gminy – dominacja użytkowania leśnego, bogactwo wód powierzchniowych, znaczne walory fizjonomiczne krajobrazu, silne powiązania z terenami sąsiednich gmin części północnej (Lipnica, Brusy, Konarzyny i Czersk);
- uboga struktura ekologiczna południowej części gminy – przewaga użytkowania rolnego w oparciu o duży potencjał agroekologiczny, występowanie tylko lokalnych elementów osnowy, głównie związanych z dolinami rzecznyymi, przepływowymi jeziorami i towarzyszącymi im i drobniejszymi kompleksami leśnymi wzdłuż południowo-zachodniej i południowo-wschodniej granicy gminy.

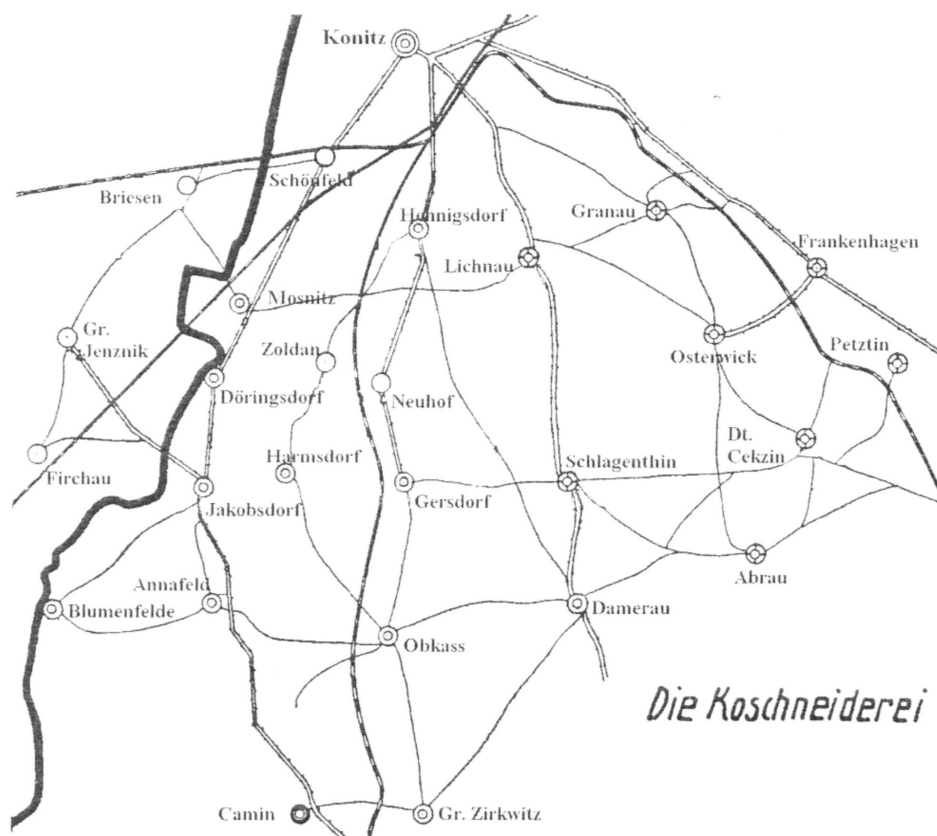
3.4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Rys historyczny

Północny obszar gminy Chojnice w XIII wieku stanowił zwarty kompleks leśny. Niewielkie siedliska ludzkie powstawały nad jeziorami, rzekami, czy strugami, natomiast grody obronne zakładano w miejscach obronnych z natury. Intensywny rozwój osadnictwa nastąpił tu dopiero w XVI wieku, kiedy to wskutek intensywnej trzebieży lasów powstawały polany śródleśne, a na nich siedziby ludzkie.

Natomiast południowa część gminy Chojnice – zwana później Kosznajderią – otoczona w XIII wieku zwartymi kompleksami leśnymi, prawdopodobnie przeżywała w tym czasie okres szybkiego rozwoju. Późniejsza kolonizacja krzyżacka na tym obszarze ograniczała się przede wszystkim do przekształcania zastanych już stosunków poprzez nadawanie po 1320 r. istniejącym już osadom prawa niemieckiego. Zatem ówczesne zmiany nie polegały głównie na zakładaniu nowych wsi – tych liczba była niewielka – ale na nadawaniu tym istniejącym nowego prawa (najczęściej chełmińskiego).

Kosznajderią nazwano obszar zmieniony wskutek napływu w XV w. ludności pochodzenia niemieckiego. Do wsi kosznajderskich na terenie gminy Chojnice należą: ANGOWICE (niem. *Henningsdorf*), CIECHOCIN (*Deutsch Cekzin*), COŁDANKI (*Zoldan*), DORĘGOWICE (*Döringsdorf*), GRANOWO (*Granau*), KAMIONKA (*Steinberg, Sterns*), LICHNOWY (*Lichtnau*), MOSZCZENICA (*Mosnitz*), NIEŻYCHOWICE (*Schönfeld*), NOWY DWÓR (*Neuhof*), OGORZELINY (*Gersdorf*), OSTROWITE (*Osterwick*), SILNO (*Frankenhagen*), SŁAWĘCIN (*Schlagenthin*).

Mapa terenu Kosznajderii (źródło: Materiały z konferencji popularno-naukowej „Kosznajderia – fenomen tożsamości”, która odbyła się 5 października, 2007 w Ostrowitem).

W połowie XV w. zakon krzyżacki starał się obsadzić spustoszone wsie czynszowe, które były jego własnością. Pierwsi nowi osadnicy zaczęli przybywać już w 1435 roku sprowadzeni prawdopodobnie przez proboszcza z Ostrowitego Jana Ossenbrugge (tj. z Osnabrück). Najprawdopodobniej koloniści pochodzili z okolic Osnabrück, jak proboszcz oraz kupiec chojnicki Jakub Ossenbrugge, który możliwe, iż również miał udział w sprowadzeniu osadników. Potomkowie tych właśnie osadników to mieszkańcy „wsi kosznajderskich”, którzy żyli tam do 1950 roku.

Obszar ten podlegał tym samym zmianom i wpływom co sąsiadujące z nim tereny, zatem przypuszcza się, iż wspólnota kosznajderska wykształciła się wskutek występowania czynników, tj. pochodzenie etniczne kolonizatorów i związane z nim zwyczaje oraz specyficzny język.

Wartości środowiska kulturowego

Krajobraz kulturowy

Obszar gminy rozciągający się w kierunku północ-południe warunkuje specyficzny charakter jej krajobrazu. W północnej części gminy dominują lasy przecinane łańcuchami jezior polodowcowych, licznymi rzekami i strumieniami (Brda, Zbrzyca, Chocina, Czerwona Struga). Walory przyrodnicze tego terenu pozwoliły na wyodrębnienie obszarów objętych różnymi formami ochrony prawnej. Najważniejszym z nich jest Park Narodowy „Bory Tucholskie”. Wykorzystując walory przyrodnicze i krajobrazowe, istotną rolę w gospodarce tej części gminy odgrywa działalność turystyczna. Do najważniejszych turystycznych wsi należy zaliczyć Charzykowy, Funkę, Bachorze i Swornegacie. Krajobraz tej części gminy składa się generalnie z dwóch monumentalnych form: wielkich jezior oraz ciągnących się kilometrami kompleksów leśnych. Dominującą rolę odgrywają wielkie wnętrza wodne jezior Charzykowskiego i Karasińskiego oraz znacznie mniejsze wnętrza krajobrazowe leśne, czy dolinne. Atrakcją estetyczno-krajobrazową są tu przejścia z trasy kameralnego, leśnego ciągu widokowego ku brzegowi jeziora i spojrzenie na nieogarnięte otwarcie widokowe jego wód.

Centralna część gminy związana jest z miastem Chojnice. Niektóre wsie stanowią niemalże część miasta, np. Topole i część Chojniczek. Inne zaś, w związku z budową obwodnicy Chojnic, zostały odcięte od miasta i ich powiązania komunikacyjne istotnie się zmieniły (np. Pawłówko, Chojnaty).

Południowa część to teren wysoczyzny morenowej. Gleby są tu bardzo urodzajne i już w średniowieczu rozwinęło się tu rolnictwo, które dominuje i obecnie. Krajobraz tej części gminy ma charakter wybitnie rolniczy (krajobraz upraw rolniczych, rolno-osadniczy). Znajdują się tu duże wsie, tj.: Ogorzeliny, Silno, Ostrowite, Lichnowy, Nowa Cerkiew i Sławęcin. Z uwagi na rozległe przedpola widokowe płaskiego terenu pól uprawnych, sylwety wsi charakteryzują się dużą czytelnością w krajobrazie. Najczęściej występującą dominantą w panoramach wsi jest wieża kościoła (np. panorama wsi Lichnowy). Nieodłącznym elementem krajobrazu wiejskiego, dopełniającym panoramy wsi są grupy zieleni wysokiej stanowiące najczęściej dawne parki dworskie, a także grupy zieleni towarzyszącej obiektom sakralnym.

W gminie Chojnice znajduje się wiele obiektów o wysokich walorach zabytkowych, do nich należą zespoły sakralne: kościoły, kapliczki, plebanie, zespoły leśniczówek, zespoły dworsko – parkowe, zespoły zabudowy dworców kolejowych, całe zagrody z ciekawą architekturą budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz wiele innych, które ilustruje ewidencja zabytków gminy Chojnice.

W ostatnim ćwierćwieczu wiele zabytkowych obiektów, ujętych w ewidencji konserwatorskiej, uległo zniszczeniu. Domy drewniane, tak charakterystyczne dla regionu chojnickiego stanowią obecnie niewielką część historycznej zabudowy gminy. Zachowała się natomiast wspaniała architektura murowana z cegły czerwonej i żółtej obiektów mieszkalnych, gospodarczych i przemysłowych. Różnorodne budynki mieszkalne od małych, przypominających dawne chaty drewniane, po okazałe domy jednorodzinne, a także często spotykane w południowej części gminy niewielkie kamienice o charakterze małomiasteczkowym. Na uwagę zasługują wspaniałe budynki gospodarcze z czerwonej cegły o bogato zdobionych ścianach. Zabudowania nieczynnych młynów, mleczarni czy gorzelni zasługują na natychmiastową pomoc, ponieważ większość z nich jest w bardzo złym stanie technicznym. Zespoły dworsko – parkowe również wymagają opieki, szczególnie parki, które są mocno zaniedbane.

OBIEKTY I ZESPOŁY O DUŻYM ZNACZENIU DLA GMINY

Zespoły ruralistyczne:

Na terenie gminy Chojnice zlokalizowanych jest około 30 zespołów ruralistycznych oraz ponad 20 osad - w tym osady leśne, folwarczne i przemysłowe.

Do najcenniejszych zespołów ruralistycznych należą:

- zespoły ruralistyczne o cennym układzie i znacznym stopniu zachowania wartościowej struktury: Angowice, Ciechocin, Doręgowice, Granowo, Krojanty, Lichnowy, Moszczenica, Nowa Cerkiew, Ogorzeliny, Ostrowite, Silno, Sławęcin, Swornegacie
- zespoły ruralistyczne o zachowanym układzie i znacznym stopniu zachowania struktury: Kruszka, Lotyń, Niezychowice, Nowy Dwór, Pawłowo
- zespoły ruralistyczne o cennym, dobrze zachowanym układzie i znacznym stopniu przekształcenia (degradacji) struktury: Chojniczki, Raclawki, Zbeniny
- zespoły osad (folwarcznych i leśnych) o znacznym stopniu zachowania układu i wartościowej struktury: Chociński Młyn, Ciechocin (folwark), Chojnaty, Czartołomie, Jarcewo, Klosnowo (osada przemysłowa i leśna), Pawłówek
- zespoły ruralistyczne o zachowanych elementach układu i/lub struktury: Gockowice, Kłodawa, Objezierze
- zespoły ruralistyczne zdekomponowane: Jeziorki, Małe Swornegacie

Obiekty architektury i budownictwa

Obiekty sakralne

- kościoły katolickie: Ciechocin, Krojanty, Lichnowy, Moszczenica, Niezychowice, Nowa Cerkiew, Ogorzeliny, Ostrowite, Sławęcin, Swornegacie
- kapliczki: Angowice, Charzykowy, Ciechocin, Coddanki, Gockowice, Granowo (2), Kłodawa, Kruszka, Lichnowy, Moszczenica, Nowa Cerkiew (2), Nowy Dwór, Ogorzeliny (2), Ostrowite, Sławęcin (2)
- dzwonnice: Angowice, Doręgowice
- kaplice grobowe: Jarcewo – Czartołomie, Ogorzeliny

Obiekty rezydencjonalne

Na terenie gminy Chojnice zlokalizowano 22 zespoły dworsko- parkowe, w tym:

- zespoły dworsko - parkowe zachowane: Chociński Młyn, Chojnaty, Ciechocin, Coidanki, Czartołomie, Gockowice, Jarcewo, Krojanty, Kruszka, Lichnowy, Lotyń, Niezychowice, Objezierze, Ogorzeliny, Pawłowo, Pawłówko, Silno, Szlachetna Nowa Cerkiew, Topole.
- pozostałości zespołów dworsko – parkowych: Jeziorki, Raclawki, Sternowo, Zbeniny

Obiekty użyteczności publicznej

- szkoły (czynne i przekształcone): Angowice, Ciechocin, Charzykowy, Doręgowice, Gockowice, Krojanty, Kruszka, Lotyń, Małe Swornegacie, Moszczenica, Niezychowice, Nowy Dwór, Ostrowite, Silno

Zabytki techniki

- gorzelnie: Gockowice, Jarcewo, Jeziorki, Krojanty
- mleczarnie: Ogorzeliny, Silno
- młyny: Doręgowice, Ogorzeliny
- dworce kolejowe: Krojanty, Moszczenica, Powalki, Raclawki, Silno

Cmentarze

Na terenie gminy Chojnice zachowało się 18 cmentarzy zabytkowych, znaczna część w bardzo złym stanie, w kilku przypadkach zachowały się tylko grupy zieleni pocmentarnej. W dobrym stanie są cmentarze przykościelne, a dwa z nich wpisane do rejestru zabytków (Ciechocin, Lichnowy).

- cmentarze rzymskokatolickie przykościelne: Ciechocin, Krojanty, Lichnowy, Niezychowice, Ogorzeliny, Ostrowite, Pawłowo, Sławęcin, Swornegacie
- cmentarze rzymskokatolickie: Angowice, Charzykowy, Jarcewo – Czartołomie, Nowa Cerkiew, Silno, Kopernica (nieczynny), Gockowice (nieczynny)
- cmentarze ewangelickie nieczynne: Chojniczki, Doręgowice, Powalki

Zabytkowe zespoły zieleni

Zabytkowe zespoły zieleni to przede wszystkim parki w założeniach dworsko – parkowych, ogrody ozdobne w niewielkich zespołach folwarcznych, aleje wzdłuż dróg, zieleń cmentarna oraz zieleń wysoka związana z zabytkowymi siedliskami zagrodowymi.

W gminie Chojnice parki jako część zespołu dworsko – parkowego zachowały się w następujących miejscowościach: Chojnaty, Ciechocin, Coidanki, Czartołomie, Jarcewo, Krojanty, Kruszka, Lichnowy, Lotyń, Niezychowice, Objezierze, Pawłowo, Pawłówko, Silno, Szlachetna Nowa Cerkiew, Topole

- parki stanowiące pozostałość po założeniu dworsko – parkowym: Jeziorki, Raclawki, Zbeniny

Miejsca historyczne

W gminie Chojnice występują miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne w postaci tablic pamiątkowych poświęconych między innymi mieszkańcom wsi poległym podczas II wojny światowej, np. w Swornegaciach, czy w Nowym Dworze, tablic fundowanych z okazji

rocznic istnienia wsi np. w Angowicach, czy tablic poświęconych pamięci wybitnych mieszkańców np. Nowodworskiego w Nowym Dworze, czy Łukowicza w Chojniczkach.

Gminna Ewidencja Zabytków

Ewidencja zabytków gminy Chojnice, została sporządzona w 2009 r. Zostało do niej wpisanych **371 obiektów**. Wśród nich są zespoły sakralne: kościoły, kapliczki, plebanie, zespoły leśniczówek, zespoły dworsko – parkowe, zespoły zabudowy dworców kolejowych całe zagrody z ciekawą architekturą budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz wiele innych.

Poniższa tabela przedstawia ilość zewidencjonowanych obiektów zabytkowych w poszczególnych miejscowościach.

L.P.	OBRĘB	IŁOŚĆ OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH
1.	Angowice	14
2.	Bachorze	5
3.	Charzykowy	11
4.	Chociński Młyn	8
5.	Chojnaty	2
6.	Chojniczki	4
7.	Ciechocin	7
8.	Cołdanki	5
9.	Czarłomie	6
10.	Doręgowice	16
11.	Drzewicz	3
12.	Funka	3
13.	Gockowice	5
14.	Granowo	8
15.	Jarcewo	15
16.	Jeziorki	7
17.	Kamionka - Swornegacie	1
18.	Kamionka	2
19.	Klawkowo	4
20.	Kłosnowo	11
21.	Kłodawa	14
22.	Kokoszka	1
23.	Krojanty	10
24.	Kruszka	6
25.	Lichnowy	22
26.	Lotyń	4
27.	Małe Swornegacie	2
28.	Moszczenica	12
29.	Niezychowice	10
30.	Nowa Cerkiew	15
31.	Nowy Dwór	8
32.	Objezierze	2
33.	Ogorzeliny	22
34.	Ostrowite	26
35.	Pawłowo	3
36.	Pawłówko	3
37.	Powałki	9
38.	Raławki	7
39.	Silno	16
40.	Sławęcin	12

L.P.	OBRĘB	IŁOŚĆ OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH
41.	Stary Młyn	2
42.	Sternowo	4
43.	Swornegacie	12
44.	Szlachetna Nowa Cerkiew	2
45.	Topole	2
46.	Wączas	5
47.	Zbeniny	3

Do niniejszego opracowania dołączono, w postaci aneksu, spis obiektów figurujących w GEZ.

Archeologia

Dla terenu gminy Chojnice, nie wykonano archeologicznych zdjęć Polski, na podstawie których można by określić miejsca występowania potencjalnych stanowisk archeologicznych. Informacja na temat stanowisk na terenie gminy Chojnice pochodzi z penetracji terenu i obserwacji powierzchniowych oraz z prowadzonych prac wykopaliskowych. Zatem należy uznać, iż informacje te mogą nie być pełne i konieczne są dalsze badania środowiska archeologicznego w gminie.

Na terenie gminy Chojnice odkryte zostały obiekty archeologiczne niemal ze wszystkich epok i okresów pradziejów. Najstarsze obiekty pochodzące ze schyłku paleolitu i mezolitu pochodzą z rejonu Swornegaci i Zbrzycy, gdzie odkryte zostały pozostałości obozowisk ludności zbieracko-traperskiej z niezwykle bogatym materiałem zabytkowym, pozwalającym wyodrębnić tzw. kulturę chojnicko-pieńkowską. Młodsza epoka kamienia (neolit) reprezentowana jest tylko przez pojedyncze znaleziska, a pozostałości osad czekają na odkrycie. Epoka brązu, a praktycznie jej młodsza część, reprezentowana jest na stanowiskach wielokulturowych takich jak: Chojnaty, Ostrowite, czy Charzykowy. Wczesna epoka żelaza reprezentowana jest przez niezwykle interesujące cmentarzysko w Gockowicach częściowo przebadane wykopaliskowo. Z tego okresu czasu pochodzą groby skrzynkowe odkryte m.in. w Chojnatach na stanowisku nr 2 i wielu innych stanowiskach, które uległy zniszczeniu. Okres rzymski reprezentowany jest na stanowisku w Ostrowitem, na którym odkryto grób książęcy z końca II w. n.e. Z okresu rzymskiego pochodziły zaginione zabytki z Gockowic i odkryty w czasie przypadkowych prac ziemnych grób w Lotyniu. Okres średniowiecza to przede wszystkim niezwykle interesujące stanowiska w Ostrowitem i grodziska w Charzykowach i Kamionce.

Na terenie gminy Chojnice zinwentaryzowano **147 stanowisk archeologicznych**, które podzielono na wymagające:

- bezwzględnej ochrony archeologicznej,
- nadzoru archeologicznego,
- informacji i monitoringu archeologicznego.

Poza tym miejscowości: Angowice, Charzykowy, Chojniczki, Jarcewo, Jeziorki, Klawkowo, Kłodawa, Krojanty, Lotyń, Moszczenica, Niezychowice, Nowa Cerkiew, Ogorzeliny, Ostrowite, Swornegacie i Zbeniny zostały nazwane **historycznym centrum gminy** – są to wsie o najstarszej chronologii w gminie. W tych miejscowościach występują liczne wartości architektoniczne, archeologiczne i krajobrazowe, które należy upowszechnić wśród lokalnych społeczności i można je wykorzystać w promocji gminy.

Do niniejszego opracowania dołączono, w postaci aneksu, spis zinwentaryzowanych stanowisk archeologicznych. Spis przeprowadzono w porządku alfabetycznym, przedstawiając dla każdego stanowiska: nazwę i rodzaj stanowiska.

3.5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA

Ludność

Rozwój ludnościowy gminy wiejskiej Chojnice

Według GUS -u w końcu 2009 r. na terenie gminy Chojnice zamieszkiwało 16 936 osób w co stanowiło:

- 0,76% ludności województwa
- 18,1% ludności powiatu chojnickiego.

Rozwój liczby ludności gminy Chojnice w latach 2000-2009

Rok	Liczba ludności	Dynamika zmian	
		rok 2000 = 100	rok poprzedni = 100
2000	15182	100,0	
2001	15245	100,4	100,4
2002	15340	101,0	100,6
2003	15612	102,8	100,3
2004	15758	103,8	100,9
2005	15885	104,6	100,8
2006	16206	106,7	102,0
2007	16416	108,1	101,3
2008	16625	109,5	101,3
2009	16936	111,6	101,9

W gminie Chojnice rejestruje się wyraźny wzrost liczby ludności. W ciągu ostatnich dziesięciu lat liczba ludności wzrosła prawie 12%. Największy przyrost odnotowano w roku 2006. Jest on głównie skutkiem suburbanizacji czyli przenoszenia się ludności z miast na tereny podmiejskie.

Gęstość zaludnienia gminy jest niższa od średniej gęstości gmin wiejskich województwa pomorskiego, natomiast wyższa od gęstości w porównywalnej gminie Człuchów.

Wyszczególnienie	Gęstość zaludnienia osób na km ² stan na 31.12.2007 r.
Gminy wiejskie województwa pomorskiego	45
Powiat chojnicki	68
Gmina Chojnice	36
Gmina Człuchów	29

Przyrost naturalny*Ruch naturalny w gminie Chojnice w latach 2000 -2007*

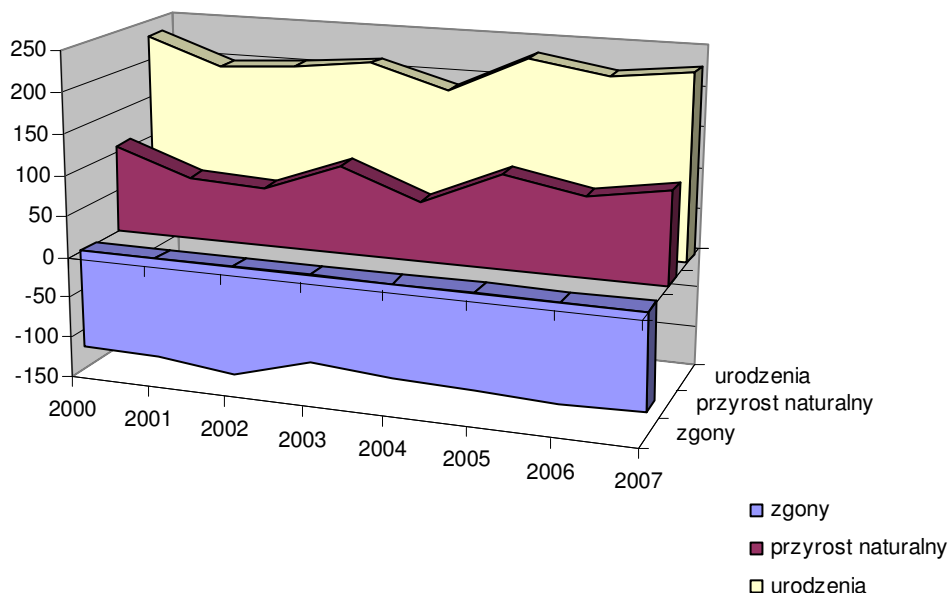
Rok	Ruch naturalny						Saldo migracji
	Osób			osób na 1000 ludności			
	urodzenia żywe	Zgony	przyrost naturalny	urodzenia żywe	zgony	przyrost naturalny	
2000	229	121	108	15,1	8,0	7,1	27
2001	198	122	76	13,0	8,0	5,0	10
2002	204	133	71	13,3	8,7	4,6	8
2003	214	106	108	13,7	6,8	6,9	116
2004	188	115	73	11,9	7,3	4,6	133
2005	232	117	115	14,6	7,4	7,2	49
2006	217	121	96	13,4	7,5	5,9	135
2007	230	118	112	14,0	7,2	6,8	145

Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest w gminie wyższy od przeciętnego dla terenów wiejskich województwa pomorskiego.

Ruch naturalny w gminie Chojnice na tle województwa oraz gmin wiejskich w roku 2007

Wyszczególnienie	Małżeństwa	Urodzenia	Zgony	Przyrost
	na 1000 ludności			
Województwo pomorskie	7,0	11,6	8,9	2,7
Gminy wiejskie województwa pomorskiego	7,5	13,8	7,6	6,2
Gmina Chojnice	7,4	14,0	7,2	6,8
Gmina Człuchów	6,2	11,8	8	3,8

osoby

Stosunek liczby urodzeń do liczby zgonów, zwany współczynnikiem dynamiki demograficznej, kształtował się w gminie Chojnice (w 2007r.) dużo powyżej średniego

dla województwa, czy gminy Człuchów. Zbliżony jest natomiast do współczynnika dla gmin wiejskich województwa pomorskiego. Oznacza to podobny dynamizm demograficzny.

Współczynniki dynamiki demograficznej w 2007 r.

Wyszczególnienie	Współczynnik dynamiki demograficznej
Województwo pomorskie	1,30
Gminy wiejskie województwa pomorskiego	1,81
Gmina Chojnice	1,95
Gmina Człuchów	1,48

Ruch migracyjny

Gmina Chojnice wykazuje dodatnie saldo migracji ludności na pobyt stały. O ile do 2002 roku wzrost liczby ludności spowodowany był głównie przyrostem naturalnym, to w ostatnich pięciu latach już 54% przyrostu liczby ludności jest efektem ruchu wędrownego tzn. przewagi imigracji nad emigracją. Świadczy to o dużej atrakcyjności osadniczej gminy wynikającej głównie z jej położenia.

Struktura wieku ludności

Ludność gminy Chojnice w 2007 r. według funkcjonalnych grup wieku (dane wg Urzędu Statystycznego. w Gdańsku)

Funkcjonalne grupy wieku	Wiek	Ludność gminy	
		Liczba	%
1. żłobkowa	0-2	687	4,2
2. przedszkolna, w tym:	3-5	613	3,7
	6	211	1,3
3. szkoły podstawowej	7-12	1455	8,9
4. gimnazjalna, w tym:	13-15	813	5,0
	13-14	533	3,2
	15	280	1,7
5. liceum profilowanego, szkoły zawodowej w tym:	16-18	901	5,5
	16-17	611	3,7
	18	290	1,8
6. studencka	19-24	1743	10,6
7. wieku przedprodukcyjnego	0-17	4390	26,7
8. wieku produkcyjnego	18-59K/64M	10114	61,6
9. wieku poprodukcyjnego	60K/65M i więcej	1912	11,6

Struktura wieku ludności gminy Chojnice jest strukturą młodą. Jest zbliżona do struktury przeciętnej dla gmin wiejskich województwa, a określając terminologią demografów, zdecydowanie „młodsza” od struktury wieku ludności całego województwa pomorskiego. Na terenie gminy niższy jest bowiem udział osób w wieku poprodukcyjnym, natomiast udział procentowy dzieci i młodzieży jest zdecydowanie wyższy niż w województwie.

Udział ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w gminie Chojnice

Wyszczególnienie	wiek		
	przedprodukcyjny	produkcyjny	Poprodukcyjny
Województwo pomorskie	20,9	64,6	14,5
Gminy wiejskie województwa pomorskiego	25,9	63,1	11,0
Gmina Chojnice	26,7	61,6	11,6
Gmina Człuchów	25,3	63,3	11,4

Analizując jednak zmiany struktury wieku od 1995 r. stwierdzamy, że w gminie Chojnice, podobnie jak to się dzieje w całej Polsce, następuje również proces starzenie się społeczeństwa wyrażający się spadkiem udziału wieku przedprodukcyjnego, a wzrostem udziału starszych grup wieku. Fakt ten obrazują dane w tabeli poniżej.

Udziały ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w gminie Chojnice w latach

Wyszczególnienie	Udział w ludności ogółem w % w latach		
	1995	2001	2007
wiek przedprodukcyjny	33,2	31,0	26,7
wiek produkcyjny	55,7	57,4	61,3
wiek poprodukcyjny	11,1	11,6	11,6

Odnosząc liczbę ludności w wieku nieprodukcyjnym, do liczby osób w wieku produkcyjnym otrzymujemy obciążenie osobami nieprodukcyjnymi. Obciążenie to w gminie Chojnice wynosi 62,3 osób w wieku nieprodukcyjnym przypadające na 100 osób w wieku produkcyjnym i jest wyższe od obciążenia w gminie Człuchów (58) i w województwie w całości (54,8). Podobnie kształtują się relacje wielkości obciążenia osobami w wieku przedprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. Wysokie obciążenie przedprodukcyjnymi grupami wieku rzutuje na sytuację materialną rodzin.

Obciążenia grupy produkcyjnej grupami nieprodukcyjnymi.

Wyszczególnienie	ludność w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
Województwo pomorskie	32,4	54,8	22,4
Województwo pomorskie gminy wiejskie	41,0	58,4	17,4
Gmina Chojnice	43,4	62,3	18,9
Gmina Człuchów	40,1	58,0	17,9

Struktura płci

W gminie na 100 mężczyzn przypada 98 kobiet. Udział kobiet w liczbie mieszkańców jest nieznacznie niższy od udziału dla terenów wiejskich województwa pomorskiego (99/100). Równowaga płci na wsi jest zjawiskiem rzadkim nie tylko w Polsce. Na wsiach brakuje młodych kobiet, bo uciekają one do miast od trudów pracy na roli.

Struktura płci mieszkańców gminy Chojnice na tle struktury powiatowej i wojewódzkiej

Wyszczególnienie	Gmina Chojnice		Gmina Człuchów		Gminy wiejskie województwa pomorskiego	Województwo pomorskie
	Osób	%	Osób	%	%	%
Ogółem	16 416	100,0	10 344	100,0	100,0	100,0
Mężczyźni	8 280	50,4	5 282	51,1	50,3	48,6
Kobiety	8 136	49,6	5 062	48,9	49,7	51,4

Struktura wykształcenia

Informacje dostępne na temat wykształcenia mieszkańców mamy tylko dla momentów przeprowadzania narodowych spisów powszechnych. Wg NSP 2002 na terenie gminy Chojnice ludność w wieku 13 lat i więcej legitymowała się następującym wykształceniem:

Struktura wykształcenia wg NSP 2002

Wykształcenie	Gmina Chojnice		Gmina Człuchów	Powiat chojnicki	Województwo pomorskie
	Osoby	%	%	%	%
Wyższe	431	3,6	2,9	6,1	11,2
Średnie (ogólnokształcące, zawodowe, policealne)	2287	19,0	14,8	25,3	32,4
Zasadnicze zawodowe	3917	32,6	32,6	32,4	24,4
Podstawowe ukończone	4979	41,1	44,8	33,6	29,2
Bez wykształcenia	403	3,4	4,9	2,5	2,8

Społeczność gminy Chojnice charakteryzuje się wyższym poziomem wykształcenia w porównaniu z gminą Człuchów, natomiast porównanie z strukturą powiatową stawia gminę na gorszej pozycji; około 45% ludności gminy w wieku powyżej 13 lat miało w czasie spisu co najwyżej ukończoną szkołę podstawową, podczas gdy w całym powiecie odsetek ten wynosi aż 33,6%. Niekorzystnie kształtuje się udział osób z wyższym wykształceniem; o ile w województwie wynosi 11,2%, to w gminie Chojnice 3,%.

Struktura wykształcenia w gminie Chojnice wg NSP2002

Wykształcenie	Mężczyźni	Kobiety
Wyższe	45,2	54,4
Średnie (ogólnokształcące, zawodowe, policealne)	40,5	59,5
Zasadnicze zawodowe	63,1	36,9
Podstawowe ukończone	45,8	54,2
Bez wykształcenia	47,9	52,1

Wśród osób wyżej wykształconych udział kobiet jest wyższy. Przewiduje się, że będzie to typowe i nie tylko dla Polski.

Gospodarstwa domowe

NSP 2002 wykazał, że na terenie gminy Chojnice było 4148 gospodarstw domowych, z czego 3509 (84,6%) to gospodarstwa rodzinne. Gospodarstwa jednorodzinne stanowiły 76,2% .

Gospodarstwa domowe według liczby osób w %

1	2	3	4	5 i więcej
14,3	17,1	17,6	21,6	29,3

Przeciętna wielkość gospodarstwa domowego w gminie to 3,68 osoby. W gospodarstwach domowych 5-cio i więcej osobowych żyło w gminie aż 29,3% mieszkańców. Podczas poprzednich narodowych spisów powszechnych przeciętna wielkość gospodarstwa domowego w gminie przedstawiała się następująco:

Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wg NSP

Narodowy Spis Powszechny	1970	1978	1988	2002
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie	4,27	4,02	4,06	3,68

Obserwuje się wyraźną tendencję spadkową przeciętnej wielkości gospodarstwa domowego, czego przyczyną jest szybki spadek udziału gospodarstw pięć i więcej osobowych na rzecz wzrostu udziału gospodarstw mniejszych.

Gospodarstwa domowe wg typu gospodarstwa i liczby rodzin w gospodarstwie na podstawie NSP 2002

Ogółem	Jednorodzinne	Dwurodzinne	Trzy i więcej rodzinne	Nierodzinne
4148	3159	334	16	639

Analizując źródła utrzymania stwierdzamy, że tylko dla niespełna 58% gospodarstw domowych praca jest głównym źródłem utrzymania. Pozostałe 42% gospodarstw ma inne źródła dochodu, w tym emerytury i renty.

Główne źródło utrzymania gospodarstw domowych

	Liczba	%
Ogółem gospodarstw	4148	100,0
Praca:	2398	57,8
w tym najemna	1555	37,5
w tym na rachunek własny	843	20,3
W rolnictwie	851	20,5
Poza rolnictwem	1547	37,3
Pozostałe źródła	1750	42,2
w tym emerytury i renty	1327	32,0
zasiłki	187	4,5
inne niezarobkowe źródło	164	4,0
nieustalone i na utrzymaniu	72	1,7

Gospodarstwa domowe z użytkownikiem indywidualnego gospodarstwa rolnego lub działki rolnej stanowiły 33,8%.

Stan mieszkalnictwa**Wielkość zasobów mieszkalnictwa rodzinnego**

Według GUS w końcu 2007 r. na terenie gminy Chojnice było

mieszkań	4 084
o łącznej powierzchni użytkowej	362,9 tys. m ²
o liczbie	17 666 izb,

Liczba mieszkań w gminie Chojnice przeliczona na 1000 mieszkańców jest niższa od średniej dla wszystkich gmin wiejskich województwa pomorskiego oraz porównywalnej gminy Człuchów i znacząco odbiega od przeciętnej dla województwa pomorskiego (poniższa tabela). Natomiast średnia wielkość mieszkania w gminie Chojnice jest większa od mieszkań zarówno w gminie Człuchów jak i w województwie.

Gmina Chojnice - wskaźniki zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych na tle województwa i gminy porównywanej

Wyszczególnienie	Liczba mieszkań na 1000 ludności	Przeciętna powierzchnia w m ² użytkowa na osobę	Przeciętna liczba osób		Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania
			na mieszkanie	na izbę	
Województwo pomorskie	334,3	22,9	3,0	0,8	68,5
Gminy wiejskie woj. pomorskiego	263,6	22,8	3,8	0,9	86,3
Gmina Chojnice	248,8	22,1	4,0	0,9	88,9
Gmina Człuchów	264,1	20,3	3,8	1,0	76,9

Ocena warunków zamieszkiwania

Wskaźniki warunków zamieszkiwania wyrażone przeciętną liczbą osób na mieszkanie i na izbę są w przypadku gminy Chojnice zbliżone do warunków zarówno w gminach wiejskich woj. pomorskiego, jak i gminy Człuchów.

Warunki zamieszkiwania w gminie nie można uznać za zadowalające ze względu na brak samodzielności zamieszkiwania; na 10 mieszkań przypada około 12 gospodarstw, co oznacza, że w co piątym mieszkaniu są dwa gospodarstwa domowe. Wprowadzie wskaźniki zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych z kolejnych spisów powszechnych wskazują na stałą poprawę warunków zamieszkiwania, to stwierdzenia tego nie można odnieść do liczby gospodarstw domowych w jednym mieszkaniu. Wskaźnik ten nie maleje, a nawet, jak wykazały ostatnie dwa spisy, rośnie.

Zestawiając liczby mieszkań oddanych na terenie gminy w latach 2003-2007 (wg GUS - 345) z liczbą zawartych w tym czasie w gminie małżeństw (494) nasuwa się wniosek, że tylko 70% zawartych w tych latach małżeństw miałyby teoretycznie szansę na własne mieszkanie.

Wyszczególnienie	NSP 1970	NSP 1978	NSP 1988	NSP 2002	2007
Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	201,0	215,4	225,3	234,8	248,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²	61,1	66,5	73,6	85,5	88,9
Przeciętna powierzchnia	12,3	14,3	16,6	20,1	22,1

użytkowa na osobę					
Przeciętna liczba osób na mieszkanie	5,0	4,6	4,4	4,3	4,0
Przeciętna liczba osób na izbę	1,4	1,3	1,1	1,0	0,9
Liczba gospodarstw domowych w jednym mieszkaniu	1,16	1,14	1,08	1,17	1,19

Stopień wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej

Na ocenę warunków zamieszkiwania wpływa poziom wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej; wyraża się to udziałem ludności korzystającej z sieci wodociągowej, gazowej i kanalizacji. Na terenach wiejskich dodatkowo informuje się o długości sieci.

Wodociągi:

- długość czynnej sieci rozdzielczej – 343,3 km,
- połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – 2 664, ludność korzystająca z sieci wodociągowej – 14 324 osób.

Kanalizacja:

- długość czynnej sieci kanalizacyjnej - 128,1 km
- połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – 2 117 ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej - 8 989

Sieć gazowa:

- długość sieci wysokiego ciśnienia – 28 751 m
- długość sieci średniego ciśnienia – 12 765 m
- długość czynnej sieci ogółem – 41 516 m (stan na 31.12.2009 r.)

Wyposażenie mieszkań zamieszkiwanych w gminach wiejskich województwa pomorskiego oraz Chojnice i Człuchów

Wyszczególnienie	gminy wiejskie woj. pomorskiego	gmina Chojnice	gmina Człuchów
Wodociąg	96,5	98,2	97,7
Łazienka	85,2	86,9	82,2
centralne ogrzewanie	69,5	69,1	53,1

Z powyższej tabeli wynika, że poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną (wodociąg, kanalizację itd.) w gminie Chojnice nie jest jeszcze 100-procentowy. Jest on zbliżony do stopnia wyposażenia w gminie Człuchów i przeciętnej dla gmin wiejskich województwa.

Rynek pracy**Aktywność zawodowa ludności**

Informacje na temat aktywności zawodowej mieszkańców gminy znamy tylko dla momentów przeprowadzania narodowych spisów powszechnych. Aktywność zawodowa ludności w trakcie NSP 2002 kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie		Ogółem
Aktywni ekonomicznie w wieku 15 lat i więcej		11 478
Aktywni zawodowo	razem	6 413
	pracujący	4 835
	bezrobotni	1 578
Bierni zawodowo		4 903
Nieustalony status na rynku pracy		162
Współczynnik aktywności zawodowej ² w %		55,9
Współczynnik aktywności zawodowej grupy w wieku produkcyjnym w %		70,8
Wskaźnik zatrudnienia ³ w %		42,1
Stopa bezrobocia ⁴ w %		24,6

Wielkość i struktura bezrobocia

W końcu roku 2008 r. w gminie Chojnice było 887 bezrobotnych. Aż 60% ogółu bezrobotnych stanowiły kobiety. Młodzi ludzie w wieku do 24 lat stanowią 27% bezrobotnych.

Stopa bezrobocia w gminie kształtuje się powyżej średniej wojewódzkiej i wynosi obecnie około 12%. Osoby długotrwale bezrobotne stanowią 15% bezrobotnych i jest to stosunkowo niski procent.

Struktura bezrobotnych w gminie Chojnice na koniec roku 2008 r. w zależności od poziomu wykształcenia przedstawiała się w sposób następujący:

wykształcenie: wyższe	4,8 %
policealne i średnie zawodowe	22,9%
średnie ogólnokształcące	7,3%
zasadnicze zawodowe	36,8%
podstawowe i niepełne podstawowe	28,2%.

Ze statusu bezrobotnego najczęściej korzystają osoby o niskim wykształceniu – osoby te chętniej niż wyżej wykształcone pracują w szarej strefie. Ta konstatacja w znacznym stopniu podważa wiarygodność danych o bezrobociu.

Liczba bezrobotnych w gminie Chojnice w ostatnich latach

Rok	Ogółem	Kobiety	
		Liczba	%
2003	1920	1010	52,6
2004	1838	999	54,4
2005	1740	1002	57,6
2006	1595	970	60,8
2007	1062	669	63,0
2008	887	531	59,9

² Udział ludności aktywnej zawodowo w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej lub danej grupy

³ Procentowy udział ludności pracującej w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej

⁴ Stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby osób aktywnych zawodowo

Ze statystyk Powiatowego Urzędu Pracy w Chojnicach wynika, że maleje udział ludzi młodych (w wieku do 24 lat) w ogólnej liczbie bezrobotnych. To zjawisko jest prawdopodobnie związane z emigracją zarobkową. Niepokojący natomiast jest fakt feminizacji bezrobocia, co spowodowane jest słabą dostępnością do miejsc pracy w mieście i trudnością pogodzenia prowadzenia domu z dojazdami do odległej pracy.

Miejsca pracy

Na koniec 2007 r. na terenie gminy zarejestrowane były 889 podmioty gospodarki narodowej, w tym 860 w sektorze prywatnym.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie zarejestrowanych w rejestrze Regon wg sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)

Działy gospodarki narodowej	Liczba podmiotów
Rolnictwo łowiectwo i leśnictwo	64
Rybołówstwo i rybactwo	2
Górnictwo i kopalnictwo	1
Przetwórstwo przemysłowe	106
Budownictwo	114
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa	231
Hotele i restauracje	47
Transport, Gospodarka magazynowa i łączność	48
Pośrednictwo finansowe	21
Obsługa nieruchomości, usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	121
Administracja publiczna, obrona narodowa obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	15
Edukacja	21
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	30
Pozostała działalność usługowa komunalna społeczna i indywidualna	68

Liczbę miejsc pracy w gminie Chojnice szacuje się na ok. 3,9 tys. osób, z tego około 1,2 tys. osób to pracujący w rolnictwie indywidualnym, ok. 1,3 tys. to pracujący w podmiotach gospodarczych o zatrudnieniu powyżej 9 osób (stan na 31.12.2007).

Pracujący w gospodarce narodowej (w podmiotach o zatrudnieniu powyżej 9 osób). Stan w dniu 31.12. 2007r.

Sekcja	Liczba	%
Ogółem	1246	100,0
Rolnictwo leśnictwo i rybołówstwo	79	6,3
Rybołówstwo i rybactwo	9	0,7
Przetwórstwo przemysłowe	318	25,5
Budownictwo	105	8,4
Handel i naprawy	254	20,4
Hotele i restauracje	48	3,9
Transport łączność i gospodarka magazynowa	44	3,5
Obsługa nieruchomości itp.	48	3,9
Edukacja	226	18,1
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	60	4,8
Pozostała działalność usługowa komunalna społeczna i indywidualna	49	3,9

Na 1000 mieszkańców gminy przypada tylko 76 miejsc pracy w podmiotach zatrudniających powyżej 9 osób tzn. w podmiotach objętych statystyką zatrudnienia. Jest to liczba bardzo mała tłumacząca bezrobocie w gminie.

Pozostałe miejsca pracy są w podmiotach o zatrudnieniu do 9 osób. Liczba tych miejsc pracy to wielkość nieznana i podlega szacunkowi⁵. Pomocna w tym jest informacja o liczbie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (poniższa tabela). Takich osób na koniec 2007r. było 686.

Osoby fizyczne prowadzący działalność (Stan w dniu 31.12. 2007 r.)

Sekcje	Liczba	%
Ogółem	686	100,0
Przetwórstwo przemysłowe	77	11,2
Budownictwo	107	15,6
Handel i naprawy	211	30,8
Hotele i restauracje	35	5,1
Transport gospodarka magazynowa i łączność	42	6,1
Pośrednictwo finansowe	21	3,1
Obsługa nieruchomości i firm	86	12,5

Liczbę pracujących w podmiotach gospodarczych o zatrudnieniu poniżej 9 osób (w podmiotach nie podlegających statystyce) szacuje się na ok. 1400 osób. Jeżeli szacunek jest trafny, oznacza to, że zatrudnienie w małych podmiotach jest bardziej znaczące niż to objęte statystyką. Na 1000 mieszkańców przypada zatem ok. 240 miejsc pracy, co jest wielkością niewystarczającą i tłumaczy ciążenie do miejskiego rynku pracy.

Osoby fizyczne prowadzące działalność na 1000 mieszkańców (stan w dniu 31.12. 2007r.)

Wyszczególnienie	Gmina Chojnice	Gmina Człuchów	Powiat chojnicki
Ogółem	41,8	42,7	64,1
Przetwórstwo przemysłowe	4,7	4,4	8,7
Budownictwo	6,5	7,3	9,3
Handel, naprawy	12,9	12,8	20,4
Hotele i restauracje	2,1	1,0	1,9
Transport, gosp. magazynowa, łączność	2,6	4,1	4,0
Pośrednictwo finansowe	1,3	0,6	2,1
Obsługa nieruchomości itp.	5,2	4,1	7,5

Miejsca pracy w gminie Chojnice podobnie jak w większości gmin wiejskich to głównie praca w przetwórstwie przemysłowym, handlu i naprawach oraz budownictwie.

Bilans zasobów pracy

Bilans zasobów pracy ma charakter szacunkowy, gdyż szacowana jest zarówno liczba zawodowo czynnych, jak i liczba pracujących w gminie. Wynikowy charakter ma też wielkość salda dojazdów do pracy. Jest różnica nieznanej liczby dojazdów do pracy i wyjazdów poza gminę.

Liczba aktywnych zawodowo

7250 – szac.

⁵ Sprawozdawczość GUS nie obejmuje pracujących w podmiotach o zatrudnieniu do 9 osób

Liczba pracujących w podmiotach powyżej 9 osób	1250
Liczba pracujących w podmiotach poniżej 9 osób	1400 - szac.
Liczba pracujących w rolnictwie	ok. 1200 - szac.
Liczba bezrobotnych	ok. 900 - szac.
Saldo dojazdów do pracy	ok. minus 1700 - szac.

Saldo dojazdów do pracy jest ujemne tzn. występuje przewaga wyjazdów do pracy poza gminę (głównie do Chojnic) nad przyjazdami do gminy, co wynika z braku wystarczającej liczby miejsc pracy na terenie gminy. Liczba miejsc pracy w gminie pokrywa bowiem w ok. 53% potrzeby lokalnego rynku pracy, gdyż dla 7,2 tys. aktywnych zawodowo mamy do dyspozycji 3,8 tys. miejsc pracy, a i one też częściowo zajmowane są przez dojeżdżających do gminy.

Usługi dla ludności

Oświata i wychowanie

Wychowanie przedszkolne

W roku szkolnym 2008/09 na terenie gminy Chojnice nie ma samodzielnego, wydzielonego przedszkola. Działalność przedszkolna odbywa się na terenie szkół podstawowych. We wszystkich szkołach znajdują się oddziały „O” a w szkole w Charzykowach i Pawłowie dodatkowo punkty przedszkolne. Uczęszcza do nich 233 dzieci, z tego 39 to dzieci w wieku 3-5 lat.

Na koniec 2007 r. w gminie było (wg GUS) 613 dzieci w wieku 3-5 lat, a 6-latków – 211. Poziom uczestnictwa w opiece przedszkolnej dzieci z grupy wiekowej 3-5 wynosił zatem 6,4%. Jest to wskaźnik wyjątkowo niski i ze względu na potrzebę wyrównywania szans edukacyjnych dzieci wiejskich wysoce niezadowalający. Możliwe, że faktyczny wskaźnik uczestnictwa jest trochę wyższy, gdyż prawdopodobnie część rodziców dowozi dzieci do przedszkoli w mieście.

Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

Na terenie gminy Chojnice w roku szkolnym 2008/2009 działało 10 szkół podstawowych wszystkie podporządkowane są samorządowi gminnemu. Dysponują one łącznie 108 pomieszczeniami szkolnymi. Młodzież uczy się w 59 oddziałach. Uczęszcza do nich 1244 dzieci. Dodatkowo 193 do „O”. W 4 gimnazjach podporządkowanych również samorządowi gminnemu o 33 pomieszczeniach i 21 oddziałach uczy się 557 uczniów. Średnio w szkołach tych na jeden oddział przypada 22,1 uczniów.

Nazwa szkoły	Miejscowość	Liczba			Szkoła posiada
		uczniów	oddziałów	nauczycieli	
Szkoła Podstawowa w Charzykowach	Charzykowy	129	6	17	salę gimnastyczną boisko bibliotekę
Oddział „O”		21	1		
Punkt Przedszkolny		24	1	1	
Szkoła Podstawowa w Kłodawie	Kłodawa	118	6	16	salę gimnastyczną boisko bibliotekę
Oddział „O”		17	1		
Szkoła Podstawowa w Lichnowach	Lichnowy	170	6	13	salę gimnastyczną boisko
Oddział „O”		16	1		

					bibliotekę
Szkoła Podstawowa w Niezychowicach	Niezychowice	101	6	17	bibliotekę
Oddział „0”		14	1		
Szkoła Podstawowa w Ogorzelinach	Ogorzeliny	153	7	14	salę gimnastyczną boisko bibliotekę
Oddział „0”		22	1		
Szkoła Podstawowa w Ostrowitem	Ostrowite	133	6	12	salę gimnastyczną bibliotekę
Oddział „0”		21	1		
Szkoła Podstawowa w Pawłowie	Pawłowo	169	7	29	salę gimnastyczną boisko bibliotekę
Oddział „0”		23	1		
Zespół Wychowania Przedszkolnego		15	1	1	
Szkoła Podstawowa w Pawłowie – Filia Silno	Silno	58	3		
Oddział „0”		19	1		
Zespół Szkół w Nowej Cerkwi	Nowa Cerkiew	113	6	27	boisko bibliotekę
Szkoła Podstawowa		20	1		
Oddział „0”		127	6		
Gimnazjum	Swornegacie	100	6	22	salę gimnastyczną boisko bibliotekę internat
Zespół Szkół w Swornegaciach		20	1		
Szkoła Podstawowa		73	3		
Oddział „0”	Silno	170	6	19	salę gimnastyczną boisko bibliotekę
Gimnazjum					
Gimnazjum w Silnie					
Gimnazjum w Sławęcinie	Sławęcin	187	6	18	salę gimnastyczną boisko bibliotekę

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Zakłady opieki zdrowotnej

Mieszkańców gminy obsługuje Samodzielna Publiczna Przychodnia Wiejska Gminy Chojnice zlokalizowana w Chojnicach. Jest to poradnia centralna świadcząca podstawową opiekę lekarską. Dodatkowo działają 3 czynne codziennie ośrodki zdrowia: w Charzykowach, Ogorzelinach i Silnie oraz 4 punkty lekarski w Lichnowach, Nowej Cerkwi i Swornegaciach, czynne dwa razy w tygodniu. Dodatkowo z usług stomatologicznych mieszkańcy gminy mogą korzystać w 4 prywatnych gabinetach, które znajdują się w Swornegaciach, Charzykowach, Silnie i Ogorzelinach. Ponadto istnieją: Samorządowy Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmujący się profilaktyką uzależnień głównie alkoholowych i Samorządowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Schron”.

Apteki

Na terenie gminy obecnie działają 2 apteki. Jednak ze względu na fakt, że główna przychodnia gminy znajduje się na terenie miasta zasadnicze zaopatrzenie mieszkańców gminy w leki odbywa się w aptekach miejskich. Na koniec 2007 na aptekę przypadało:

województwo pomorskie	3433 mieszkańców
powiat chojnicki	4389 mieszkańców
gminy wiejskie	6366 mieszkańców
gmina Chojnice	8208 mieszkańców.

Żłobki

Na terenie gminy nie ma żłobka.

Ośrodki pomocy społecznej

Na terenie gminy działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach. Zajmuje się on głównie rozdziałem zasiłków stałych i okresowych oraz, zasiłki celowe), realizując trzy ustawy w ramach zabezpieczenia społecznego:

1. Ustawa o pomocy społecznej
2. Ustawa o świadczeniach rodzinnych.
3. Ustawa o pomocy uprawnionym do alimentów

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2008 r. na terenie gminy przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i własnych	2534	765	2941
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	105	90	265
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	2520	751	2904
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej		25	60
Świadczenia rodzinne	3091	1490	5058
Pomocy osobom uprawnionym do alimentów	165	100	365

Obiekty kultury**Gminny Ośrodek kultury**

Główna działalność kulturalna skupia się wokół Gminnego Ośrodka Kultury w Chojnicach działającego na terenie wiejskich domów kultury w Ogorzelinach, Silnie i w Swornegaciach oraz w świetlicach wiejskich w Angowicach, Chojniczkach, Ciechocinie, Czartołomiu, Klawkowie, Krojantach, Lotyniu, Nowym Dworze, Ostrowitem, Pawłowie i Raclawkach.

W placówkach odbywają się zajęcia edukacyjne, sportowe, rekreacyjne oraz profilaktyczne. Ponad to Gminny Ośrodek Kultury w Chojnicach organizuje: spotkania okolicznościowe, festyny, spektakle, koncerty, prezentacje i przeglądy twórczości dziecięcej, wyjazdy do teatru, opery, filharmonii, wycieczki krajoznawcze.

Biblioteki

Gmina Chojnice nie posiada biblioteki gminnej. Czytelnictwo rozpowszechniają biblioteki i czytelnie na terenie szkół w Charzykowach, Kłodawie, Lichnowach, Niezychowicach, Ogorzelinach, Ostrowitem, Pawłowie, Nowej Cerkwi, Swornegaciach, Silnie i Sławęcinie. Mieszkańcy mogą korzystać również z biblioteki miejskiej w Chojnicach.

Kina i teatry

Na terenie gminy znajdują się dwa kina letnie w Charzykowach i w Swornegaciach, obsługiwane przez podmiot prywatny. W tych samych miejscowościach znajdują się amfiteatry letnie (im. Ottona Weilanda w Charzykowach, w Swornegaciach) na deskach których odbywają się imprezy takie jak koncerty zespołów muzycznych, występy kabaretów, prezentacje grup folklorystycznych, pokazy tańca.

Ważniejsze cykliczne imprezy na terenie gminy Chojnice:

- Festiwal Piosenki Żeglarskiej,
- Międzynarodowy Festiwal Folkloru,
- Kaszubski Festiwal Piosenki Country „CHECZ”,
- Eliminacje Mistrzostw Polski w Piłce Nożnej Plażowej
- Ogólnopolski Bieg Ułański na dystansie 10 km,

Muzea

W Swornegaciach działa Kaszubski Dom Rękodzieła Ludowego - pełni on funkcję muzeum sprzętów kaszubskich oraz informacji turystycznej. Ponad to odbywają się tu wystawy tematyczne: rzeźba, malarstwo, fotografia itp.

W Silnie funkcję muzeum starych sprzętów gospodarstwa domowego oraz informacji turystycznej pełni Chata Podcieniowa.

Obiekty sakralne

Na terenie gminy znajdują się następujące parafie rzymskokatolickie:

- Matki Boskiej Częstochowskiej w Charzykowach
- Niepokalanego Poczęcia NMP w Krojantach - obiekt zabytkowy
- Podwyższenia Krzyża Świętego w Ogorzelinach - obiekt zabytkowy
- Świętej Barbary w Swornegaciach - obiekt zabytkowy
- Świętego Jakuba Apostoła w Ostrowitem - obiekt zabytkowy
- Świętej Marii Magdaleny w Nowej Cerkwi - obiekt zabytkowy
- Świętego Mikołaja w Pawłowie
- Trójcy Świętej w Niezychowicach
- Świętej Jadwigi Śląskiej w Lichnowach, - obiekt zabytkowy
- Niepokalanego Serca NMP w Silnie
- Świętego Bartłomieja w Moszczenicy - obiekt zabytkowy
- Świętego Mariana w Ciechocinie - obiekt zabytkowy.

Na jedną parafię przypada średnio 1,4 tys. mieszkańców gminy.

Przy wszystkich parafiach znajdują się czynne cmentarze.

Baza noclegowa

Gmina Chojnice należy do najpiękniejszych i największych gmin turystycznych województwa pomorskiego. Są tu bardzo dogodne warunki do uprawiania sportu i turystyki.

Można tu znaleźć wspaniałe pomniki przyrody i godne uwagi zabytki architektury. Walory te wpływają na rozkwit bazy noclegowej głównie w kwaterach prywatnych gospodarstwach agroturystycznych, ośrodkach wypoczynkowych i polach namiotowych.

Obecnie zgłoszonych jest 65 obiektów turystycznych świadczących usługi noclegowe (wymieniono je w pkt dot. stanu istniejącego zagospodarowania, opierając się na informacjach Urzędu Gminy). Dysponują one przeszło 2700 miejscami noclegowymi w tym około 350 całorocznymi.

Obiekty sportowe i rekreacyjne

Na terenie gminy w 19 sołectwach znajdują się boiska sportowe. Większość z nich mieści się przy szkołach. Gmina nie posiada hali sportowo-widowskowej. Zawody sportowe mogą odbywać się jedynie w salach gimnastycznych na terenie szkół. Wykaz istniejących boisk na terenie gminy (dane Urzędu Gminy)

Lp.	Miejscowość	Ilość boisk
1.	Charzykowy	3
2.	Chojniczki	1
3.	Swornegacie	2
4.	Zbeniny	1
5.	Kłodawa	1
6.	Krojanty	1
7.	Klawkowo	1
8.	Pawłowo	1
9.	Nieżydowice	2
10.	Moszczenica	1
11.	Lichnowy	2
12.	Raławki	1
13.	Silno	1
14.	Nowy Dwór	1
15.	Ostrowite ZR	2
16.	Ostrowite	1
17.	Ciechocin	1
18.	Sławęcín	1
19.	Ogorzeliny	2

3.6. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I ICH MIENIA

Zagrożenia przyrodnicze

Do istotnych zagrożeń naturalnych należą przyrodnicze zjawiska katastroficzne. W warunkach przyrodniczych Polski naturalne zjawiska katastroficzne mogące mieć wpływ na bezpieczeństwo i działalność ludzi oraz na twory ich działalności to głównie powodzie, ruchy masowe wierzchniej warstwy litosfery i ekstremalne stany pogodowe. Dwóm pierwszym zjawiskom można przeciwdziałać przez świadome kształtowanie środowiska w postaci zabezpieczeń przeciwpowodziowych (regulacja odpływu ze zlewni przez działania hydrotechniczne i z zakresu struktury użytkowania terenu, wały przeciwpowodziowe, poldery itp.) oraz stabilizacji stoków (działania biologiczne, techniczne i biotechniczne). Ekstremalne

stany pogodowe powodują okresową destabilizację funkcjonowania społeczno-gospodarczego, a przeciwdziałanie im polega na sprawnej organizacji społeczności zamieszkującej dany teren.

Zagrożenie powodziowe

W ujęciu prawnym obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią obejmują (Art.82.1 ustawy „Prawo wodne” z dnia 18 lipca 2001 r. - tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późniejszymi zmianami):

- 1) *tereny między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska,*
- 2) *obszar pasa nadbrzeżnego w rozumieniu ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej,*
- 3) *strefę przepływów, wezbrań powodziowych określoną w planie zagospodarowania przestrzennego na podstawie studium, o którym mowa w art. 79 ust. 2. (...)*

Zgodnie z art. 79, ust. 2 ustawy (...) dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej sporządza studium ochrony przeciwpowodziowej, ustalające granice zasięgu wód powodziowych o określonym prawdopodobieństwie występowania oraz kierunki ochrony przed powodzią (...).

Dla rzeki Brdy i jej dopływów wyznaczone zostały obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią w opracowaniach:

„Wyznaczenie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych. Etap II Brda” (2004/2005);

„Wyznaczenie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych. Etap II Kamionka” (2004/2005);

„Wyznaczenie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych. Etap II Zbrzyca” (2004/2005).

Obszar gminy położony jest częściowo w ich zasięgu. W ww. opracowaniach w punktach kontrolnych na rzece Brdzie i jej dopływach określone zostały rzędne wody o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% (woda stuletnia) i 10% (woda dziesięcioletnia) oraz przedstawiony został zasięg obszarów zalewowych wodą powodziową o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% i 10%. Na obszarze gminy obszary zagrożone powodzią mają mały zasięg, występują jedynie w dnach dolin rzek i w otoczeniu.

Zalewaniem zagrożone są również tereny miasta Chojnice.

Zagrożenie ruchami masowymi

Generowanie ruchów masowych uzależnione jest od wielu warunków, jak kąt nachylenia terenu, budowa geologiczna, pokrycie terenu, warunki klimatyczne oraz występowanie zjawisk morfogenetycznych. W przypadku terenów o naturalnych predyspozycjach do powstawania ruchów masowych, ingerencja antropogeniczna może doprowadzić do zachwiania stabilności stoku i uruchomienia procesów morfodynamicznych.

Zagrożenie morfodynamiczne na obszarze gminy ma znaczenie lokalne i głównie potencjalne. Duże wysokości względne i nachylenia zboczy dolin stwarzają zagrożenie morfodynamiczne zwłaszcza przy występowaniu naprzemian warstw utworów piaszczystych i gliniastych. Potencjalne zagrożenie potęgować mogą niewłaściwe lokalizacje obiektów, brak roślinności na stokach i występowanie sztucznych podcięć zboczy (skarp).

Wg „Rejestracji i inwentaryzacji naturalnych zagrożeń geologicznych na terenie całego kraju (ze szczególnym uwzględnieniem osuwisk oraz innych zjawisk geodynamicznych)” oraz

informacji Starostwa Powiatowego w Chojnicach na terenie gminy Chojnice nie występują zarejestrowane tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

Powszechnym zagrożeniem w warunkach środowiska przyrodniczego Polski są ekstremalne stany pogodowe, jak bardzo silne wiatry, długotrwałe, intensywne opady deszczu lub śniegu. Zapobieganie ekstremalnym stanom pogodowym jest niemożliwe a likwidacja skutków jest kwestią organizacyjną.

Obiekty stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnych awarii

Na obszarze gminy Chojnice nie ma:

- zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- zakładów o dużym ryzyku;

w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej z późniejszymi zmianami. (Dz. U. z 2002 r. Nr 58, poz. 535 i Dz. U. z 2006 r. Nr 30, poz. 208).

Istotnym źródłem potencjalnego zagrożenia są wypadki i awarie w transporcie kolejowym i drogowym materiałów niebezpiecznych. Wg „Raportu o stanie środowiska w województwie pomorskim w 2006 r.” (www.WIOŚ.gda.pl) linia kolejowa Tczew – Piła i doga krajowa nr 22 należą do głównych kierunków transportu materiałów niebezpiecznych w województwie pomorskim w 2006 r.

Do największych zagrożeń chemicznych na terenie gminy należą zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi oraz środowiska pochodzące od zakładów pracy stosujących w procesach technologicznych TSP (amoniak), w tym:

- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Chojnicach ok. 2 ton;
- Ubojnia „SKIBA” – 6 ton.

3.7. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Wnioski do zmiany sposobu użytkowania i zagospodarowania terenu

Potrzeby rozwoju gminy określono na podstawie wniosków złożonych w sprawie zmian dotychczasowego sposobu użytkowania i zagospodarowania terenu.

W trakcie sporządzania studium zebrano szereg wniosków mieszkańców dotyczących przyszłego zagospodarowania i zabudowy. Obrazują one potrzeby mieszkańców. W większości dotyczą lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz mieszkaniowo-usługowej, na gruntach dotychczas rolnych. Wnioski złożyły głównie osoby fizyczne. Przeważają wnioski dotyczące obrębów Charzykowy i Swornegacie.

Duża część wniosków dotyczyła możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych, są to wnioski dotyczące zarówno pojedynczych działek, jak i większych obszarów. Dotyczą one przede wszystkim południowej części gminy.

Rozmieszczenie przestrzenne wniosków oraz ich zestawienie przedstawiono w materiałach planistycznych.

Wnioski (poza wnioskami dot. lokalizacji elektrowni wiatrowych) dotyczyły:

Angowice – 3 sztuki; zielen, urządzenia sportowe, zab.mieszkaniowa – łącznie ok. 3,5ha
Charzykowy – 28 sztuk; zab. mieszkaniowa, rekreacyjna, letniskowa, obsługa turystyki, usługi; łącznie ponad 119ha
Chojniczki – 13 sztuk zab.mieszkaniowa, usługi, łącznie pow. ok. 47ha
Ciechocin – 3 sztuki; zab. mieszkaniowa, usługi, zielen, tereny sportowe ;łącznie ok. 19ha
Czarłomie- 1 szt; tereny sportu i rekreacji , zieleni ; pow. ok. 130ha
Doręgowice – 3 szt., zab.mieszkaniowa, eksploatacja kruszyw, łącznie ok. 38ha
Gockowice – 7 sztuk; głównie zab. mieszkaniowa , tereny sportu i rekreacji; pow. łącznie ok. 52ha
Granowo – 3 sztuki; zab.mieszkaniowa, tereny zieleni i sportowo-rekreacyjne, pow. łącznie ok. 8ha
Kłodawa – 14 sztuk. zab. mieszkaniowa, eksploatacja żwiru, usługi, łącznie pow. ok. 43ha
Kopernica – 2 sztuki; zab. turystyczna, obsługi rekreacji, pow. łącznie ok. 332 ha
Krojanty – 28 sztuk; głównie dot. wyznaczenia nowej zabudowy mieszkaniowej, łącznie ponad 132ha
Kruszka – 8 sztuk; zab.mieszkaniowa ; łącznie pow. ok. 80ha
Lichnowy – 9 sztuk. gł. zab. mieszkaniowa, usługowa, żwirownie; łącznie ok. 38ha
Lotyń – 12 sztuk; głównie zab.mieszkaniowa , żwirownia, usługi; łącznie 68ha
Moszczenica – 2 szt. Zab.mieszkaniowa, eksploatacja kruszyw, pow. ok. 6ha
Niezychowice – 8 sztuk; głównie zab. mieszkaniowa, usługi, obsługa turystyki, pow. ok. 209ha
Nowa Cerkiew – 18 sztuk; gł. usługi, zab. mieszkaniowa, łącznie pow. ok. 57ha
Nowy Dwor – 4 sztuki; zab.mieszkaniowa, usługi, funkcje gospodarcze, przemysł pow. łącznie ok. 52ha
Ogorzeliny – 10 sztuk; zab. mieszkaniowa, usługi ;pow. łącznie ok. 38ha
Ostrowite – 7 sztuk. eksploatacja kruszyw, zab. usługowa i mieszkaniowa , łącznie ok. 19ha
Pawłowo – 8 sztuk; głównie dot. wyznaczenia nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej, łącznie ponad 16ha
Pawłówko – 18 sztuk; głównie dot. wyznaczenia nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej, łącznie obejmowały ponad 50ha terenów
Raclawki – 14 sztuk; głównie dot. wyznaczenia nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej, drobnej wytwórczości, handlu, łącznie ponad 93ha
Silno – 19 sztuk; głównie zab. mieszkaniowa, usługi rzemiosła, łącznie ok. 79ha
Sławęcin – 9 sztuk; głównie dot. nowej zab. mieszkaniowej, łącznie ok. 12ha; ale także wiatraków
Swornegacie – 31 sztuk; głównie zab. mieszkaniowa, letniskowa, zagosp. turystyczne, usługi; łącznie ponad 129ha
Zbeniny – 13 sztuk; głównie zab. mieszkaniowa ; łącznie ok. 33ha

Łącznie pow. terenów objętych wnioskami dot. nowego zagospodarowania wyniosła ponad 1600ha. Wielkość ta jest absolutnie nieuzasadniona realnymi potrzebami gminy, nie znajduje potwierdzenia w prognozach demograficznych ani w prognozach rozwoju mieszkalnictwa. Nie jest też możliwe wyposażenie tak przewymiarowanych względem prognoz terenów w infrastrukturę techniczną. Odrzucono także wnioski dot. zainwestowania terenów cennych przyrodniczo, położonych z dala od istniejących skupisk zabudowy, z dala od infrastruktury społecznej.

Z tego powodu znaczna część wniosków nie zyskała pozytywnej weryfikacji i w efekcie nie została uwzględniona w projekcie Studium w części kierunki. Znacznie po wyznaczonym terminie wnoszenia wniosków wylętno jeszcze kilkanaście dot. zab. letniskowej, zab. mieszkaniowej oraz eksploatacji żwiru .

Ponadto wniesiono szereg wniosków dotyczących lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie gminy. Dotyczyły one pow. łącznie ponad 1000ha i miejscowości

Gockowice

Lichnowy

Nieżychowice

Nowa Cerkiew

Ogorzeliny

Ostrowite

Sławęcin

Niektóre z wniosków obejmowały niemal całą południową część obszaru gminy, część wniosków wniesionych przez różne podmioty nakładała się na siebie. Przy rozstrzyganiu możliwości ich uwzględnienia wzięto pod uwagę zarówno uwarunkowania przyrodnicze wskazane w opracowaniu ekofizjograficznym, jak i uwarunkowania krajobrazowe, wyłączając najcenniejsze obszary z takiej formy zagospodarowania. Propozycje lokalizacji zostały także przedyskutowane na zebraniach w gminie, w tym z udziałem sołtysów.

Po wyznaczonym terminie wnoszenia wniosków (w 2010r) wpłynęły dodatkowe wnioski dot. elektrowni wiatrowych w rejonie m. Nowa Cerkiew, Ostrowite, Lichnowy, Pawłówek.

Nie jest koniecznym spełnianie wszystkich wniosków o zmianę studium a w konsekwencji sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, pamiętać należy, że to gmina kształtuje samodzielnie swoją politykę przestrzenną (studium) i samodzielnie (ale w granicach przepisów prawa) przesądza w planach miejscowych o sposobach i zasadach zagospodarowywania i zabudowy terenów.

Zazwyczaj też to właśnie gmina ponosi największe koszty skutków uchwalenia planu miejscowego (zobowiązania dot. infrastruktury komunalnej, ew. roszczenia o odszkodowania, wykupy, zamiany gruntów), nie licząc samych bezpośrednich kosztów ich sporządzania (mapy, opracowania wyjściowe np. ekofizjografia, koszt planu i prognoz), które wprost obciążają budżet gminy.

Nawet tzw. renta planistyczna rzadko pozwala na uzyskanie korzyści przewyższających poniesione lub niezbędne do poniesienia nakłady.

Nie ma zatem obowiązku spełniania życzeń czy żądań prywatnych właścicieli terenów czy inwestorów, o ile nie jest to korzystne dla gminy, z punktu widzenia jej celów działania.

W obecnym stanie prawnym, część z wniosków, jakie jeszcze się pojawiają, jest realizowana poprzez procedury indywidualnych decyzji wzięt – dotyczy to wniosków dla terenów bezpośrednio sąsiadujących z już zabudowanymi działkami, przy drogach, z dostępem do uzbrojenia inżynierskiego, szczególnie w sytuacji gdy nie będzie wymagana zgoda na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze (klasy powyżej IV).

Generalnie wszystkie wnioski złożone do zmiany lub sporządzenia planu miejscowego, dla których nie jest możliwe wydanie decyzji wz, (a zatem także niektóre sprawy, dla których opracowano wcześniej decyzje odmowne) wymagają wyprzedzającej zmiany, aktualizacji studium. Korzystniej zatem jest połączyć złożone wnioski do planu położone w sąsiedztwie i ustalić wspólne zasady zabudowy i zagospodarowania terenu dla całego obszaru, poprzedzając je odpowiednim zapisem w dokumencie studium.

Wnioski dotyczące lokalizacji inwestycji celu publicznego, terenów istotnych dla zagospodarowania z punktu widzenia gminy jako zarządzającego obszarem

Wśród wniosków dot., nowego zagospodarowania wyróżniają się propozycje wniesione przez samą gminę Chojnice, dotyczące uzupełniającego bądź nowego zagospodarowania:

Angowice – zieleń gminna i urządzenia sportowo-rekreacyjne, w Angowicach i w Chojnatach, przepompownia ścieków

Charzykowy – rezerwa na obwodnicę miejscowości,

Ciechocin – teren zieleni gminnej, zadrzewień, tereny sportowo-rekreacyjne, boisko, plac zabaw, budownictwo mieszkaniowe socjalne

Czarłomie – tereny rekreacji, sportu i turystyki – kompleks nowego zagospodarowania związany np. z polem golfowym, zieleń gminna, plac zabaw, boisko sportowe, przepompownie ścieków, tereny zieleni i rekreacji wiejskiej

Gockowice – tereny sportu i rekreacji, zab.mieszkaniowa uzupełniająca

Granowo – zab.mieszkaniowa uzupełniająca wieś, zieleń gminna, tereny sportowo-rekreacyjne, świetlica wiejska, przepompownia ścieków

Kłodawa – tereny sportowo-rekreacyjne boisko w Powąlkach

Kopernica – teren sportu i rekreacji wokół świetlicy wiejskiej

Krojanty – zab. mieszkaniowa komunalna uzupełniająca układ wsi, stacja uzdatniania wody

Lichnowy – parking publiczny i przepompownia ścieków

Niezychowice – droga publiczna, ciąg pieszko-rowerowy, tereny sportowo-rekreacyjne (boisko), przepompownia ścieków

Nowa Cerkiew – zabudowa mieszkaniowa uzupełniająca wieś

Nowy Dwor – tereny zieleni gminnej, teren sportu i rekreacji w Cołdankach, lokalna oczyszczalnia ścieków, tereny usług i techniczno-produkcyjne związane z sąsiedztwem ZZO

Ogorzeliny – ciąg rowerowy wzdłuż drogi

Ostrowite – zab.mieszkaniowa uzupełniająca wieś

Silno – tereny zieleni gminnej, sportowo-rekreacyjne i zab. mieszkaniowa

Swornegacie – ciąg pieszki i droga, promenada, nowe tereny rekreacyjne i sportowe, plaża, przystań, wypożyczalnia sprzętu na północnym brzegu jez.Karskiego, przystań żeglarska w Małych Swornegaciach

Zbeniny – zab. mieszkaniowa uzupełniająca wieś

Inne wnioski tego typu to np. wniosek dot. ustanowienia rezerwy terenowej dla cmentarza w Krojantach (wniosek parafii), tereny sportu i rekreacji w Charzykowach dz. 1127 i 69/4 zgłoszony przez Nadleśnictwo Ryteń, teren dla hospicjum stacjonarnego w Chojniczkach, rozbudowa remizy i budowa izby regionalnej w Powąlkach zgłoszony przez sołectwo Powąłki

*Podstawą sporządzenia zmiany Studium wg uchwały z 2012r. były wnioski właścicieli nieruchomości rolnych dzierżawionych od Agencji Nieruchomości Rolnych. Obecny stan prawny i faktyczny powoduje, iż dzierżawcy gruntów rolnych zainteresowani wykupem nieruchomości od ANR z obawy przed skutkami finansowo-prawnymi zainteresowani są jednoznacznym określeniem, iż na gruntach którymi są zainteresowani gmina **nie zamierza zlokalizować elektrowni wiatrowych** w planie miejscowym, a zatem **nie wskazuje takich potencjalnych lokalizacji w dokumencie określającym politykę przestrzenną – tj. w Studium**, będącym podstawą dla opracowywanych zgodnie z jego ustaleniami późniejszych planów miejscowych.*

Ponieważ dotychczasowe przeprowadzone procedury planistyczne dotyczące gminy Chojnice związane z farmami elektrowni wiatrowych wykorzystują praktycznie docelową moc przyłączeniową do sieci elektroenergetycznej na najbliższe lata, zmiana w dokumencie Studium nie będzie stanowiła istotnego ograniczenia dla rozwoju energetyki ze źródeł odnawialnych w gminie Chojnice.

3.8. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Podstawowa struktura własności gruntów w gminie wg ewidencji przedstawia się następująco (stan na: styczeń 2009 r.).

lp.	rodzaj własności	powierzchnia gruntów [ha]	% ogólnej powierzchni
1.	własność Skarbu Państwa	22 681	49,53
2.	własność Skarbu Państwa, w użytkowaniu wieczystym	2 802	6,12
3.	własność spółek Skarbu Państwa, przeds. Państwowych i in. państwowych os. prawnych	0	0
4.	własność komunalna	616	1,35
5.	własność komunalna w użytkowaniu wieczystym	24	0,05
6.	własność samorządowych osób prawnych oraz osób nieznanych	9	0,02
7.	własność prywatna osób fizycznych	18 284	39,93
8.	własność spółdzielni	283	0,62
9.	własność kościołów i związków wyznaniowych	516	1,13
10.	wspólnoty gruntowe	0	0
11.	własność powiatu	2	0,004
12.	własność powiatu w użytkowaniu wieczystym	0	0
13.	własność województwa	0	0
14.	własność województwa w użytkowaniu wieczystym	0	0
15.	własność osób nie wymienionych w pkt. 1-14	576	1,26
	RAZEM	45 795 (w tym powierzchnia wyrównawcza 2)	100

3.9. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Ustawa o ochronie przyrody

W granicach gminy Chojnice, spośród form ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (~~Dz. U. 2004 r., Nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami t.j. Dz. U. 2009. 151.1220, z późn. zm.~~), występują:

- Park Narodowy Bory Tucholskie;
- rezerwat przyrody „Małe Łowne”
- Zaborski Park Krajobrazowy i Tucholski Park Krajobrazowy;
- Chojnicko-Tucholski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- obszary Natura 2000:

Gmina Chojnice wg stanu na styczeń 2011 r. położona jest w zasięgu następujących obszarów Natura 2000:

- obszary specjalnej ochrony ptaków:
 - „Wielki Sandr Brdy” PLB220001;
 - „Bory Tucholskie” PLB220009;
- obszary Natura 2000 mające znaczenie dla Wspólnoty (specjalne obszary ochrony siedlisk)⁴:
 - „Sandr Brdy” PLH 220026;
 - "Czerwona woda pod Babilonem" PLH220056;
 - „Doliny Brdy i Chociny” PLH 220058;
 - "Las Wolność" PLH220060.
- 111 użytków ekologicznych;
- 97 pomników przyrody;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Park Narodowy „Bory Tucholskie” i jego otulina

Park Narodowy „Bory Tucholskie” został utworzony w 1996 roku na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 maja 1996 r. w sprawie utworzenia Parku Narodowego „Bory Tucholskie” z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 1996 r. Nr 64, poz. 305 i Dz. U. z 1999 r. Nr 53, poz. 555). Park znajduje się w granicach województwa pomorskiego, powiatu Chojnickiego w gminie Chojnice (przeważająca część Parku) i Brusy.

⁴ Projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk, zatwierdzony przez Komisję Europejską w drodze decyzji, który w regionie biogeograficznym, do którego należy, w znaczący sposób przyczynia się do zachowania lub odtworzenia stanu właściwej ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku będącego przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także może znacząco przyczynić się do spójności sieci obszarów Natura 2000 i zachowania różnorodności biologicznej w obrębie danego regionu biogeograficznego; w przypadku gatunków zwierząt występujących na dużych obszarach obszarem mającym znaczenie dla Wspólnoty jest obszar w obrębie naturalnego zasięgu takich gatunków, charakteryzujący się fizycznymi lub biologicznymi czynnikami istotnymi dla ich życia lub rozmnażania. Planowane specjalne obszary ochrony siedlisk w gminie Chojnice zatwierdzone zostały przez Komisję Europejską w drodze decyzji z 13.11.2007 r. („Sandr Brdy” PLH 220026) i 10.01.2011 r. (pozostałe obszary).

Powierzchnia Parku wg stanu na dzień 31 grudnia 2007 r.⁵ wynosi 4613,04 ha, a jego otulina obejmuje 12.980,52 ha. Otulina, zawiera się prawie w całości w granicach Zaborskiego Parku Krajobrazowego. Funkcją otuliny jest ochrona PNBT przed zagrożeniami zewnętrznymi. Cały PNBT i tereny na północ od niego po dolinę Kulawy położone są w zasięgu obszaru Natura 2000 mającego znaczenie dla Wspólnoty „Sandr Brdy” PLH 220026.

Specyfika Parku wynika z jego położenia w obrębie równin sandrowych, urozmaiconych poprzez liczne wzniesienia, rynny i wytopiska. Park jest największym skupiskiem wydm śródlądowych w Borach Tucholskich. Bardzo charakterystycznym elementem krajobrazu sandrowego są również rynny polodowcowe o przebiegu południkowym. Jedną z większych rynien, nie tylko w rejonie Borów Tucholskich, ale i na całym niżu - jest Rynna Jeziora Charzykowskiego. Wody powierzchniowe PNBT zajmują obszar 530,06 ha (czyli 11,05 % ogólnej powierzchni parku). Znajduje się tu 21 jezior o różnej wielkości od kilku do przeszło 200 ha i różnej głębokości. Osiem z nich łączy się ze sobą tworząc kompleks o powierzchni 435,28 ha zwany Strugą Siedmiu Jezior.

Park Narodowy „Bory Tucholskie” to przede wszystkim obszar leśny (79,5 % powierzchni parku stanowią lasy) położony we wnętrzu ogromnego kompleksu Borów Tucholskich, z bardzo charakterystycznym borem suchym i siedliskami bagiennymi. Na obszarze parku zachowała się specyficzna flora naczyniowa złożona z wielu gatunków roślin, które w bardziej zagospodarowanych i uprzemysłowionych obszarach już wyginęły. Największą grupę gatunków rzadkich dostosowanych do skrajnych warunków siedliskowych panujących w PNBT, tworzą rośliny siedlisk ubogich - oligotroficznych, a więc te, którym najbardziej zagraża eutrofizacja nasilona przez działalność człowieka. Zatem są to zarówno gatunki borowe i wrzosowiskowe, rośliny torfowisk i czystych jezior położonych na jałowym mineralnym podłożu, z dala od zakładów przemysłowych. We florze parku stwierdzono występowanie wielu gatunków reliktowych z okresu glacjału i pierwszych okresów polodowcowych. Są to np. trzcinnik prosty, turzyca strunowa, skalnica torfowiskowa, gwiazdnica grubolistna, fiołek torfowy, żurawina drobnolistkowa, zimoziół północny, grąźel drobny. Z reliktyw postglacialnych na uwagę zasługują: wyblin jednolistny, nasięźrzał pospolity i grzybienie północne. Na szczególną uwagę zasługuje grupa roślin spotykanych w czystych jeziorach lobeliowych, a należą tu: lobelia jeziorna, poryblin jeziorny, wywłócznik skrętolistny, elisma wodna. W parku znalazło zabezpieczenie wiele gatunków objętych ochroną, jak chociażby widłaki i rosiczki. Bogata jest również fauna Parku.

Rezerwat przyrody „Małe Łowne”

Rezerwat leśno-torfowiskowy „Jezioro Małe Łowne”, o powierzchni 37,83 ha, położony jest w Nadl. Rytel, Obręb Klosnowo, oddz. 212, 219. Rezerwat ustanowiono w 1993 r. (zarządzenie MOŚ, ZNiL z dnia 31.12.1993 – MP Nr 5, poz. 37) w celu ochrony zbiorowisk roślinnych wodnych, torfowisk wysokich, torfowisk przejściowych i borów bagiennych, a także stanowisk chronionych gatunków roślin naczyniowych: wodnych (grzybienie białe *Nymphaea alba*, grzybienie północne *Nymphaea candida*, grąźel żółty *Nuphar luteum*), torfowiskowych (rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, rosiczka pośrednia *Drosera intermedia*) i lądowych związanych z borami sosnowymi (pomocnik baldaszkowaty *Chimaphila umbellata*, widlicz spłaszczony *Diphasiastrum complanatum*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum* i widłak goździsty (*Lycopodium clavatum*)).

⁵ Powierzchnia Parku określona w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2008 r. w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Parku Narodowego „Bory Tucholskie” (Dz. U. Nr 230 poz. 1545).

Zaborski Park Krajobrazowy

Zaborski Park Krajobrazowy utworzony został w 1990 r., pierwotnie pod nazwą „Chojnicki Park Krajobrazowy” (Uchwała nr XI/68/90 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy z dnia 28 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia Chojnickiego Parku Krajobrazowego; Dz. Urz. Woj. Bydgoskiego Nr 8, poz. 85). Określony został jako teren wzmożonej ochrony szczególnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz kulturowych. W 1991 r. zmieniona została nazwa Parku (Rozporządzenie Nr 1/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 12 stycznia 1991 r. w sprawie zmiany nazwy Chojnickiego Parku Krajobrazowego na Zaborski Park Krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Bydgoskiego Nr 8, poz. 85).

Aktualnie obowiązuje Rozporządzenie Nr 53/06 Wojewody pomorskiego z dnia 15 maja 2006 r. w sprawie Zaborskiego parku Krajobrazowego (Dz. Urz. woj. Pom. Nr 58, poz. 1190)⁶. Powierzchnia parku wynosi 34.026 ha w gminach Brusy i Chojnice (południowa część parku) w powiecie chojnickim. Park nie posiada wyznaczonej otuliny.

Zaborski Park Krajobrazowy położony jest w dorzeczu Brdy. Występują tu liczne jeziora rynnowe połączone z Brdą. W sumie jest tu około 50 jezior, w tym lobeliowe z reliktową rośliną wodną – lobelią jeziorną. Krajobraz parku jest bardzo urozmaicony. Występują tu liczne doliny rzeczne, polodowcowe rynny, zagłębienia wytopiskowe wypełnione torfem lub oczka wodne. Około 71 proc. powierzchni zajmują lasy. Dominują bory sosnowe. Spotyka się tu suboceaniczny bór świeży, bór chrobotkowy oraz bór wrzosowy. Na obrzeżu jezior dystroficznych napotykamy zachowane w stanie naturalnym bory bagienne. Lasy na terenie parku obfitują w liczne gatunki grzybów jadalnych i innych, których doliczono się ponad kilkuset, m.in.: borowiki, koźlarze, podgrzybki, rydze, gąski, maślaki i kurki. Wiele gatunków grzybów jest pod ochroną gatunkową (smardzowate – okrątek czerwony, purchawica olbrzymia). Flora parku jest różnorodna, występuje tu wiele rzadkich gatunków chronionych oraz reliktywów glacialnych, takich jak trzcinnik prosty, turzycza strunowa, skalnica torfowiskowa, fiołek torfowy, storczyki, widłaki i ponad 300 gatunków porostów. Bogata jest roślinność wodna jezior lobeliowych – zbiorowisko zespołu lobelii i poryblinu jeziornego. Ozdobą wód stojących jest zespół lilii wodnych w jeziorach wypłyconych i zamulonych oraz zespół grzybieni północnych, spotykany w izolowanych jeziorach o czystej wodzie. Powierzchnie leśne zajmują: bór świeży, bór bagienno, las łęgowy i łąki.

Tucholski Park Krajobrazowy

Tucholski Park Krajobrazowy został powołany na podstawie uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy w 1985 roku. Aktualnie obejmuje obszar o powierzchni 36.983 ha, w tym 11.323 ha położonych w województwie pomorskim, w gminach Chojnice (w granicach gminy znajduje się północno-zachodni skraj Parku) i Czersk oraz 25.660 ha położonych w województwie kujawsko-pomorskim. Park posiada otulinę o powierzchni 15.946 ha, w tym 3.887 ha w województwie pomorskim (częściowo w granicach gminy Chojnice) i 12.059 ha w województwie kujawsko-pomorskim. W granicach województwa pomorskiego obowiązuje Rozporządzenie Nr 59/06 Wojewody pomorskiego z dnia 15 maja 2006 r. w sprawie Tucholskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. woj. Pom. Nr 58, poz. 1196).

Krajobraz Parku jest urozmaicony przez liczne rozcięcia erozyjne, w postaci dolin i rynien polodowcowych. Główny szlak wodny parku stanowi rzeka Brda płynąca miejscami głęboką doliną otoczoną starodrzewem lasów liściastych. Istotnym elementem krajobrazu parku są jeziora wytopiskowe o nieregularnym zarysie linii brzegowej oraz nieliczne jeziora rynnowe z unikalną florą i fauną. Występują tu również niewielkie jeziorka śródlądowe, tzw. „oczka” i „kociołki”, naturalnie zarastające specyficzną roślinnością torfowiskową z pływającymi

⁶ Aktualnie obowiązuje Uchwała Nr 144/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie Zaborskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. woj. Pom. Nr 66, poz. 1459)

wyspami. Ponad 86% powierzchni parku stanowią lasy, w których gatunkiem panującym jest sosna.

Obszar Tucholskiego Parku Krajobrazowego cechuje specyficzna flora naczyniowa złożona z wielu rzadkich gatunków. Licznie reprezentowana jest tu grupa reliktywów glacialnych (polodowcowych): trzcinnik prosty, bagno zwyczajne, bażyna czarna, brzoza niska, żurawina drobnolistkowa, fiołek torfowy, gwiazdnica grubolistna, brzoza niska. Z reliktywów postglacialnych na szczególną uwagę zasługuje występowanie rzadko spotykanych storczyków: wyblina jednolistnego, wątlaka błotnego oraz grzybieni północnych.

Chojnicko-Tucholski Obszar Chronionego Krajobrazu

Obszar o powierzchni 15.000 ha utworzony został na mocy Rozporządzenia Woj. Bydgoskiego w 1991 r. (Dz. Urz. Woj. Bydgoskiego 1991 r. Nr 17, poz. 127 i z 1995 r. Nr10, poz. 102). Aktualnie na jego obszarze obowiązuje uchwała Nr 1161/XLVII/10 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 kwietnia 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego nr 80 poz. 1455).

Obszary Natura 2000

Obszar specjalnej ochrony ptaków „Wielki Sandr Brdy” - PLB220001 utworzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 z dnia 21.07.2004 r. (Dz. U. 229 poz. 2313 ze zm.), obejmuje obszar 37106,3 ha położony w województwie pomorskim, w tym na terenie gminy Chojnice 15565,9 ha (północna część gminy pokrywa w całości PNBT i częściowo ZPK).

W obrębie obszaru występuje, co najmniej 22 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej UE, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 2% lęgowej populacji krajowej następujących gatunków ptaków: gągoł, nurogęś, puchacz; co najmniej 1% populacji krajowej: kania ruda i brodziec piskliwy; w stosunkowo wysokiej liczebności obszar zasiedla: bielik, samotnik, dzięcioł czarny, zimorodek i dudek.

W okresie wędrówkowym w znacznych ilościach występuje żuraw - zlotowisko tego gatunku znajduje się na terenie Parku Narodowego „Bory Tucholskie” (do 1800 ptaków); obszar stanowi ważne zimowisko łabędzia krzykliwego (do 400 osobników). Na obszarze gniazduje ponad 100 gatunków ptaków.

Na obszarze występują, co najmniej 4 gatunki roślin z Zał. II Dyrektywy siedliskowej (sasanka otwarta, skalnica torfowiskowa, obuwik pospolity i lipiennik Loesela), 71 gatunków chronionych roślin naczyniowych, wśród nich: 16 gatunków wymienionych w Czerwonej Księdze Roślin, 36 gatunków chronionych mszaków, w tym 23 gatunki z rodzaju *Sphagnum* i 64 gatunki chronionych porostów.

Zagrożenie dla obszaru stanowią: niezadowalająca czystość wielu zbiorników wodnych, choć sytuacja uległa poprawie i zbyt intensywna zabudowa rekreacyjna na terenie Zaborskiego PK.

Obszar specjalnej ochrony ptaków „Bory Tucholskie” PLB220009 utworzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 dnia 27.10.2008 r. (Dz. U. Nr 198, poz. 1226), obejmuje obszar 322535,8 ha, położony w województwach kujawsko-pomorskim i pomorskim, w tym na terenie gminy Chojnice 11341,5 ha (środkowa i wschodnia część gminy, pokrywa częściowo ZPK i TPK).

W obrębie obszaru występuje co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Gniazduje tu 107 gatunków ptaków. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bielik, kania czarna, kania ruda, podgorzałka, puchacz, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, zimorodek, żuraw, gągoł, nurogęś, tracz długodzioby; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje błotniak stawowy. W okresie wędrówek występuje, co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego łabędzia krzykliwego (do 400 osobników) i żurawia (do 1800 osobników na noclegowisku).

Zagrożenie dla obszaru stanowią: eksploatacja torfu, kredy, piasku; zmiany stosunków wodnych, zagrożenie eutrofizacją siedlisk oligotroficznymi; presja turystyczna, zabudowa letniskowa, zabudowa rozproszona, kłusownictwo, drapieżnictwo ze strony norki amerykańskiej, odpady, ścieki, zanieczyszczenie wód, zakładanie upraw plantacyjnych (borówka amerykańska).

Obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty - „Sandr Brdy” PLH220026
o powierzchni 7492,6 ha (pokrywa w całości PNBT i fragment ZPK) obejmuje największe w skali regionu skupienie jezior lobeliowych z charakterystyczną florą. Dobrze zachowały się tu wilgotne łąki, torfowiska i zbiorowiska leśne w tym cenny zespół boru chrobotkowego, a także torfowisko soligeniczne z charakterystyczną florą i roślinnością (w tym bardzo dobrze wykształcone mechowiska - torfowiska alkaliczne). W obrębie obszaru zidentyfikowano 25 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG (ok.30% obszaru). Występuje tu największa populacja obuwika *Cypripedium calceolus* na Pomorzu. Stwierdzono tu stanowiska licznych rzadkich i zagrożonych, w tym reliktowych, gatunków roślin naczyniowych - pięć z nich wymienionych jest w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, podobnie jak stwierdzone na tym obszarze: 4 gatunki ssaków, 2 gatunki płazów i 3 gatunki ryb - łącznie 14 gatunków z Załącznika II. Bogata jest lichenoflora. Obszar charakteryzuje się bogatą chiropterofauną oraz ornitofauną. Jest to fragment ważnej ostoi ptasiej o randze europejskiej E011. Gniazduje tu 107 gatunków ptaków.

Główne zagrożenia stanowią: eksploatacja torfu, kredy i piasku, zmiany stosunków wodnych, eutrofizacja siedlisk oligotroficznymi i zalesianie muraw napiaskowych. Obszar obejmuje w całości Park Narodowy Bory Tucholskie i fragment Zaborskiego Parku Krajobrazowego.

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Czerwona Woda Pod Babilonem” PLH220056
w swojej zachodniej części obejmuje dwie, łączące się rynny polodowcowe. Rynna północna wypełniona jest torfami, na których wykształciły się bory i brzeziny bagiennie, a część terenu została zajęta przez łąki. Rynna południowa zajęta jest przez ciąg jezior, wśród których znajduje się m. in. bardzo dobrze zachowane, lobeliowe Jezioro Kryształowe, z populacją elismy wodnej. W pobliżu szosy Chojnice-Bytów, w przedłużeniach ww. rynien, znajdują się kolejne, cenne jeziora: Sporackie (lobeliowe, rezerwat przyrody), Bardze Małe (lobeliowe dystrofizujące się, rezerwat przyrody) i Bardze Duże (mezotroficzne ramienicowe). Wschodnia część ostoi to dolina cieków Czerwona Struga, który na tym odcinku przebiera charakter rzeki włosienicznikowej. Nad strugą wykształciły się niewielkie, ale płaty łągów. Łączna powierzchnia ostoi wynosi 821,1 ha.

W ostoi występuje kompleks siedlisk przyrodniczych typowy dla rynien jeziornych oligotroficznego krajobrazu sandrowego, w tym trzy jeziora lobeliowe (dwa chronione jako rezerваты, w trzecim stanowisko elismy wodnej); jeziora ramienicowe i eutroficzne. Obszar stanowi skupisko cennych ekosystemów wodnych i bagiennych w krajobrazie Borów Tucholskich. Obszar jest ważny dla zachowania regionalnych zasobów borów bagiennych, tu wykształconych w nietypowej lokalizacji - w dolinie rzecznej. Bardzo liczna jest, jak na tak mały obszar, populacja bobra. Znajdują się tu także stanowiska zalotki większej *Leucorrhinia*

pectoralis. Są dane historyczne o występowaniu "w okolicach Babilonu" *Pulsatilla patens* sasanki dzwonkowatej i *Pulsatilla vernalis* Sasanki wiosennej.

Zagrożenie dla obszaru stanowią: nadmierna presja turystyczna na jeziora, zwłaszcza jez. Bardze Duże i jez. Gostyńskie, gospodarka rybacka i odprowadzenie wód dystroficznych do mezotroficznego jez. Karlinek, zarastanie łąk nad Czerwoną Strugą, eutrofizacja siedlisk borowych oraz odwodnienie i przesuszanie borów bagiennych.

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty "Doliny Brdy i Chociny" PLH220058 obejmuje fragment doliny Brdy, doliny odcinek doliny Chociny, rynną jezior Duże Głuche i Małe Głuche, rynną jezior Małe i Duże Łowne, a także położony między Chociną a rynną Głuchych fragment równiny sandrowej z ubogimi, oligotroficznymi siedliskami borów chrobotkowych o łącznej powierzchni 1455,8 ha. Od wschodu ostoja przylega do brzegu jeziora Charzykowskiego. Rynny polodowcowe wcięte w równinę sandrową, wypełnione jeziorami lub wykorzystywane przez rzeki, są typowe dla krajobrazu Borów Tucholskich.

O wartości przyrodniczej ostoja stanowią doliny dwóch rzek włosienicznikowych, istotne dla ochrony zasobów siedliska 3260, a także liczne starorzecza, co jest unikatem w Borach Tucholskich. Do ostoja należą również sąsiadujące z dolinami jeziora: oligotroficzne Jez. Małe Łowne oraz kilka ramieniowych jezior eutroficznych. Istotne są zasoby typowych dla Borów Tucholskich borów chrobotkowych, kresowe stanowisko ksylobiontów: stawonogów jelonka rogacza oraz kozioroga dębosza - odnalezione podczas inwentaryzacji leśnej w 2007 r. Zasiedlone stare dęby występują w kilku punktach w dolinach Brdy i Chociny. Nie było możliwości potwierdzenia występowania owadów w 2008 r. (termin inwentaryzacji) ale na podstawie wyników wywiadu ze służbami nadleśnictwa, nie ma podstaw do kwestionowania tych danych.

Główne zagrożenia stanowią: urbanizacja i rozwój zabudowy letniskowej, problem ten dotyczy obecnie najsilniej osady Chociński Młyn, potencjalnie jednak również wszystkich terenów nad Chociną. Zagrożeniem dla jeziora Duże Łowne jest funkcjonujący nad nim ośrodek wczasowy. Zagrożeniem dla rzeki Chocina są zanieczyszczenia wód i neofityzacja - rozwój moczarki kanadyjskiej, wypierającej naturalną roślinność włosienicznikową. Miejscami obserwuje się także ekspansję rdestnicy grzebieniastej *Potamogeton pectinatus*, wskazującą na zbyt dużą eutrofizację Chociny. Dla ksylobiontycznych owadów zagrożeniem jest deficyt bazy pokarmowej (starych dębów).

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Las Wolność” PLH220060 o powierzchni 335,3 ha obejmuje wzniesienie morenowe o bardzo urozmaiconej rzeźbie (deniwelacje do 80 m na odcinku 1 km), położone wśród sandrowych równin Borów Tucholskich. Obszar stanowi kilkusethektarową wyspę buczyn wśród generalnie borowego krajobrazu. Takie lasy stanowią unikat w regionie. Wśród buczyn w zagłębieniach terenu rozproszone są bory i brzeziny bagienne oraz niewielkie torfowiska, tworząc razem interesujący kompleks siedlisk. Niewielkim, lecz cennym elementem jest także fragment łągi źródliskowego we wschodniej części obszaru.

Kompleks lasów liściastych porastający morenowe zniesienia o urozmaiconej rzeźbie jest unikatem wśród Borów Tucholskich. Dobrze wykształcona mozaika niewielkich bagienek (torfowiska przejściowe lub brzeziny bagienne) uwarunkowanych rzeźbą terenu - wypełniających zagłębienia wśród buczyn.

Zagrożenie dla obszaru stanowią: jednoczesne odnowienie buczyn, usuwanie starych drzew, potencjalne zagrożenie zmiany warunków wodnych (spadek poziomu wód gruntowych).

Użytki ekologiczne

(111 obiektów) w większości położone są na terenach leśnych, chronią przede wszystkim bagna śródleśne, zakrzaczone pastwiska i zabagnione łąki. Największe skupienia użytków ekologicznych znajdują się w rejonie: Bachorza, Charzykowych, Chojniczek, Drzewicza, Funki, Giełdona, Jakubowa, Kłodawy, Kopernicy, Krojant, Lotynia, Nowej Cerkwi, Powalek, Swornegaci, Wolności i Wysokiej. Zestawienie użytków ekologicznych na terenie gminy Chojnice zawiera poniższa tabela.

Użytki ekologiczne w gminie Chojnice

L.p.	Nr rej. woj. pom.	Nr rej. d. woj. bydż.	Opis użytku	Pow. [ha]	Opis położenia
1.	38	1272	jezioro Mechówek	3,29	Śluza, AWRSP , obr. Swornegacie, dz.1149
2.	40	3	bagno	0,36	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 52f
3.	41	4	bagno	0,55	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 53b
4.	42	5	pastwisko częściowo zakrzaczone	4,36	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 159d i 160d
5.	43	6	pastwisko częściowo zakrzaczone	1,35	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 164g
6.	44	7	zabagniona łąka, samosiew drzew i krzewów	2,94	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 166j
7.	45	8	bagno	0,72	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 167f
8.	46	9	bagno	0,5	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 290df
9.	47	10	bagno	0,33	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 291h
10.	48	11	bagno	0,36	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 292b
11.	49	12	bagno	0,8	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 292h
12.	50	13	bagno	1,05	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 293h
13.	51	14	bagno	0,92	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 294b
14.	52	15	bagno	0,25	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 294i
15.	53	16	bagno	0,32	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 295c
16.	54	17	bagno z częściowo zakrzaczonym pastwiskiem	11,19	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 297b,h, 298d, 300b, 301c
17.	55	18	bagno	0,27	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 297f
18.	57	20	bagno	0,36	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 67c
19.	58	21	bagno z łąką częściowo zakrzaczoną	5,92	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 90g, 116 b,c,f

20.	59	22	bagno	0,34	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 115b
21.	60	23	bagno	1,15	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 116j,w
22.	61	24	pastwisko częściowo zakrzaczone	1,62	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 135c
23.	62	25	bagno	0,41	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 136d
24.	63	26	pastwisko częściowo zakrzaczone	1,94	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 138f,h, 139f
25.	64	27	bagno	0,56	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Funka, o. 140j
26.	65	28	zabagnione pastwisko częściowo zakrzaczone	0,88	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Kłodawa o.44k, L. Turowiec, o. 45k,46f
27.	66	29	bagno	0,20	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Kłodawa, o. 48f
28.	67	30	bagno	0,55	Nadl.Rytel, obr. Rytel, L. Jakubowo, o.131g;
29.	68	31	bagno	0,8	Nadl.Rytel, obr. Rytel, L. Jakubowo, o.131h; Jakubow o, obr. Lotyń
30.	69	32	bagno	0,98	Nadl.Rytel, obr. Rytel, L. Mylof, o.23a; Kłodawa, obr. Kłodawa
31.	70	33	bagno	0,7	Nadl.Rytel, obr. Rytel, L. Mylof, o.31d; Kłodawa, obr. Kłodawa
32.	71	34	bagno	4,28	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Kopernica, o. 204b,c, 205d
33.	72	35	bagno	0,29	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Kopernica, o. 213m
34.	73	36	bagno porośnięte samo siewem sosny i olszy	4,19	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Kopernica, o. 213o
35.	74	37	bagno	0,63	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Kopernica, o. 214g
36.	75	38	bagno	0,87	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Kopernica, o. 222f
37.	76	39	pastwisko porośnięte krzewami	4,54	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Kopernica, o. 226,a
38.	77	40	bagno	7,32	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Kopernica, o. 228g,i, 229j
39.	78	41	bagno	0,95	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Kopernica, o. 206a
40.	79	42	bagno	0,47	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Kopernica, o. 234d
41.	80	43	bagno	0,45	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Kopernica, o. 234h
42.	81	44	bagno	2,41	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Kopernica, o. 241c
43.	82	45	bagno porośnięte samo siewem olszy	3,46	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Kopernica, o. 242a
44.	83	46	bagno	2,48	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Kopernica, o. 254c,h, 255f
45.	84	47	bagno	0,9	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Krojanty, o.174b; Krojanty, obr. Kłodawa

46.	85	48	bagno	2,43	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.179c;Krojanty,obr.Czartolomie
47.	86	49	bagno	0,34	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.182n;Krojanty,obr.Krojanty
48.	87	50	bagno	1,42	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.200h;Krojanty,obr.Pawłówko
49.	88	51	bagno	0,27	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.182a;Krojanty,obr.Krojanty
50.	89	52	bagno	0,33	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.182h;Krojanty,obr.Krojanty
51.	90	53	bagno	0,35	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.182l;Krojanty,obr.Krojanty
52.	91	54	bagno	1,02	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.186+E1192c;Krojanty,obr.Krojanty
53.	92	55	bagno	0,25	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.186d;Krojanty,obr.Krojanty
54.	93	56	bagno	2,79	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.184n;Krojanty,obr.Krojanty
55.	94	57	bagno	1,05	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.184j;Krojanty,obr.Krojanty
56.	95	58	bagno	6,94	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.190d;Krojanty,obr.Krojanty
57.	96	59	bagno	0,3	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.193g;Krojanty,obr.Krojanty
58.	97	60	bagno	0,68	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.194c;Krojanty,obr.Krojanty
59.	98	61	bagno	0,81	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.188g;Krojanty,obr.Krojanty
60.	99	62	pastwisko częściowo zakrzaczone	0,42	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.188j;Krojanty,obr.Krojanty
61.	100	63	bagno	0,16	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.196d;Krojanty,obr.Krojanty
62.	101	64	zabagnione pastwisko	1,01	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.197n;Krojanty,obr.Krojanty
63.	102	65	zabagnione pastwisko	0,32	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.197m;Krojanty,obr.Krojanty
64.	104	67	bagno	0,38	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.199g;Krojanty,obr.Krojanty
65.	105	68	bagno	0,53	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.200c;Krojanty,obr.Krojanty
66.	106	69	bagno	0,25	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.200g;Krojanty,obr.Krojanty
67.	107	70	bagno	3,07	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.201b;Krojanty,obr.Krojanty
68.	108	71	zarośnięte pastwisko	0,66	Nadl.Rytel,obr.Rytel,L.Jakubowo,o.190f,191g;Lotyń,obr.Lotyń
69.	109	72	bagno	0,4	Nadl.Rytel,obr.Rytel,L.Jakubowo,o.217g;Lotyń,obr.Lotyń
70.	110	73	bagno	1,49	Nadl.Rytel,obr.Rytel,L.Jakubowo,o.262g;Lotyń,obr.Lotyń
71.	111	74	bagno	1,5	Nadl.Rytel,obr.Rytel,L.Jakubowo,o.135h;Nowa Cerkiew,obr.Nowa Cerkiew

72.	112	75	bagno	5,0	Nadl.Rytel,obr.Rytel,L.Jakubowo,o.138Ac,d;Nowa Cerkiew,obr.Nowa Cerkiew
73.	115	78	zabagnione pastwisko, częściowo zakrzaczone	0,82	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Powalki, o. 104h,i
74.	118	81	bagno	0,75	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 245c
75.	119	82	bagno	0,30	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 246g
76.	120	83	bagno	1,02	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 260l
77.	121	84	bagno	2,42	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 261i
78.	122	85	bagno	2,0	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 262f
79.	123	86	bagno	0,68	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 263d
80.	124	87	bagno	2,98	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 272a
81.	125	88	bagno	2,26	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 272i
82.	126	89	bagno	0,45	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 273g
83.	127	90	bagno	0,25	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 274a
84.	128	91	bagno	0,38	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 274b
85.	129	92	bagno	0,25	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 279f
86.	130	93	bagno z zakrzaczonym pastwiskiem i roślinnością objętą ochroną prawną	6,0	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 279m,p, 280n,cx,kx, 284c,g
87.	131	94	bagno	2,36	Nadl.Rytel, obr. Klosnowo, L. Wolność, o. 287b
88.	132	95	zakrzaczone pastwisko	0,35	Nadl. Rytel, Obr. Rytel, o. 329o
89.	133	96	bagno	0,5	Nadl. Rytel, Obr. Rytel, o. 330b
90.	134	437	bagno nad jeziorem Karsieńskim	3,9	Nadl. Przymuszewo, obr. Laska, L. Chociński Młyn, o. 312a
91.	135	438	bagno nad rzeką Brdą	0,76	Nadl. Przymuszewo, obr. Laska, L. Borne, o.377i
92.	136	439	bagno nad rzeką Brdą	0,55	Nadl. Przymuszewo, obr. Laska, L. Borne, o.377j
93.	137	440	bagno nad rzeką Brdą	3,66	Nadl. Przymuszewo, obr. Laska, L. Borne, o.378j
94.	138	441	pow.zalana wodą	2,7	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.195n;Krojanty,obr.Krojanty
95.	139	442	bagno nad jeziorem Charzykowskim	5,33	Nadl. Przymuszewo, obr. Laska, L. Borne, o.348k,m
96.	140	443	bagno nad jeziorem Karsieńskim	3,55	Nadl. Przymuszewo, obr. Laska, L. Borne, o.359i
97.	141	1148	pow.zalana wodą	2,7	Nadl.Rytel,obr.Klosnowo,L.Krojanty,o.367k

98.	142	1219	bagno	3,37	Nadl. Tuchola, obr. Świt, L. Żalno, o. 220f; Ciechocin, obr. Ciechocin
99.	143	1220	bagno	0,66	Nadl. Tuchola, obr. Świt, L. Żalno, o. 220j; Ciechocin, obr. Ciechocin
100.	144	1223	bagno	1,04	Nadl. Tuchola, obr. Świt, L. Żalno, o. 225Aa; Ciechocin, obr. Ciechocin
101.	145	1226	bagno	0,42	Nadl. Tuchola, obr. Świt, L. Żalno, o. 228i; Siciny, obr. Żalno
102.	146	1227	bagno	0,53	Nadl. Tuchola, obr. Świt, L. Żalno, o. 228j; Siciny, obr. Ciechocin
103.	304	-	Czerwona Struga I - szuwary turzycowe i ostoja ptaków	0,51	Nadl. Ryteł Obr. Klosnowo, oddz. 227a
104.	305	-	Czerwona Struga II - szuwary turzycowe i ostoja ptaków	0,78	Nadl. Ryteł Obr. Klosnowo, oddz. 227f
105.	306	-	Czerwona Struga III - szuwary turzycowe i ostoja ptaków	7,44	Nadl. Ryteł Obr. Klosnowo, oddz. 224a, b, c, f
106.	307	-	Czerwona Struga IV - szuwary turzycowe i ostoja ptaków	6,83	Nadl. Ryteł Obr. Klosnowo, oddz. 223c, d, g
107.	308	-	Czerwona Struga V - szuwary turzycowe i ostoja ptaków	1,02	Nadl. Ryteł Obr. Klosnowo, oddz. 221f
108.	309	-	Czerwona Struga VI - szuwary turzycowe i ostoja ptaków	0,7	Nadl. Ryteł Obr. Klosnowo, oddz. 215n
109.	310	-	Czerwona Struga VII - szuwary turzycowe i ostoja ptaków	1,33	Nadl. Ryteł Obr. Klosnowo, oddz. 206f, g
110.	311	-	Czerwona Struga VIII - szuwary turzycowe i ostoja ptaków	10,31	Nadl. Ryteł Obr. Ryteł, oddz. 213k
111.	312	-	Czerwona Struga IX - szuwary turzycowe i ostoja ptaków	12,31	Nadl. Ryteł Obr. Ryteł, oddz. 222a, b, h

Źródło: Rejestr użytków ekologicznych województwa pomorskiego

Uwagi:

- W tabeli nie ujęto użytków ekologicznych utworzonych Rozporządzeniem nr 346/94 Wojewody Bydgoskiego z dnia 30 grudnia 1994 r.: nr 39, 56, 113, 114, 116 i 117 w rej. woj. pomorskiego znajdujących się w zasięgu Parku Narodowego Bory Tucholskie.
- Rozporządzeniem nr 26/08 Wojewody Pomorskiego z dnia 7.11.2008 r. zniesiony został użytek ekologiczny nr 103 w rejestrze woj. pomorskiego (w związku z realizacją obwodnicy południowej Chojnic).

Użytki ekologiczne na obszarze gminy Chojnice ustanowione zostały rozporządzeniami:

- Rozporządzenie nr 346/94 Wojewody Bydgoskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. (pozycje w tabeli 1-89);
- Rozporządzenie nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 25 grudnia 1995 r. (pozycje w tabeli 90-96);
- Rozporządzenie nr 64/97 Wojewody Bydgoskiego z dnia 30.10.1997 r. (pozycje w tabeli 97-102);
- Rozporządzenie Woj. Pomorskiego Nr 49/06 z dnia 6 marca 2006 r. - Dz. Urz. woj. pom Nr 37, poz. 753 (pozycje w tabeli 103-111).

Pomniki przyrody

W gminie Chojnice za pomniki przyrody uznano dotychczas 97 obiektów. Są to pojedyncze drzewa, grupy drzew, aleje, stanowiska roślin, głazy i źródło. Pomniki przyrody na obszarze gminy Chojnice ustanowione zostały różnymi rozporządzeniami Wojewody Bydgoskiego w latach 1991 - 1997. 28 z nich znajduje się obecnie na terenie Parku Narodowego „Bory Tucholskie”. W poniższej tabeli ujęto pozostałe 69.

Pomniki przyrody w gminie Chojnice

Lp.	Nr rejestr.	Rodzaj	Gatunek 1	Ob. w m	Gatunek 2	Ob. w m.	Gatunek 3	Ob. w m	Ilość	Data powołania	Położenie
1.	145	drzewo	lipa drobnolistna	4.32		0.00		0.00	1	91-07-01	przy zabudowaniach w m. Charzykowy
2.	146	drzewo	buk zwyczajny	5.30		0.00		0.00	1	91-07-01	m. Charzykowy, obrzeże lasu prywatnego, na skarpie
3.	147	grupa drz	lipa drobnolistna	4.10	lipa drobnolistna	3.60	lipa drobnolistna	3.46	6	91-07-01	park podworski, dz. 261/3 i w m. Chojnaty
4.	148	aleja	dąb szypułkowy	3.75	dąb szypułkowy	3.62	dąb szypułkowy	3.40	11	91-07-01	droga Chojnice-Jarczewo, dz. Nr 51
5.	149	grupa drz	dąb szypułkowy	6.35	dąb szypułkowy	6.31	dąb szypułkowy	5.92	15	91-07-01	m. Jarczewo, dz. Nr 61/6
6.	150	grupa drz	lipa drobnolistna	4.90	lipa drobnolistna	4.12	lipa drobnolistna	3.10	4	91-07-01	m. Jarczewo, dz. Nr 53/1, w parku podworskim
7.	151	aleja	dąb bezszypułkowy	2.22-3.60	klon zwyczajny	1.10-3.57	klon jawor	1.33-3.45	141	91-07-01	droga Jarczewo - Powalki, dz. Nr 2
8.	152	drzewo	dąb szypułkowy	3.95		0.00		0.00	1	91-07-01	m. Jeziorki, dz. Nr 240/1
9.	153	drzewo	lipa drobnolistna	6.50		0.00		0.00	1	91-07-01	m. Jeziorki, dz. Nr 222, w parku wiejskim przy gorzelni
10	154	grupa drz	lipa drobnolistna	4.10	lipa drobnolistna	3.68	dąb szypułkowy	3.90	3	91-07-01	park podworski, m. Lotyń, dz. Nr 284/1
11	155	drzewo	lipa drobnolistna	3.15		0.00		0.00	1	91-07-01	park podworski, dz. nr 42/1, m. Niezychowice
12	156	drzewo	lipa drobnolistna	3.50		0.00		0.00	1	91-07-01	cmentarz, dz. Nr 168, m. Niezychowice
13	157	grupa drz	lipa drobnolistna	2.65	lipa drobnolistna	2.55	lipa drobnolistna	2.51	8	91-07-01	park podworski, dz. Nr 78, m. Nowa Cerkiew Szlachetna
14	158	drzewo	klon polny	2.97		0.00		0.00	1	91-07-01	cmentarz, m. Ogorzeliny
15	159	grupa drz	lipa drobnolistna	3.82	buk zwyczajny	5.80	wiąz szypułkowy	4.45		91-07-01	park podworski, dz. Nr 182/8, m. Pawłowo
16	160	grupa drz	lipa drobnolistna	5.25	lipa drobnolistna	4.05	lipa drobnolistna	3.70	9	91-07-01	park podworski, dz. Nr 93, m. Raclawki

17	161	drzewo	dąb szypułkowy	3.90		0.00		0.00	1	91-07-01	teren gospodarstwa, dz. Nr 357, m. Sławęcin
18	162	grupa drz	dąb szypułkowy	4.25	dąb szypułkowy	3.05		0.00	2	91-07-01	park podworski, dz. Nr 123, m. Sternowo
19	163	głaz		7.00		0.00		0.00	1	91-07-01	L.Chocimski Mł., Obr. Laska, o.372g, Ndl.Przymuszewo m. Konarzyńki
20	165	drzewo	buk zwyczajny	3.23		0.00		0.00	1	91-07-01	przed osadą byłego Ndl. Klosnowo, m. Klosnowo
21	178	grupa drz	topola biała	10.3	topola biała	0.64		0.00	3	91-07-01	przy drodze Charzykowy - Małe Swornegacie, L. Funka, Obr. Klosnowo, o. 302 g, Ndl. Rytel,
22	179	grupa drz	dąb szypułkowy	4.48	dąb szypułkowy	3.70	dąb szypułkowy	3.13	3	91-07-01	L. Jakubowo, Obr. Rytel, o.126d, Ndl. Rytel, w pobliżu m. Jakubowo
23	180	grupa drz	dąb szypułkowy	3.27	dąb szypułkowy	4.21	dąb szypułkowy	3.54	4	91-07-01	L. Jakubowo, Obr. Rytel, o.126h, Ndl. Rytel, w pobliżu m. Jakubowo
24	181	grupa drz	dąb szypułkowy	5.02	dąb szypułkowy	4.90		0.00	2	91-07-01	L. Jakubowo, Obr. Rytel, o.126j, Ndl. Rytel, w pobliżu m. Jakubowo
25	182	grupa drz	sosna zwyczajna	1.31	sosna zwyczajna	2.60		0.00	181	91-07-01	L. Szkołka Klosnowo, Obr. Klosnowo, ddz.311c, Ndl.Rytel, pow. 2 ha
26	183	drzewo	dąb szypułkowy	4.75		0.00		0.00	1	91-07-01	L. Kopernica, Obr. Klosnowo, o. 384 k, Ndl. Rytel
27	792	drzewo	sosna zwyczajna	1.84	sosna zwyczajna	1.21	sosna zwyczajna	1.71	1	92-07-22	m. Swornegacie, dz. Nr 803/3
28	794	drzewo	świerk pospolity	2.37		0.00		0.00	1	92-07-22	na plaży w odl. 18 m od brzegu J. Charzykowskiego o, dz. Nr 820, m. Małe Swornegacie
29	795	drzewo	żywnotnik zachodni	1.60		0.00		0.00	1	92-07-22	droga Charzykowy-Chocimski Młyn , dz. Nr 819/3, m. Małe Swornegacie
30	796	głaz		10.8		0.00		0.00	1	92-07-22	L. Chocimski

											Młyn, Obr. Laska, o. 320 a, Ndl. Przymuszewo, na skarpie J. Długiego, m. Kokoszka
31	800	drzewo	jesion wyniosły	4.12		0.00		0.00	1	92-07-22	przy zabudowaniach, L. Funka, Obr. Kłosnowo, o. 302 g, nadl. Rytel, m. Stary Młyn
32	912	grupa drz	modrzew europejski	2.60	dąb szypułkowy	3.53	dąb szypułkowy	3.45	4	93-10-26	m. Jezioro, dz. Nr 222, w parku wiejskim przy gorzelnii
33	913	grupa drz	modrzew europejski	2.98	dąb czerwony	3.24	wiąz szypułkowy	3.81	16	93-10-26	park podworski, m. Lotyń, dz. Nr 284/1
34	914	drzewo	grab zwyczajny	2.80		0.00		0.00	1	93-10-26	park wiejski, dz. Nr 3/7, m. Ostrowite
35	915	grupa drz	wiąz szypułkowy	4.45	buk zwyczajny	3.37	klon zwyczajny	3.62	6	93-10-26	park podworski, dz. Nr 93, m. Raclawki
36	916	grupa drz	buk zwyczajny	3.82	buk zwyczajny	2.82	buk zwyczajny	2.82	3	93-10-26	park podworski, dz. Nr 123, m. Sternowo
37	917	grupa drz	buk zwyczajny	2.74		0.00		0.00	1	93-10-26	park podworski, dz. 261/6 i w m. Chojnaty
38	918	grupa drz	jesion wyniosły	3.52	wiąz szypułkowy	3.06	buk zwyczajny	2.91	3	93-10-26	park wiejski, dz. Nr 64/1, m. Zbeniny
39	919	grupa drz	buk zwyczajny	3.20	buk zwyczajny	3.12	buk zwyczajny	3.16	14	93-10-26	park podworski, dz. Nr 8/3, m. Czrtołomie
40	920	grupa drz	lipa drobnolistna	3.57	lipa drobnolistna	3.10		0.00	2	93-10-26	park wiejski, dz. 22/2, m. Gołdanki
41	921	grupa drz	lipa drobnolistna	2.65	lipa drobnolistna	2.27		0.00	2	93-10-26	park podworski, dz nr 42/1, m. Niezychowice
42	922	grupa drz	dąb szypułkowy	3.80	dąb bezszypek.	3.45	lipa drobnolistna	3.43	4	93-10-26	park wiejski, dz. Nr 173/3, m. Topole
43	928	głaz		7.04		0.00		0.00	1	93-10-26	L. Wolność, Obr. Kłosnowo, o. 461 a, Ndl. Rytel, m. Wolność
44	929	drzewo	jałowiec pospolity	0.87		0.00		0.00	1	93-10-26	L. Wolność, Obr. Kłosnowo, o. 431 g, Ndl. Rytel, m. Łukomie
45	930	drzewo	lipa drobnolistna	6.70		0.00		0.00	1	93-10-26	L. Wolność, Obr. Kłosnowo, o. 444 w, Ndl. Rytel, m. Łukomie
46	931	drzewo	lipa drobnolistna	3.10		0.00		0.00	1	93-10-26	L. Wolność, Obr. Kłosnowo, o. 444 w, Ndl. Rytel, m. Łukomie

47	932	stanowisko	pełnik europejski			0.00		0.00	1	93-10-26	L. olność, Obr.Kłosnowo, o.450c, Ndl.Rytel, m.Wolność,pow. 0.01ha
48	1218	aleja	dąb szypułkowy	3.85	klon zwyczajny	3.35	kasztanowiec biały	2.85	170		droga Chojnice-Jarcewo, dz. Nr 51
49	1219	drzewo	sosna zwyczajna	2.62		0.00		0.00	1	95-02-14	przy drodze gruntowej, dz. 808/5, m. Małe Swornegacie
50	1220	drzewo	sosna zwyczajna	2.56		0.00		0.00	1	95-02-14	20 m od brzegu J. Charzykowskiego, na końcu dr. Gruntowej, dz. Nr 806/5, m. Małe Swornegacie
51	1221	drzewo	buk zwyczajny	3.02		0.00		0.00	1	95-02-14	m. Ostrowite, dz. 372/2
52	1222	drzewo	wierzba biała	4.55		0.00		0.00	1	95-02-14	przy drodze gruntowej, dz. Nr 207, m. Pawłowo
53	1223	drzewo	lipa drobnolistna	2.85		0.00		0.00	1		cmentarz, dz. Nr 249, m. Silno
54	1229	grupa drz	dąb szypułkowy	3.00	sosna zwyczajna	2.60		0.00	2	95-02-14	przy rz. Jarcewska Struga, L. Funka, Obr. Kłosnowo, o.303 d, Ndl.Rytel
55	1231	grupa drz	świerk pospolity	2.60	sosna zwyczajna	2.45	świerk pospolity	2.13	5	95-02-14	L. urowiec, Obr.Kłosnowo, o. 32 a, Ndl. Rytel, m.Turowiec
56	1232	drzewo	jałowiec pospolity	0.41		0.22		0.00	1	95-02-14	uprawa leśna,L.Turowiec, Obr.Kłosnowo,o.185k, Ndl.Rytel,m.Ameryka
57	1333	źródliko		0.00		0.00		0.00	1	95-12-29	L.Turowiec, Obr.Kłosnowo, o.17a, Ndl.Rytel, m. Drzewicz, pow.540m ²
58	1334	grupa drz	sosna zwyczajna	3.32	sosna zwyczajna	2.70	sosna zwyczajna	2.62	3	95-12-29	L. Turowiec, Obr. Kłosnowo, o. 86 b, Ndl. Rytel, m.Debowa Góra
59	1425	aleja	dąb szypułkowy	3.25	klon zwyczajny	2.95	lipa drobnolistna	3.05	31	97-04-14	przy drodze brukowej łączącej Zakł. Rolny Czartołomie z szosa Jarcewo - Powalki, dz. Nr 7, m. Czartołomie
60	1426	drzewo	dąb szypułkowy	3.65		0.00		0.00	1	97-04-14	dz. Nr 13/2 Obr. Czartołomie, m. Jarcewo

61	1427	drzewo	dąb szypułkowy	5.41		0.00		0.00	1	97-04-14	na cmentarzu, dz. Nr 40/2 Obr. Czartołomie, m. Jarcewo - Czartołomie
62	1428	drzewo	dąb szypułkowy	4.01		0.00		0.00	1	97-04-14	przy dr. grunt. Jarcewo-Funka, dz. Nr 42/1 Obr. Czartołomie, m. Jarcewo
63	1429	grupa drz	dąb szypułkowy	4.30	dąb szypułkowy	4.10	dąb szypułkowy	4.00	5	97-04-14	dz. Nr 50/3 Obr. Czartołomie, m. Jarcewo
64	1430	drzewo	dąb szypułkowy	5.92		0.00		0.00	1	97-04-14	dz. Nr 50/3 Obr. Czartołomie, m. Jarcewo
65	1431	drzewo	dąb szypułkowy	4.23		0.00		0.00	1	97-04-14	w pobliżu zabudowań zakładu Rolnego w Jarcewie, dz. Nr 50/3 Obr. Czartołomie, m. Jarcewo
66	1432	grupa drz	dąb szypułkowy	4.53	dąb szypułkowy	4.06	dąb szypułkowy	4.00	4	97-04-14	w lesie śródpolnym, dz. Nr 50/3 Obr. Czartołomie, m. Jarcewo
67	1433	aleja	dąb szypułkowy	3.90		0.00		0.00	21	97-04-14	na skraju parku podworskiego, dz. Nr 59 Obr. Czartołomie, m. Jarcewo
68	1434	drzewo	klon zwyczajny	3.80		0.00		0.00	1	97-04-14	dz. Nr 66 Obr. Czartołomie, m. Jarcewo
69	1435	grupa drz	jesion wyniosły	3.64	dąb szypułkowy	3.40	klon zwyczajny	3.16	8	97-04-14	zabytkowy park dworski, dz. nr 53/1, m. Jarcewo

Źródło: Rejestr pomników przyrody województwa pomorskiego

Uwagi:

W tabeli pominięto pomniki przyrody utworzone różnymi rozporządzeniami Wojewody Bydgoskiego w latach 1991-1996 a w 1996 r. objęte ochroną przez Park Narodowy „Bory Tucholskie”.

Ustawa prawo wodne

Zagrożenie powodzią

W granicach gminy Chojnice występują obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią (zob. rozdz. 3.6.), w tym wyznaczone w opracowaniach „Wyznaczenie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych. Etap II” dla rzek Brdy, Zbrzycy i Kamionki 2004/2005).

Zgodnie z ustawą „Prawo wodne” z dnia 18 lipca 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późniejszymi zmianami):

2. Na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, w szczególności:

- 1) wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych,

- 2) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk,
- 3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem lub odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z ich infrastrukturą.

3. Jeżeli nie utrudni to ochrony przed powodzią, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze decyzji, na obszarach, o których mowa w ust. 1:

- 1) zwolnić od zakazów określonych w ust. 2,
- 2) wskazać sposób uprawy i zagospodarowania gruntów oraz rodzaje upraw wynikające z wymagań ochrony przed powodzią,
- 3) nakazać usunięcie drzew lub krzewów.

Ponadto, zgodnie z art. 40 ww. ustawy, na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią zabrania się lokalizowania inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania.

Dopuszcza się odstępstwo od ww. zakazów pod warunkiem uzyskania zgody, w drodze decyzji, dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

Wg znowelizowanej ustawy prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2012r. poz. 145) dotychczas wprowadzono szereg nowych obowiązków na organy rządowe oraz jednostki samorządu w celu zminimalizowania wystąpienia ryzyka wystąpienia powodzi, związanych z nią zagrożeń, strat w gospodarce i szkód w środowisku, między innymi dot. sporządzenia dokładnych map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego sporządzanych dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Do czasu opracowania w/wym map ważność zachowują studia ochrony przeciwpowodziowej sporządzone przez dyrektora RZGW, a wyznaczone dotychczas obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią należy traktować jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu przepisów ustawy.

Strefy ochronne ujęć wody pitnej

Dla ujęć wody podziemnej, dla których ustanowiono tereny ochrony bezpośredniej obowiązują zasady gospodarowania określone w decyzjach o ich ustanowieniu lub w pozwoleniach wodno-prawnych. W związku z wygradzeniem terenów stref ochrony bezpośredniej, zostały one jednocześnie wyłączone z bezpośredniego oddziaływania nie związanego z "ujmowaniem wody pracą urządzeń ściśle z tym związanych". W obrębie terenów ochrony bezpośredniej zabronione jest:

- odprowadzanie wód opadowych w taki sposób, aby nie mogły one przedostać się do urządzeń służących do poboru wody;
- zagospodarowanie terenu zielenią;
- szczelne odprowadzenie ścieków z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy urządzeniach służących do poboru wody;
- ograniczenie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób nie zatrudnionych stale przy urządzeniach służących do poboru wody.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

W południowej części gminy ma swój zasięg Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 128 „Ogorzeliny”. Dla zbiornika sporządzono dokumentację hydrogeologiczną, która została przyjęta przez Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Zgodnie z art. 59. Ustawy Prawo Wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. Nr 115, poz. 1229, z późniejszymi zmianami):

1. *Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, zwane dalej „obszarami ochronnymi”, stanowią obszary, na których obowiązują zakazy, nakazy oraz ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wody w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją.*
2. *Na obszarach ochronnych można zabronić wznoszenia obiektów budowlanych oraz wykonywania robót lub innych czynności, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód, a w szczególności lokalizowania inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.*

Art. 60. Obszar ochronny ustanawia, w drodze rozporządzenia, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, na podstawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, wskazując zakazy, nakazy lub ograniczenia oraz obszary, na których obowiązują, stosownie do przepisów art. 59.

Dokumentacja hydrogeologiczna dla GZWP 128 zawiera projekt obszaru ochronnego i projekt zakazów odnośnie zasad gospodarowania w jego obrębie

Obszar ochronny i przedstawione zasady gospodarowania w jego granicach nie zostały dotychczas zatwierdzone przez Dyrektora RZGW w Gdańsku.

Ustawa o lasach

Zgodnie z Ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r., Nr 45, poz. 435 z późn. zm):

Art. 15.

Za lasy szczególnie chronione, zwane dalej "lasami ochronnymi", mogą być uznane lasy, które:

- 1) *chronią glebę przed zmywaniem lub wyjałowieniem, powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin,*
- 2) *chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów,*
- 3) *ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków,*
- 4) *są trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu,*
- 5) *stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej,*
- 6) *mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa,*
- 7) *są położone:*
 - a) *w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców,*
 - b) *w strefach ochronnych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. Nr 167, poz. 1399),*
 - c) *w strefie górnej granicy lasów.*

Art. 16.

1. Minister właściwy do spraw środowiska, w drodze decyzji, uznaje las za ochronny lub pozbawia go tego charakteru, na wniosek Dyrektora Generalnego, zaopiniowany przez radę gminy - w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa.

1a. Starosta, po uzgodnieniu z właścicielem lasu i po zasięgnięciu opinii rady gminy, w drodze decyzji, uznaje las za ochronny lub pozbawia go tego charakteru - w odniesieniu do pozostałych lasów.

2. Rada gminy powinna wyrazić opinię w ciągu dwóch miesięcy od dnia otrzymania wystąpienia o jej wyrażenie. W razie upływu tego terminu uważa się, że rada gminy nie zgłasza zastrzeżeń.

Art. 17.

Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowe zasady prowadzenia w nich gospodarki leśnej.

Lasy Skarbu Państwa w gminie Chojnice należą do Nadleśnictw Lutówko, Przymuszewo, Rytel i Tuchola, dla których obowiązują:

- „Plan urządzenia lasu dla nadleśnictwa Lutówko na lata 2005-2014”,
- „Plan urządzenia lasu dla nadleśnictwa Przymuszewo na lata 2009-2018”,
- „Plan urządzenia lasu dla nadleśnictwa Rytel na lata 2007-2016”,
- „Plan urządzenia lasu dla nadleśnictwa Tuchola na lata 2008-2017”.

Część lasów uznana została za ochronne zarządzeniami MOŚZNiL i decyzją Ministra Środowiska w latach 1994 - -2006 w następujących kategoriach:

- lasy glebochronne;
- lasy wodochronne;
- lasy glebochronne, wodochronne;
- lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej;
- lasy położone w granicach administracyjnych miast (na terenie miasta Chojnice, w bezpośrednim sąsiedztwie granicy gminy).

Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Zasoby leśne

Zgodnie z Ustawą z dnia 03 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity z 2004 r. Dz. U. Nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami), przeznaczenie na cele nieleśne:

- gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody Ministra Środowiska ;
- pozostałych gruntów leśnych wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażonej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

Zasoby glebowe

Zgodnie z Ustawą z dnia 03 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity z 2004 r. Dz. U. Nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami - od 01.01.2009 r. obowiązuje Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych - Dz. U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1657) przeznaczenie na cele nierolnicze:

Art. 7.

1. Przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne wymagające zgody, o której mowa w ust. 2, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzanym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2. Przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne:

- 1) gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III, jeżeli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 0,5 ha – wymaga uzyskania zgody Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej [obecnie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi];
- 2) gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa [obecnie Ministra Środowiska] lub upoważnionej przez niego osoby;
- 3) skreślony,
- 4) skreślony,
- 5) pozostałych gruntów leśnych

wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażonej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.”

Zgodnie ze zmianą ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 08 marca 2013r. – Dz. U. z 2013r. poz. 503 z dnia 25.04.2013r. – wchodzi w życie z dniem 26.05.2013r. – wszystkie grunty rolne klas I-III, niezależnie od zajmowanej na inne niż rolne cel wielkości wymaga uzyskania zgody ministra; zgodę taką wydaje się w procedurze planu miejscowego, zatem nie jest spełniony warunek z art. 61 ust 1 pkt 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Art. 1. W ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7:

a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III - wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi;"

Ustawa Prawo geologiczne i górnicze

Złoża kruszywa naturalnego (piaski i żwiry): Moszczenica II, Moszczenica IV, Chojnice II i Sławęcín posiadają wyznaczone w koncesjach obszary i tereny górnicze (zob. rozdz. 3.11.). Według „Prawa geologicznego” (...) obszarem górniczym jest przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny objętej koncesją, zaś (...) terenem górniczym jest przestrzeń objęta przewidywanymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego.

~~Według Art. 53 pkt. 1, 2 i 3 „Prawa geologicznego” (...) dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który powinien zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:~~

- ~~• wykonania uprawnień określonych w koncesji;~~
- ~~• zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;~~
- ~~• ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.~~

~~Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego może w szczególności wyznaczać filar ochronny, w granicach którego, ze względu na ochronę oznaczonych dóbr, wydobywanie kopaliny nie może być prowadzone albo może być dozwolone tylko w sposób zapewniający ochronę tych dóbr.~~

Zgodnie z przepisami nowej ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. prawo geologiczne i górnictwo (Dz. U. z 2011r. Nr 163 poz. 981, ze zm.) Dz.U.2011.163.981

Art. 104. 1. Obszary i tereny górnicze uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

2. Jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górnictwa bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, na podstawie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym.

3. Przewidywane dla środowiska skutki działalności określonej w koncesji określa się w opracowaniu ekofizjograficznym sporządzanym na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a także na podstawie projektu zagospodarowania złoża.

4. Plan, o którym mowa w ust. 2, niezależnie od wymagań określonych odrębnymi przepisami, powinien zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górnictwa w celu:

- 1) wykonania działalności określonej w koncesji;
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- 3) ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

5. Plan, o którym mowa w ust. 2, może w szczególności określić:

- 1) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego ruch zakładu górnictwa może być zabroniony bądź może być dozwolony tylko w sposób zapewniający należyłą ochronę tych obiektów lub obszarów;
- 2) obszary wyłączone z zabudowy bądź takie, w granicach których zabudowa jest dozwolona tylko po spełnieniu odpowiednich wymagań; koszt spełnienia tych wymagań ponosi przedsiębiorca.

6. Koszty sporządzenia projektu planu, o którym mowa w ust. 2, ponosi przedsiębiorca.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Z terenu gminy Chojnice, w rejestrze zabytków województwa pomorskiego znajduje się 16 zabytków nieruchomych, umieszczonych w poniższej tabeli. Brak natomiast nieruchomych zabytków archeologicznych.

lp.	nr rejestru zabytków	data wpisu do rejestru	obiekt	adres	nr
1.	2	1929-11-30	kościół filialny p.w. Św. Bartłomieja	Moszczenica	
2.	3	1929-11-30	kościół parafialny p.w. Podwyższenia Św. Krzyża	Ogorzeliny	
3.	9	1936-07-13	kościół parafialny p.w. Św. Jakuba Apostoła	Ostrowite	
4.	38	1954-01-08	chata	Silno	44
5.	84	1957-11-30	chata	Moszczenica	31 (d.15)
6.	1045	1983-12-15	zespół dworsko-parkowy (dwór, park)	Szlachetna Nowa Cerkiew	
7.	1080	1985-01-15	zespół dworsko-parkowy (dwór, park)	Główna	118 c

lp.	nr rejestru zabytków	data wpisu do rejestru	obiekt	adres	nr
8.	1354	1991-09-09	zespół kościoła filialnego p.w. Św. Marcina: /kościół; cmentarz/	Ciechocin	
9.	1606	1996-08-30	zespół dworsko-parkowy /dwór, park/	Zbeniny	
10	1621	1997-03-03	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	18 Pułku Ułanów Pomorskich	44
11	1641	1997-08-22	kościół parafialny p.w.Św.Marii Magdaleny	Nowa Cerkiew	
12	1677	1998-11-09	kościół parafialny p.w. Św. Barbary	Swornegacie	
13	1680	1998-12-16	zespół dworsko-parkowy /dwór,park/	Czartolomie	
14	1681	1987-06-10	zespół dworsko-parkowy z folwarkiem /dwór, park, gorzelnia, dwie obory,stodoła, stajnia/	Jarcewo	
15	1682	1984-12-15	zespół dworsko-parkowy /dwór,park/	Krojanty	
16	1843	2009-01-13	zespół kościoła parafialnego rzymskokatolickiego p.w. Św.Jadwigi Śląskiej wraz z cmentarzem przykościelnym, murem ceglano-kamiennym otaczającym cmentarz, zachowanymi płytami i krzyżami nagrobnymi i znajdującym się na cmentarzu starodrzewem oraz częścią działki, na której położone są w.w. zabytki	Szkolna d.Rybacka	3

3.10. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROZEŃ GEOLOGICZNYCH

Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych

Generowanie ruchów masowych uzależnione jest od wielu warunków, jak kąt nachylenia terenu, budowa geologiczna, pokrycie terenu, warunki klimatyczne oraz występowanie zjawisk morfogenetycznych. W przypadku terenów o naturalnych predyspozycjach do powstawania ruchów masowych, ingerencja antropogeniczna może doprowadzić do zachwiania stabilności stoku i uruchomienia procesów morfodynamicznych.

Zgodnie z literaturą przedmiotu, słabe ruchy masowe (soliflukcja⁷) mogą pojawiać się już przy kącie nachylenia 2-7°, przy 7-15° może wystąpić silne splezywanie i soliflukcja oraz osuwanie. Przy kącie nachylenia terenu 15-35° możliwe jest silne osuwanie gruntu. Za osuwiskotwórcze uznaje się generalnie nachylenie terenu 15-35°. Powyżej 35° występuje zjawisko odpadania i obrywania mas skalnych i zwietrzliny.

Zagrożenie morfodynamiczne na obszarze gminy ma znaczenie lokalne i głównie potencjalne. Duże wysokości względne i nachylenia zboczy dolin stwarzają zagrożenie morfodynamiczne zwłaszcza przy występowaniu naprzemian warstw utworów piaszczystych i gliniastych. Potencjalne zagrożenie potęgować mogą niewłaściwe lokalizacje obiektów, brak roślinności na stokach i występowanie sztucznych podcięć zboczy (skarp).

⁷ Proces pełnienia pokrywy zwietrzelinowej, nasiąkniętej wodą, wg Klimaszewskiego, 1978.

Wg „Rejestracji i inwentaryzacji naturalnych zagrożeń geologicznych na terenie całego kraju (ze szczególnym uwzględnieniem osuwisk oraz innych zjawisk geodynamicznych)” oraz informacji Starostwa Powiatowego w Chojnicach na terenie gminy Chojnice nie występują zarejestrowane tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

3.11. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Złoża kopalin

Na terenie gminy występują złoża kruszywa naturalnego – piaski i żwiry, eksploatowane odkrywkowo w lokalnych kopalniach. Liczba eksploatowanych złóż kruszyw w ostatnich latach zwiększyła się, zwłaszcza w odniesieniu do złóż o mniejszej powierzchni, dla których koncesje na wydobywanie wydawane są przez starostę powiatu.

Zestawienie złóż o zasobach udokumentowanych i zarejestrowanych na terenie gminy Chojnice zostało przedstawione w poniższej tabeli.

*Zestawienie złóż o zasobach udokumentowanych i zarejestrowanych na obszarze gminy Chojnice w tys. ton **

Nazwa złoża Miejscowość	Rodzaj kopaliny	Charakterystyka złoża			
		wielkość zasobów		stan wydobycia	uwagi
		geologiczne bilansowe	przemysł.		
Chojnice II	piaski i żwiry	2159	-	rozpoznane w kat A+B+C ₁	eksploatowane -koncesja Marszałka województwa, ważna do 31.12.2014 r.
Lichnowy I	piaski i żwiry	277	-	rozpoznane w kat A+B+C ₁	nie eksploatowane
Moszczenica II	piaski i żwiry	373	331	zagospodarowane, eksploatowane okresowo	eksploatowane - koncesja Wojewody Bydgoskiego ważna do 31.12.2025 r.
Moszczenica III	piaski i żwiry	428	-	rozpoznane w kat A+B+C ₁	nie eksploatowane
Moszczenica IV	piaski i żwiry	819	-	zagospodarowane, eksploatowane okresowo	eksploatowane – koncesja Marszałka województwa, ważna do 06.01.2017 r.
Moszczenica V	piaski i żwiry				brak informacji o zasobach
Sławęcín	piaski i żwiry	208	-	rozpoznane w kat A+B+C ₁	- nie podjęta eksploatacja, koncesja Starosty Chojnickiego, ważna do 31.12.2017 r.
Kłodawa	piaski i żwiry				brak informacji o zasobach
Doręgowice	piaski i żwiry	994		rozpoznane w kat A+B+C ₁	
Złoża wyeksploatowane					
Doręgowice I	piaski i żwiry				brak informacji o zasobach
Chojniczki	piaski i żwiry	88	-	zaniechane	wyeksploatowane, koncesja wygaszona 30.01.2007 r. (DROWOS.GL-7512-2- 46/06/07) - wybilansowane

Lotyń	piaski i żwiry				wyeksplotowane, złoża skreślone z bilansu dnia 31.12.2001 r.
Moszczenica	piaski i żwiry	634	-		wyeksplotowane, złoża skreślone z bilansu dnia 31.12.2008 r.

Źródła: archiwum Geologa Wojewódzkiego w Gdańsku w Gdańsku i Starostwa Powiatowego w Chojnicach; Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa (www.pgi.gov.pl): Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce – stan na 31.12.2008 r., Baza danych „Midas”.

Zasoby wód podziemnych

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Duży jest potencjał wodny gminy w zakresie wód podziemnych. Wpływają na to zasoby wód czwartorzędowych, eksploatowane w ujęciach na terenie gminy, a także położenie południowej części gminy w obrębie zbiornika wód, zaliczonego do głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce GZWP nr 128 „Ogorzeliny”. „Dokumentacja określająca warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego GZWP 128 Ogorzeliny” przyjęta została przez Ministra Środowiska decyzją DG/kdh/ED/489-6351b/2002 z dnia 04.02.2002 r.

Ujęcia wód podziemnych

Przedstawiono szczegółowo w rozdziale 3.1.

3.12. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie gminy eksploatowane są obecnie 2 większe złoża koncesjonowane przez Marszałka Województwa Pomorskiego: Moszczenica IV i Chojnice II oraz złoża Moszczenica II. W obrębie złoża Sławęcín, dla którego udzielona została koncesja przez Starostę Chojnickiego eksploatacja dotychczas (styczeń 2009 r.) nie została podjęta.

3.13. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

Drogi

Drogi krajowe

Przez gminę Chojnice przebiegają dwie drogi krajowe:

- droga krajowa nr 22 (granica województwa – Człuchów – Chojnice – Starogard Gdański – granica województwa),
- Droga krajowa nr 25 (Bydgoszcz – Człuchów – Bobolice),

Droga krajowa nr 22 w dużej części na terenie gminy Chojnice przebiega jako obwodnica miasta Chojnice, ma długość 14,1 km. Droga leży w południowym korytarzu transportowym województwa pomorskiego – jest to korytarz o znaczeniu regionalnym⁸.

⁸ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2002

Droga krajowa nr 22 jest ważnym powiązaniem tranzytowym przebiegającym od zachodniej granicy kraju do granicy z północnej (z Obwodem Kaliningradzkim). Biorąc pod uwagę możliwość zmiany znaczenia drogi zarówno w ruchu międzyregionalnym jak i międzynarodowym, z uwagi na potencjalne kontakty handlowe i rozwój gospodarczy, należy liczyć się ze zwiększeniem ruchu drogowego. W związku z prognozami zwiększenia się ruchu na drogach krajowych, w tym DK 22, budowa Obwodnicy miasta Chojnice stała się inwestycją istotną z uwagi możliwości wyprowadzenia ruchu tranzytowego z centrum miasta i jednocześnie poprawy bezpieczeństwa ruchu w tym rejonie.

Inwestycja ta została zrealizowana w 2008 roku, przeprowadzenie nowego odcinka drogi krajowej po południowej stronie miasta Chojnice, głównie po terenie gminy Chojnice, pozwoliło wyprowadzić ruch tranzytowy i zrealizować cele dotyczące zarówno polityki dot. bezpieczeństwa mieszkańców jak i użytkowników sieci drogowej.

Obwodnica jest odcinkiem drogi krajowej, zakwalifikowanym do klasy technicznej GP (główna ruchu przyspieszonego).

Na terenie gminy Chojnice DK 22 przebiega przez miejscowości Jeziorki, Nowa Cerkiew Szlachetna, następnie przechodzi w obwodnicę miasta Chojnice, którą przebiega do granicy gminy.

Droga krajowa nr 25 przebiega w gminie Chojnice jedynie na krótkim odcinku 1,822 km (km 73+028 – km 74+850) w południowo-zachodniej części gminy.

Drogi wojewódzkie

Wraz z drogą krajową nr 22, drogi wojewódzkie tworzą podstawowy szkielet drogowy gminy Chojnice:

- DW 212 Osowo Lęborskie – Chojnice – granica województwa (Zamarte),
- DW 235 Korne – Chojnice,
- DW 236 Konarzyny – Swornegacie – Brusy,
- DW 240 Chojnice – granica województwa (Tuchola – Świecie),

Zestawienie dróg wojewódzkich⁹:

Nr drogi	Nazwa drogi	Kilometraż Od – do		Długość odcinka [km]	Uwagi
212	Osowo Lęborskie – Bytów – Chojnice – Zamarte	74,591	117,853	43,262	Rdw Chojnice
235	Korne-Chojnice	22,134	55,165	33,031	Rdw Chojnice
236	Konarzyny – Swornegacie – Brusy	0,000	25,095	25,095	Rdw Chojnice
240	Chojnice – Tuchola – Świecie	0,000	11,243	11,243	Rdw Chojnice

Drogi powiatowe

Drogi powiatowe i gminne stanowią uzupełnienie podstawowego układu drogowego gminy.

Zestawienie dróg powiatowych¹⁰

Nr drogi	Nazwa drogi (przebieg drogi)	Długość [km]	Rodzaj nawierzchni			Szerokość jezdni [m]	Klasa drogi
			Bitumiczny	Grunтова ulepszon	Grunтов a		

⁹ Na podstawie danych z Zarządu Dróg Wojewódzkich w Gdańsku

¹⁰ Na podstawie danych z Powiatowego Zarządu Dróg Chojnice

				a żwirem	naturaln a		
2624G	Chociński Młyn – Charzykowy	17,006	17,006			5	Z
2628G	Charzykowy - Nowa Cerkiew – Lichnowy	21,734	19,984		1,750	5	Z
2623G	Kłodawa - Nowa Cerkiew	8,955	4,600	0,300	4,055	5	L
2632G	Chojniczki – Chojnice	2,785	2,785			5	L
2633G	Powałki - Kłodawa – Krojanty	4,275	1,107		3,168	5	L
2634G	Charzykowy – Karolewo	2,839	2,839			5	L
2640G	Krojanty – Pawłowo	3,318	3,318			5	L
2642G	Klawkowo - Pawłówko – Chojnaty	6,424	3,500	1,285	1,639	5	L
2643G	Nowa Cerkiew – Silno	11,130	8,377		2,753	5	L
2644G	Chojnice - Duża Cerkwica	11,601	11,601			5	Z
2645G	Chojnice – Pamiętowo	11,395	11,395			5	Z
2637G	Pawłowo - Nowa Cerkiew	2,125			2,125	5	L
2639G	Gockowice - Raciąż – Tuchola	0,230	0,230			5	L
2650G	Niezychowice - Jęczniki Wielkie	2,792	2,792			5	L
2631G	Moszczenica - Moszczenica, St.PKP	1,293	1,293			5	L
2648G	Lichnowy – Ostrowite	4,801	4,801			5	L
2646G	Silno - Ostrowite – Bładowo	9,712	8,096		1,616	5	L
2641G	Lichnowy –Ogorzeliny	5,950	1,650		4,300	5	L
2649G	Cołdanki - Nowy Dwór	2,244	2,244			5	L
2638G	Zamarte – Ciechocin	11,645	11,645			5	L
2647G	Sławęcin – Wieszczyce	2,733	2,733			5	L

Drogi gminne

Zestawienie dróg gminnych¹¹

Lp	Numer drogi gminnej	Długość drogi [km]	Rodzaj nawierzchni [km]		Opis drogi	Stary nr drogi gminnej	Podstawa prawna	Instytucja zarządzająca
			Utwardzone	Gruntowe				
1	239001G	5,8	0,3	5,5	Swornegacie-Śluza	0532001	Uchwała nr XIX/185/87 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy	Urząd Gminy Chojnice
2	239002G	4,4		4,4	Kłodawa - Nowa Cerkiew	0532002		
3	239003G	2,9	2,9		Jeziorki-Sternowo	0532003		
4	239004G	5,8		5,8	Sternowo -Objezierze	0532004		
5	239005G	4,9	0,9	4,0	Nowa Cerkiew -Silno	0532005		
6	239006G	2,1		2,1	Pawłowo -Nowa Cerkiew	0532006		
7	239007G	3,0		3,0	Chojnaty -Granowo	0532007		
8	239008G	6,3	0,6	5,7	Niezychowice -Lichnowy	0532008		
9	239009G	3,8		3,8	Angowice -Moszczenica	0532009		
10	239010G	2,6		2,6	Ogorzeliny-Melanowo	0532010		
11	239011G	2,5		2,5	Ogorzeliny -Dąbrówka	0532011		
12	239012G	1,6		1,6	Angowice -Lichnowy	0532012		

¹¹ Na podstawie danych z Urzędu Gminy Chojnice

13	239013G	4,3		4,3	Sławęcín -Ostrowite	0532013	
14	239014G	3,0		3,0	Ostrowite -Ciechocin	0532014	
15	239015G	4,0		4,0	Silno -Ciechocin	0532015	
16	239016G	1,2		1,2	Nowa Cerkiew - Objezierze	0532016	
17	239017G	2,2		2,2	Raclawki -Objezierze	0532017	
18	239018G	1,8		1,8	Coldanki -Niezychowice	0532018	
19	239019G	4,0		4,0	Swornegacie -Dziegiel	0532019	
20	239020G	8,8	0,4	8,4	Swornegacie -Bachorze	0532020	
21	239021G	4,7		4,7	Funka - Jarcewo	0532021	
22	239022G	2,4	0,8	1,6	Funka -Chojniczki	0532022	
23	239023G	0,6		0,6	Piastoszyn -Ciechocin	0532023	
24	239024G	3,5	0,5	3,0	Ostrowite -Granowo	0532024	
25	-	0,75	0,75		Ostrowite-ZR	-	Uchwała Nr XXIX/511/2006 Rady Gminy Chojnice z dnia 24 kwietnia 2006r.
26	-	1,1		1,1	Nowa Cerkiew (Polna-18 Pułku Ułanów Pomorskich)	-	Uchwała Nr XLIII/557/2006 Rady Gminy Chojnice z dnia 14 września 2006r.
27	-	1	0,3	0,7	Moszczenica – Jęczniki Wielkie	-	Uchwała Nr IV/38/2007 Rady Gminy Chojnice z dnia 26 lutego 2007 r.
28	-	1,45	0,5	0,95	Jarcewo-Czarłomie-Chojnice	-	Uchwała Nr XVIII/297/08 Rady Gminy Chojnice z dnia 14 listopada 2008 r.

Bezpieczeństwo ruchu drogowego

W gminie Chojnice, w latach 2003-2007 odnotowano 1127 zdarzeń drogowych, w tym 183 wypadki drogowe. W wypadkach tych zginęło 25 osób, a 274 odniosło obrażenia ciała.

W 2007 roku koszt zdarzeń drogowych wyniósł ponad 31 mln zł.

Wskaźnik ciężkości, liczony na 100 wypadków, wyniósł w 2007 roku wśród ofiar rannych 138 ofiar/100 wypadków, wśród ofiar śmiertelnych 15 ofiar/100 wypadków.

Najczęściej rejestrowane zdarzenia to (lata 2003-2007):

- zderzenie boczne pojazdów w ruchu – 252 kolizje, 48 wypadków drogowych (71 ofiar rannych, 8 ofiar śmiertelnych),
- zderzenie tylne pojazdów w ruchu – 196 kolizji, 13 wypadków drogowych (24 ofiary ranne, jedna ofiara śmiertelna),

Dużą liczbę ofiar śmiertelnych odnotowano również przy zdarzeniach najechania na pieszego – 25 wypadków drogowych, w których 19 osób odniosło obrażenia, 7 osób zginęło.

Prawie 80% zdarzeń drogowych spowodowali kierujący pojazdami. Główną przyczyną zdarzeń spowodowanych przez kierowców było niedostosowanie prędkości jazdy do warunków ruchu drogowego – 299 kolizji, 86 wypadków drogowych, w których odnotowano 144 ofiary ranne i 10 ofiar śmiertelnych. Również częstą przyczyną zdarzeń drogowych były nieprawidłowe manewry – 227 kolizji, 37 wypadków drogowych (56 ofiar rannych, 3 ofiary śmiertelne).

Eksploracja zdarzeń na poszczególnych drogach w gminie wykazała, że najczęściej rejestrowano zdarzenia na drogach wojewódzkich – 551 zdarzeń drogowych, w tym 93

wypadki drogowe. W wypadkach tych 149 osób zostało rannych, 12 osób odniosło obrażenia śmiertelne. Na drogach krajowych odnotowano 173 zdarzenia drogowe (w tym 26 wypadków), na drogach powiatowych 44 zdarzenia drogowe (w tym 7 wypadków), natomiast na drogach gminnych miało miejsce 161 zdarzeń (w tym 31 wypadków).

Dane ogólne o zdarzeniach drogowych w gminie Chojnice w latach 2003-2007

Rok	Zdarzenia	Kolizje	Wypadki	Ranni	Ofiary śmiertelne	Ofiary
2003	239	195	44	82	4	86
2004	206	177	29	47	5	52
2005	236	203	33	41	2	43
2006	207	177	30	39	7	46
2007	239	192	47	65	7	72
Suma	1127	944	183	274	25	299

Zestawienie danych o zdarzeniach drogowych na poszczególnych drogach w gminie Chojnice w latach 2003-2007

Rodzaj drogi	Zdarzenia		Kolizje		Wypadki		Ranni		Ofiary śmiertelne		Ofiary	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Wojewódzka	551	48,9	458	48,5	93	50,8	149	54,4	12	48,0	161	53,8
Nieznana/inna	198	17,6	172	18,2	26	14,2	35	12,8	4	16,0	39	13,0
Krajowa	173	15,4	147	15,6	26	14,2	34	12,4	3	12,0	37	12,4
Gminna	161	14,3	130	13,8	31	16,9	45	16,4	6	24,0	51	17,1
Powiatowa	44	3,9	37	3,9	7	3,8	11	4,0	0	0,0	11	3,7
Suma	1127	100,0	944	100,0	183	100,0	274	100,0	25	100,0	299	100,0

Wielkość ruchu drogowego, przekroje

W 2005 roku na sieci dróg krajowych i wojewódzkich w województwie pomorskim przeprowadzono pomiar średniego dobowego ruchu. Wyniki przedstawiają wielkość ruchu pojazdów ogółem oraz strukturę rodzajową pojazdów samochodowych.

Średni dobowy ruch w punktach pomiarowych w 2005 r na drodze krajowej nr 22.

Nr drogi	Długość	Nazwa	Pojazdy ogółem	Struktura rodzajowa ruchu pojazdów samochodowych						
				Motoc.	Sam. osob., mikrobusy	Sam. dost.	Sam. cięż.	Sam. cięż. z przycz.	Autobusy	Ciągniki
22	12,8	Człuchów – Chojnice	9800	20	6898	951	451	1382	98	0
22	28,3	Chojnice – Czersk	6154	31	3890	769	492	892	62	18
25	-	Człuchów – Zamarte	2964	12	2356	258	130	154	30	24

Średni dobowy ruch w punktach pomiarowych w 2005 r na drogach wojewódzkich.

Nr drogi	Długość	Nazwa	Pojazdy ogółem	Struktura rodzajowa ruchu pojazdów samochodowych						
				Motoc.	Sam. osob., mikrobusy	Sam. dost.	Sam. cięż.	Sam. cięż. z przycz.	Autobusy	Ciągniki
212	14,3	Konarzynki – Chojnice (gr.	2107	8	1658	202	72	131	32	4

		Miasta)								
212	9,6	Chojnice (gr. Miasta) – Zamarte	3809	15	3110	354	133	114	53	30
235	13,0	Męcikał – Chojnice (gr. Miasta)	5457	11	4449	453	196	267	65	16
236	25,1	Konarzyny – Brusy (skrz. Z DW 235)	4777	10	4022	248	158	253	81	5
240	9,8	Chojnice (gr. Miasta) – granica woj.	5695	11	4488	410	245	421	103	17

Ocena stanu dróg

Stan techniczny dróg w gminie Chojnice:

- DW 212 – w południowej części gminy stan nawierzchni dostateczny, w części północnej stan nawierzchni kwalifikujący ją do remontu,
- DW 235 – stan nawierzchni dostateczny i fragmentami dobry,
- DW 236 – od skrzyżowania z DW 212 w kierunku miejscowości Swornegacie stan nawierzchni zły, brak poboczy; od Swornegaci do granicy wschodniej gminy stan nawierzchni dobry,
- DW 240 – na większości odcinka występują koleiny, stan nawierzchni kwalifikuje ją do remontu,
- Wybrane drogi powiatowe:
 - Droga powiatowa Charzykowy – Małe Swornegacie – stan nawierzchni dostateczny,
 - Skrzyżowanie dróg powiatowych w Charzykowych – skrzyżowanie niebezpieczne ze względu na brak odpowiedniej widoczności;
 - Droga powiatowa od skrzyżowania z DW 235 w kierunku Charzykowych – na odcinku do miejscowości Jarcewo stan nawierzchni jest dobry. Jest to jednak droga wąska, o nawierzchni na jednym pasie ruchu, występują braki w widoczności na skrzyżowaniach, co w sumie sprawia iż ten odcinek można zaliczyć do niebezpiecznych i niekomfortowych dla użytkowników;
 - Droga powiatowa z miejscowości Silno do miejscowości Ostrowite – stan nawierzchni zły, wymagający remontu, droga wąska, bez poboczy; na odcinku między miejscowością Ciechocin do miejscowości Sławęcín droga powiatowa posiada nową nawierzchnię; na odcinku do miejscowości Ogorzeliny ponownie droga nie posiada poboczy, a jej nawierzchnia odcinkami jest w stanie dostatecznym, natomiast w większości potrzebuje remontu.

Trasy rowerowe

Przez gminę Chojnice przebiega Trasa Rowerowa Zamków Polski Północnej kwalifikowana w Planie Województwa Pomorskiego jako trasa międzyregionalna nr 12 (przebieg: Czarne,

Człuchów, Chojnice, Konarzyny, Bytów, Sulęczyno, Kościerzyna, Stara Kiszewa, Skarszewy, Tczew, Malbork, Sztum, Gniew, Smętowo Graniczne

Poza w/w trasą na terenie gminy przebiegają trasy regionalne:

122 – Tczew – Starogard Gdański – Zblewo – Czersk – Chojnice,

129 – Bytów – Lipnica – Konarzyny – Chojnice – Tuchola,

131 – Chmielno – Stężyca – Kościerzyna – Chojnice – Debrzno,

134- Konarzyny-Brusy

130- Kościerzyna- Karsin-Brusy-Chojnice-Debrzno

W mieście Chojnice wg planu zagospodarowania przestrzennego woj.pomorskiego utworzony ma być węzeł obsługi ruchu rowerowego o znaczeniu kluczowym.

Gmina Chojnice leży w zasięgu oddziaływania przebiegu szlaku rowerowego Greenways-Naszyjnik Północy (nr 16- trasa międzyregionalna) łączącego swym przebiegiem cztery województwa (przebieg: Debrzno – Złotów – Jastrowie – Okonek – Borne Sulinowo – Czaplinek – Kalisz Pomorski – Drawsko Pomorskie – Połczyn Zdrój – Barwice – Szczecinek – Bobolice – Polanów – Biały Bór – Człuchów – Chojnice – Brusy – Karsin – Czersk – Tuchola – Kamień Krajeński – Debrzno).

Ruch pieszy, chodniki

W miejscowościach gminy Chojnice ruch pieszy odbywa się po chodnikach zlokalizowanych po obu lub po jednej stronie jezdni. Część miejscowości posiada nowe chodniki, niemniej zaobserwować można nieodpowiednie wykonanie np. odwodnienia zarówno chodnika jak i jezdni, co prowadzi do powstawania zastoisk wody opadowej, bądź zalewania wręcz chodnika. Występują również braki ciągłości chodników, a szerokość i stan techniczny istniejących niejednokrotnie nie zapewnia bezpieczeństwa i komfortu pieszego

Koleje

Zestawienie linii, stacje¹²

Przez teren gminy Chojnice przebiega pięć linii kolejowych:

- Nr 203 Tczew – Chojnice (– Piła – Kostrzyn) Jest to linia czynna, o znaczeniu lokalnym, niezelektryfikowana, o prędkości rozkładowej i ograniczeniach prędkości większej lub równej 80% prędkości konstrukcyjnej linii ($w=4$ – wskaźnik oceny stanu technicznego PKP PLK S.A.), na terenie gminy jednotorowa.
- Nr 210 Chojnice – Człuchów (– Szczecinek – Złocieniec – Runowo Pom.). Linia znaczenia lokalnego, czynna dwutorowa, niezelektryfikowana, o wskaźniku określającym stan techniczny torów $w: 2,5 < w < 4$ co oznacza, iż jest to odcinek o prędkości rozkładowej i ograniczeniach prędkości niższymi od 80% i większymi lub równymi od 50% prędkości konstrukcyjnej linii
- Nr 208 Chojnice – Tuchola (– Wierzchucin – Grudziądz – Jabłonowo Pom. – Działdowo) linia kolejowa czynna, o znaczeniu państwowym, jednotorowa, niezelektryfikowana, o stanie technicznym torów określonym wskaźnikiem $w: 2,5 < w < 4$, co oznacza, iż jest to odcinek o prędkości rozkładowej i ograniczeniach prędkości niższymi od 80% i większymi lub równymi od 50% prędkości konstrukcyjnej linii,

¹² Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego Województwa Pomorskiego

- Nr 211 Chojnice – Lipusz – Kościerzyna. Jest to linia kolejowa czynna, jednotorowa, na której nie określono stanu technicznego.
- Nr 281 Chojnice – Więcbork (– Nakło nad Notecią – Kcynia – Jarocin – Krotoszyn – Oleśnica). Jest to linia znaczenia lokalnego, niezelektryfikowana, jednotorowa, na której zawieszono przewozy pasażerskie.

Na terenie gminy Chojnice znajduje się kilka stacji i przystanków kolejowych:

- Linia 203 – Krojanty (przystanek), Moszczenica Pomorska (przystanek),
- Linia 208 – Raclawki (przystanek), Silno (stacja kolejowa z dwoma peronami),
- Linia 211 – Powalki (przystanek),
- Linia 210 nie posiada stacji na terenie gminy, na linii 281 z uwagi na zawieszenie przewozów, przystanki kolejowe również zostały zlikwidowane.

Przewozy, częstotliwość

Przewozy pasażerskie kolejowe w gminie Chojnice związane są nierozzerwalnie ze stacją kolejową miasta Chojnice z uwagi na istniejącą infrastrukturę – wszystkie linie kolejowe przebiegające przez gminę zbiegają się właśnie w mieście.

Poszczególnymi liniami, w ciągu doby odbywają się przewozy pasażerskie:

- Linia 203 kierunek Chojnice – Tczew – 9 par pociągów,
- Linia 203 kierunek Chojnice – Piła – 6 par pociągów,
- Linia 208 Chojnice – Tuchola – 8 par pociągów,
- Linia 210 Chojnice – Szczecinek – 4 pary pociągów,

Linia 211 Chojnice – Kościerzyna – 4 pary pociągów.

Komunikacja zbiorowa PKS

Trasy

Komunikacja autobusowa na obszarze gminy Chojnice prowadzona jest przez Przedsiębiorstwo PKS Chojnice oraz przewoźnika miejskiego – MZK Chojnice. W gminie główne trasy komunikacji PKS przebiegają drogami krajową 22, wojewódzkimi, oraz powiatowymi. Komunikacja autobusowa PKS łączy miejscowości gminy z miejscowościami zarówno gmin ościennych, np. Czerskiem, Brusami, Człuchowem, Zamartem jak i położonych dalej m.in. ze Zblewem, Starogardem Gdańskim, Kościerzyną, Żukowem, Gdańskiem, Bydgoszczą, Chełmnem.

MZK Chojnice prowadzi przewozy zbiorowe na obszarze gminy Chojnice na trasach:

- Linia nr 1: Chojnice – Charzykowy – Funka – Bachorze – Małe Swornegacie – Chocimski Młyn – Swornegacie (oraz w kierunku powrotnym),
- Linia nr 2: Chojnice – Chojniczki – Charzykowy (Szkoła) – Chojniczki – Jarcewo - Czartołomie – Chojnice;
Chojnice – Lipienice – Nowa Cerkiew – Raclawki – Granowo, Silno Szkoła, Pawłówek – Pawłowo – Chojnice,
- Linia nr 4: Chojnice – Powalki – Zbeniny – Kłodawa (oraz w kierunku powrotnym),

- Linia nr 6: Chojnice – Lichnowy Wyb.– Ostrowite – Ciechocin – Sławęcín – Lichnowy – Chojnice.
- Linia nr 7: Chojnice – Charzykowy (Kormoran),
- Linia nr 8: Chojnice – Topole,
- Linia nr 10: Chojnice – Klawkowo; Chojnice – Igły,
- Linia nr LN: Chojnice – Niezychowice – Moszczenica – Doręgowice – Chojnice.

Przystanki zarówno PKS jak i MZK zlokalizowane są dość często, w zasięgu możliwego pieszego dojścia użytkowników komunikacji. Każdy przewoźnik posiada oddzielne przystanki, co wywołuje podwojenie miejsc włączania się autobusów do ruchu, a co za tym następuje zwiększenie ilości punktów kolizji na drogach gminy.

Standard przystanków

Infrastruktura związana z przystankami wzdłuż dróg na obszarze gminy niestety nie jest jednolita. Obejmuje zarówno przystanki z wiatą dla oczekujących i utwardzoną zatoką postojową dla autobusów, bądź bez wiaty i zlokalizowane bezpośrednio na poboczu jezdni, niejednokrotnie występuje przypadek iż przystanek nie posiada wiaty, ale posiada zatokę. Przystanki w większości zaopatrzone są w rozkłady jazdy, zdarzają się jednak braki w informacji. Stan techniczny istniejących wiat w niektórych przypadkach budzi zastrzeżenia.

Komunikacja autobusowa zapewnia obsługę większości obszaru gminy.

Podsumowanie stanu systemu komunikacji gminy

Gmina wiejska Chojnice posiada dobre powiązania w sieci zarówno drogowej jak i kolejowej. W skład sieci drogowej wchodzi drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Stan techniczny sieci transportowej jest zadowalający, jednak występują odcinki wymagające poprawy w celu umożliwienia użytkownikom na bezpieczne i komfortowe przemieszczanie się.

Dodatnie cechy układu:

- Dobre powiązanie gminy w skali zarówno międzyregionalnej jak i regionalnej we wszystkich kierunkach zarówno w układzie kolejowym jak i drogowym,
- Dość gęsta sieć dróg dojazdowych i lokalnych,
- Dobrze działająca i rozwinięta sieć linii komunikacji autobusowej (linie PKS i MZK Chojnice obsługujące większość miejscowości gminy).

Ujemne cechy układu:

- Drzewa w skrajni drogi na wielu odcinkach – również dróg wojewódzkich,
- Zła nawierzchnia na wielu odcinkach, niejednokrotnie uniemożliwiająca poruszanie się z dopuszczalną prędkością, (np. DW 236, DW 240 od granicy miasta Chojnice do granicy gminy, droga powiatowa Krojanty – Jarcewo, Silno – Ostrowite),
- Nieuporządkowane przekroje jezdni (zmiany w szerokości na jednym odcinku, brak poboczy),
- Brak odpowiedniej ilości chodników w niektórych miejscowościach (braki ciągłości, nieodpowiednia szerokość i stan techniczny, nieodpowiednie wykonanie nowych),
- Brak wydzielonych dróg rowerowych,

- Nieodpowiednia organizacja przystanków i miejsc dla oczekujących na komunikację,
- brakuje urządzeń kontroli ruchu (np. fotorejestраторów) na nowo wybudowanej obwodnicy miasta Chojnice,
- Zła organizacja ruchu i widoczność na skrzyżowaniach (np. drogi krajowej nr 25 z drogą wojewódzką nr 212, dróg powiatowych w miejscowości Charzykowy),
- Zła widoczność na przystankach autobusowych, zbyt częsta lokalizacja przystanków różnych przewoźników,

Miejsca niebezpieczne w sieci ulicznej

Na obszarze gminy Chojnice stwierdzono w sieci drogowej kilka miejsc niebezpiecznych, wymagających podjęcia działań w celu poprawienia bezpieczeństwa ruchu jak i komfortu użytkowników. **Miejsca oznaczono na planszy Transport – Uwarunkowania – w dokumentacji planistycznej Studium :**

- 1 – skrzyżowanie drogi krajowej nr 25 z drogą wojewódzką nr 212 – z uwagi na brak widoczności zalecana zmiana lokalizacji skrzyżowania,
- 2 – skrzyżowanie dróg powiatowych w miejscowości Charzykowy – zła organizacja ruchu, brak widoczności – konieczna przebudowa,
- 3 – nieodpowiednia lokalizacja przystanków autobusowych – na łukach, brak widoczności, oddzielne przystanki dla różnych przewoźników – zwiększenie ilości punktów kolizji – co w rezultacie powoduje zmniejszenie bezpieczeństwa ruchu na drogach gminy.

Infrastruktura techniczna – zaopatrzenie w wodę

Gmina Chojnice w stanie obecnym zaopatrywana jest w wodę z 11 ujęć wody. Miejscowość Topole, Władysławek zaopatrywana jest bezpośrednio z miejskiego wodociągu w Chojnicach. Z wodociągu w Ogorzelinach zaopatrywana jest w wodę m. Jerzmionki i Obkas w sąsiedniej gminie. Woda na wszystkich wysokościach wymaga uzdatniania.

Stan techniczny stacji uzdatniania wody jest generalnie zły. Jedynie stacje wodociągowe w m. Swornegacie oraz Lichnowy są zmodernizowane. Stacja wodociągowa w Pawłowie ze względu na b. zły stan techniczny wymaga natychmiastowego kapitalnego remontu. Miejscowości Chojniczki, Jarcewo i Czartołomie zaopatrywane są z wodociągów m. Chojnice.

Pozostałe stacje wodociągowe są to generalnie obiekty o przestarzałych rozwiązaniach technicznych i technologicznych, o znacznym stopniu zużycia zarówno budynków jak i instalacji.

Roczna wydajność ujęć wody znacznie przekracza istniejące zapotrzebowanie wody, a zatem zasoby ujęć pozwalają na dalszy rozwój gminy. W 2004 r. został opracowany „Projekt koncepcyjny – modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej wraz ze stacjami wodociągowymi na terenie Gm. Chojnice”, w którym szczegółowo przedstawiono wariantowo niezbędne działania w zakresie rozbudowy i modernizacji istniejących urządzeń wodociągowych dla zapewnienia prawidłowego zaopatrzenia gminy w wodę.

Istniejąca sieć wodociągowa w obrębie zwartej zabudowy w miejscowościach: Chojniczki, Zbeniny, Krojanty, Nowa Cerkiew, Pawłowo, Lichnowy, Ogorzeliny i Sławęcin wykonana jest z rur a-c i wymaga wymiany na inny materiał. Pewne odcinki sieci (wskazane na mapie

uzbrojenia – załącznik graficzny nr 2.3.) wymagają zmiany średnic ze względu na zmianę zasilania.

Sieć wodociągowa w m. Charzykowy wymaga w całości przebudowy. Istniejąca sieć w większości nie ma normatywnych średnic i przebiega po działkach.

Generalnie jednak wszystkie miejscowości w gminie zaopatrywane są w wodę ze zbiorowych systemów wodociągowych. Istniejące wodociągi po niezbędnych przebudowach będą w stanie zaopatrzyć w wodę projektowane tereny rozwojowe bez szczególnych uwarunkowań.

Infrastruktura techniczna – stan uporządkowania gospodarki ściekowej

Ścieki z północnej części gminy czyli z m. Swornegacie i Małe Swornegacie oraz z istniejących ośrodków rekreacyjnych i zespołów zabudowy letniskowej nad jez. Karsiańskim układem k.s. grawitacyjno-pompowym odprowadzane są do istniejącej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Swornegaciach, skąd po oczyszczeniu odprowadzane są do rzeki Brdy nowym kolektorem zrzutowym. W ostatnim czasie zmodernizowane zostały wszystkie przepompownie ścieków, a oczyszczalnia ścieków jest w końcowej fazie modernizacji i rozbudowy.

Ścieki z pozostałej części gminy rozległymi układami grawitacyjno-pompowymi odprowadzane są do k.s. miasta Chojnice lub bezpośrednio na oczyszczalnię ścieków w Chojnicach. Ze względu na długie przepływy ścieków następuje zagniwianie ścieków i wydzielanie się zapachów złoonych w komorach rozprężnych i w ich sąsiedztwie, bardzo uciążliwych dla mieszkańców. Stan techniczny wielu przepompowni jest zły, co powoduje dużą awaryjność pomp. Istnieje dużo nieprawidłowości w doborze urządzeń oraz braki w niezbędnym wyposażeniu. Generalnie jednak gmina jest niemal w całości skanalizowana. Załedwie kilka miejscowości jak Kruszka, Jeziorki, Szlachetna Nowa Cerkiew, Sternowo, Lotyń, Jakubowo, Melanowo i Melanówek nie posiadają k. s.

W 2004 r. został opracowany „Projekt koncepcyjny – Modernizacja i rozbudowa kanalizacji sanitarnej z likwidacją zapachów złoonych na terenie gminy Chojnice”. Przewiduje on głównie w I i II etapie realizacji instalację urządzeń do likwidacji zapachów oraz kanalizowanie terenów realizowanej i projektowanej zabudowy. Dopiero w III (odległym) etapie projekt przewiduje skanalizowanie pozostałych miejscowości.

GZK w Chojnicach – eksploatacja urządzeń kanalizacyjnych prowadzi sukcesywną modernizację istniejących przepompowni.

Reasumując powyższe można stwierdzić, że w gminie są duże możliwości w zakresie odprowadzania ścieków pod warunkiem stałej, sukcesywnej modernizacji stanu istniejącego.

Infrastruktura telekomunikacyjna

Na terenie gminy Chojnice znajdują się trzy stacje bazowe telefonii komórkowej. W miejscowościach: Swornegacie (cz. dz. nr 294/2, obr. Swornegacie), Nowe Ostrowite (dz. 341/4 obr. Ostrowite) oraz Krojanty (dz. nr 291/1 i 292/1, obr. Krojanty).

Stan gospodarki energetycznej oraz gospodarki odpadami, patrz rozdz. 3.13 podrozdz. „Zaopatrzenie w energię elektryczną” oraz „Gospodarka odpadami”.

3.14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCHInwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym – zadania rządowe

Mogą one dotyczyć także obszaru gminy Chojnice

Lista projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego <i>Infrastruktura i Środowisko</i> (lipiec 2009)		
lp	Rodzaj zadania	lokalizacja
<i>Oś priorytetowa II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi</i>		
1	Rekultywacja na cele przyrodnicze terenów zdegradowanych, popoligonowych i powojennych zarządzanych przez PGL LP	Cały kraj
<i>Oś priorytetowa III Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska</i>		
2.	Zakupy sprzętu do szybkiej oceny ryzyka w przypadku wystąpienia poważnej awarii, organizacja systemu monitoringu dynamicznego przeciwdziałania poważnym awariom, w tym organizacja systemu i sieci teleinformatycznych	Cały kraj
3.	Doskonalenie stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń	
4.	Wsparcie techniczne ratownictwa ekologicznego i chemicznego	
5.	Wdrożenie nowoczesnych technik monitorowania powietrza, wód i hałasu poprzez zakupy aparatury kontrolno pomiarowej i analitycznej dla sieci laboratoriów Inspekcji Ochrony Środowiska. Doskonalenie systemu zapewnienia jakości poprzez organizację laboratoriów wzorcujących i referencyjnych dla potrzeb wzmocnienia systemu zarządzania jakością środowiska i ocen efektów ekologicznych programu. ETAP I	
<i>Priorytet V Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych</i>		
6.	Opracowanie planów ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski	Cały kraj
<i>Oś priorytetowa VI Drogowa i lotnicza sieć TEN-T</i>		
7.	Rozwój infrastruktury państwowego organu zarządzania ruchem lotniczym	Cały kraj
<i>Oś priorytetowa VII Transport przyjazny środowisku</i>		
8.	Modernizacja linii E 65/C-E 65 na odcinku Warszawa – Gdynia	pomorskie
9.	Budowa sieci telekomunikacji GSM-R zgodnie z NPW ERTMS	Cały kraj
10.	Infrastruktura dostępu drogowego i kolejowego do wschodniej części Portu Gdynia	
11.	Krajowy System Bezpieczeństwa Morskiego (KSBM) – Etap I	pomorskie
12.	Budowa statku ratowniczego I kat. Typu SAR – 3000/III	
13.	Rozwój Szybkiej Kolei Miejskiej w Trójmieście	
<i>Oś priorytetowa VIII Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe</i>		
14.	Na straży bezpiecznej drogi – doposażenie jednostek Państwowej Straży Pożarnej w sprzęt do ratownictwa technicznego na drogach woj. lubuskiego, zachodniopomorskiego i pomorskiego	pomorskie
15.	Rozwój systemu automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym (budowa centralnego systemu do automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym)	Cały kraj
<i>Oś priorytetowa X Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł</i>		

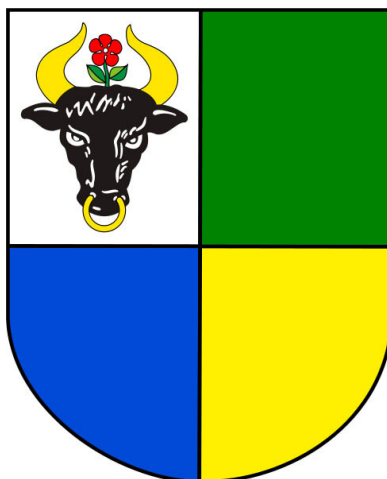
16.	Gazociąg Szczecin – Gdańsk	pomorskie
17.	Gazociąg Włocławek – Gdynia	
Oś priorytetowa XII Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia		
18.	Budowa i remont oraz doposażenie baz Lotniczego Pogotowia Ratunkowego – ETAP	Cały kraj
19.	Budowa i wyposażenie wojewódzkich centrów powiadamiania ratunkowego	
Inwestycje zawarte w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (stan maj 2009)		
20.	Rozbudowa oczyszczalni ze względu na jej przepustowość wraz z modernizacją części obiektów	Swornegacie
Program budowy dróg krajowych na lata 2008–2012		
21.	Budowa obwodnicy Chojnic na drodze Nr 22 (już zrealizowana)	gm. Chojnice

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym – zadania samorządowe

Inwestycje zawarte w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym Województwa Pomorskiego na lata 2008–2013		
lp	Rodzaj zadania	lokalizacja
1.	Budowa infrastruktury szerokopasmowej regionalnej sieci informacyjnej "Pomorska Sieć Szerokopasmowa "	Całe województwo
1A.	Zadania rezerwowe WPI - Termomodernizacja siedmiu szpitali województwa pomorskiego	województwo
Inwestycje zawarte w Programie udraźniania rzek województwa pomorskiego.		
2.	Chocina	Chociński Młyn (gm. Chojnice), Niepszczołąg (gm. Konarzyny), Zielona Chocina (gm. Konarzyny)
Inwestycje zawarte w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2010		
3.	Budowa ZZO w Nowym Dworze k/Angowic (gm. Chojnice)	gm. Chojnice
4.	Rekultywacja składowisk zamkniętych w latach 2007–2009 Powiat Chojnicki: gm. Chojnice – 4 składowiska (1,13 ha), gm. Konarzyny – 1 składowisko (1,44 ha), gm. Brusy – 1 składowisko (2,6 ha)	gm. Chojnice
5.	Instalacje do termicznego przekształcania odpadów medycznych i weterynaryjnych o wydajności 200kg/godzinę – Szpital Chojnice i Tczew	m. Chojnice
Inwestycje indykatywne zawarte w Regionalnym Programie Operacyjnym dla Województwa Pomorskiego 2007–2013		
6.	Budowa infrastruktury szerokopasmowej regionalnej sieci informacyjnej „Pomorska Sieć Szerokopasmowa”	gminy województwa
7.	Budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze k/Angowic	gm. Chojnice
8.	Budowa Centrów Informacji Turystycznej – Bramy Kaszubskiego Pierścienia	powiaty: kartuski, kościerski, bytowski, lęborski, chojnicki

ZAŁĄCZNIKI

- 1. Wykaz obowiązujących planów miejscowych,
zaktualizowany, stan na maj 2013**
- 2. Plansza graficzna – Miejscowe plany zagospodarowania
przestrzennego na terenie Gminy Chojnice – skala 1:40000-
zaktualizowana, stan na maj 2013**
- 3. Analiza możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych –
skala 1:30000**

ZMIANY-AKTUALIZACJA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice (zmiana -2013r.)

CZĘŚĆ II- KIERUNKI

czerwiec 2011r.

październik 2013 r.- marzec 2014 r.

WSTĘP	5
1. ZAŁOŻENIA PROJEKTOWE KIERUNKÓW ROZWOJU PRZESTRZENNEGO	7
1.1. CELE GENERALNE POLITYK PRZESTRZENNYCH	7
1.2. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE, PROGNOZY	8
1.3. PODZIAŁ GMINY NA STREFY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE.....	17
2. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	22
2.1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	22
2.2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW , W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	32
2.2.1. Obszar kontynuacji zabudowy	32
2.2.2. Obszar rozwoju zabudowy	36
2.2.3. Obszar przestrzeni chronionej	40
2.3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK	41
2.3.1. Osnowa ekologiczna gminy – kierunki kształtowania	41
2.3.2. Kierunki kształtowania ekologicznych warunków życia ludzi.....	43
2.3.3. Problemy zainwestowania turystycznego a prawna ochrona przyrody	46
2.3.4. Obszary i zasoby środowiska objęte ochroną prawną	47
2.3.5. Zasoby środowiska postulowane do objęcia ochroną prawną.....	47
2.4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	51
2.5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	55
2.5.1. Założenia polityki transportowej gminy	55
2.5.2. Kierunki rozwoju infrastruktury komunikacyjnej gminy	57
2.5.3. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej.....	62
2.6. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	72
2.7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA.....	73
2.8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M2 ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	74
2.9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE	

ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	76
2.10. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	79
2.11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIE SIĘ MAS ZIEMNYCH	82
2.12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY OBSZAR OCHRONNY	82
2.13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DN. 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY	83
2.14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI	83
2.15. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	84
2.16. INNE OBSZARY PROBLEMOWE, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE	85

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM

Przedsiębiorstwo Projektowo-Realizacyjne “DOM” Sp z o. o.
ul. Kościuszki 34 G, 83-200 Starogard Gdański

prowadzenie tematu – koordynacja międzybranżowa, urbanistyka:

mgr inż. arch. Maria Kielb-Stańczuk - upr. urb. nr 1334/93, wpis do Północnej Okręgowej Izby Urbanistów nr G-006/2002

sprawdzający:

dr inż. arch. Barbara Jaszczuk-Skolimowska upr. urb. nr 1540, wpis do Północnej Okręgowej Izby Urbanistów nr G-005/2002

zagadnienia programowe, gospodarcze i społeczne:

mgr inż. Andrzej Piotrkowski

komunikacja:

mgr inż. Tomasz Mackun

zagadnienia inżynierskie :

mgr inż. Barbara Jodłowska

mgr inż. Agnieszka Makowska

środowisko przyrodnicze:

dr hab. Maciej Przewoźniak i zespół firmy “Proeko” Gdańsk

środowisko kulturowe:

mgr Regina Pernak

mgr inż. Marta Dąbrowska

archeologia:

dr Krzysztof Walenta

prace asystenckie, graficzne :

mgr inż. Marta Dąbrowska

mgr Karina Mańkowska

mgr Aneta Makuch

stud Aleksandra Stańczuk

Zespół zmiany Studium:

prowadzenie tematu, urbanistyka:

mgr inż. arch. Maria Kielb-Stańczuk - upr. urb. nr 1334/93, wpis do Północnej Okręgowej Izby Urbanistów nr G-006/2002

sprawdzający:

dr inż. arch. Barbara Jaszczyk-Skolimowska upr. urb. nr 1540, wpis do Północnej Okręgowej Izby Urbanistów nr G-005/2002

Prace asystenckie:

mgr inż. Marta Dąbrowska

mgr Karina Mańkowska

mgr Karolina Suchojad

Prognoza oddziaływania na środowisko – zespół „Proeko” Gdańsk pod kierunkiem dr hab. Macieja Przewoźniaka

WSTĘP

Kierunki zagospodarowania przestrzennego stanowią drugą (z dwóch zasadniczych: uwarunkowania i kierunki określonych w Ustawie) część prac nad Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy Chojnice.

Na podstawie Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późniejszymi zmianami) – Art. 10 pkt. 2:

2. W studium określa się w szczególności:

- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- 2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;
- 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
- 8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej;
- 9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- 10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- 11) obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych;
- 12) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;

13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U. Nr 41, poz. 412 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271);

14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji;

15) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;

16) inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

2.a¹ Jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, a także ich stref ochronnych związanych ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, w studium ustala się ich rozmieszczenie.

Na podstawie założeń projektowych omówionych w rozdziale 1 niniejszego opracowania sformułowano:

- zasady ochrony i kształtowania cennych wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- wytyczono tereny pod nową zabudowę,
- określono obszary problemowe, przeznaczone do specjalistycznych opracowań, analiz przestrzennych.

¹ Dodane art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 155, poz. 1043), która weszła w życie z dniem 25 września 2010r.

1. ZAŁOŻENIA PROJEKTOWE KIERUNKÓW ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

1.1. CELE GENERALNE POLITYK PRZESTRZENNYCH

Polityka przestrzenna to wyraz generalnych zasad rozwoju i kierunków, w jakich zmieniać się będzie funkcjonowanie gminy w zakresie użytkowania i zagospodarowania terenów. Władze samorządowe muszą same rozstrzygnąć, jak najefektywniej wykorzystać i powiększać trwałą bazę materialną rozwoju oraz zasoby naturalne gminy. Określone w studium zasady polityki przestrzennej stanowią deklarację działań Wójta Gminy w poszczególnych dziedzinach.

Studium zatem, zwłaszcza polityka przestrzenna, będzie zawierać istotne informacje o zmianach, które prawdopodobnie będą zachodzić w gminie. Dlatego też istotne jest upowszechnienie treści zapisów Studium, ponieważ rzetelna informacja buduje poczucie stabilności mieszkańców gminy i inwestorów oraz pozwala skutecznie kierować rozwojem gminy.

Środki i możliwości działania samorządu mające wpływ na stan zagospodarowania przestrzennego i realizację polityki przestrzennej w gminie są zróżnicowane; mogą to być na przykład:

- a) **prawo lokalne** – tj. uchwały Rady Gminy, plany miejscowe i ich zakres przestrzenny oraz przedmiotowy, podatki i ulgi podatkowe lokalne, referenda mieszkańców itp.
- b) **obsługa administracyjna** – np. dostępność informacji, poziom obsługi interesantów, jakość promocji gminy itp.
- c) **opieka komunalna** – tj. działalność instytucji gminnych usługowych i ochronnych, udział w komercyjnym zagospodarowaniu gruntów itp.
- d) **możliwości organizatorskie** – współpraca międzygminna, z administracją rządową, z powiatem, z inwestorami prywatnymi, mobilizowanie społeczności lokalnych, lokalne przedsięwzięcia grupowe itp.
- e) **gospodarka finansowa** – tj. skala i zaangażowanie finansowe gminy wyrażone odpowiednią strukturą budżetu gminy i jej jednostek organizacyjnych w realizowanie polityki przestrzennej, organizacja finansowania poszczególnych przedsięwzięć itp.
- f) **gospodarka mieniem** – tj. sposób wykorzystania gruntów, budynków, lokali, określenie standardów zagospodarowania (to np. w planach miejscowych), programy rewaloryzacji, celowość pozyskiwania i zbywania mienia itp.

W zależności od lokalnych uwarunkowań – możliwości i ograniczeń działania można wyróżnić następujące rodzaje polityk przestrzennych:

- **polityka ochronna** w stosunku do cennych elementów zagospodarowania, gdzie działania ochronne mają pierwszeństwo przed pozostałymi działaniami,
- **polityka wyrównawcza**, polegająca na niwelowaniu różnic w poszczególnych elementach zagospodarowania, poprawie obecnych warunków życia mieszkańców,
- **polityka rozwoju**, czyli tworzenie warunków rozwoju, realizacja nowych przedsięwzięć.

1.2. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE, PROGNOZY

Prognoza demograficzna do roku 2025

Założenia do prognozy

Prognozę ludności sporządzono korzystając z następujących danych:

- struktura ludności wg płci i wieku dla gminy wiejskiej przyjęta na dzień 31 XII 2007r. na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Gdańsku,
- tablice długości trwania życia na okres obecny dobierane do rejestrowanej w gminie liczby zgonów; przyjęto optymistyczną wersję i założono stopniową poprawę jakości życia, a tym samym wydłużanie się średniej długości jego trwania,
- wartości współczynników płodności kobiet przyjęte do prognozy urodzeń otrzymano również z „dopasowania” do wykazywanej liczby urodzeń w gminie. Przyjęte do prognozy współczynniki wyznaczają dzietność dla kobiet w gminie 1,68 dziecka urodzonego przez kobietę w całym okresie rozrodczym tzn. w wieku od 15 do 49 lat. Przyjęto, że ten poziom dzietności utrzyma się do 2025 r. Jest to dzietność nie zapewniająca nawet reprodukcji prostej.

Do określenia danych wyjściowych do prognozy opierano się na następujących danych:

Rok	Urodzenia	Zgony	Saldo migracji
2000	15182	229	108
2001	15245	198	76
2002	15558	204	71
2003	15612	214	108
2004	15758	188	73
2005	15885	232	115
2006	16206	217	96
2007	16416	230	112

Najtrudniejszym założeniem do sporządzenia prognozy jest określenie przyszłego strumienia migracji. Jak widać w przedstawionej powyżej tabeli w ostatnich latach saldo migracji jest stosunkowo wysokie i jest zbliżone do salda ruchu naturalnego (przyrost).

Jest pewne, że w dalszym ciągu będziemy mieli do czynienia ze zjawiskiem suburbanizacji, w wyniku której będzie następował dalszy napływ ludności miejskiej do gminy. Obecnie w chwili nasilającego się kryzysu trudno przewidzieć, jak zachowają się Polacy, którzy w celach zarobkowych wyjechali za granicę. W prognozie założono, że średnie roczne saldo migracji do gminy będzie dodatnie i kształtowało się będzie w granicach 40 - 80 osób w wersji prawdopodobnej (pp) i 120 w bardzo optymistycznej (bo).

Warto dodać, iż wg dotychczasowych prognoz (np. zawartych w Studium dotychczasowym z 1998r) zakładano bardzo powolny wzrost liczby ludności gminy, nie przekraczający 15 500 osób na koniec 2000r (wzrost o max 750 osób w stosunku do roku 1995r).

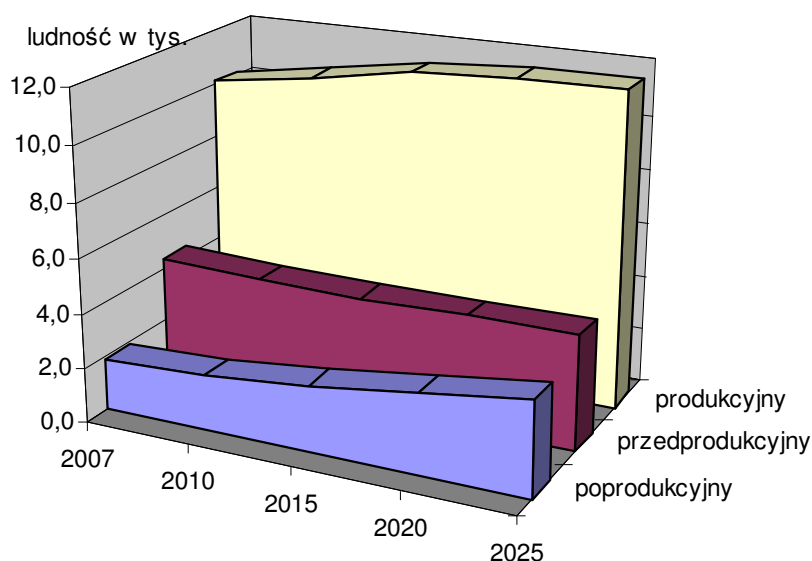
Wyniki prognozy liczby ludności

W opracowaniu podano tylko wyniki prognoz pomigracyjnych

Prognoza (pp) liczby ludności gminy Chojnice według społeczno- ekonomicznych grup wieku

Funkcjonalne grupy wieku	Rok	2007	2010	2015	2020	2025
	Ogółem	16416	16950	17847	18661	19189
Żłobkowa	0-2	687	666	702	686	639
Przedszkolna, w tym:	3-5	613	694	694	705	677
	6	211	194	227	239	230
Szkoły podstawowej	7-12	1455	1366	1351	1413	1432
Gimnazjalna, w tym:	13-14	533	483	443	480	482
	15	280	267	239	244	237
Liceum profilowanego, szkoły zawodowej	16-17	611	539	497	424	467
	18	290	282	247	229	245
Studencka	19-24	1743	1734	1649	1465	1369
Produkcyjna w tym:	18-59K/64M	10114	10675	11277	11541	11571
Mobilna	18-24	2033	2016	1896	1694	1614
	25-44	4698	4995	5442	5770	5742
Niemobilna	45-59/64	3383	3664	3938	4076	4214
Poprodukcyjna	60/65 i więcej	1912	2066	2417	2929	3454

Zmiany liczby ludności w grupach wiekowych w gminie w latach 2007-2025

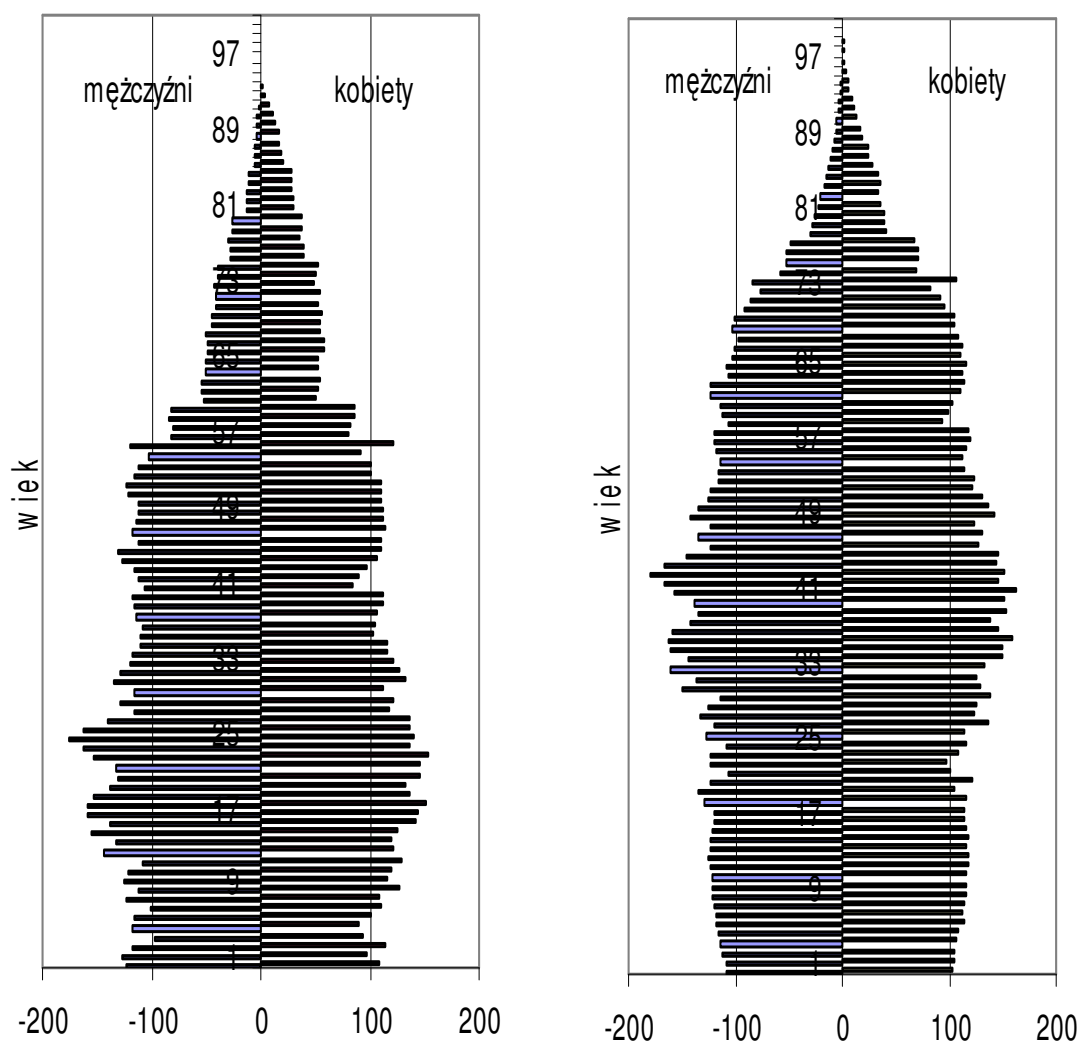

Struktura wieku ludności wg prognozy (pp)

Grupa wieku	2007	2010	2015	2020	2025
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-2	4,2	3,9	3,9	3,7	3,3
3-5	3,7	4,1	3,9	3,8	3,5
6	1,3	1,1	1,3	1,3	1,2

7-12	8,9	8,1	7,6	7,6	7,5
13-14	3,2	2,9	2,5	2,6	2,5
15	1,7	1,6	1,3	1,3	1,2
16-17	3,7	3,2	2,8	2,3	2,4
18	1,8	1,7	1,4	1,2	1,3
19-24	10,6	10,2	9,2	7,8	7,1
18-59/64	61,6	63,0	63,2	61,8	60,3
18-24	12,4	11,9	10,6	9,1	8,4
25-44	28,6	29,5	30,5	30,9	29,9
45-59/64	20,6	21,6	22,1	21,8	22,0
60/65-więcej	11,6	12,2	13,5	15,7	18,0
0-17	26,7	24,8	23,3	22,5	21,7
7-17	17,5	15,7	14,2	13,7	13,6

Ludność gminy Chojnice według płci i wieku w roku - prognoza (pp):
2007 2025

Dynamika zmian liczby ludności w gminie wg prognozy (pp)

Grupa wieku	2007	2010	2015	2020	2025
Ogółem	100,0	103,3	108,7	113,7	116,9

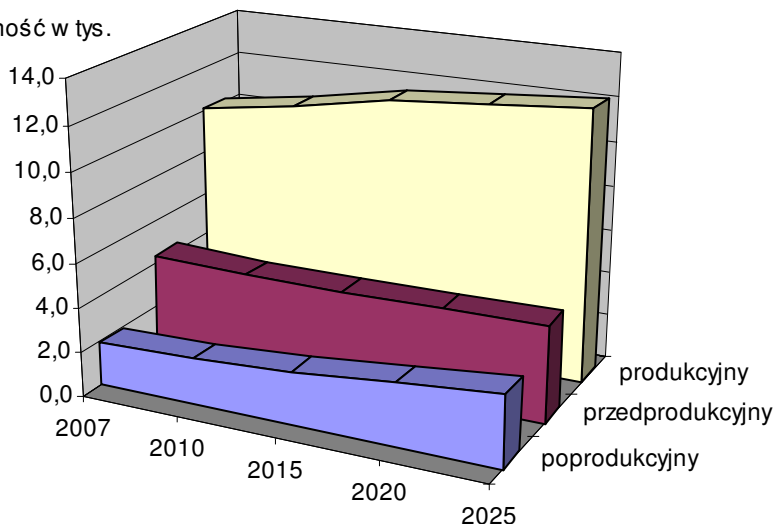
0-17	100,0	95,9	94,6	95,5	94,9
7-17	100,0	92,2	87,9	89,0	90,9
18-59/64	100,0	105,5	111,5	114,1	114,4
60/65 i więcej	100,0	108,0	126,4	153,2	180,7

Prognoza (bo) liczby ludności gminy Chojnice według społeczno- ekonomicznych grup wieku

Funkcjonalne grupy wieku	Rok	2007	2010	2015	2020	2025
	Ogółem	16416	17071	18175	19207	20169
Żłobkowa	0-2	687	673	716	708	674
Przedszkolna, w tym:	3-5	613	695	703	723	708
	6	211	194	230	244	241
Szkoły podstawowej	7-12	1455	1375	1366	1443	1493
Gimnazjalna, w tym:	13-14	533	487	452	490	501
	15	280	268	243	249	246
Liceum profilowanego, szkoły zawodowej	16-17	611	541	506	435	488
	18	290	283	252	235	254
Studencka	19-24	1743	1750	1679	1514	1433
Produkcyjna w tym:	18-59K/64M	10114	10766	11527	11962	12303
Mobilna	18-24	2033	2033	1931	1749	1687
	25-44	4698	5050	5580	5972	6070
Niemobilna	45-59/64	3383	3683	4015	4241	4546
Poprodukcyjna	60/65 i więcej	1912	2072	2432	2953	3514

Zmiany liczby ludności w grupach wiekowych w gminie w latach 2007-2025

ludność w tys.

Struktura wieku ludności wg prognozy (bo)

Grupa wieku	2007	2010	2015	2020	2025
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-2	4,2	3,9	3,9	3,7	3,3
3-5	3,7	4,1	3,9	3,8	3,5

6	1,3	1,1	1,3	1,3	1,2
7-12	8,9	8,1	7,5	7,5	7,4
13-14	3,2	2,9	2,5	2,6	2,5
15	1,7	1,6	1,3	1,3	1,2
16-17	3,7	3,2	2,8	2,3	2,4
18	1,8	1,7	1,4	1,2	1,3
19-24	10,6	10,2	9,2	7,9	7,1
18-59/64	61,6	63,1	63,4	62,3	61,0
18-24	12,4	11,9	10,6	9,1	8,4
25-44	28,6	29,6	30,7	31,1	30,1
45-59/64	20,6	21,6	22,1	22,1	22,5
60/65-więcej	11,6	12,1	13,4	15,4	17,4
0-17	26,7	24,8	23,2	22,3	21,6
7-17	17,5	15,6	14,1	13,6	13,5

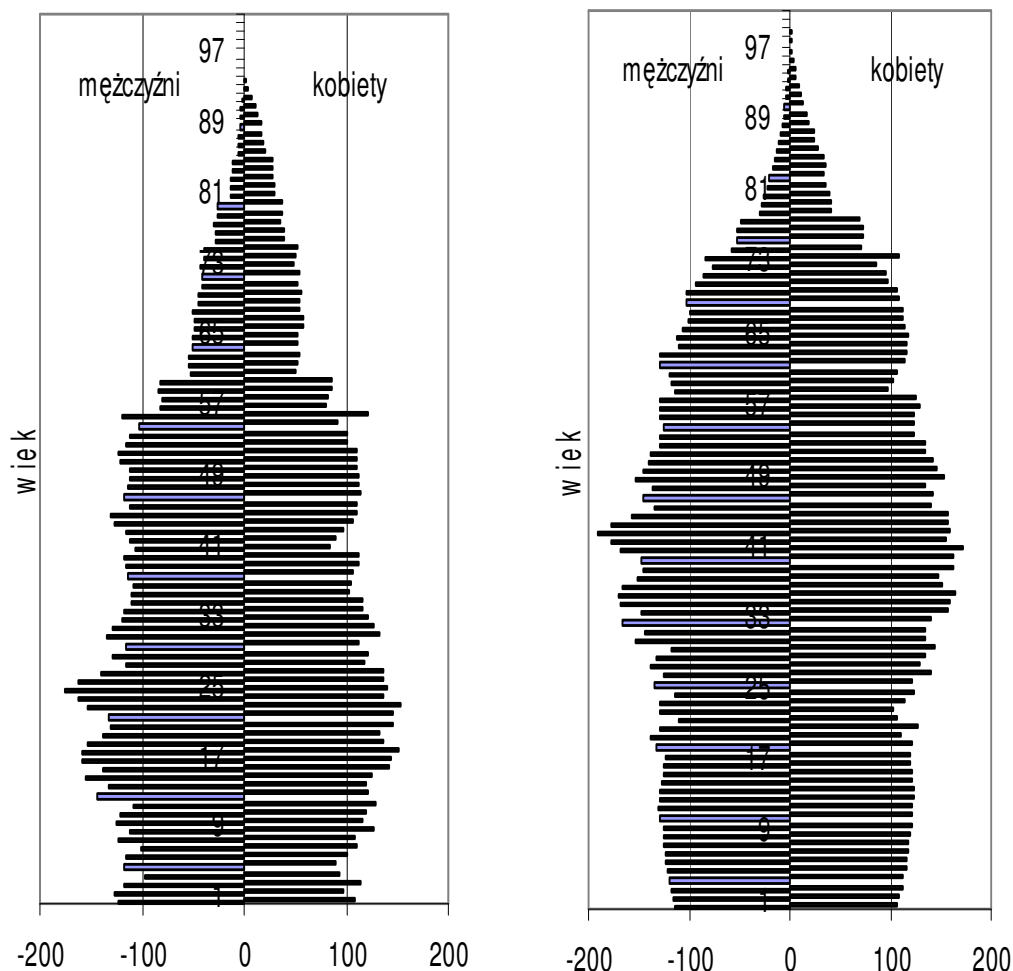
Dynamika zmian liczby ludności w gminie wg prognozy (bo)

Grupa wieku	2007	2010	2015	2020	2025
Ogółem	100,0	104,0	110,7	117,0	122,9
0-17	100,0	96,4	96,0	97,8	99,1
7-17	100,0	92,8	89,2	90,9	94,8
18-59/64	100,0	106,4	114,0	118,3	121,6
60/65 i więcej	100,0	108,3	127,2	154,4	183,8

Ludność gminy Chojnice według płci i wieku w roku- prognoza (bo):

2007

2025

Prognoza liczby ludności gminy Chojnice do roku 2025 jest optymistyczna. Liczba mieszkańców wzrośnie znacząco i przekroczy 19 tys. osób. Jest to wzrost o 17%.

W latach 2007-2025 następować będą istotne zmiany w strukturze wieku ludności; wpłyną one w dużym stopniu na potrzeby społeczno-gospodarcze rozwoju gminy.

Liczba dzieci i młodzieży w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w prognozowanym okresie będzie utrzymywała się na stałym poziomie o około 4-5% niższym od obecnego.

Natomiast w porównaniu z rokiem 2007 liczba dzieci w wieku przedszkolnym (3-6 lat) wzrośnie o około 10%. Wzrost liczebności tej grupy spowoduje potrzeby budowy przedszkoli, zwłaszcza że trzeba pilnie podnieść stopień uczestnictwa dzieci w opiece przedszkolnej. Większe zmiany nastąpią jednak w grupach produkcyjnej (18-59/64) i poprodukcyjnej (60/65 i więcej). Nastąpi znaczny przyrost liczebności w tych rocznikach; i tak w grupie (60/65 i więcej) przyrost o około 80%, a w grupie (18-59/64) przyrost o około 15%. Dynamiczny wzrost liczebności tej najstarszej grupy wymuszać będzie zwiększoną potrzebę rozwoju opieki społecznej.

Prognoza liczby gospodarstw domowych

W prognozie gospodarstw domowych założono, iż obniżyć się będzie średnia wielkość gospodarstwa domowego i przeciętna liczba osób dorosłych przypadająca na jedno gospodarstwo domowe. Założenia te są uzasadnione wzrostem liczby gospodarstw osób

starszych oraz silną skłonnością ludzi młodych do usamodzielniania się. Zjawisko to powszechne w Europie będzie zachodziło i u nas w miarę poprawy warunków mieszkaniowych.

W prognozie oparto się na następujących założeniach dotyczących średniej wielkości gospodarstwa domowego:

Rok	Liczba osób ogółem w gospodarstwie
2007	3,393
2010	3,242
2015	3,037
2020	2,891
2025	2,749

Prognoza gospodarstw domowych

Rok	wg prognozy prawdopodobnej			wg prognozy bardzo optymistycznej		
	Liczba gospodarstw	Dynamika wzrostu rok 2007=100	Okres poprzedni = 100	Liczba gospodarstw	Dynamika wzrostu rok 2007=100	Okres poprzedni = 100
2007 szac.	5200	100,0		5200	100,0	
2010	5800	111,5	111,5	5800	111,5	111,5
2015	6300	121,2	108,6	6500	125,0	112,1
2020	7000	134,6	111,1	7200	138,5	110,8
2025	7600	146,2	108,6	8000	153,8	111,1

Według prognozy do 2025 przewiduje się na terenach gminy istotny wzrost liczby gospodarstw domowych 46-54%. Wzrost liczby gospodarstw oznacza większą ilość mieszkań, czyli zapotrzebowanie na tereny pod budownictwo mieszkaniowe.

Prognoza liczby osób aktywnych zawodowo*Prognoza aktywnych zawodowo*

Rok	wg prognozy prawdopodobnej			wg prognozy bardzo optymistycznej		
	Aktywni zawodowo	Dynamika wzrostu rok 2007=100	Okres poprzedni = 100	Liczba gospodarstw	Dynamika wzrostu rok 2007=100	Okres poprzedni = 100
2007 szac.	7250	100,0		7250	100,0	
2010	7600	104,8	104,8	7700	106,2	106,2
2015	8200	113,1	107,9	8350	115,2	108,4
2020	8400	115,9	102,4	8750	120,7	104,8
2025	8600	118,6	102,4	9100	125,5	104,0

Dokonany na podstawie prognozy demograficznej szacunek stanu aktywnych zawodowo wskazuje, że w latach 2007-2025 na terenie gminy Chojnice nastąpi wzrost liczby aktywnych zawodowo i wyniesie około 19 - 25%. O ile nie będzie towarzyszyć temu równie dynamiczny przyrost miejsc pracy, to nadal wyjazdy do pracy będą wyznaczały rytm dzienny gminy.

Prognoza powierzchni mieszkaniowej

Jak wykazują dane ze spisów NSP1970 – NSP2002 przeciętna powierzchnia użytkowa na mieszkańca gminy wzrosła z 12,3 m² do 20,1 m². Oznacza to tempo wzrostu wskaźnika powierzchni użytkowej na osobę o ok. 0,4 m² rocznie. Zakładając, że średnia z lat 2008-2025 będzie zbliżona (po chwilowym spadku w okresie kryzysu) otrzymujemy wysokość wskaźnika w roku 2025 około 30 m² na mieszkańca.

Przemnażając ten wskaźnik przez prognozowaną na rok 2025 liczbę mieszkańców otrzymujemy prognozę całkowitej powierzchni mieszkaniowej w gminie na koniec 2025 roku. Będzie ona zawarta między 576 tys. m² a 606 tys. m²

Przy obecnym stanie zasobów mieszkaniowych (koniec 2007 r. 363 tys. m²) oznacza to przyrost zasobów mieszkaniowych w latach 2008-2025 w przedziale 213 tys. m² – 243 tys. m² w 1,7 tys. -2,1 tys. nowych mieszkaniach.

Zakładając że niemal 100% nowych zasobów będzie realizowana w postaci zabudowy jednorodzinnej oraz przy średniej wielkości działki 1000m² potrzebne w okresie do roku 2025 jest w gminie **ok. 200ha netto terenów mieszkaniowych** (bez komunikacji, zieleni i usług towarzyszących) tj. 300 ha terenów zab. mieszkaniowej brutto. W Studium ze względu na uwzględnienie licznych wniosków zgłoszonych w trakcie procedury jego sporządzania wyznaczono zbliżoną do tak szacowanej wielkość nowych terenów inwestycyjnych, jednakże pamiętać należy iż także w granicach tzw. obszaru kontynuacji zabudowy możliwe jest lokalnie znacznej liczby nowych mieszkań jako uzupełnienie, wypełnienie istniejących struktur przestrzennych poszczególnych miejscowości.

Biorąc pod uwagę zakładany w prognozie wzrost liczby mieszkańców gminy, niezbędny w celu odpowiedniego poziomu życia, wzrost standardów mieszkaniowych oszacowano liczbę ludności w okresie kierunkowym w poszczególnych miejscowościach. Szacunek ten ma charakter orientacyjny, wynika z wielkości projektowanych nowych terenów inwestycyjnych dla funkcji mieszkaniowych, przyjętych założeń gęstości nowych terenów średnio ok. 30 os./ha i założeniu że obecne zasoby mogą ulegać rozgęszczeniu (**założono, że w nowych terenach maksymalnie 65% to tzw. „nowi mieszkańcy”**) W nowych terenach inwestycyjnych możliwe jest zatem rozmieszczenie ponad 22.600 osób, czyli znacznie więcej niż prognozowana liczba ludności. Pozwala to na stwierdzenie, że nowe tereny mieszkaniowe wyznaczono w Studium z dość znaczną nadwyżką, pozwalającą na

elastyczne regulowanie procesów inwestycyjnych w gminie, stosownie do rzeczywistych pojawiających się potrzeb w tym długim okresie czasu. Szczególnie istotne jest zatem umiejętnie „wybieranie” obszarów priorytetowych, dla których gmina będzie zobowiązywać się do przygotowania oferty inwestycyjnej poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

PROGNOZA ROZMIESZCZENIA LUDNOŚCI W OKRESIE KIERUNKOWYM								
OBRĘB	liczba mieszk. w obrębie na koniec 2007r.)	miejscowości	liczba mieszk. w poszcz. miejsc.	nowe tereny [ha]		liczba osób na nowe tereny	w sumie ilość osób poz. 4+ poz. 7	Szacowana, skorygowana liczba mieszkańców w roku 2025
				M	M/U			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
SWORNEGACIE	1050	SWORNEGACIE	549	22		660	1209	978
		Małe Swornegacie	48			0	48	48
		Wielkie Zanie	131			0	131	131
		osady	322			0	322	322
KOPERNICA	101	KOPERNICA	59	0		0	59	59
		Choc. Młyn	24			0	24	24
		osady	18			0	18	18
CHARZYKOWY	1582	CHARZYKOWY	1333	0	13	195	1528	1460
		Funka	150			0	150	150
		osady	99			0	99	99
KŁODAWA	667	z Kłodawą i K. Leśn.	334	4,8		144	478	428
		Powalki	333			684	1017	777
ZBENINY	397	ZBENINY	214	5,7		171	385	325
		Kłosnowo	183			0	183	183
CZARTOŁOMIE	395	z Jarcewem	395	0		0	395	395
CHOJNICZKI	660	CHOJNICZKI	660	11,1		333	993	876
KROJANTY	827	z K.Wybud.	503	23,2		696	1199	955
		Klawkowo	324			78	402	375
KRUSZKA	310	KRUSZKA	146	0		0	146	146
		Jeziorki	149			0	149	149
		Jasnowo	15			0	15	15
NOWA CERKIEW	764	NOWA CERKIEW	598	15		450	1048	891
		N.C.Szlachetna	166			0	166	166
LOTYŃ	318	LOTYŃ	146			0	146	146
		Sternowo	140			39	179	165
		Jakubowo	27			0	27	27
		Nicponie	5			0	5	5
PAWŁÓWKO	565	PAWŁÓWKO	565	0	46,3	695	1260	1016
PAWŁOWO	820	PAWŁOWO	820	6,8	2,6	243	1063	978

NIEŻYCHOWICE	1026	NIEŻYCHOWICE	804	0	0	804	804
		Karolewo	50		0	50	50
		Topole	130		0	130	130
		Władysławek	42		0	42	42
ANGOWICE	486	ANGOWICE	244	0	0	244	244
		Chojnaty	242		0	242	242
MOSZCZENICA	190	MOSZCZENICA	190	0	0	190	190
DORĘGOWICE	284	DORĘGOWICE	260	3,1	93	353	321
		Kamionka	24		0	24	24
NOWY DWÓR	296	NOWY DWÓR	129	0	0	129	129
		Coldanki	167		0	167	167
OGORZELINY	1212	OGORZELINY	775	13,8	414	1189	1044
		Osiedle Słoneczne	241		0	241	241
		Melanowo	103		0	103	103
		Melanówek	93		0	93	93
LICHNOWY	1143	LICHNOWY	1143	18,5	555	1698	1503
SŁAWĘCIN	526	SŁAWĘCIN	526	19,7	591	1117	910
RACŁAWKI	223	RACŁAWKI	223	1,2 2,5	73,5	296,5	271
GRANOWO	184	GRANOWO	184	0,3	9	193	189
GOCKOWICE	280	GOCKOWICE	123	1,6	48	171	154
		Objezierze	157		0	157	157
SILNO	1075	SILNO	1075	70,1	2103	3178	2442
OSTROWITE	864	OSTROWITE	512	16,7	501	1013	838
		Nowe Ostrowite	352		0	352	352
CIECHOCIN	513	CIECHOCIN	513	11	330	843	728
suma	16758		16758	271,3 64,4	9105	25863	22676

1.3. PODZIAŁ GMINY NA STREFY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE

W celu ustalenia zasad rozwoju przestrzennego poszczególnych części obszaru gminy ustala się podział na strefy funkcjonalno-przestrzenne. Podstawą wyodrębnienia obszarów o zróżnicowanym sposobie użytkowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego było:

- istniejące użytkowanie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu
- naturalne elementy środowiska – ściana lasu, brzeg jeziora, rzeka, itp.
- główne trasy komunikacyjne
- predyspozycje naturalne terenu dla rozwoju nowych funkcji
- zamierzenia, plany oraz możliwości przekształceń terenów otwartych

Zasięg przestrzenny poszczególnych wydzielonych stref pokazano na załączniku graficznym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” skala 1:20 000.

W obszarze gminy wyodrębniono następujące strefy:

A – strefa urbanizacji i rozwoju gospodarczego

obejmuje centralną część gminy skupioną wokół miasta Chojnice. Miejscowości o predyspozycjach rozwoju: Topole, Pawłówko, Lipienice.

W obrębie tej strefy występuje koncentracja obecnych i przyszłych działań inwestycyjnych, głównie tereny dla funkcji gospodarczych. Jest to obszar korzystnie położony komunikacyjnie (skupiony wzdłuż drogi krajowej nr 22) oraz o największej dostępności do sieci infrastruktury technicznej. Obszar predysponowany do rozwoju działalności gospodarczych, w tym funkcji usługowych, produkcyjnych, magazynowych, czy logistycznych.

Planowane tereny inwestycyjne (skupione wzdłuż drogi krajowej nr 22) takie jak centra handlowe, czy usługi o charakterze produkcyjnym, magazynowym, logistycznym należy na etapie wstępnym, czyli przed wydaniem decyzji o warunkach zabudowy lub przystąpieniem do sporządzania mpzp opracować koncepcję obsługi komunikacyjnej planowanych do zmiany terenów. Koncepcja ta powinna być uzgodniona z zarządcą drogi krajowej nr 22, czyli GDDKiA Oddział w Gdańsku.

B – strefa umiarkowanego rozwoju

obejmuje południową część gminy, z wiodącymi miejscowościami: Silno, Lichnowy, Ostrowite, Ogorzeliny

Obszar o najlepiej rozwiniętej sieci osadniczej, z dobrymi kompleksami glebowymi. W strefie tej następuje rozwój osadnictwa wiejskiego, zatem postulowany jest dalszy taki sam kierunek rozwojowy. Dopuszcza się nowe tereny inwestycyjne głównie o charakterze budownictwa mieszkaniowego, podtrzymujące charakter zwartej zabudowy wsi. W zagospodarowaniu wsi należy przestrzegać wskazanych w uwarunkowaniach rozwojowych progów ekofizjograficznych oraz uwzględnić szczególnie walory kulturowe, czyniąc z nich ważną przesłankę i wskazówkę dla dalszego rozwoju.

W strefie tej ze względu na najkorzystniejsze warunki środowiskowe, dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych na wyznaczonych obszarach. Należy jednak jednoznacznie wskazać granice tych obszarów na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Usytuowanie elektrowni wiatrowych musi obejmować możliwość przesyłu wyprodukowanej energii oraz uwzględniać oddziaływanie linii elektroenergetycznych na komponenty środowiska.

C – strefa atrakcyjna przyrodniczo i krajobrazowo, w tym:

C1 – strefa rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych (atrakcyjna turystycznie i krajobrazowo)

obejmuje rejon koncentracji obiektów rekreacyjnych w północnej części gminy skupiony wokół jezior: Jeziora Karskiego i Jeziora Charzykowskiego, z dużymi ośrodkami turystycznymi w miejscowościach: Swornegacie i Charzykowy.

Obszar cenny przyrodniczo, intensywnie użytkowany dla potrzeb rekreacji, o dużym nacisku inwestycyjnym. W rejonie tym szczególne znaczenie mają uwarunkowania przyrodnicze, ale również walory środowiska kulturowego. Rejony rekreacyjne (zespoły zabudowy letniskowej i ośrodki wypoczynkowe) wymagają poprawy jakości zainwestowania w zakresie bazy

noclegowej i infrastruktury technicznej, a także likwidacji zainwestowania substandardowego oraz rewaloryzacji technicznej (w zakresie ochrony środowiska) i architektonicznej (estetyzacja krajobrazu).

Nowe zainwestowanie i zabudowa nie może stanowić negatywnej dominanty w krajobrazie oraz przesłaniać szczególnie cennych widoków, zaznaczonych punktami ujęć i kierunków na planszy studium. Należy chronić wartościowe panoramy oraz wodne platformy widokowe oznaczone na jeziorach: Charzykowskim i Karsieńskim, a także punkt widokowy Psia Góra w miejscowości Swornegacie.

Ze względu na duży nacisk inwestycyjny, wiele terenów wymaga wprowadzenia zakazu zabudowy. Nowe tereny inwestycyjne to głównie zabudowa rekreacyjna, zabudowa mieszkaniowa skupiona jest w obrębie miejscowości.

C1a – podstrefa miejscowości Małe Swornegacie i Funka – uporządkowania i ograniczenia funkcji turystycznej

obejmuje rejon miejscowości Małe Swornegacie wraz z półwyspem Miechórz (stanowiącym korytarz ekologiczny łączący PNBT z obszarami cennymi przyrodniczo) oraz miejscowość Funka.

Ze względu na duży nacisk inwestycyjny, obszar półwyspu Miechórz wymaga wprowadzenia zakazu zabudowy. Miejscowości Małe Swornegacie i Funka wymagają uporządkowania pod względem jakości zainwestowania.

Priorytetem tych podstref jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego regulujących i porządkujących obszar miejscowości z przeważającym zainwestowaniem o funkcji turystycznej, usługowej i rekreacyjnej oraz zakazujących zabudowy terenów szczególnie wartościowych pod względem przyrodniczym (półwysp Miechórz). Zaleca się objęcie jednym planem każdej z poszczególnych podstref uwzględniając funkcje zaznaczone na planszy „Studium...”. Granice planów powinny być wyznaczone po dokładnej analizie.

C2 – strefa ochrony walorów środowiskowych

obejmuje północną część gminy, porośniętą lasami. Obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody: Park Narodowy Bory Tucholskie, Zaborski Park Krajobrazowy, obszary Natura 2000 oraz korytarze ekologiczne łączące Park Narodowy Bory Tucholskie z obszarami cennymi przyrodniczo. Miejscowości położone w tej strefie: Owink, Bachorze, Drzewicz.

Obszar o największej koncentracji terenów objętych prawną ochroną zasobów przyrodniczych. Jest to region o wysokich walorach przyrodniczych, ale również krajobrazowych i turystycznych. W jego obrębie występują korzystne warunki środowiska przyrodniczego dla aktywnych form turystyki i rekreacji, zatem przeznaczony jest do ekstensywnego wykorzystania rekreacyjnego oraz edukacji ekologicznej.

W strefie tej nie wyznacza się nowych terenów inwestycyjnych.

Miejscowości położone w tej strefie to ośrodki ze wskazaniem zatrzymania inwestowania na obecnym etapie, służące do obsługi ekstensywnej turystyki rekreacyjnej o charakterze przyrodniczym.

C2a – podstrefa miejscowości Chociński Młyn i Klosnowo – o szczególnych wartościach kulturowych

obejmuje obszary dwóch miejscowości (Chociński Młyn i Klosnowo) o szczególnych wartościach kulturowych. Ze względu na te wartości oraz potrzebę promocji kultury regionu związanej z gospodarką leśną, planuje się utworzenie parków kulturowych. Konieczne jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla każdej z miejscowości.

W strefach C1 i C2 oraz ich podstrefach na obszarze Zaborskiego Parku Krajobrazowego obowiązują zapisy Rozporządzenia Nr 53/06 Wojewody Pomorskiego z dnia 15 maja 2006 roku w sprawie Zaborskiego Parku Krajobrazowego²:

W związku z tym:

- zakazuje się (zgodnie z §3, ust. 1 ww. Rozporządzenia):

- *„wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych”*
- *„budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej”*

- na obszarach zwartej zabudowy wsi wyznaczonych w „Studium...”: *„dopuszcza się uzupełnianie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i usługowej, pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów wód zgodnie z linią występującą na przylegających działkach³”.*

- istniejące siedliska rolnicze: *„dopuszcza się uzupełnianie zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód”*

- istniejące ośrodki wypoczynkowe: *„dopuszcza się przebudowę i modernizację istniejącego zainwestowania w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetyczno-krajobrazowych, pod warunkiem nie zwiększania powierzchni zabudowy, ilości miejsc pobytowych a także nie przybliżania zabudowy do brzegów wód”.*

D – strefa rolno-leśna

obejmuje obszar osadnictwa wiejskiego położonego w sąsiedztwie najważniejszych obszarów objętych prawnymi formami ochrony przyrody. Główne miejscowości: Chojniczki, Czartołmie, Jarcewo, Powalki, Krojanty, Kłodawa.

Głównym kierunkiem działań w tej strefie powinno być gospodarcze wykorzystanie lasów i gruntów rolnych. W strefie tej ogranicza się nowe tereny inwestycyjne do terenów o funkcji mieszkaniowej zlokalizowane w największych ośrodkach (Krojanty, Powalki). Dopuszcza się wzrost zainwestowania usług sportu (na terenach niezalesionych), wzbogacającego ofertę rekreacyjną regionu (rejon miejscowości Czartołmie-Jarcewo). Na tym terenie istnieje potencjalne zagrożenie przekształceniem roślinności, z tego względu wskazane jest wcześniejsze wykonanie opracowania ekofizjograficznego problemowego i ograniczenie nowego zainwestowania do ekstensywnych form zagospodarowania rekreacyjno-

² Aktualnie uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 144/VII/11 z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie Zaborskiego Parku Krajobrazowego

³ Aktualnie uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego doprecyzowano zapis odnośnie sposobu określania linii zabudowy od brzegu wód, wyznaczając ją poprzez połączenie istniejących budynków na przylegających działkach

sportowego. W granicach nowych terenów usługowych o charakterze usług sportu i rekreacji należy zapewnić miejsca postojowe w ilości zaspokajającej potrzeby stałych i okresowo przybywających użytkowników.

2. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

W zakresie głównych kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy wyznacza się w studium dwa generalne typy obszarów:

- Obszar możliwego docelowego zainwestowania
- Obszar przestrzeni chronionej

Obszar możliwego docelowego zainwestowania stanowi obszar zabudowany lub przeznaczony do zabudowy, w ramach którego zostaną zaspokojone potrzeby rozwoju przestrzennego wynikające z przyjętych kierunków rozwoju gminy, prognoz demograficznych, możliwości rozwoju komunikacji i infrastruktury przestrzennej oraz wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów z ostatnich kilku lat.

W obszarze tym wyznacza się:

- obszar kontynuacji zabudowy, który obejmuje obszary obecnie zabudowane i zainwestowane oraz ich najbliższe sąsiedztwo, w którym lokalizacja nowej zabudowy nie powoduje budowy nowych dróg publicznych stanowiących powiązania między wsiami oraz magistralnych sieci infrastruktury technicznej, lecz odbywa się w oparciu o rozbudowę istniejących systemów infrastruktury transportowej i technicznej, w skład tego obszaru wchodzi także tereny przeznaczone pod zabudowę i zainwestowanie według obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów miejscowych będących w trakcie sporządzania .
- obszar rozwoju zabudowy, który obejmuje nowe tereny inwestycyjne, na których przewiduje się lokalizację zabudowy o podstawowej, wiodącej funkcji określonej w studium i dla których gmina zamierza opracować miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (tereny te wymieniono w poniższej tabeli *Zestawienie terenów rozwoju zabudowy*), rozstrzygający między innymi o sposobach zaopatrzenia terenu w sieci infrastruktury technicznej oraz obsługę komunikacyjną, a także ustalający lokalne parametry dotyczące zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy.

Obszar przestrzeni chronionej stanowi go obszar dotychczas niezabudowany i nie przeznaczony do zabudowy (za wyjątkiem zabudowy związanej z gospodarką rolną i leśną, infrastrukturą techniczną i komunikacyjną, a także z wykonywaniem zadań ochronnych Parku Narodowego „Bory Tucholskie” przewidzianych w Planie Ochrony PNBT oraz funkcji specjalnych wskazanych w studium), na którym priorytetowym zadaniem jest ochrona walorów środowiska przyrodniczego oraz utrzymanie produkcyjnej funkcji lasów i gruntów rolnych.

Obszary kontynuacji zabudowy oraz obszary rozwoju zabudowy pokazano na planszach graficznych Studium. Granica obszaru możliwego zainwestowania uwidoczniła została na zał. graficznym Studium –Kierunki zagospodarowania przestrzennego i polityka przestrzenna w skali 1:20 000. Pozostały obszar gminy stanowią obszary przestrzeni chronionej

W obszarach rozwoju zabudowy, oznaczenia terenu określają następującą podstawową /dominującą funkcję terenu:

M – zabudowa mieszkaniowa

M/U – zabudowa mieszkaniowo-usługowa

U – zabudowa usługowa

UC – zabudowa obiektów handlowych o pow. sprzedaży pow. 2000m²

U/P – zabudowa usługowo-produkcyjna

UT – zabudowa usług turystyki, obsługi rekreacji i wypoczynku, w tym: domy i ośrodki wczasowe, turystyczne; plaże i kąpieliska; zabudowa rekreacyjna.

US – zabudowa usług sportu, w tym tereny rekreacji sportowej przeznaczone na cele związane z realizacją inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań własnych gminy w zakresie kultury fizycznej⁴

ZP – zieleń urządzona i cmentarze

P – zabudowa techniczno-produkcyjna, magazyny, składy, działalność gospodarcza

PG – obszary i tereny górnicze

EW – obszary dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych

Poniższe zestawienie wszystkich terenów rozwoju zabudowy pozwala zbilansować wielkości terenów mogących zmienić przeznaczenie dotychczas rolnicze na cele nierolnicze. Poszczególne tereny inwestycyjne pogrupowane zostały w ramach 27 obrębów geodezyjnych.

Zestawienie terenów rozwoju zabudowy

oznaczenie*	przeznaczenie terenu	powierzchnia [ha]	uwagi/wskazania do mpzp
1.	SWORNEGACIE		
1.1.	M	1,86	
1.2.	M	9,33	
1.3.	M	6,30	
1.4.	M	4,53	
1.5.	UT	0,36	dopuszcza się jedynie usługi turystyki (zabudowę lotniskową)
1.6.	UT	4,87	dopuszcza się jedynie usługi turystyki (zabudowę lotniskową)
1.7.	UT	2,84	dopuszcza się jedynie budowanie obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub

⁴ Zgodnie z Art. 24. ust.5 pkt 1 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, zmienionym przez art. 5 pkt 2 lit. c) ustawy z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. z dnia 17 grudnia 2010r.)

oznaczenie*	przeznaczenie terenu	powierzchnia [ha]	uwagi/wskazania do mpzp
			rybackiej (przystań żeglarska z pomostem i wypożyczalnią sprzętu wodnego i turystycznego) - zgodnie z §3 ust. 1, pkt 7 Rozp. Nr 53/06 Wojewody Pom. z dn. 15.05.2006 r. ws. ZPK ⁵
1.8.	UT	0,1	dopuszcza się jedynie budowanie obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej (przystań żeglarska) - zgodnie z §3 ust. 1, pkt 7 Rozp. Nr 53/06 Wojewody Pom. z dn. 15.05.2006 r. ws. ZPK ⁶
obręb Swornegacie – nowe tereny inwestycyjne		30,19	
2.	KOPERNICA		
2.1.	US	0,8	teren rekreacji i sportu wokół świetlicy wiejskiej
obręb Kopernica – nowe tereny inwestycyjne		0,8	
3.	CHARZYKOWY		
3.1.	M/U	12,89	
3.2.	UT	2,97	dopuszcza się jedynie usługi w zakresie turystyki, sportu i rekreacji, oraz ochrony zdrowia, SPA
3.3.1.	UT	24,5	południowo zachodnia część terenu 3.3.UT - teren przeznaczony pod usługi rekreacji, związane z rekreacją na powietrzu. Zabrania się zmiany ukształtowania terenu (zgodnie z §3 ust. 1, pkt 5 Rozp. Nr 53/06 Wojewody Pom. z dn.15.05.2006 r. ws. Zaborskiego Parku Krajobrazowego ⁷) wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko bądź na przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo
3.3.2.	UT	23,92	pozostała część terenu 3.3.UT - teren przeznaczony pod zabudowę

⁵ Aktualnie §3 pkt 7 uchwały Nr 144/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego...⁶ j.w.⁷ Aktualnie §3 pkt 5 uchwały Nr 144/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego...

oznaczenie*	przeznaczenie terenu	powierzchnia [ha]	uwagi/wskazania do mpzp
			usług turystyki. Ze względu na szczególną wrażliwość terenu, wymaga on szczegółowego rozwiązania w mpzp, Min. % powierzchni biologicznie czynnej 60-70 – wyznaczony w mpzp. wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko bądź na przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo
3.4.	UT	6,2	teren obsługi rekreacji i wypoczynku (wymaga wyznaczenia miejsca rekreacji z miejscem na ognisko oraz zatoczką autobusową)
3.5.	UT	1,33	zabudowa usług turystyki, obsługi rekreacji i wypoczynku - dopuszcza się uzupełnianie zabudowy, pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów wód zgodnie z linią występującą na przylegających działkach (zgodnie z §3 ust. 2, pkt 1 Rozp. Nr 53/06 Wojewody Pom. z dn. 15.05.2006 r. ws. ZPK) ⁸
obręb Charzykowy – nowe tereny inwestycyjne		71,81	
4.	KŁODAWA		
4.1.	M	4,80	
4.2.	PG	14,33	
4.3.	M	11,55	
4.4.	M	3,35	
4.5.	M	2,38	
4.6.	US	2,33	teren przeznaczony pod boisko sportowe
4.7.	M	2,52	
obręb Kłodawa – nowe tereny inwestycyjne		41,26	
5.	ZBENINY		

⁸ Aktualnie §4 pkt 1 ust.1) uchwały Nr 144/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego...

oznaczenie*	przeznaczenie terenu	powierzchnia [ha]	uwagi/wskazania do mpzp
5.1.	M	0,80	
5.2.	M	4,92	
5.3.	US	1,21	teren przeznaczony pod boisko sportowe
obręb Zbeniny – nowe tereny inwestycyjne		6,93	
6.	CZARTOŁOMIE		
6.1.	ZP	1,73	teren zieleni rekreacyjnej
6.2.	US	128,20	tereny rekreacji turystyki i sportu (w tym możliwość lokalizacji pola golfowego) – wskazane jest wcześniejsze wykonanie opracowania ekofizjograficznego problemowego
6.3.	US	1,54	teren przeznaczony pod boisko sportowe
obręb Czartołomie – nowe tereny inwestycyjne		131,47	
7.	CHOJNICZKI		
7.1.	M	11,12	
7.2.	US	0,48	teren zapewniający połączenie terenu boiska sportowego z drogą powiatową
7.3.	U	7,61	
obręb Chojniczki – nowe tereny inwestycyjne		19,21	
8.	KROJANTY		
8.1.	M	9,72	
8.2.	M	12,87	
8.3.	M	0,64	
8.4.	ZP	0,46	ustanowienie rezerwy terenowej na powiększenie istniejącego cmentarza
8.5.	M	2,56	

oznaczenie*	przeznaczenie terenu	powierzchnia [ha]	uwagi/wskazania do mpzp
8.6.	U/P	2,55	
obręb Krojanty – nowe tereny inwestycyjne		28,80	
9.	KRUSZKA		
brak nowych terenów inwestycyjnych w obrębie Kruszka			
10.	NOWA CERKIEW		
10.1.	M	2,53	
10.2.	M	5,27	
10.3.	M	7,24	
obręb Nowa Cerkiew – nowe tereny inwestycyjne		15,04	
11.	LOTYŃ		
11.1.	PG	12,17	
11.2.	M	1,34	
obręb Lotyń – nowe tereny inwestycyjne		13,51	
12.	PAWŁÓWKO		
12.1.	M/U	30,09	
12.2.	M/U	1,73	
12.3.	M/U	14,47	
12.4.	UC	13,29	teren zabudowy obiektów handlowych o pow. zabudowy pow. 2000m ² teren wymaga opracowania koncepcji obsługi komunikacyjnej – i uzgodnionej z zarządcą drogi krajowej nr 22 (GDDKiA w Gdańsku)
12.5.	U	3,85	
obręb Pawłówek – nowe tereny inwestycyjne		63,43	
13.	PAWŁOWO		
13.1.	M	3,63	

oznaczenie*	przeznaczenie terenu	powierzchnia [ha]	uwagi/wskazania do mpzp
13.2.	M	3,15	
13.3.	M/U	2,59	
13.4.	U	4,90	
obręb Pawłowo – nowe tereny inwestycyjne		14,27	
14.	NIEŻYCHOWICE		
14.1.	U	39,17	
14.2.	ZP	7,81	teren zieleni urządzonej o charakterze naturalnym/krajobrazowym
14.3.	U/P	12,49	
obręb Niezychowice – nowe tereny inwestycyjne		59,47	
15.	ANGOWICE		
15.1.	US	0,64	teren zieleni gminnej wraz z terenami rekreacji i urządzeń sportowych
15.2.	US	1,45	zieleń gminna i tereny rekreacyjno-sportowe
15.3.	U	13,38	
obręb Angowice – nowe tereny inwestycyjne		15,47	
16.	MOSZCZENICA		
16.1.	PG	2,05	
obręb Moszczenica – nowe tereny inwestycyjne		2,05	
17.	DORĘGOWICE		
17.1.	M	3,07	
obręb Doręgowice – nowe tereny inwestycyjne		3,07	
18.	NOWY DWÓR		
18.1.	P (cz. w obrębie	50,89	

oznaczenie*	przeznaczenie terenu	powierzchnia [ha]	uwagi/wskazania do mpzp
Angowice)			
18.2.	P	5,61	
18.3.	US	1,27	tereny zieleni gminnej wraz z terenami sportu i rekreacji
obręb Nowy Dwór – nowe tereny inwestycyjne		57,83	
19.	OGORZELINY		
19.1.	M	2,10	
19.2.	M	5,92	
19.3.	M	5,73	
19.4.	ZP	1,77	teren zieleni gminnej
19.5.	US	1,21	teren przeznaczony pod boisko sportowe
obręb Ogorzeleny – nowe tereny inwestycyjne		16,73	
20.	LICHNOWY		
20.1.	M	4,94	
20.2.	M	7,06	
20.3.	M	6,54	
obręb Lichnowy – nowe tereny inwestycyjne		18,54	
21.	SŁAWĘCIN		
21.1.	M	3,71	
21.2.	M	13,67	
21.3.	M	2,29	
obręb Sławęcina – nowe tereny inwestycyjne		19,67	
22.	RACŁAWKI		
22.1.	M	0,72	
22.2.	M	0,51	

oznaczenie*	przeznaczenie terenu	powierzchnia [ha]	uwagi/wskazania do mpzp
22.3.	M/U	2,51	
22.4.	U	6,38	
obręb Raclawki – nowe tereny inwestycyjne		10,12	
23.	GRANOWO		
23.1.	M	0,27	
23.2.	ZP	0,88	teren zieleni gminnej (wraz z zadrzewieniami)
23.3.	US	2,73	tereny rekreacyjne i sportowe (w tym utrzymanie świetlicy wiejskiej)
obręb Granowo – nowe tereny inwestycyjne		3,88	
24.	GOCKOWICE		
24.1.	M	1,59	
24.2.	US	1,40	teren przeznaczony pod boisko sportowe
obręb Gockowice – nowe tereny inwestycyjne		2,99	
25.	SILNO		
25.1.	M	15,24	
25.2.	M	23,63	
25.3.	M	31,25	
25.4.	ZP	2,63	rezerwa terenu pod cmentarz (dot.dz.160)
25.5.	US	1,32	tereny zieleni gminnej wraz z terenami rekreacyjnymi i sportowymi
25.6.	PG	1,25	
obręb Silno – nowe tereny inwestycyjne		75,32	
26.	OSTROWITE		
26.1.	M	16,71	
26.2.	PG	19,82	

oznaczenie*	przeznaczenie terenu	powierzchnia [ha]	uwagi/wskazania do mpzp
obręb Ostrowite – nowe tereny inwestycyjne		36,53	
27.	CIECHOCIN		
27.1.	M	8,14	
27.2.	M	2,90	
27.3.	US	2,88	zieleń gminna (w tym zadrzewienia) wraz z terenami rekreacyjnymi i sportowymi (boisko, plac zabaw)
obręb Ciechocin – nowe tereny inwestycyjne		13,92	
suma nowych terenów inwestycyjnych		772,31	

* oznaczenie zgodne z opisem terenu na załączniku graficznym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” skala 1:20 000.

Powierzchnia nowego zainwestowania, wg przeznaczenia terenu.

		POWIERZCHNIA NOWEGO ZAINWESTOWANIA [ha]									
lp.	OBRĘB	MN	M/U	ZP	UT	US	U	UC	U/P	P	PG
1.	SWORNEGACIE	22,02			8,17						
2.	KOPERNICA					0,8					
3.	CHARZYKOWY		12,89		58,92						
4.	KŁODAWA	24,6				2,33					14,33
5.	ZBENINY	5,72				1,21					
6.	CZARTOŁOMIE			1,73		129,74					
7.	CHOJNICZKI	11,12				0,48	7,61				
8.	KROJANTY	25,8		0,46					2,55		
9.	KRUSZKA										
10.	NOWA CERKIEW	15,04									
11.	LOTYŃ	1,34									12,17
12.	PAWŁÓWKO		46,29				3,85	13,29			
13.	PAWŁOWO	6,78	2,59				4,9				

lp.	OBRĘB	POWIERZCHNIA NOWEGO ZAINWESTOWANIA [ha]									
		MN	M/U	ZP	UT	US	U	UC	U/P	P	PG
14.	NIEŻYCHOWICE			7,81			39,17		12,49		
15.	ANGOWICE					2,09	13,38				
16.	MOSZCZENICA										2,05
17.	DORĘGOWICE	3,07									
18.	NOWY DWÓR					1,27				56,56	
19.	OGORZELINY	13,75		1,77		1,21					
20.	LICHNOWY	18,53									
21.	SŁAWĘCIN	19,67									
22.	RACŁAWKI	1,24	2,51				6,38				
23.	GRANOWO	0,27		0,88		2,73					
24.	GOCKOWICE	1,59				1,4					
25.	SILNO	70,12		2,63		1,32					1,25
26.	OSTROWITE	16,71									19,82
27.	CIECHOCIN	11,04				2,88					
SUMA		268,4									
		1	64,28	15,28	67,09	147,46	75,28	13,29	15,04	56,56	49,62

2.2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW , W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

2.2.1. Obszar kontynuacji zabudowy

Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania dla uzupełnień istniejącej zabudowy i wprowadzania nowych funkcji w terenach zainwestowanych są następujące:

- lokalizacja zabudowy jest możliwa jeśli spełnione zostaną warunki umożliwiające ustalenie warunków zagospodarowania terenu i warunków zabudowy w drodze decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- w przypadku opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar kontynuacji zabudowy wymagane jest zbliżenie się z parametrami zagospodarowania terenu do określonych w studium jak dla obszaru rozwoju zabudowy, za wyjątkiem terenów, gdzie spełnienie tych parametrów nie jest możliwe ze względu na ochronę cennych walorów przyrodniczych lub kulturowych lub ochronę interesu publicznego.

- na terenie Zaborskiego Parku Krajobrazowego, zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego⁹ zakazuje się „...budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej”, dlatego w obszarach docelowego zainwestowania miejscowości położonych nad brzegami jezior wyznacza się granice tzw. zwartej zabudowy wsi pokazane na rysunku studium. W granicach tych, zgodnie z Rozporządzeniem „...dopuszcza się uzupełnianie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i usługowej, pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów wód zgodnie z linią występującą na przylegających działkach”.¹⁰
- na terenie gminy występują obszary, dla których przy okazji sporządzania planów miejscowych, sporządzono zmianę studium wprowadzając szczegółowe ustalenia dotyczące danych obszarów. Ustalenia te pozostają bez zmian. Przedmiotowe obszary to:
 - **teren zabudowy turystycznej, wypoczynkowej w m. Kokoszka w Obr. Swornegacie** – plan miejscowy obowiązujący
 - **teren zabudowy mieszkaniowej oraz mieszkaniowo-usługowej w Charzykowach** – plan miejscowy obowiązujący
 - **teren zabudowy techniczno-produkcyjnej związanej z wydobywaniem kruszywa w miejscowości Niezychowice**¹¹ - plan miejscowy obowiązujący;
 - **teren w miejscowości Klawkowo, obręb Krojanty** – przeznaczony pod funkcję usługową (w tym lokalizacja obiektu handlowego wielkopowierzchniowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²)¹² – plan miejscowy w trakcie opracowania;
- obszar objęty zmianą przeznacza się dla funkcji usługowych, w tym dla lokalizacji obiektów handlowych wielkopowierzchniowych tj. o pow. sprzedaży powyżej 2000m²; - szczegółowe wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenu do ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego; pow. zabudowy nie powinna przekraczać 60 % powierzchni terenów
- należy zapewnić minimum 5% powierzchni terenu w granicach terenów przewidywanych do zainwestowania jako powierzchnie biologicznie czynne
- dla planowanego zagospodarowania i zabudowy niezbędne miejsca postojowe należy wyznaczyć w granicach terenu jakim dysponuje inwestor, szczegółowe wskaźniki dotyczące minimalnej wymaganej liczby miejsc postojowych do wyznaczenia w planie miejscowym zagospodarowania przestrzennego;
- minimalne parametry wydzielanych działek i zasady podziału terenu - do wyznaczenia w planie miejscowym zagospodarowania przestrzennego
- wskaźniki intensywności oraz wskaźniki pow. zabudowanej do powierzchni terenu dla części obszaru proponowanych do zainwestowania należy ustalić w planie miejscowym poprzez np. wyznaczenie nieprzekraczalnych linii zabudowy oraz

⁹ Rozporządzenie nr 53/06 Wojewody Pomorskiego z dnia 15 maja 2006 r. w sprawie Zaborskiego Parku Krajobrazowego

¹⁰ Aktualnie uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 144/VII/11 z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie Zaborskiego Parku Krajobrazowego doprecyzowano zapis odnośnie sposobu określania linii zabudowy od brzegu wód, wyznaczając ją poprzez połączenie istniejących budynków na przylegających działkach

¹¹ Zmiana studium przyjęta uchwałą Nr IX/132/07 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 26 października 2007r. w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice”

¹² Zmiana studium przyjęta uchwałą Nr XXXIII/506/10 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 12 lutego 2010r. w sprawie uchwalenia zmiany „Studium ...” obejmującej fragment wsi Klawkowo w obrębie geod. Krojanty stanowiący, dz. geod. nr 299/1 (KW 7133 SR Chojnice), 281/1 (KW 7130 SR Chojnice), 298/1 (KW 7131 SR Chojnice), 277/1 (KW 7132 SR Chojnice)

określenie maksymalnych dopuszczalnych wysokości zabudowy, intensywności zabudowy;

- wysokość planowanych obiektów kubaturowych nie może przekraczać 3 kondygnacji nadziemnych;
- w obszarze zmiany studium nie przewiduje się wyznaczenia terenów wyłączonych z zabudowy

- teren dla ZZO Nowy Dwór k. Angowic – plan miejscowy w trakcie sporządzania. Plan uchwalony – Uchwała Nr XXV/300/2012 Rady Gminy w Chojnicach z dn. 29.08.2012r. Dz.Urz. Woj.Pom. poz. 3113 z dn. 09.10.2012r.

Zmiana studium dotyczy cz. dz. geod. 224/13 oraz cz. dz. 229/1 w obrębie geod. Lichnowy, w sąsiedztwie istniejącego wysypiska w Nowym Dworze k. Angowic. Powierzchnia obszaru objętego zmianą wynosi ok. 30,40ha; teren położony w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 128 „Ogorzeliń”; zbiornik posiada przyjętą przez Ministra Środowiska (zawiadomieniem znak DK/kdh/ED/489-6351b/2002) dokumentację określającą warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego opracowana przez Hydroeko w Warszawie; wg tej dokumentacji zbiornik nie posiada dobrych warunków izolacji od zanieczyszczeń podpowierzchniowych, wymaga ochrony poprzez zakaz lokalizacji inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne; jednakże zgodnie z „Ekspertyzą hydrogeologiczną dotyczącą możliwości rozbudowy i przekształcenia istniejącego składowiska odpadów komunalnych w Nowym Dworze w Zakład Zagospodarowania Odpadów” wykonaną w maju 2007 r. przez Biuro Poszukiwań i Ochrony Wód – HYDROEKO Andrzej Rozdoch w świetle istniejącego rozpoznania hydroekologicznego nie widzi się przeciwwskazań środowiskowych dla lokalizacji ZZO w rejonie eksploatowanego aktualnie składowiska odpadów w Nowym Dworze, pod warunkiem zachowania obowiązujących przepisów o budowie i eksploatacji składowisk odpadów. Sam fakt położenia planowanej inwestycji na obszarze GZWP nr 128 nie może stanowić formalnej przeszkody dla jej lokalizacji w tym miejscu.

- teren w miejscowości Swornegacie, obszar „Psiej Góry” – przeznaczony pod zabudowę usług turystyki – plan miejscowy w trakcie opracowania; na podstawie zmiany STUDIUM (~~uchwała planowana na sierpień 2010r.~~) **uchwalona w sierpniu 2010r.**

Zmiana studium polega na wprowadzeniu funkcji usługowych z zakresu usług turystyki, związanych z planowaną budową Centrum Żeglarstwa obejmującego wioskę żeglarstwa z hotelem czterogwiazdkowym, muzeum żeglarstwa, marinę-port jachtowy wraz z towarzyszącą infrastrukturą, służącą do obsługi sportów wodnych i infrastrukturą towarzyszącą

- obszar objęty zmianą przeznacza się dla funkcji usługowych, z zakresu usług obsługi turystyki, dla funkcji wypoczynku pobytowego, w tym całorocznych ośrodków turystycznych, czasowych pobytowych, turystyki kwalifikowanej związanych ze sportami wodnymi, turystyką kwalifikowaną, ekologiczną, rehabilitacyjną;
- planowana budowa Centrum Żeglarstwa, obejmującego wioskę żeglarską dla kursantów, hotel czterogwiazdkowy, muzeum żeglarstwa, marinę-port jachtowy wraz z towarzyszącą infrastrukturą służącą do obsługi sportów wodnych i infrastrukturą techniczną; funkcje turystyczne-pobytowe lokalizowane poza pasem bezpośrednio przylegającym do jeziora, nad jeziorem dopuszczalne funkcje i obiekty związane z mariną, pomosty, hangary na sprzęt i do renowacji muzealnych jachtów, towarzysząca infrastruktura do obsługi sportów wodnych itp.

- szczegółowe wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenu do ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego; pow. zabudowy nie powinna przekraczać 40% powierzchni terenów (z wyłączeniem lasu);
- należy zapewnić minimum 50% powierzchni terenu w granicach terenów przewidywanych do zainwestowania jako powierzchnie biologicznie czynne;
- dla planowanego zagospodarowania i zabudowy niezbędne miejsca postojowe należy wyznaczyć w granicach terenu jakim dysponuje inwestor, szczegółowe wskaźniki dotyczące minimalnej wymaganej liczby miejsc postojowych do wyznaczenia w planie miejscowym zagospodarowania przestrzennego, przy czym wskazane ograniczenie ilości parkingów naziemnych;
- wskaźniki intensywności oraz wskaźniki pow. zabudowanej do powierzchni terenu dla części obszaru proponowanych do zainwestowania należy ustalić w planie miejscowym poprzez np. wyznaczenie nieprzekraczalnych linii zabudowy oraz określenie maksymalnych dopuszczalnych wysokości zabudowy, intensywności zabudowy;
- wskazane, postulowane ograniczenie wysokość planowanych budynków do 2 kondygnacji nadziemnych; dopuszcza się kondygnacje podziemne; wysokość zabudowy powinna być wynikiem studiów krajobrazowych;
- z zainwestowania wyłączyć należy tereny o wartościach przyrodniczych: las, zadrzewione i zakrzaczone zbocze rynny w południowej części obszaru oraz fragment na północ od lasu, fragmenty brzegu z istniejącą roślinnością szuwarową i zgrupowaniem olszy czarnej, dla których w opracowaniu ekofizjograficznym wskazano wyłączenie z zainwestowania, a także pas min. 12 m od lasu oraz zbocze rynny z silną ekspozycją krajobrazową z jeziora i z przeciwległego brzegu;
- w pasie 100m od linii brzegowej jeziora, poza terenami wyłączonymi z użytkowania i zainwestowania, dopuszczalne zagospodarowanie związane z obiektami służącymi turystyce wodnej – dopuszczalne na warunkach i zgodnie z ustawą o ochronie przyrody oraz rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego obowiązującym dla Zaborskiego Parku Krajobrazowego.
- planowane obiekty usługowe i towarzyszące im zagospodarowanie należy kompleksowo wyposażyć w infrastrukturę ochrony środowiska oraz w proekologiczne, nieemisyjne źródła ciepła, przy czym niedopuszczalne jest stosowanie zbiorników bezodpływowych na ścieki;
- obszar obsługiwany komunikacyjnie będzie z istniejącej drogi gminnej Swornegacie-Owink poprzez drogę wewn. na dz. geod. 1000 – na warunkach i w uzgodnieniu z zarządcami dróg;
- obszar obsługiwany będzie infrastrukturalnie z sieci inżynierskich włączonych do istniejących systemów sieci gminnych wodociągowych i kanalizacji sanitarnej;
- w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenów komunikacyjnych (dróg i parkingów) – wymagane ich podczyszczenie, zakaz odprowadzania wód opadowych bezpośrednio do Jeziora Karskiego

Na obszarze półwyspu „Psia Góra” należy dostosować skalę planowanego przedsięwzięcia do chłonności rekreacyjnej terenu i ograniczyć antropopresję. Granice możliwego docelowego zainwestowania winny bezwzględnie respektować

zachowanie niezabudowanego pasa szerokości 100 m od brzegu jeziora (zgodnie z Rozporządzeniem Nr 53/06 Wojewody Pomorskiego w sprawie ZPK)¹³.

2.2.2. Obszar rozwoju zabudowy

Dla poszczególnych rodzajów przeznaczenia terenów wyznaczonych w studium ustala się podstawowe wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów dotyczące:

- ustalenia dominującej funkcji terenów oraz dopuszczalnych funkcji i sposobów użytkowania terenu, a także ograniczeń i wyłączeń,
- określenia minimalnej powierzchni nowowydzielanych działek budowlanych,
- określenia dopuszczalnej powierzchni zabudowy i/lub określenia wymaganego minimalnego % powierzchni biologicznie czynnej,
- ustalenia zasad polityki parkingowej,
- jakości przestrzeni

Wskaźniki te należy traktować jako **zalecenie**, ostateczna ich wielkość powinna zostać określona w odpowiednim miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

ustalenia ogólne

- sposób zagospodarowania terenów położonych w sąsiedztwie obiektów o szczególnym znaczeniu kulturowym należy rozstrzygnąć planem miejscowym poprzedzonym analizą urbanistyczno-architektoniczną (dokładne ustalenia patrz rozdz. 2.4.);
- nowa zabudowa nie może przesłaniać szczególnie wartościowych widoków i panoram zaznaczonych na planszy studium;
- należy dążyć do kształtowania zabudowy związanej z zabudową charakterystyczną dla regionu;

dla terenów oznaczonych symbolem M

- podstawowe przeznaczenie terenów to zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna – dopuszcza się nieuciążliwe usługi oraz tereny zieleni publicznej (skwery, zieleńce, boiska, place zabaw, etc.) i komunikację wewnętrzną;
- dopuszcza się podział na działki budowlane o powierzchni min 800-1000m²,
- dla zespołu zabudowy w ilości 15 działek budowlanych wymagane jest urządzenie terenu zieleni publicznej o powierzchni 1000m² i co najmniej 3 miejsca postojowe ogólnodostępne,
- konieczność zabezpieczenia miejsc postojowych na własnych działkach
- współczynnik dot. intensywności zabudowy – pow. całkowita zabudowy do pow. działki budowlanej ok. 0,40
- minimalny wskaźnik pow. biologicznie czynnej – 50-70%, stosownie do ustaleń planu miejscowego
- tereny wymagają podłączenia do sieci energetycznej, wodociągowej i docelowo, po rozbudowie sieci w gminie, do kanalizacji sanitarnej.

¹³ Aktualnie Uchwałą Nr 144/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2011r. w sprawie Zaborskiego Parku Krajobrazowego

dla terenów oznaczonych symbolem M/U, położonych w strefie A

- podstawowa funkcja terenu to zabudowa mieszkaniowo-usługowa
- funkcja podstawowa zabudowa mieszkaniowa lub zabudowa usługowa – usługi nieuciążliwe typu handel, gastronomia, administracja, drobne rzemiosło, usługi o charakterze publicznym;
- dopuszcza się podział na działki budowlane o powierzchni min 800-1000m², mniejsze działki dopuszczalne o ile jest to uzasadnione położeniem w strefie konserwatorskiej, uwarunkowaniami przyrodniczymi, rzeźbą terenu itp.
- dla zespołu zabudowy w ilości 15 działek budowlanych wymagane jest urządzenie terenu zieleni publicznej o powierzchni 1000m² i co najmniej 3 miejsca postojowe ogólnodostępne,
- współczynnik dot. intensywności zabudowy – pow. całkowita zabudowy do pow. działki budowlanej ok. 0,60
- minimalny wskaźnik pow. biologicznie czynnej 45%, stosownie do ustaleń planu miejscowego
- tereny wymagają podłączenia do sieci energetycznej, wodociągowej i kanalizacji sanitarnej
- konieczność zabezpieczenia miejsc postojowych w ramach usług na własnych działkach

dla terenów oznaczonych symbolem M/U, położonych w pozostałych strefach

- podstawowa funkcja terenu to zabudowa mieszkaniowo-usługowa
- parametry podobnie jak dla strefy A... minimalny wskaźnik pow. biologicznie czynnej 35%, stosownie do ustaleń planu miejscowego
- tereny wymagają podłączenia do sieci energetycznej, wodociągowej i docelowo, po rozbudowie sieci w gminie, do kanalizacji sanitarnej
- konieczność zabezpieczenia miejsc postojowych w ramach usług na własnych działkach

dla terenów oznaczonych symbolem U

- tereny o podstawowym przeznaczeniu zabudowa usługowa
- zabudowa usługowa zlokalizowana w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej nie może być źródłem konfliktów czy uciążliwości
- współczynnik dot. intensywności zabudowy – pow. całkowita zabudowy do pow. działki budowlanej ok. 0,80
- minimalny wskaźnik pow. biologicznie czynnej 40%, stosownie do ustaleń planu miejscowego
- dopuszcza się zabudowę mieszkaniową w miejscu wskazanym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego
- tereny wymagają podłączenia do sieci energetycznej, wodociągowej i docelowo, po rozbudowie sieci w gminie, do kanalizacji sanitarnej

- konieczność zabezpieczenia miejsc postojowych w ramach usług na własnych działkach
- w ramach poszczególnych wyznaczonych obszarów zachować należy istniejącą wartościową zieleni, a tereny przemysłowe wzbogacić o odpowiednio projektowaną zieleni towarzyszącą

dla terenów oznaczonych symbolem U/P

- tereny zabudowy usługowo-produkcyjnej
- dopuszcza się zabudowę mieszkaniową w miejscu wskazanym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego
- współczynnik dot. intensywności zabudowy – pow. całkowita zabudowy do pow. działki budowlanej ok. 0,50
- minimalny wskaźnik pow. biologicznie czynnej 25%, stosownie do ustaleń planu miejscowego
- wielkość działek wg ustaleń planu miejscowego
- konieczność zabezpieczenia miejsc postojowych na własnych działkach
- tereny wymagają podłączenia do sieci energetycznej, wodociągowej i docelowo, po rozbudowie sieci w gminie, do kanalizacji sanitarnej
- w ramach poszczególnych wyznaczonych obszarów zachować należy istniejącą wartościową zieleni, a tereny przemysłowe wzbogacić o odpowiednio projektowaną zieleni towarzyszącą

dla terenów usług turystyki, obsługi rekreacji i wypoczynku UT (strefa C1)

- tereny o podstawowym przeznaczeniu zabudowa usług turystyki, rekreacji i wypoczynku o charakterze ogólnodostępnym (domy i ośrodki wczasowe, turystyczne)
- współczynnik dot. intensywności zabudowy – pow. całkowita zabudowy do pow. działki budowlanej ok. 0,40
- minimalny wskaźnik pow. biologicznie czynnej min 60-70%, stosownie do ustaleń planu miejscowego
- konieczność zabezpieczenia miejsc postojowych w ramach usług na własnych działkach
- wydzielane działki budowlane o powierzchni nie mniejszej jak 800m²,
- dla zespołu zabudowy w ilości 30 działek budowlanych-letniskowych wymagane jest urządzenie terenu zieleni publicznej o powierzchni 1000m² i co najmniej 5 miejsc postojowych ogólnodostępnych
- tereny wymagają podłączenia do sieci energetycznej, wodociągowej i docelowo, po rozbudowie sieci w gminie, do kanalizacji sanitarnej

dla terenów usług sportu US

- tereny zabudowy usług sportu, w tym tereny rekreacji sportowej przeznaczone na cele związane z realizacją inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań własnych gminy w zakresie kultury fizycznej
- wielkość działek i inne parametry dot. zagospodarowania należy ustalić indywidualnie wg ustaleń planu miejscowego, stosownie do lokalnych uwarunkowań, zwłaszcza przyrodniczych (nie ma uzasadnienia dla ustalania wymaganych wskaźników na tym etapie prac planistycznych)

dla terenów ZP

- tereny zieleni publicznej i cmentarzy
- zabudowa związana z terenami zieleni publicznej i cmentarzami
- wielkość działek i inne parametry wg ustaleń planu miejscowego, stosownie do lokalnych uwarunkowań, zwłaszcza przyrodniczych i kulturowych

dla terenów P

- teren zabudowy techniczno-produkcyjnej
- współczynnik dot. intensywności zabudowy – pow. całkowita zabudowy do pow. działki budowlanej ok. 0,40
- minimalny wskaźnik pow. biologicznie czynnej 25%, stosownie do ustaleń planu miejscowego
- wielkość działek wg ustaleń planu miejscowego, stosownie do zakładanego programu, rodzaju funkcji
- w ramach poszczególnych wyznaczonych obszarów zachować należy istniejącą wartościową zielen, a tereny przemysłowe wzbogacić o odpowiednio projektowaną zielen towarzyszącą

dla terenów oznaczonych symbolem PG

- tereny potencjalnej eksploatacji surowców mineralnych, na których może być ustanowiony w planie miejscowym obszar i teren górniczy,
- dopuszcza się lokalizację tymczasowej zabudowy, związanej z prowadzoną działalnością,
- po zakończeniu eksploatacji teren zrekultywować w kierunku leśnym lub rekreacyjnym.

Wskazania dla planów miejscowych

W planach miejscowych uwzględniać należy lokalne i ponadlokalne (korytarze ekologiczne) uwarunkowania przyrodnicze oraz wartości środowiska kulturowego. Istniejące zagospodarowanie i zabudowa winny podlegać przekształceniom w celu poprawy warunków

życia, poziomu estetyki, w terenach określonych w Studium jako „granice obszaru możliwego docelowego zainwestowania” czy też w istn. zainwestowaniu wiejskim – obszarze kontynuacji zabudowy dopuszcza się różnorodne funkcje komplementarne do mieszkalnictwa takie jak np. usługi, zieleń, drobne funkcje gospodarcze .

Skala nowej zabudowy winna nawiązywać do tradycyjnych form budownictwa regionalnego, szczególnie ważne jest przeprowadzenie wyprzedzających studiów krajobrazowych i historyczno-kulturowych dla miejscowości wskazywanych w Studium jako „wartościowe układy ruralistyczne” „lub wsie wymagające prac studialnych ze względu na walory kulturowe.

Plany miejscowe dla takich miejscowości powinny obejmować swoim zasięgiem nie tylko obszary planowanego zainwestowania ale także otaczające grunty rolne tworzące dla tych zespołów przedpole (np. w celu ustalenia ograniczeń lub nawet wykluczeń zabudowy).

Dla większych terenów inwestycyjnych konieczne jest uwzględnienie w zagospodarowaniu odpowiedniej szerokości dróg, terenów przestrzeni wspólnej, zieleni i rekreacji, niezbędnej rezerwy na funkcje publiczne i usługowe.

We wsiach, w których proponuje się rozwój funkcji turystycznych należy przewidzieć odpowiednią do programu użytkowego wielkość terenów dla parkowania .

2.2.3. Obszar przestrzeni chronionej

Obszar przestrzeni chronionej stanowią wszystkie tereny położone poza obszarem możliwego docelowego zainwestowania, stanowią go tereny rolne i leśne oraz tereny wód otwartych.

W obrębie obszaru obowiązują następujące zasady zagospodarowania i lokalizacji zabudowy:

- ustala się kontynuację dotychczasowego sposobu użytkowania terenów;
- dopuszczalna jest zabudowa wyłącznie związana z prowadzoną gospodarką rolną lub leśną (zabudowa zagrodowa), nie powodująca konieczności zmiany przeznaczenia gruntu rolnego i leśnego na cele nierolnicze i nieleśne (za wyjątkiem komunikacji i infrastruktury technicznej);
- dopuszcza się lokalizację dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej planowane obiekty nie mogą powodować negatywnego oddziaływania na istniejącą zabudowę,
- część obszaru jest objęta prawnymi formami ochrony przyrody oraz innymi ustaleniami wynikającymi z przepisów prawa dotyczącymi ograniczeń w zabudowie i zagospodarowaniu terenu, np. obszar zagrożenia powodziowego, lasy ochronne;
- dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych na wskazanych terenach oznaczonych symbolem EW, po wcześniejszej analizie przyrodniczo-krajobrazowej wskazującej jednoznaczne granice obszaru;
- należy chronić istniejące, czytelne panoramy wsi (z dominantami w postaci wieży kościoła) oraz otwarcia widokowe.

W odniesieniu do ustanowionych w gminie Chojnice form ochrony przyrody (zobacz rozdział 3.9. Uwarunkowań) obowiązują odpowiednie akty prawne, zawierające m.in. zasady zagospodarowania mające na celu ochronę ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Nie jest to jedyny cel, drugi to ochrona ich walorów użytkowych (przede wszystkim rekreacyjnych) i stworzenie podstaw dla trwałego ich użytkowania. Tak ujmowana ochrona walorów przyrodniczo-krajobrazowych leży w interesie gminy, jako podstawa jej trwałego rozwoju.

2.3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

2.3.1. Osnowa ekologiczna gminy – kierunki kształtowania

Szczególne znaczenie ma utrzymanie połączeń ekologicznych PNBT, ZPK i TPK z otoczeniem.

W celu wzmocnienia ciągłości przestrzennej i wzbogacenia różnorodności osnowy ekologicznej obszaru gminy Chojnice wskazane są:

- wzmocnienie struktury płatów i korytarzy ekologicznych przez dolesienia, zadrzewienia i zakrzaczenia itp., głównie zboczy form dolinnych i najsłabszych terenów rolniczych;
- wzmocnienie i wprowadzenie obudowy biologicznej cieków przez zadrzewienia i zakrzaczenia, co ma na celu kształtowanie korzystnych warunków do wypełniania funkcji hydrosanitarniej, ekologicznej i krajobrazowej.
- ograniczenie barier antropogenicznych w systemie osnowy ekologicznej - stanowią je przede wszystkim obiekty osadnicze i infrastrukturalne „przegradzające” korytarze ekologiczne i zaburzające przez to ciągłość przestrzenną systemu (możliwe jest np. skonstruowanie przepustów pod ciągami komunikacyjnymi i być może likwidacja niektórych obiektów kubaturowych); jako podstawową zasadę należy przyjąć nie tworzenie nowych barier i nie intensyfikowanie istniejących;
- rekultywacja w kierunku leśnym lub fitomelioracyjnym terenów zdewastowanych (wzrosty i wysypiska odpadów).

W zakresie gospodarowania w lasach (poza lasami Parku Narodowego „Bory Tucholskie” dla którego obowiązuje „Plan ochrony” (2008) wskazane jest stosowanie następujących zasad zawartych w projekcie „Planu ochrony ZPK” (wg Przewoźniaka - red. 2003):

- 1) *przywracanie możliwie naturalnej, pełnej struktury gatunkowej, warstwowej (piętrowej) i wiekowej drzewostanów i całych fitocenoz leśnych,*
- 2) *przy przebudowie drzewostanów kierowanie się zasadą wyboru takiej rębni, która w maksymalny sposób pozwala na naturalne odnawianie się lasu i rozwój wielowarstwowej struktury drzewostanu,*
- 3) *dążenie do ograniczania stosowania zrębów zupełnych i zastępowania ich innymi typami rębni,*
- 4) *wzbogacanie istniejących drzewostanów przez stosowanie podsadzeń produkcyjnych i wprowadzanie podszytów, pod warunkiem zgodności wprowadzanych gatunków z typem siedliskowym lasu i zespołem roślinnym,*
- 5) *stosowanie do nasadzeń gatunków rodzimych, miejscowego pochodzenia zgodnie z obowiązującą regionalizacją szkółkarsko - nasienną, odpowiednich dla danych warunków siedliskowych, z wykorzystaniem w jak najszerszym zakresie odnowień naturalnych,*
- 6) *dążenie do zwiększania udziału dębów, brzoź buka i innych gatunków liściastych na stosownych siedliskach,*
- 7) *w przebudowie drzewostanów na siedliskach lasowych i borów mieszanych preferowanie dębów, z rozróżnieniem dębu szypułkowego i bezzypułkowego oraz wprowadzanie ich na odpowiadające im siedliska,*
- 8) *ograniczanie udziału świerka w podsadzeniach i odnowieniach jako gatunku obcego regionie,*

- 9) umożliwienie pełnego odtwarzania się bogatych zbiorowisk leśnych w dolinach rzecznych i nad jeziorami, z pełnym zestawem krzewów podszytu i bogactwem runa,
- 10) wykluczenie wprowadzania gatunków obcych do drzewostanów i warstw niższych, w szczególności czeremchy amerykańskiej i robinii,
- 11) rozważenie możliwości podjęcia działań dla podtrzymywania boru chrobotkowego na wybranych powierzchniach,
- 12) w drzewostanach sosnowych na siedliskach borów mieszanych i lasów mieszanych oraz na siedliskach boru świeżego zdegradowanego można stosować jako podszyty dąb szypułkowy lub bezszypułkowy, buk, jarzab i kruszynę, na siedliskach lasowych - trzmielinę, szakłak, czeremchę itp. oraz gatunki drzew naturalnie występujących na tych siedliskach (oprócz dęba i buka również lipę, kłona, graba i in.),
- 13) zachowanie wybranych, starszych drzewostanów sosnowych, stanowiących osłonę dla stanowisk rzadkich gatunków borowych oraz ochrona wszystkich drzewostanów liściastych, zwłaszcza nasiennych, jako bazy dla przebudowy drzewostanów ZPK,
- 14) na zalesianych gruntach porolnych wprowadzanie lub umożliwienie rozwoju lekkonasiennych gatunków drzew przedplonowych, jak brzozy, osiki, a następnie wprowadzanie gatunków docelowych zgodnych z siedliskiem,
- 15) wstrzymanie osuszania wszystkich śródleśnych torfowisk i zabagnień oraz zahamowanie działań na rzecz przyspieszenia odpływu wód z obszarów leśnych,
- 16) wstrzymanie zalesiania torfowisk oraz dążenie do jak najpełniejszego odtworzenia ich roli retencyjnej,
- 17) pozostawianie stref bezdrzewnych w otoczeniu torfowisk, oczek wodnych i jezior, umożliwiających powrót i utrzymanie się naturalnej roślinności na jałowym mokrym piasku oraz półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (wrzosowisk, psiar, muraw napiaskowych).
- 18) obszary leśne zniszczone w wyniku nadmiernej penetracji pieszej okresowo obejmować zakazem wstępu do lasu i tworzyć warunki do regeneracji runa i podszytu,
- 19) maksymalne ograniczenie stosowania środków chemicznych do zwalczania gradacji owadów, zaleca się stosowanie biologicznych form ochrony lasu.
- 20) stosowanie sortymentowej metody pozyskiwania drewna, polegającej na wyróbce drewna przy pniu, ze zrywką surowca ciągnikami nasiębiernymi, a nawet sprzężajem konnym, przy odpowiednio zaplanowanych i wykonanych szlakach zrywkowych,
- 21) dostosowanie okresu pozyskiwania drewna do terminów najmniejszego zagrożenia lasu od owadów i patogenów grzybowych, wiatru i śniegu oraz możliwości wykorzystania przez zwierzynę kopytną cienkiej kory na leżących drzewach,
- 22) pozostawianie drzew dziuplastych, pomnikowych, z gniazdami ptaków oraz martwych do ich biologicznego rozkładu,
- 23) pozostawianie części materii organicznej na dnie lasu, w tym starych, martwych drzew, stanowiących ostoje dla wielu organizmów leśnych,
- 24) stosowanie środków technicznych chroniących pozostające w lesie drzewa przed uszkodzeniami powstającymi podczas zrywki,
- 25) stosowanie maszyn i urządzeń napędzanych przez silniki spalinowe z katalizatorami,
- 26) stosowanie do remontu dróg leśnych jedynie materiału miejscowego pochodzenia a wykluczenie materiałów wprowadzających obcy substrat oraz gatunki organizmów nieleśnych do lasów,
- 27) likwidacja i oczyszczenie ze zgromadzonych odpadów wszystkich śródleśnych wysypisk odpadów.
- 28) rekreacyjne udostępnienie terenów leśnych zgodnie z zasadą, że im wyższe walory przyrodnicze i im mniej odporna biocenoza tym większe powinny być ograniczenia,
- 29) ograniczenie wydawania pozwoleń na lokalizowanie obozów w lasach ZPK,

- 30) zamknięcie nie urządzonych pól biwakowych na terenach leśnych, a utworzenie zainwestowanych w sposób zabezpieczający ekosystemy leśne i obrzeża jezior przed dewastacją,
- 31) ograniczenie swobodnej penetracji pojazdami mechanicznymi kompleksów leśnych ZPK po drogach leśnych i kontrola respektowania tych zakazów,
- 32) nie zalesianie enklaw z ekosystemami nieleśnymi oraz podejmowanie działań dla ich utrzymania,
- 33) rozważenie możliwości nie zalesiania niektórych halizn i płazowin, i pozostawienia ich naturalnej sukcesji,
- 34) nie zalesianie gruntów porolnych na terenach ekspozycji krajobrazowej punktów i ciągów widokowych,
- 35) dążenie do takiego zagospodarowania strefy ekotonowej, aby wytworzyć strefę lasu o szerokości 10 - 50 m, ograniczającą wnikanie niekorzystnych bodźców zewnętrznych do lasu,
- 36) w trakcie cięć pielęgnacyjnych na obrzeżach lasu stosować silniejsze zabiegi, umożliwiające wnikanie światła do wnętrza lasu, co stworzy warunki dla rozwoju warstwy krzewiastej, silniejszego ukorzenienia i ugałęzienia drzew,
- 37) przy zalesieniach i odnowieniach na obrzeżach lasu stosować luźniejszą więźbę sadzenia, wprowadzać możliwie dużą gamę gatunków, w tym także o walorach estetycznych,
- 38) promowanie wśród właścicieli lasów prywatnych oraz udzielanie pomocy w podejmowaniu gospodarki leśnej opartej na nowoczesnych, naturalnych zasadach.

W celu ochrony fauny i flory należy ograniczyć zabudowę w przebiegu istniejących korytarzy ekologicznych, łączących PNBT z obszarami cennymi przyrodniczo w strefach wyznaczonych na załączniku graficznym „Kierunki ...” na podstawie szczegółowego opisu zawartego w załączniku 7 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 15 grudnia 2008 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Narodowego „Bory Tucholskie”.

Zachowanie i wzmocnienie osnowy ekologicznej stanowi podstawę racjonalnego wykorzystania potencjału środowiska i kształtowania równowagi ekologicznej obszaru gminy.

2.3.2. Kierunki kształtowania ekologicznych warunków życia ludzi

Jednym z głównych celów współczesnego planowania przestrzennego jest kształtowanie korzystnych, ekologicznych warunków życia ludzi. Ekologiczne warunki życia ludzi w strukturach osadniczych zdeterminowane są przez:

- stan czystości środowiska (warunki aerosanitarne i akustyczne, czystość wody, promieniowanie elektromagnetyczne, drgania podłoża, stan powierzchni ziemi);
- powierzchnię i jakość terenów aktywnych biologicznie, w tym terenów rekreacyjnych;
- warunki bioklimatyczne;
- jakość wody pitnej i produktów spożywczych uzyskiwanych w jednostce osadniczej i w jej otoczeniu (w strefie żywnościowej miasta);
- przyrodnicze zjawiska katastroficzne, przede wszystkim powódzie;
- potencjał percepcyjny środowiska przyrodniczego, a zwłaszcza jego walory krajobrazowe.

W nawiązaniu do przedstawionej systematyzacji, w ramach kształtowania ekologicznych warunków życia ludzi na obszarze gminy Chojnice należy:

- uzyskać pożądaný stan czystości środowiska w zakresie jego abiotycznych składowych (atmosfera, hydrosfera, litosfera);
- ukształtować pożądaný system osnowy ekologicznej, w tym terenów rekreacyjnych;
- stymulować kształtowanie się korzystnych warunków bioklimatycznych;
- zabezpieczyć ludzi przed przyrodniczymi zjawiskami katastroficznymi;
- zwiększyć potencjał percepcyjno-behawioralny środowiska przyrodniczego.

Do priorytetowych zadań w zakresie ochrony środowiska na całym obszarze gminy Chojnice należą:

- w zakresie ochrony powietrza:
 - gazyfikacja przewodowa gminy i wdrażanie niskoemisyjnych i nieemisyjnych źródeł ciepła;
 - modernizacja systemów grzewczych w obiektach użyteczności publicznej w kierunku zastosowania niskoemisyjnych źródeł ciepła;
 - termoizolacja budynków (wymiana stolarki okiennej, docieplenia murów itp.).
- rozbudowa sieci gazowej;
 - łącznie osiedli mieszkaniowych we wspólne systemy grzewcze.
- w zakresie ochrony wód:
 - rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnych zmierzająca do objęcia nimi wszystkich wsi o zwartej zabudowie i zespołów zainwestowania rekreacyjnego;
 - inwentaryzacja i likwidacja nieużytkowanych studni;
 - porządkowanie składowisk nawozów naturalnych w gospodarstwach rolnych (zabezpieczenie przed przenikaniem wód odciekowych do gruntu i wód powierzchniowych);
- w zakresie ochrony powierzchni ziemi:
 - rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych;
 - rekultywacja dawnych składowisk odpadów (w trakcie realizacji);
- w zakresie gospodarki odpadami:
 - wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów;
 - wdrożenie systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych.

Tereny zabudowy zwartych jednostek osadniczych

Rewitalizacja ekologiczna struktur osadniczych stanowi część ogólnej problematyki rewitalizacji jednostek osadniczych. Zasadne jest używanie terminu „zintegrowana rewitalizacja urbanistyczno-ekologiczna”, który swym zakresem pojęciowym jednoznacznie oddaje wzajemną zależność działań technicznych i ekologicznych. W warunkach zrównoważonego rozwoju nie jest możliwe prowadzenie jednostronnych działań naprawczych, np. tylko w zakresie modernizacji infrastruktury technicznej, lub renowacji kubatury albo poprawy stanu środowiska przyrodniczego. Działania te są wzajemnie uwarunkowane i wymagają kompleksowego ujęcia – projektowego i realizacyjnego.

Na obszarze gminy Chojnice występuje kilka typów terenów o odmiennych, dominujących funkcjach, różniących się stanem antropopresji, w tym aktualnym zainwestowaniem. Dla terenów tych określono kierunki rewaloryzacji środowiska i ekologicznych warunków życia ludzi.

Tereny zwartej zabudowy mieszkaniowo-usługowej:

- restrukturyzacja funkcjonalna części zainwestowania
- rekultywacja i rewaloryzacja terenów zdewastowanych mechanicznie (klepiska, dojazdy do garaży, dzikie parkingi itp.) przez ich docelowe zagospodarowanie, w tym wprowadzenie zieleni;
- ukształtowanie zielonych połączeń z wewnętrznymi i zewnętrznymi przyrodniczymi terenami rekreacyjnymi;
- wzrost bioróżnorodności terenów zielonych przez wprowadzenie biogrup wielowarstwowej roślinności.

Strefy uciążliwego oddziaływania komunikacji samochodowej (na odcinkach przebiegu przez tereny zwartej zabudowy):

- ograniczenie uciążliwości akustycznej i aerosanitarnej komunikacji samochodowej i kolejowej przez zastosowanie technicznych ekranów akustycznych lub wprowadzenie w miarę istnienia rezerw terenowych pasów wielowarstwowej zieleni izolacyjnej;
- zwiększenie płynności ruchu pojazdów samochodowych i modernizacja nawierzchni dróg;
- uzupełnienie i wprowadzenie nasadzeń drzew odpornych na komunikacyjne zanieczyszczenia gazowe i pyłowe;
- zagospodarowanie wolnych terenów (nieużytków) wielowarstwową zielenią;
- podczyszczanie wód opadowych przed ich skierowaniem do odbiorników.

Tereny przemysłowe, w tym eksploatacji kruszywa i ich bezpośrednie otoczenie:

- utworzenie buforowych pasów wielowarstwowej zieleni o funkcjach aerosanitarnej, akustycznej i krajobrazowej;
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery przez zmiany technologii lub instalację urządzeń redukcyjnych;
- neutralizacja ścieków komunalnych i produkcyjnych.
- podczyszczanie wód opadowych przed ich skierowaniem do odbiorników;

Kompleksy turystyczno-rekreacyjne

(tereny rozwoju zagospodarowania turystycznego wskazane na planszy Uwarunkowań, zał. nr 2.1.)

Zabezpieczenie trwałego ekologicznie i efektywnego ekonomicznie użytkowania przyrodniczych walorów rekreacyjnych w gminie Chojnice wymaga następujących działań:

- inwentaryzacja i ocena stanu technicznego oraz stopnia wykorzystania zagospodarowania istniejącego;
- opracowanie koncepcji kształtowania istniejącego i nowego zainwestowania rekreacyjnego;

- odciążenie terenów nadmiernie eksploatowanych, zwłaszcza w obrębie i w pobliżu terenów poddanych szczególnym formom ochrony przyrody i krajobrazu, w tym ograniczanie i eliminowanie wszelkich form zagospodarowania i użytkowania, które bezpośrednio lub pośrednio powodują obniżanie jakości zasobów przyrodniczych i wzrost presji na przyrodę PNBT, ZPK (Drzewicz aktualnie i Owink potencjalnie jako główne, konfliktowe wobec PNBT rejony zainwestowania rekreacyjnego w jego bezpośrednim sąsiedztwie) – przebudowa lub eliminacja części bazy rekreacyjnej;
- preferowanie form zainwestowania turystycznego o charakterze ogólnodostępnym, w tym pozwalające na rozwój żeglarstwa, kajakarstwa, wędrówek pieszych, rowerowych;
- kształtowanie ładu przestrzennego w zagospodarowaniu rekreacyjnym oraz podniesienie estetyki zagospodarowania, w tym dostosowanie zagospodarowania i zabudowy do lokalnych i regionalnych uwarunkowań przyrodniczych i kulturowych (forma architektoniczna, materiały budowlane) – neutralizacja fizjonomiczna zainwestowania;
- poprawa stanu istniejących oraz budowa nowych obiektów i urządzeń ochrony środowiska służących obiektom rekreacyjnym w powiązaniu z realizacją tych urządzeń dla zainwestowania wiejskiego;
- wyposażenie w elementy zainwestowania rekreacyjnego w zakresie tzw. małej architektury.
- podjęcie działań rewaloryzacyjnych środowiska przyrodniczego.

Wszelkie kubaturowe zainwestowanie rekreacyjne powinno być lokalizowane na terenach o umiarkowanych spadkach (wartość progową stanowi 10°), w pobliżu brzegów jezior o dobrej dostępności (nie bliżej niż 100 m od brzegu) oraz powinno spełniać kryteria neutralności krajobrazowej i normy w zakresie infrastruktury technicznej ochrony środowiska (gospodarka wodno-ściekowa, proekologiczne źródła ogrzewania itp.).

Na obszarze gminy Chojnice wyznaczono następujące kompleksy turystyczno- rekreacyjne:

- tereny rozwoju zagospodarowania turystycznego w zakresie infrastruktury usługowej i informacyjnej z możliwością uzupełnienia ogólnodostępnej bazy noclegowej (Charzykowy, Swornegacie);
- tereny rozwoju zagospodarowania turystycznego w zakresie infrastruktury usługowej i informacyjnej ze wskazaniem stagnacji bazy noclegowej (Funka, Bachorze, Małe Swornegacie).

2.3.3. Problemy zainwestowania turystycznego a prawna ochrona przyrody

W gminie Chojnice występuje koncentracja licznych form ochrony przyrody, które:

- z jednej strony stwarzają bezpośrednie i pośrednie korzyści społeczne i gospodarcze, wynikające z ochrony, jak:
 - ogólna poprawa stanu środowiska i ekologicznych, w tym zdrowotnych warunków życia ludzi w rejonach wzmożonej ochrony przyrody;
 - marketingowe wykorzystanie ochrony przyrody dla promocji rejonu (gminy, powiatu, województwa);
 - wzrost atrakcyjności osiedleńczej rejonu i w efekcie wzrost cen ziemi;
 - wzrost atrakcyjności rekreacyjnej rejonu, powodujący większe natężenie ruchu turystycznego i w efekcie aktywizację gospodarczą regionu;

- preferencje w dostępie do kredytów i dofinansowań celowych z zakresu ochrony środowiska, w tym budowy infrastruktury technicznej;
- z drugiej strony ograniczają formy zagospodarowania i użytkowania terenu, w tym w odniesieniu do turystyki, jak:
 - ograniczenie penetracji parku narodowego i rezerwatu przyrody do turystyki edukacyjnej – ekologicznej;
 - ograniczenie form turystyki (np. postulat dotyczący utworzenia strefy ciszy na Jez. Charzykowskim w pasie 200 m od brzegu na odcinkach graniczących z Parkiem oraz ograniczenia dla zabudowy przebiegu korytarzy ekologicznych łączących PNBT z obszarami cennymi przyrodniczo – Plan ochrony PNBT);
 - podporządkowanie form turystyki celom ochrony na obszarach Natura 2000.

Zharmonizowanie zagospodarowania turystycznego oraz form i natężenia użytkowania turystycznego terenu jest zadaniem planowania przestrzennego. W gminie Chojnice konflikt funkcji turystycznej i prawnej ochrony przyrody występuje w północnej części gminy, w otoczeniu PNBT.

W pracach planistycznych konieczne jest uwzględnienie w szczególności następujących, zagadnień:

- niedopuszczenie do nadmiernego obciążenia turystycznego środowiska przyrodniczego (prowadzi to do jego dewaloryzacji i utraty wartości, które były podstawą rozwoju funkcji turystycznej),
- efektywna ochrona przyrody,
- preferencje w zagospodarowaniu turystycznym dla obiektów ogólnodostępnych,
- estetyzacja krajobrazowa zainwestowania.

2.3.4. Obszary i zasoby środowiska objęte ochroną prawną

Obszary i obiekty stanowiące cenne zasoby środowiska objęte ochroną prawną na podstawie przepisów szczególnych wyszczególniono w rozdziale 3.9. Uwarunkowań wraz z podaniem aktu prawnego określającego zasady ich ochrony.

2.3.5. Zasoby środowiska postulowane do objęcia ochroną prawną

Na obszarze gminy Chojnice proponowane jest utworzenie szeregu nowych form ochrony przyrody – rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych, a także powiększenie Parku Narodowego „Bory Tucholskie”.

Zasięgi przestrzenne obszarów wskazano na załączniku graficznym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” w skali 1:20 000.

Planowane powiększenie Parku Narodowego „Bory Tucholskie”

Wg projektu „Planu ochrony Parku Narodowego „Bory Tucholskie” (2002) PNBT wymaga przeprowadzenia korekty granic ze względu na uwarunkowania formalne, funkcjonalne i przyrodnicze. Uwarunkowania formalne związane są z występowaniem w obrębie PNBT enklaw gruntów prywatnych. Uwarunkowania funkcjonalne wynikają z niewłaściwego użytkowania niektórych enklaw i terenów bezpośrednio przylegających do parku (użytkowanie rekreacyjne, gospodarka leśna, rolnictwo). Uwarunkowania przyrodnicze

wynikają z położenia fragmentów zlewni Strugi Siedmiu Jezior poza granicami PNBT oraz z występowania w jego sąsiedztwie wartościowych struktur przyrodniczych (przede wszystkim jeziora lobeliowe na wschód od parku).

Wg projektu „Planu ochrony Parku Narodowego „Bory Tucholskie” (2002) korektę granic PNBT należy przeprowadzić w trzech etapach.

Etap 1: włączenie do PNBT pięciu enklaw śródparkowych, stanowiących grunty prywatne.

Etap 2: włączenie do PNBT terenów bezpośrednio do niego przylegających:

- a) na wschód od parku kompleks leśny z jeziorami lobeliowymi (Nadleśnictwo Rytel, obręb Klosnowo, oddziały: 27; 28; 29; 30; 31; 45; 46; 47; 48; 49; 50; 51; 80; 81; 82; 83; 84; 101; 102; 103; 104; 105; 125; 126; 127; 167; 167 oraz grunty prywatne (na północny zachód linii kolejowej),
- b) na południe od parku tereny należące do zlewni Strugi Siedmiu Jezior (Nadleśnictwo Rytel, obręb Klosnowo, oddziały: 179; 180; 181; 182; 202; 203; 204 a, b, c (cz.), f (cz.); 226; 227; 228 a, b, f; 238; 239; 242; 243; 244; 245; 246; 247; 248 a (cz.), b (cz.) c (cz.); 260 c, d, f, g, h; 261 a (cz.), b, c, d, f, g; 262; 263; 264; 265; 266; 267; 268 a (cz.), b, c; 286; 287 a, b, c, d (cz.); 288 a, b, c, d, f, g, h; 289 a; 290 a, b, c, d; 291 a, b, c; 292 a (cz.), b (cz.) c (cz.); 293 a),
- a) na zachód od parku w rejonie Małych Swornegaci teren leśny z bardzo krętym przebiegiem obecnej granicy parku, nadmierne obciążony rekreacyjne (grunty prywatne);
- b) na zachód od parku a na północ od Małych Swornegaci tereny między brzegiem Jez. Karskiego a granicą PNBT (grunty prywatne).

Etap 3: docelowe powiększenie PNBT w kierunku północnym, w nawiązaniu do pierwotnych koncepcji jego utworzenia, opracowanych w pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych. Realne możliwości powiększenia określone zostaną w „Planie ochrony Zaborskiego Parku Krajobrazowego”.

Ww. propozycje korekt granicy Parku Narodowego „Bory Tucholskie” nie zostały uwzględnione w obowiązującym Planie ochrony dla Parku Narodowego „Bory Tucholskie” ustanowionym w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2008 r. (Dz. U. Nr 230 poz. 1545).

Rezerwaty przyrody

Wg projektu „Planu ochrony Zaborskiego Parku Krajobrazowego” (2003) proponowane jest utworzenie następujących rezerwatów przyrody:

1. Projektowany rezerwat krajobrazowy „Jeziora Rynnowe” wg projektu „Planu ochrony ZPK” (2003) - (pow. 249,52 ha), położony w Nadl. Przymuszewo, Obręb Przymuszewo, oddz. 49 h, i, l, 50 k, 77 d, h, 78 a, 101a, b, c, d, f, g, h, i, 102 a, g, 103 g, 104 d, f, g, h, 105 l, 121 b, h, i, j, l, m, 122 a, b, c, d, f, h, i, j, 123 a, c, 125 c, 126 a, 141 f, 142 d, g, 143 a, b, c, 144 a, b, d, f, g, 160 f, g, 161 b, 162 a, b, i, j, n, 163 a, b, c, d, f, g, 164 a, b, f, h, 186 a, b, d, f, 187 a, b, w celu ochrony zróżnicowanych zbiorowisk roślinności wodnej (lobeliowe, ramienicowe i rdestnic) oraz stanowisk chronionych gatunków wodnych i związanych z borami sosnowymi. Rezerwat posiada opracowaną dokumentację. W jego zasięgu znajduje się północno-wschodni skraj gminy – strome zbocza rynny Jeziora Gardliczno Duże.
2. Proponowany rezerwat „Buczyna Charzykowska” - położony w Nadl. Rytel, Obręb Klosnowo, oddz.: 285 a,b,c,d, 284 j, o powierzchni 30,15 ha, obejmuje obszar lasu między szosą Chojnice - Bytów a jeziorem Charzykowskim w leśnictwie Wolność. Rezerwat ma chronić typowy dla obszaru morenowego zestaw zbiorowisk o cechach

naturalnych, jak kwaśna buczyna, brzezina bagienna, łęg jesionowo-olszowy i zbiorowiska źródliskowe - wymaga przeprowadzenia szczegółowego rozpoznania florystycznego i fitosocjologicznego oraz po potwierdzeniu zasadności ustanowienia, wykonania dokumentacji projektowej. Rezerwat znajduje się w zachodniej części gminy.

Użytki ekologiczne

Wg projektu „Planu ochrony Zaborskiego Parku Krajobrazowego” (2003) proponowane jest utworzenie następujących użytków ekologicznych – numeracja użytków zgodna z projektem „Planu ochrony ...”.

Projektowane użytki ekologiczne

Nr użytku	Charakter obiektu
23	śródleśne mokradło Sepiot)
24	Jezioro Punk
25	Jezioro Welsyk
26	śródleśne mokradło
27	mokradło przyjeziorne
28	mokradło przyjeziorne
29	śródleśne mokradło
30	śródleśne mokradło
31	śródleśne mokradło
32	śródleśne jezioro Mechówek
33	śródleśne mokradło
43	śródleśne mokradło
44	śródleśne jezioro Warszyn
45	śródleśne mokradło
46	śródleśne mokradło
47	śródleśne mokradło
48	śródleśne mokradło

Źródło: „Plan ochrony ZPPK, 2003.

Obszary Natura 2000

obszary Natura 2000 mające znaczenie dla Wspólnoty (specjalne obszary ochrony siedlisk)¹⁴:

- „Sandr Brdy” PLH 220026;

¹⁴ Projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk, zatwierdzony przez Komisję Europejską w drodze decyzji, który w regionie biogeograficznym, do którego należy, w znaczący sposób przyczynia się do zachowania lub odtworzenia stanu właściwej ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku będącego przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także może znacząco przyczynić się do spójności sieci obszarów Natura 2000 i zachowania różnorodności biologicznej w obrębie danego regionu biogeograficznego; w przypadku gatunków zwierząt występujących na dużych obszarach obszarem mającym znaczenie dla Wspólnoty jest obszar w obrębie naturalnego zasięgu takich gatunków, charakteryzujący się fizycznymi lub biologicznymi czynnikami istotnymi dla ich życia lub rozmnażania. Planowane specjalne obszary ochrony siedlisk w gminie Chojnice zatwierdzone zostały przez Komisję Europejską w drodze decyzji z 13.11.2007 r. („Sandr Brdy” PLH 220026) i 10.01.2011 r. (pozostałe obszary).

- "Czerwona woda pod Babilonem" PLH220056;
- „Doliny Brdy i Chociny” PLH 220058;
- "Las Wolność" PLH220060

2.3.6. Ochrona krajobrazu

W zagospodarowaniu przestrzennym obszaru gminy uwzględnić należy:

- zachowanie i wyeksponowanie najwartościowszych zespołów i fragmentów krajobrazu, panoram widokowych i wnętrz architektoniczno-krajobrazowych
- kształtowanie nowych walorów krajobrazowych, w tym poprawę i odtworzenie krajobrazów zdegradowanych oraz przeciwdziałanie procesom zagrażającym walorom krajobrazowym
- zachowanie różnorodności kulturowej gminy, zapewniając dostępność zasobów i walorów dziedzictwa kulturowego i wykorzystując je jako atut w rozwoju zrównoważonym i konkurencyjności przestrzeni

Obszary z zabudową dysharmonijną wskazuje się do przekształceń i uporządkowania oraz rekompozycji (m. in. zabudowa popegeerowska / obca kulturowemu krajobrazowi wsi w historycznych zespołach ruralistycznych oraz na ich przedpolach widokowych).

Ustala się:

- **nakaz ochrony wodnych platform widokowych** (dot. zespołu jezior Charzykowskiego i Karskiego) poprzez zachowanie naturalnych i antropogenicznych walorów krajobrazowych, zapewnienie warunków kontynuacji aktywności typowej dla tego krajobrazu i stanowiącej o jego urodzie (żeglarstwo), do ochrony – widoki brzegów jezior oraz zróżnicowana ekspozycja form roślinności. Przy sytuowaniu nowego zagospodarowania obowiązuje nakaz sporządzenia odpowiednich studiów krajobrazowych uzasadniających ewentualne wprowadzenie nowych inwestycji.
- **nakaz ochrony i rewaloryzacji fizjonomii przedpoli ciągów widokowych z PNBT:** ze wschodniego brzegu Jeziora Charzykowskiego na odcinku Bachorze – Małe Swornegacie na jezioro i przeciwległy brzeg oraz z drogi Owink – Swornegacie na strefę przybrzeżną, Jezioro Karskie i przeciwległy brzeg.
- **nakaz ochrony i rewaloryzacji fizjonomii przedpoli ciągów widokowych na PNBT** z drogi Swornegacie – Kokoszka na strefę przybrzeżną, Jezioro Karskie i przeciwległy brzeg.
- **nakaz ochrony punktów widokowych** wskazanych w części graficznej Studium, w tym w szczególności punktu widokowego na wzniesieniu „Psia Góra”, poprzez zapewnienie trwałej dostępności i ochronę walorów eksponowanych krajobrazów.

Punkty widokowe położone nad brzegami jezior: Charzykowskiego i Karskiego:

- ustalenia takie same jak przy ochronie wodnych platform widokowych

Punkty widokowe tworzące makrownetrza krajobrazowe w okolicach m. Chojniczki, Chociński Młyn, Kopernica:

- ochrona przed dewastacją istniejących walorów, zakaz wprowadzania intensywnej zabudowy terenów otwartych oraz zakaz wprowadzania obcych kulturowo form zagospodarowania terenu

Pozostałe punkty widokowe (panoramy miejscowości: Lichnowy, Ostrowite, Silno, Sławęcín – zaznaczone na załączniku graficznym studium):

- **nakaz ochrony przedpola ekspozycji i poprawy wyeksponowania** m. in. poprzez ograniczenie wprowadzania zabudowy, zalesień, reklam wielkoformatowych i innych przekształceń, ochronę charakterystycznych akcentów i dominant, odtwarzanie wartościowych elementów zabytkowych i historycznych sylwet panoramicznych.
- **nakaz ochrony dominant i akcentów charakterystycznych dla panoramy wsi:** poprzez zakaz wprowadzania obiektów konkurujących wysokością, kolorem i in. z dominantą wieży kościoła, lub akcentami zieleni wysokiej (dawne parki dworskie, lub grupy zieleni towarzyszącej obiektom sakralnym)
- od strony północno-zachodniej miasta Chojnice **nakaz ochrony przedpola ekspozycji i poprawy wyeksponowania** m. in. poprzez ograniczenie wprowadzania zabudowy, zalesień, reklam wielkoformatowych i innych przekształceń, ochronę charakterystycznych akcentów i dominant, odtwarzanie wartościowych elementów zabytkowych i historycznych sylwet panoramicznych. Dla miasta Chojnice szczególnie dotyczy to przedpola od strony północno-zachodniej z drogi DW nr 212, jak na załączniku graficznym Studium.
- **zalecenie utrzymania odrębności charakteru krajobrazu** poszczególnych części obszaru gminy, zwracając szczególną uwagę na południową jej część stanowiącą historycznie obszar tzw. **Kosznajderii**. Należy promować zasoby i walory kulturowe regionu wykorzystując je do promocji gminy oraz określenia wytycznych dotyczących zagospodarowania zgodnych z tożsamością miejscowości

2.4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

W obszarze gminy Chojnice ustalono następujące obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków:

- 16 obiektów i zespołów zabytkowych objętych jest ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków nieruchomych województwa

Dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków obowiązują przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wszelkie działania wymagają uzgodnień Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, na roboty budowlane dot. zabytku i jego otoczenia wymagane jest pozwolenie konserwatora.

- Pojedyncze obiekty posiadające wartość historyczną, świadczące o kulturze regionu, figurujące w gminnej ewidencji zabytków podlegają ochronie zapisami ustaleń planów miejscowych oraz zapisami w: decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego
- Pojedyncze obiekty lub całe zespoły figurujące w gminnej ewidencji zabytków proponowane do ochrony przez wpis do rejestru – do czasu ewentualnego wpisu chronione poprzez ustalenia planów miejscowych oraz zapisami w: decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii

kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, po wpisie – chronione zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Na podstawie dokonanego przez zespół autorski rozpoznania proponuje się w studium objęcie ochroną poprzez wpis do rejestru 42 obiektów zebranych w poniższej tabeli

lp.	adres	obiekt / zespół
1.	Angowice	dzwonnica
2.	Charzykowy, ul. Długa	kapliczka
3.	Chociński Młyn nr 6	dwór
4.	Chociński Młyn nr 5	budynek mieszkalny w zespole młyna
5.	Chojnaty	dwór z parkiem dworskim
6.	Ciechocin nr 56	zespół folwarczny: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, park, mur ceglany
7.	Ciechocin nr 50	budynek mieszkalny
8.	Coldanki nr 3	dwór z parkiem
9.	Doręgowice nr 30	budynek mieszkalny
10.	Doręgowice	dzwonnica
11.	Jarcewo - Czartolomie	kaplica cmentarna, cmentarz
12.	Jeziorki	budynek gorzelni z dawnego zespołu folwarcznego, park dworski
13.	Kłosnowo nr 1	budynek przemysłowy wyluszczeni nasion, garaż w zespole
14.	Kłodawa nr 32	budynek mieszkalny
15.	Kruszka nr 16	zespół dworsko – parkowy: dwór i park
16.	Lichnowy, ul. Parkowa nr 7	zespół dworsko – parkowy: dwór, park
17.	Lichnowy, ul. Szkolna nr 2	budynek gospodarczy
18.	Lotyń	zespół dworsko – parkowy: dwór, park
19.	Moszczenica	cmentarz przykościelny, mur kamienny cmentarny
20.	Moszczenica nr 41	budynek mieszkalny
21.	Niezychowice	kościół, cmentarz, mur kamienny cmentarny
22.	Niezychowice	pałac z dwiema oficynami
23.	Nowa Cerkiew, ul. 18 Pułku Ułanów Pomorskich 32	budynek mieszkalny
24.	Nowa Cerkiew, ul. 18 Pułku Ułanów Pomorskich 30	budynek mieszkalny
25.	Ogorzeliny - cmentarz	kaplica grobowa rodziny Prądyńskich
26.	Ogorzeliny, ul. Stary Dwór 6	zespół folwarczny: dwór, dwa budynki gospodarcze
27.	Ogorzeliny	zespół budynków młyna
28.	Ostrowite	cmentarz przykościelny, mur ceglany, starodrzew
29.	Ostrowite, ul. Szkolna 12-14	budynek mieszkalny
30.	Ostrowite, ul. Szkolna 16-18	budynek mieszkalny
31.	Ostrowite, ul. Główna 17- 19	budynek mieszkalny
32.	Ostrowite, ul. Główna nr 29	budynek mieszkalny

lp.	adres	obiekt / zespół
33.	Pawłówko	zespół dworsko – parkowy; dwór, park
34.	Pawłowo	zespół dworsko – parkowy; dwór, park
35.	Powałki, ul. Kościerska 2	budynek mieszkalny / drewniany
36.	Raławki	park dworski, krajobrazowy
37.	Silno	cmentarz, mur cmentarny
38.	Sławęcin	kościół p.w. św. Katarzyny wraz z cmentarzem przykościelnym i murem kamiennym
39.	Swornegacie, ul. Mestwina 5	budynek mieszkalny
40.	Swornegacie, ul. Międzymostowa 2	budynek mieszkalny
41.	Topole	zespół dworsko – parkowy; dwór, park
42.	Wączos nr 8	zagroda: budynek mieszkalny, inwentarski, stodoła

Wśród proponowanych obiektów najwięcej jest założeń dworsko-parkowych (lub ich pozostałości), charakterystycznych dla folwarcznego krajobrazu gminy. Za ważne uznano także objęcie ochroną cmentarzy przykościelnych ogrodzonych murami przy kościołach wpisanych do rejestru jako same budynki.

- Stanowiska archeologiczne, strefy ochrony archeologicznej do ochrony poprzez ustalenia planów miejscowych (wykaz w załączeniu).
- Stanowiska archeologiczne proponowane do wpisu do rejestru zabytków archeologicznych – wśród stanowisk archeologicznych zinwentaryzowanych na terenie gminy bezwzględnej ochronie powinny podlegać: cmentarzysko w Gockowicach, wielokulturowa osada w Ostrowitem i osada na wyspie w Ostrowitem, a także grodziska w Charzykowach i Kamionce – na tych stanowiskach wszelkie prace ziemne powinny być poprzedzone badaniami wykopaliskowymi.

do czasu ewentualnego wpisu chronione poprzez ustalenia planów miejscowych, po wpisie – chronione zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

- Cenne zespoły zabudowy, ukazujące szczególnie wartościowy krajobraz kulturowy gminy, proponowane do utworzenia parków kulturowych: osada Chociński Młyn, osada Klosnowo.

Zgodnie z art. 21 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami „...rada gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie uchwały, może utworzyć park kulturowy w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej...”.

Dla miejscowości Chociński Młyn i Klosnowo winien być sporządzony plan miejscowy ze względu na ich uwarunkowania kulturowe.

Obszary i obiekty objęte ochroną zaznaczono na załączniku graficznym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” skala 1:20 000.

Ogólne zasady ochrony zasobów środowiska kulturowego przyjęte w studium są następujące:

Wartościowe układy przestrzenne wsi:

Dot. wsi: Lichnowy, Sławęcin, Ostrowite, Ciechocin, Swornegacie

- Przedmiotem ochrony są: historyczne podziały własnościowe, historyczny układ komunikacyjny, układ zabudowy w zagrodach, obiekty małej architektury oraz historyczna zieleń związana z zabudową i układem komunikacyjnym
- W obrębie zabudowy zagrodowej obowiązuje wymóg zachowania historycznych zasad zagospodarowania
- Ustala się wymóg ochrony historycznych rozgraniczeń nieruchomości,
- Zabytkowa zieleń wysoka w obrębie strefy wymaga ochrony
- W planie miejscowym należy wyznaczyć strefę ochrony konserwatorskiej

Wsie i zespoły o wysokich walorach ekspozycyjnych:

Dot. panoram wsi: Sławęcin, Ostrowite, Lichnowy, Silno

W strefach otoczenia krajobrazowego, które obejmuje niezabudowane tereny rolnicze, obowiązuje:

- Zalecenie opracowania poprzedzających studiów krajobrazowych i analizy ekspozycji przy lokalizacji nowych zespołów zabudowy
- Ograniczenie wprowadzenia zabudowy na przedpolach ekspozycyjnych zwartej zabudowy wiejskiej do zabudowy stanowiącej kontynuację naturalnych kierunków rozwoju historycznego układu przestrzennego
- Postuluje się rekultywację i restylizację struktury obszarów wpływających niekorzystnie na sąsiedztwo wartościowych obiektów lub ich widoków

Wsie, dla których proponuje się prace studialne ze względu na ich cenny układ przestrzenny lub wartościową historyczną zabudowę:

Dot. wsi: Swornegacie, Chociński Młyn, Charzykowy, Jarcewo, Zbeniny, Kłodawa, Krojanty, Nowa Cerkiew, Lotyń, Lichnowy, Niezychowice, Angowice, Silno, Moszczenica, Ciechocin, Ostrowite, Ogorzeliny, Sławęcin.

W opracowaniu studialnym należy wskazać przede wszystkim:

- Najbardziej wartościowe elementy wraz z uzasadnieniem historycznym i krajobrazowym
- Ograniczenia, nakazy i zakazy w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów
- Działania niezbędne dla zapobiegania zagrożeniom dla zabytków
- Możliwości wykorzystania obiektów i zespołów zabytkowych zgodnie z ich rangą.

Szczegółowe studia środowiska kulturowego powinny być sporządzane w fazie przedprojektowej do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a ich wyniki wykorzystane w ustaleniach tych planów. Dopiero plan miejscowy, stanowiący przepis lokalnego prawa miejscowego stanowić może skuteczne narzędzie ochrony cennych walorów środowiska kulturowego.

W zagospodarowaniu terenów usytuowanych wokół zespołów ruralistycznych wskazujących do ochrony z zachowanym układem przestrzennym, wskazanych na zał. graficznych studium oraz od strony północno-zachodniej miasta Chojnice ustala się **nakaz ochrony przedpola ekspozycji i poprawy wyeksponowania** m. in. poprzez ograniczenie wprowadzania zabudowy, zalesień, reklam wielkoformatowych i innych przekształceń, ochronę

Zmiana/aktualizacja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gminy Chojnice

Część II KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

54

charakterystycznych akcentów i dominant, odtwarzanie wartościowych elementów zabytkowych i historycznych sylwet panoramicznych. Dla miasta Chojnice szczególnie dotyczy to przedpola od strony północno-zachodniej z drogi DW nr 212, jak na załączniku graficznym Studium.

Na obszarze otuliny PNBT należy chronić tożsamość kulturową obszaru, w szczególności: kulturę organizacji struktur osadniczych i sieci dróg, kulturę organizacji przestrzennej struktur wewnętrznych jednostek osadniczych, kulturę organizacji przestrzennej zabudowy niw siedliskowych i użytkowania gruntów w obrębie siedlisk, należy również kultywować i kontynuować elementy kultury duchowej i materialnej związanej z przestrzenią życiową człowieka, z jej użytkowaniem i kształtowaniem obecnie i w przyszłości (wg załącznika nr 7 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 15 grudnia 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Narodowego „Bory Tucholskie”).

Lokalizacje obszarów, stref ochrony archeologicznej należy uwzględniać przy sporządzaniu planów miejscowych, a także w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydawanych w sytuacji braku planu miejscowego. Zasady zagospodarowania i ew. zabudowy wymagają każdorazowo uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

2.5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

2.5.1. Założenia polityki transportowej gminy

Problemy i potrzeby

Gmina Chojnice pod względem transportowym w ujęciu regionalnym i międzyregionalnym przynależy do południowego korytarza transportowego mającego istotne znaczenie dla województwa pomorskiego. Dodatkowo północno-wschodni obszar gminy obejmuje regionalny kaszubski korytarz transportowy, zawierający drogę wojewódzką nr 235 i linię kolejową nr 211.

Jak zostało zauważone w uwarunkowaniach droga krajowa nr 22 jest ważnym powiązaniem tranzytowym przebiegającym od zachodniej granicy kraju do granicy północnej w pobliżu Obwodu Kaliningradzkiego. Bierze się pod uwagę zmianę charakteru drogi i jej znaczenia zarówno w ruchu regionalnym jak i międzyregionalnym, głównie z uwagi na potencjalny rozwój gospodarczy i kontakty handlowe, co może wywołać zwiększenie się ruchu drogowego. Do korytarza południowego zalicza się również linia kolejowa nr 203 Tczew – Chojnice (– Piła – Kostrzyn) oraz linia nr 210 na odcinku Chojnice – Człuchów.

Gmina Chojnice posiada znaczną ilość powiązań w sieci transportowej, zwłaszcza w kierunku południowym – do Tucholi, brakuje odpowiedniej ilości powiązań z północą regionu. Stan techniczny układu niejednokrotnie nie pozwala na całkowitą obsługę analizowanego obszaru transportem zbiorowym oraz na komfortowe i bezpieczne przemieszczanie się pojazdami kołowymi oraz pieszo.

Generalne zasady

Układ drogowy właściwie skonstruowany powinien zapewnić zarówno odpowiednią obsługę ruchu zewnętrznego jak i obsługi komunikacyjnej wewnątrz gminy. Mieszkańcy powinni mieć zapewnione właściwe powiązania z centrami administracji szczebla wojewódzkiego i powiatowego, Urzędem Gminy, instytucjami i obiektami użyteczności publicznej, szkołami

wszystkich szczebli. Powiązania te powinny być wspomagane komunikacją zbiorową – kolejową i autobusową oraz gęstą siecią ścieżek rowerowych, które mogą spełniać ważną rolę również rekreacyjną i turystyczną.

Rozwój infrastruktury znaczenia ponadregionalnego, regionalnego i lokalnego powinien odzwierciedlać rzeczywiste, planowane i istniejące funkcje połączeń transportowych w poszczególnych jednostkach administracyjnych.

Przy rozbudowie lub budowie nowych osiedli mieszkaniowych w miejscowościach oraz w rejonach potencjalnie rozwojowych gospodarczo, konieczne jest utrzymanie odpowiedniej dostępności dla zadanej klasy drogi.

Przy modernizacji dróg należy zwrócić uwagę na przyrodniczo cenne drzewa i aleje. W celu zachowania takich elementów krajobrazu, ciągi pieszo-rowerowe należy starać się budować poza szpalerem drzew, przy zachowaniu priorytetu bezpieczeństwa ruchu.

Planowanie lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (WOH), charakteryzujących się dużą generacją oraz absorpcją ruchu, powinno uwzględniać analizę obsługi transportowej i ocenę konsekwencji transportowych przeprowadzoną na podstawie liczby miejsc parkingowych oraz prognozowanego ruchu wjazdowego i wyjazdowego o także ocenę możliwości obsługi obiektu przez transport zbiorowy.

Uwarunkowania dla formułowania polityki transportowej

Plan Zagospodarowania przestrzennego Województwa Pomorskiego¹⁵ jako nadrzędny dokument regulujący rozwój przestrzenny województwa zakłada zwiększenie dostępności transportowej województwa w skali międzynarodowej, oraz międzyregionalnej, poprawę wewnętrznej spójności i efektywności regionalnego systemu transportowego poprzez kształtowanie w obszarze województwa infrastruktury zlokalizowanej w istniejących korytarzach transportowych. Infrastruktura zlokalizowana w europejskich, ponadregionalnych i regionalnych korytarzach transportowych ma priorytetowe znaczenie dla województwa, w związku z tym wszelkie inwestycje w tym obszarze powinny być realizowane w pierwszej kolejności.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego Planu Województwa określają elementy infrastruktury transportowej gminy Chojnice jako służące poprawie dostępności wewnątrz województwa.

Ustala się, że gmina Chojnice leży w obszarze oddziaływania korytarzy transportowych: południowego i kaszubskiego. Do głównych zadań inwestycyjnych w zakresie budowy lub modernizacji dróg o znaczeniu ponadregionalnym lub regionalnym szczególnie ważnych dla województwa jest ustalenie nowego przebiegu drogi krajowej nr 25 – obecnie droga wojewódzka nr 212 na odcinku Obwodnica Chojnic – Zamarte. Do szczególnie ważnych i jednocześnie możliwych do wykonania zadań inwestycyjnych w zakresie budowy i modernizacji dróg wojewódzkich w gminie Chojnice należą: przebudowa dróg wojewódzkich nr 212, nr 235 (Chojnice – Korne), nr 236 (Konarzyny – Brusy), nr 240 (Chojnice – granica woj.). Zaleca się budowę obwodnic miejscowości leżących w ciągu dróg wojewódzkich, w przypadku gminy Chojnice byłaby to obwodnica miasta Chojnice w ciągu DW nr 212.

Plan Województwa ustala, iż drogi wojewódzkie nr 235, 240 powinny posiadać klasę techniczną drogi głównej, pozostałe – klasy Z. Jednocześnie przyjmuje się, że drogi nr 235 Korne – Chojnice, nr 240 Chojnice – granica woj. i nr 212 na odcinku Obwodnica Chojnic w ciągu DK 22 – Zamarte jako wariant przebiegu DK nr 25 są ważne dla powiązań krajowych z uwagi na możliwość zaliczenia ich w przyszłości do sieci dróg krajowych.

¹⁵ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego, Gdańsk październik 2009

Ustala się, że główną rolę w transporcie kolejowym w gminie, w odniesieniu do powiązań regionalnych w województwie, odgrywać będzie odcinek linii kolejowej znaczenia lokalnego: nr 203 Tczew – Chojnice, którą planuje się poddać rewitalizacji w ramach modernizacji elementów kolei regionalnej (modernizacja poprzez przebudowę, budowę dodatkowych torów lub rewitalizacja linii łączących obszar aglomeracji Trójmiasta z ośrodkami regionalnymi). Gmina leży w obszarze oddziaływania potencjalnego węzła integracyjnego obsługi transportu pasażerskiego jakim ma stać się dworzec kolejowy w Chojnicach.

Cele i środki (zadania) polityki transportowej

Do zadań koniecznych do realizacji w zakresie rozwoju i polityki transportowej gminy należą zadania dotyczące:

- Konieczności rozbudowy i modernizacji infrastruktury służącej poprawie dostępności transportowej oraz wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu: dróg gminnych, ulic, mostów, placów,
- Poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego i zmniejszenia jego uciążliwości oraz szkodliwego oddziaływania na otoczenie, przy jednoczesnym zapewnieniu warunków do sprawnego i bezpiecznego przemieszczania się osób i towarów,
- Konieczności zmniejszenia czasu dostępności do obszaru centralnego gminy oraz ośrodków regionalnych i ponadregionalnych,
- Rozwoju lokalnego transportu zbiorowego i poprawy jakości obsługi,
- Rozwoju turystyki, w tym rozwoju terenów rekreacyjnych, tras rowerowych, szlaków pieszych itp,
- Tworzenia warunków dla zwiększania poziomu inwestycji, promowania zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej, poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi, społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Usprawnienia zarządzania drogami i transportem drogowym.

2.5.2. Kierunki rozwoju infrastruktury komunikacyjnej gminy

Rozwój sieci drogowej

Rozbudowa/przebudowa sieci drogowej w gminie Chojnice powinna uwzględniać hierarchizację elementów sieci, wymagania w zakresie użytkowania zgodnie z przeznaczeniem, kontrolę dostępności określoną warunkami technicznymi, rekomendacje wynikające z analizy oddziaływania planowanego elementu sieci na bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Południowa część gminy Chojnice leży w obszarze występowania zbiornika wód podziemnych, co należy uwzględnić w przypadku projektowania i budowy nowych połączeń drogowych – należy zastosować odpowiednie zabezpieczenia przed możliwością ewentualnego zanieczyszczenia wód.

Budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów niedaleko Nowego Dworu wymaga zapewnienia dojazdu drogami o odpowiedniej nośności z uwagi na możliwość korzystania z tych elementów sieci przez pojazdy ciężarowe.

W celu podniesienia komfortu podróżowania oraz podniesienia standardów technicznych układu drogowego w gminie planowane są remonty częściowe nawierzchni bitumicznych

poprzez likwidację ubytków w nawierzchni i wymianę zdegradowanych nawierzchni. W pierwszej kolejności konieczna jest odnowa nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 212 Osowo Lęborskie – Bytów – Chojnice – Zamarte. Planuje się przebudowę na odcinku: Wolność – Chojnice o łącznej długości około 7,0 km. Następnym działaniem powinna być odnowa nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 235 Korne – Brusy – Chojnice. Planowana przebudowa ma objąć odcinek: Zbeniny – Chojnice o łącznej długości około 6,0 km. Inwestycje te przewidziane są do realizacji przy udziale środków z Budżetu Samorządu Województwa Pomorskiego¹⁶. Jednocześnie powinno się podjąć działania w kierunku poprawy stanu technicznego drogi wojewódzkiej nr 236, na całym odcinku w granicach gminy, ale w pierwszej kolejności od miejscowości Swornegacie w kierunku Brus.

Zakłada się powstanie zachodniej obwodnicy miasta Chojnice przebiegającej po terenie gminy Chojnice. Obecnie nie ma szczegółowego rozwiązania węzła z drogą krajową nr 22, niemniej zaproponowany przebieg jest wpisany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miejscowości Topole¹⁷, w którym wydzielono pas drogowy pod inwestycję.

W tej chwili nie ma szczegółowych koncepcji przebiegu północnej części obwodnicy od drogi krajowej nr 22 do istniejącej drogi wojewódzkiej nr 212. W projekcie studium miasta Chojnice¹⁸ część południowa obwodnicy określona jest w kształcie przedstawionym na rysunku w przedmiotowym opracowaniu. Projekt Studium miasta zakłada klasę techniczną Z, jednocześnie „Analiza dostępności oraz koncepcja powiązań terenu przyległego do drogi krajowej nr 22 na odcinku od zakończenia obwodnicy Człuchowa do początku obwodnicy Chojnic.” zakłada klasę G/Z¹⁹.

Konieczne jest opracowanie szczegółowych koncepcji przebiegu i określenia parametrów technicznych planowanej trasy.

Sieć dróg powiatowych i gminnych jest wystarczająco gęsta, by zapewnić mieszkańcom dostępność do podstawowych usług oraz poszczególnych miejscowości gminy. Priorytetem jednak powinny być działania mające na celu stworzenie sieci dróg powiatowych o nawierzchni utwardzonej oraz sieci dróg gminnych o nawierzchni ulepszonej a docelowo utwardzonej, co zwiększy komfort i bezpieczeństwo dojazdu do miejscowości nimi połączonych.

W zakresie przebudowy/modernizacji dróg powiatowych w miejscowości Charzykowy proponuje się budowę „obwodnicy wschodniej”, której zadaniem będzie wyprowadzenie głównie ruchu tranzytowego z centrum. Odcinek północny wymaga analizy warunków gruntowo-wodnych. Dla drogi proponuje się klasę techniczną Z.

Dodatkowo planuje się:

- Przebudowę DP 2645G Chojnice – Sławęcin (Pamiętowo), która powinna objąć zakresem istniejące skrzyżowania, chodniki oraz poszerzenie przekroju do 6,0 m,
- Przebudowę DP 2624G Charzykowy – Chociński Młyn (odcinek o długości 16,0 km), która powinna dotyczyć skrzyżowań, chodników, ciągów pieszo-rowerowych, przebudowy mostu w miejscowości Małe Swornegacie oraz poszerzenia przekroju jezdni do 6,0 m,

¹⁶ Informacje – Rejon Dróg Wojewódzkich w Chojnicach

¹⁷ Załącznik nr 1 do Uchwały nr XXXII/403/2005 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 19.09.2005.

¹⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Chojnice

¹⁹ „Analiza dostępności oraz koncepcja powiązań terenu przyległego do drogi krajowej nr 22 na odcinku od zakończenia obwodnicy Człuchowa do początku obwodnicy Chojnic.” Trafik 2002

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Chojnice

- profilowanie nawierzchni, co najmniej powierzchniowe utwardzenie nawierzchni dróg na odcinkach Charzykowy – Nowa Cerkiew – Granowo – Lichnowy, Chojnice – Chojniczki, Powalki – Kłodawa, Nowa Cerkiew – Lotyń, Objezierze – Gockowice – Silno, Gockowice – Raciąż, Silno – Ostrowite, Sławęcin – Obrowo.
- poprawę i ujednolicenie nawierzchni w ciągu pozostałych dróg powiatowych w tym także ulepszenie nawierzchni gruntowych.

W miejscowości Silno planuje się budowę drogi gminnej klasy L/D w celu obsługi terenów przyległych do drogi wojewódzkiej nr 240. Głównym zadaniem tego elementu będzie prowadzenie ruchu wewnętrznego i wyeliminowanie dużej ilości wjazdów z posesji bezpośrednio na drogę wojewódzką.

W przypadku realizacji obiektów handlowych planowanych w obszarze węzła DK 22 i DW 240 należy zabezpieczyć odpowiedni pas drogowy drogi powiatowej 2642G w celu zapewnienia odpowiedniej dostępności. Aktualny przekrój DP nie pozwala na prowadzenie intensywnej działalności gospodarczej.

Planowany teren rekreacyjno-usługowy w miejscowości Charzykowy wymaga analizy obsługi transportowej, która powinna być wykonana w momencie gdy znany będzie program inwestycyjny obszaru. Potencjalna lokalizacja skrzyżowania z DW 212 dla obsługi obszaru wskazana jest na rysunku dot. Kierunków.

Wskazany obszar usługowy (potencjalne pole golfowe) zlokalizowany pomiędzy granicami miasta Chojnice a miejscowościami Jarcewo i Czartołomie powinien być samowystarczalny pod względem obsługi parkingowej.

Z uwagi na brak widoczności na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 25 z drogą wojewódzką nr 212 zaleca się zmianę lokalizacji skrzyżowania lub przebudowę na skrzyżowanie typu rondo, które pozwala na prowadzenie ruchu przy ograniczonej widoczności.

Komunikacja zbiorowa autobusowa i kolejowa

Rozwój transportu zbiorowego i komunikacji wewnątrz gminy powinien uwzględnić strukturę bipolarną tworzoną przez miasta Chojnice i Człuchów.

Zachowanie ruchu na linii kolejowej nr 203 nie budzi zastrzeżeń z uwagi na przynależność linii do południowego regionalnego korytarza transportowego. Jest to linia znaczenia lokalnego, niemniej potencjalnie spełniająca istotną rolę w transporcie kolejowym pasażerskim i towarowym w powiązaniach regionalnych, choćby z uwagi na zaliczenie dworca w Chojnicach do węzłów integracyjnych o znaczeniu regionalnym.

Linia nr 211 Chojnice – Lipusz – Kościerzyna, przynależąca do regionalnego kaszubskiego korytarza transportowego ma szanse na rewitalizację z uwagi na działania w kierunku udrożnienia centralnego korytarza regionalnego – Kaszubskiej Kolei Regionalnej²⁰, do której linia ta jest zaliczona.

Przyszłość pozostałych linii kolejowych przebiegających w obszarze gminy zależy od strategii instytucji zarządzających infrastrukturą oraz odpowiedzialnymi za organizację przewozów.

²⁰ Regionalna strategia rozwoju transportu w województwie pomorskim na lata 2007-2020

Komunikacja autobusowa PKS łączy miejscowości gminy z miejscowościami gmin ościennych, np. Czerskiem, Brusami, Człuchowem, Zamartem oraz położonych dalej m.in. ze Zblewem, Starogardem Gdańskim, Kościerzyną, Żukowem, Gdańskiem, Bydgoszczą, Chełmnem.

Istotne jest zachowanie tras komunikacji zbiorowej z uwagi na możliwość dostępności do m.in. organów administracji, kultury i nauki w ośrodkach regionalnych i ponadregionalnych, przy zapewnieniu odpowiedniego komfortu i bezpieczeństwa przewozów. Ewentualna zmiana przebiegu tras i częstotliwości może być uwarunkowana zapotrzebowaniem mieszkańców gminy na transport zbiorowy.

Zachowanie tras w obecnym zakresie oraz infrastruktury towarzyszącej wymaga jednak jej poprawy – połączenie przystanków różnych przewoźników wyeliminowałoby część potencjalnych punktów kolizyjnych na drogach w ciągu tras, konieczna jest także poprawa stanu technicznego przystanków – budowa wiat, wydzielonych zatok.

Trasy rowerowe, turystyczne piesze, parkowanie

Trasy i ścieżki rowerowe zalicza się do elementów sieci drogowo-ulicznej. Celem budowy sieci dróg rowerowych jest zapewnienie użytkownikom rowerów bezpiecznego poruszania się w dogodnych warunkach środowiskowych. Rozwój sieci ścieżek rowerowych ma również na celu połączenia trasami wszystkich miejscowości atrakcyjnych turystycznie.

Dodatkowym działaniem, przy realizacji układu ścieżek rowerowych, jest budowa bezpiecznych parkingów dla rowerów.

Proponowany w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego²¹ układ tras międzyregionalnych i regionalnych jest uzupełnieniem układu rowerowych tras międzynarodowych.

Do układu tras międzyregionalnych należy trasa nr 12 – Trasa Zamków Polski Północnej: Czarne – **Człuchów – Chojnice** (z odgałęzieniem Silno – Tuchola) – Konarzyny – Bytów – Sulęcyno – Kościerzyna - Stara Kiszewa – Skarszewy – Tczew – Malbork – Sztum – Gniew – Smętowo Graniczne – Pieniążkowo – granica województwa.

Natomiast układ tras regionalnych składający się z tras i szlaków rowerowych ujętych w opracowaniach projektowych (częściowo zrealizowanych i oznakowanych), uzupełnionych o nowe elementy, które wraz z trasami wyższej rangi wiążą główne ośrodki regionalne województwa tworzą:

- Nr 122 Tczew – Starogard Gdański – Zblewo – Kaliska – Czarna Woda – Czersk – Chojnice,
- Nr 130 Kościerzyna – Karsin – Brusy – Chojnice – Debrzno,
- Nr 134 Konarzyny – Brusy,

Dodatkowo funkcjonują znakowane szlaki rowerowe firmowane przez PTTK:

- Nadolna Karczma – Chojnice
- Nadolna Karczma – Bachorze

Szlaki te określane są przez PTTK jako główne, stanowiące kanwę ogólnopolskiej sieci tras rowerowych o znaczeniu co najmniej regionalnym.

Obszar gminy Chojnice objęty jest koncepcją budowy tras rowerowych w ramach programu „Kaszubska Marszruta”²², którego celem jest pokrycie powiatu chojnickiego siecią szlaków

²¹ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego, Gdańsk październik 2009

rowerowych. Inwestycja będzie realizowana przy udziale środków z dotacji unijnych, obecnie prace projektowe są w toku.

Proponuje się stworzenie systemu węzłów obsługi ruchu rowerowego o znaczeniu kluczowym, zintegrowanym z transportem publicznym m.in. w Chojnicach.

Z uwagi na przewidywany duży ruch pojazdów na drodze wojewódzkiej nr 212 (zwłaszcza w rejonie miejscowości Charzykowy), droga powinna posiadać wydzielony i oddzielony stosowną separacją bezpieczeństwa, ciąg dla pieszych i rowerzystów.

W miejscowościach gminy wymagane są działania w celu uporządkowania parkowania przede wszystkim w pobliżu miejsc użyteczności publicznej, jak np. szkół, urzędów, kościołów, dworca kolejowego, centrów handlowo-usługowych. Parkingi wraz z infrastrukturą drogową obsługującą przyległy teren przewidzieć należy również we wskazanych strefach rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych lub w ich pobliżu, zwłaszcza w rejonie miejscowości turystycznych m.in. Charzykowy, Swornegacie; Małe Swornegacie;.

Niezbędne i potencjalne prace planistyczne i projektowe

W celu odpowiedniego zagospodarowania istniejących szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych, itp), konieczne są działania: np. wyposażenie ich np. w miejsca widokowe, piknikowe, oznakowanie, poprawa nawierzchni, przystosowanie do całorocznego wykorzystania, we współpracy z administracją parków, szkołami, nadleśnictwami i PTTK. Dodatkowo konieczne jest wyznaczenie i zagospodarowanie nowych szlaków turystycznych w celu dekoncentracji ruchu turystycznego na terenie gminy.

Ścieżki, trasy rowerowe wraz z infrastrukturą turystyczną powinny funkcjonować w zintegrowanym systemie ze szlakami turystycznymi rangi lokalnej, regionalnej i międzyregionalnej, w związku z tym konieczne są spójne działania organizacji m.in. turystycznych, samorządowych, pozarządowych w celu uzyskania docelowego produktu.

Dla planowanych obiektów położonych przy drogach publicznych Inwestor musi sprawić, iż obiekt będzie samowystarczalny pod względem miejsc parkingowych, placów manewrowych lub obszarów dla pojazdów oczekujących na rozładunek itp. Droga publiczna, ani jej pobocze nie może wypełniać, żadnego z w/w zadań

Konieczne jest podjęcie działania na szczeblu regionalnym, powiatowym i gminnym w celu tworzenia projektów przebudowy i modernizacji dróg mających znaczenie dla zachowania odpowiedniej komunikacji w regionie. Projekty te oprócz poprawy parametrów technicznych określających klasę drogi powinny obejmować zagadnienia organizacji ruchu, poprawy bezpieczeństwa drogowego szczególnie w obszarach zurbanizowanych, obiektach użyteczności publicznej.

Dla projektowanych, czy nowobudowanych wielkopowierzchniowych obiektów handlowych należy wykonać analizę wpływu oraz koncepcję obsługi uwzględniającą wielkość, typ obiektu oraz jego potencjał aborcji i generowania ruchu w korelacji z godzinami szczytu ruchu miejskiego (wjazdy i wyjazdy z Chojnic). Należy wykonać także ocenę zaproponowanej ilości miejsc parkingowych. Koncepcja obsługi nie powinna naruszać dostępności do dróg odpowiednich klas a analiza przepustowości w obszarze najbliższych skrzyżowań powinna być wykonana w perspektywie co najmniej 10 lat.

²² „Kaszubska Marszruta” Koncepcja przestrzenno-funkcjonalna, Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych Delta Partner, Cieszyn 2008.

2.5.3. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

Konieczność rozbudowy systemów infrastruktury wynika z dwóch powodów:

- potrzeby poprawy stanu istniejącego, złego stanu technicznego, nieprawidłowych parametrów pracy układów, niedostatecznych standardów obsługi, wysokich kosztów utrzymania w stosunku do efektów itp.;
- potrzeby rozbudowy z uwagi na obsługę nowych terenów inwestycyjnych oraz terenów dotąd nieuzbrojonych.

Zaopatrzenie w wodę

Kierunki rozbudowy istniejącego systemu wodociągowego (który szczegółowo został omówiony w I części Studium pt. Diagnoza stanu istniejącego i uwarunkowania rozwoju) dotyczą:

- ujęć wody wraz ze stacjami wodociagowymi,
- sieci wodociagowych.

W obrębie gminy aktualnie funkcjonuje 10 gminnych ujęć wody zaopatrujących w wodę cztery odrębne układy wodociagowe. Na wszystkich ujęciach zatwierdzone zasoby znacznie przekraczają aktualne potrzeby oraz zapewniają zaopatrzenie w wodę wszystkich terenów rozwojowych. Miejscowości Chojniczki, Jarcewo i Czartołomie, a także Topole oraz Władysławek zaopatrywane są w wodę z wodociągów miejskich w Chojnicach.

Planuje się:

1. Układ wodociagowy z ujęciem i stacją uzdatniania w m. Swornegacie, zaopatrujący w wodę Swornegacie, Małe Swornegacie, Chociński Młyn oraz zabudowę rozproszoną w tym obrębie.

Istniejąca stacja uzdatniania (po niedawnej modernizacji) i sieć wodociagowa są w dobrym stanie technicznym.

2. Układ wodociagowy z ujęciem i stacją uzdatniania wody w Charzykowach, obsługujący zabudowę stałą i letniskową w obrębie tej miejscowości. Planuje się:

Wariant I – modernizacja i rozbudowa istniejącej stacji wodociagowej

Wariant II – docelowa likwidacja istniejącej stacji wodociagowej, zaopatrzenie w wodę z wodociągów miejskich w Chojnicach. Projektowany wodociąg zasilający $\phi 200$ (proponowany przebieg pokazano na mapie uzbrojenia).

- przebudowę całej sieci wodociagowej – większość sieci posiada nienormatywne średnice, niewłaściwe materiały oraz zlokalizowana jest w obrębie działek.

Zaznacza się potrzebę uporządkowania sieci wodociagowej w miejscowości Bachorze poprzez włączenie do gminnego systemu wodociągów.

3. Układ wodociagowy zasilany z ujęć wody w Lichnowach, Sławęcinie, Ogorzelinach i Niezychowicach, zaopatrujący w wodę następujące miejscowości: Lichnowy, Ogorzeliny, Niezychowice, Sławęcin, Granowo, Ostrowite, Ciechocin, Nowy Dwór, Angowice, Cołdanki, Doręgowice, Moszczenica, Melanowo, Melanówek oraz Jerzmionki i Obkas w sąsiedniej gminie.

Stacja wodociągowa w Lichnowach jest po niedawnej przebudowie i modernizacji. Stacje wodociągowe w Nieżychowicach, Ogorzelinach i Sławęcinie są przestarzałe i w złym stanie technicznym. Jako rozwiązanie kierunkowe proponuje się:

- utrzymanie ujęcia wody w Lichnowach jako ujęcia wodącego;
- po szczegółowej analizie ekonomicznej i hydrogeologicznej wytypowanie jednego lub dwóch z istniejących ujęć wody do rozbudowy i modernizacji oraz utrzymanie ich jako ujęć wspomagających. Pozostałe ujęcia (lub ujęcie) powinny ulec docelowo likwidacji;
- konieczność niezbędnej przebudowy fragmentów sieci wynikająca ze zmian w źródłach zasilania może zostać ustalona ostatecznie po ich dokonaniu;
- jako rozwiązanie etapowe – doraźny remont istniejących stacji wodociągowych;
- dla uzyskania układów pierścieniowych sieci wodociągowej proponuje się:
- budowę wodociągu spinającego Cołdanki – Nieżychowice oraz Chojnaty – Pawłowo,
- sukcesywną wymianę sieci wodociągowych z rur a-c w obrębie miejscowości Ogorzeliny, Sławęcin, Lichnowy i Granowo.

4. Układ wodociągowy zasilany z ujęć wody w Pawłowie, Krojantach, Zbeninach i Sternowie, doprowadzający wodę do następujących miejscowości: Pawłowo, Pawłowo, Lipienice, Kławkowo, Krojanty, Nowa Cerkiew, Szlachetna Nowa Cerkiew, Kruszką, Jeziorki, Sternowo, Lotyń, Silno, Nicponie, Raclawki, Gockowice, Objezierze, Kłodawa, Zbeniny, Powalki i Klosnowo.

Planuje się:

- pilną modernizację i rozbudowę ujęcia wody w Pawłowie. Ujęcie w Pawłowie posiada najwyższe udokumentowane zasoby w gminie Chojnice i docelowo będzie najważniejszym ujęciem w tym układzie wodociągowym;
- likwidacja ujęcia wody w Zbeninach ze względu na zły stan techniczny i niewielkie zatwierdzone zasoby;
- ujęcie wody w Krojantach i Sternowie wymagają modernizacji i przebudowy, aby dalej mogły być ujęciami wspomagającymi układ. Docelowo w miarę rozbudowy ujęcia w Pawłowie jedno powinno być wyłączone z eksploatacji (po stosownej analizie ekonomicznej i hydraulicznej układu);
- konieczność niezbędnej przebudowy i rozbudowy sieci wodociągowej wynikająca ze zmian w źródłach zasilania;
- rozbudowa sieci dla uzyskania układów pierścieniowych;
- sukcesywna wymiana rur a-c na inny materiał w m. Pawłowo, Zbeniny, Krojanty i Nowa Cerkiew.

Sieci wodociągowe projektowane oraz przewidziane do przebudowy pokazano na załączniku graficznym do uchwały o Studium- rys. 2-3 Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Rozwój systemów infrastruktury technicznej-Woda i kanalizacja- w skali 1:20000.

Odprowadzanie ścieków sanitarnych

Gmina Chojnice w ~ 85% jest skanalizowana. Ścieki rozległymi układami grawitacyjno-pompowymi odprowadzane są na oczyszczalnię ścieków w Chojnicach. Ścieki z m. Swornegacie i Małe Swornegacie odprowadzane są do istniejącej oczyszczalni ścieków w m. Swornegacie. Zarówno oczyszczalnia, jak i wszystkie przepompownie ścieków w tym

układzie zostały zmodernizowane. Nowa lokalna oczyszczalnia ścieków funkcjonuje w Cołdankach.

Planuje się:

- modernizację istniejących przepompowni ścieków w pozostałych układach k.s.;
- montaż urządzeń do likwidacji zapachów złoonych w komorach rozprężnych i przepompowniach ścieków;
- rozbudowa istniejących systemów kanałów sanitarnych w kierunku dalszego skanalizowania gminy, czyli:
 - budowa k.s. w m. Jakubowo, Jeziorki oraz Kruszka i odprowadzenie ścieków systemem grawitacyjno-pompowym do k.s. w Powąlkach;
 - budowa k.s. w m. Lotyń oraz Sternowo i odprowadzenie ścieków systemem grawitacyjno-pompowym do k.s. w Nowej Cerkwi;
 - budowa k.s. w m. Melanowo i Melanówek, i odprowadzenie ścieków systemem grawitacyjno-pompowym do k.s. w m. Ogorzeliny.

Reasumując powyższe:

- w stanie istniejącym z 85% zabudowy, ścieki są odprowadzane do kanalizacji sanitarnej zakończonej oczyszczalniami ścieków (z tego 79% ścieków jest odprowadzanych na miejską oczyszczalnię ścieków w Chojnicach, a 6% na oczyszczalnię ścieków w m. Swornegacie i Cołdanki.

Kolejne 8% mieszkańców uzyska możliwość dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej w perspektywie najbliższych 15 lat, czyli do 2025 roku. Zatem w tym okresie ~ 93% mieszkańców gminy zostanie objętych zbiorczymi systemami odprowadzania i oczyszczania ścieków. Około 7% mieszkańców będzie odprowadzać ścieki w sposób indywidualny, z tego ~3,5% docelowo do przydomowych oczyszczalni ścieków (z uwagi na duże oddalenie od systemów k.s. i niewielkie ilości ścieków), a ~3,5% mieszkańców uzyska dostęp do k.s. po roku 2025.

Uzbrojenie terenów rozwojowych

tereny projektowanej zabudowy objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Na mapie uzbrojenia pokazano kierunki zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków wynikające z ustaleń poszczególnych planów. Szczegółowe rozwiązania dotyczące projektowanej infrastruktury stanowią integralną część poszczególnych planów.

tereny rozwojowe wskazane w studium

Przeważająca ilość nowych terenów inwestycyjnych położona jest w obrębie lub sąsiedztwie istniejących sieci wodociagowych i układów kanalizacyjnych. Zatem zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z tych terenów będzie się ograniczało do wykonania przyłączy. Natomiast dla uzbrojenia terenów inwestycyjnych projektowanych poza istniejącym uzbrojeniem, konieczna będzie rozbudowa sieci wodociagowej i układów k.s. Na mapie uzbrojenia w skali 1:20 000 wskazano kierunki dostawy wody i odprowadzania ścieków.

Szczegółowa koncepcja uzbrojenia zostanie pokazana na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w skali 1:2000 lub 1:1000.

Sieci kanalizacji sanitarnej projektowane oraz przewidziane do przebudowy pokazano na załączniku graficznym do uchwały o Studium – rys. 2-3 Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Rozwój systemów infrastruktury technicznej – Woda i kanalizacja – w skali 1:20000.

Odprowadzanie wód opadowych

Na terenie wielu miejscowości w gminie istnieją pojedyncze fragmentaryczne kawałki kanałów deszczowych, którymi odprowadzane są wody deszczowe do jezior lub cieków wodnych z fragmentów ulic, pojedynczych obiektów lub placów. Brak jest szczegółowych inwentaryzacji tych urządzeń. Zasięg tych urządzeń jest niewielki i niewspółmierny do skali opracowania. Zatem problem odprowadzania wód opadowych w takim wymiarze możliwy jest do rozwiązania na etapie projektu wykonawczego ulicy lub obiektu. Jeśli chodzi o nowe tereny inwestycyjne problem odprowadzania wód opadowych rozwiązany zostanie przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Należy zapewnić retencję powierzchniową wód opadowych w celu ochrony przed zalewaniem terenów w Gminie Chojnice oraz na terenie Miasta Chojnice.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przyjmuje się następujący system i standardy zaopatrzenia obszarów wiejskich w energię elektryczną:

- a/ głównym źródłem zasilania gminy Chojnice są stacje WN/SN (GPZ) zasilane liniami napowietrznymi WN-110 kV. Są nimi GPZ Chojnice Przemysłowa i GPZ Chojnice Kościerska z zainstalowanymi transformatorami 16 MVA, skąd poprzez sieć SN, stacje transformatorowe SN/nN i sieci nN zasilany jest obszar gminy. Częściowym podparciem dla zasilania gminy mogą być sąsiednie stacje tj. GPZ Brusy, GPZ Czersk i GPZ Tuchola.
- b/ projektowane tereny mieszkaniowe, usługowe i produkcyjne wymagają głównie wymiany transformatorów w istniejących stacjach, tereny lokalizowane poza zasięgiem obsługi istn. stacji wymagają realizacji nowych odcinków sieci średniego napięcia, budowy kolejnych stacji transformatorowych oraz budowy sieci niskiego napięcia. W sytuacji znaczącego wzrostu zapotrzebowania mocy, szczególnie w zachodniej części gminy (tereny przemysłowo-usługowe) może zaistnieć konieczność realizacji nowego GPZ-u zlokalizowanego w miejscowości Topole.
- c/ na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej zaleca się realizację stacji transformatorowych kontenerowych oraz linii kablowych średniego i niskiego napięcia,
- d/ na terenach o rozproszonej zabudowie dopuszcza się realizację stacji słupowych oraz napowietrznych linii elektroenergetycznych,
- e) na nowych terenach przemysłowo-usługowych i osiedli mieszkaniowych sieć niskiego napięcia należy preferować jako sieć kablową,
- f) w kolejnych latach sukcesywna wymiana stacji typu ŻH na stacje słupowe nowej generacji,

g/ w założeniach docelowych należy przyjąć, że dostarczana do odbiorców energia elektryczna winna bez żadnych ograniczeń pokrywać potrzeby gminy na cele komunalno - bytowe mieszkańców, rolnictwa, usług i drobnego przemysłu.

Na jakość dostawy energii elektrycznej do odbiorców wpływ mają m.in. ciągłość zasilania i jakość napięcia. Ciągłość może być przerywana wskutek planowanego wyłączenia napięcia, związanego z przeglądem sieci elektroenergetycznych, względnie wskutek zakłóceń w sieci. Należy dążyć do ograniczenia zarówno przerw zakłóceńowych jak i planowych. Zapewnienie właściwej jakości napięcia (bliskiej znamionowemu) stanowi podstawowy obowiązek służb energetycznych.

Linie wysokich napięć 110 kV, przebiegające przez teren gminy, wprowadzają duże ograniczenia dostępności terenów położonych w pobliżu ich przebiegu. Prowadzone są one na słupach stalowo-kratowych. Dla linii 110 kV obowiązuje 40-metrowy pas powierzchni terenu ograniczony dla zabudowy (po 20m od osi linii w obie strony). Linie te nie powinny się również krzyżować z budynkami mieszkalnymi, przemysłowymi i gospodarczymi, w których mogą stale przebywać ludzie. Na terenie gminy linie te przebiegają głównie przez tereny rolne i w dużym stopniu ograniczają możliwość udostępniania terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie linii.

Na terenie gminy nie ma ograniczeń w dostawie energii elektrycznej. W istniejących stacjach transformatory mają najczęściej jeszcze rezerwy mocy. Nowe stacje budowane będą jednakże dla każdej większej inwestycji lokalizowanej na terenie gminy, ze względu na ekstensywne zainwestowanie na obszarach wiejskich i znaczne odległości między stacjami transformatorowymi.

Dla założonego programu inwestycyjnego na terenie gminy, konieczna będzie wymiana transformatorów w stacjach zlokalizowanych na terenach rozwojowych, oraz ewentualnie realizacja stacji transformatorowych w przypadku znacznego zapotrzebowania na energię elektryczną. Preferuje się budowę stacji transformatorowych słupowych.

Sposób zasilania poszczególnych terenów rozwojowych uzależniony będzie od docelowego zainwestowania na poszczególnych terenach. Każdorazowo przed przystąpieniem do realizacji należy uzyskiwać warunki techniczne zasilania, wydawane przez odpowiednie służby energetyczne. W przypadku realizacji stacji transformatorowych, w dalszym ciągu na obszarach wiejskich, ze względu na duże rozproszenie, stacje mogą być realizować jako słupowe a sieć średniego napięcia jako napowietrzna. Uzbrojenie terenów powinno następować sukcesywnie, równolegle lub wyprzedzająco do zainwestowania kubaturowego. Na terenach przewidzianych pod lokalizację budownictwa mieszkaniowego i podstawowych usług, stacje transformatorowe budowane będą przez służby energetyczne, na terenach przewidzianych pod lokalizację usług produkcyjnych, obiektów wodociągowo-kanalizacyjnych, składów itp. mogą być także budowane jako stacje transformatorowe abonenckie tj. stanowiące własność odbiorcy.

Wyznacza się strefy technologiczne terenów wokół projektowanych i istniejących linii elektroenergetycznych napowietrznych, w poziomie nie mniejsze niż:

- dla linii WN-110kV - 40m (20m po każdej ze stron od środka linii)
- dla linii SM-15kV (20kV) – 12 m (6m po każdej ze stron od środka linii)
- dla linii nn-0,4kV – 4m (2m po każdej ze stron od środka linii)

W strefach technologicznych linii istniejących i projektowanych obowiązuje w szczególności zakaz sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym. Szczegółowe zasady zagospodarowania w sąsiedztwie linii należy określić w miejscowych planach i uzgodnić z zarządcą sieci.

Gmina posiada plan założeń do zaopatrzenia gminy w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe, plan ten będzie sukcesywnie aktualizowany.

W Studium dopuszcza się na wniosek zainteresowanych inwestorów lokalizację elektrowni wiatrowych w południowej części obszaru gminy. Szczegółowe usytuowanie elektrowni, granice terenów tych inwestycji oraz wynikające z ich lokalizacji ograniczenia zostaną ustalone w planach miejscowych. W związku z lokalizacją elektrowni (źródeł OZE) wystąpi potrzeba budowy sieci energetycznej niezbędnej do wyprowadzenia wytworzonej energii i jej doprowadzenia do wskazanego przez operatora miejsca przyłączenia oraz przebudowy, rozbudowy lub budowy sieci elektroenergetycznej niezbędnej dla zapewnienia jej odbioru, także linii wysokich i najwyższych napięć należących do różnych właścicieli.

Potencjalne przyłączenie do systemu elektroenergetycznego może odbyć się zarówno do sieci dystrybucyjnej WN-110kV, SN-15kV (np. ENEA Operator Sp. z o.o.) jak też do sieci przesyłowej najwyższych napięć NN-220kV, której gestorem jest Operator Systemu Przesyłowego (OSP) – Polskie Sieci Elektroenergetyczne. Na podstawie wniosku inwestora o określenie warunków przyłączenia właściwy operator dokona oceny możliwości przyłączenia wnioskowanego obiektu do sieci elektroenergetycznej i jego wpływ na Krajowy System Elektroenergetyczny. Z oceny może wynikać potrzeba/konieczność budowy infrastruktury sieciowej wykraczającej ponad konieczność budowy infrastruktury elektroenergetycznej doprowadzającej wytworzoną moc do miejsca przyłączenia. Skutki oddziaływania połączeń mogą mieć charakter ponadlokalny i mogą wykraczać poza granice administracyjne gminy (m. inn. może zostać wskazana konieczność przebudowy linii elektroenergetycznej przebiegającej przez teren kilku gmin). Dopuszcza się możliwość przyłączenia źródeł wytwórczych do sieci na każdym poziomie napięcia.

Szczegółowe zasady lokalizacji elektrowni wiatrowych względem istniejących i projektowanych linii elektroenergetycznych do ustalenia w miejscowych planach.

Zaopatrzenie w ciepło

W 2004 r. opracowany został „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Chojnice”

W zakresie zaopatrzenia w ciepło praca została ukierunkowana na rozwiązania energooszczędne i ekologiczne, zapewniające pełne bezpieczeństwo energetyczne odbiorcom na obszarze gminy w perspektywie do roku 2015-2020.

Założono, że większe kotłownie węglowe i olejowe zostaną zamienione na kotłownie spalające paliwa odnawialne tj. biomasę (zrębki i odpady drzewne, sprasowana słoma, rośliny energetyczne itp.) lub na gaz ziemny.

Projektowana w w/w opracowaniu struktura pokrycia potrzeb cieplnych na terenie gminy Chojnice:

- Na całym obszarze gminy zakłada się preferencje dla następujących nośników energii:
 - biomasa każdego rodzaju (zrębki i odpady drzewne, granulaty, brykiety, biomasa pozyskana z upraw roślin energetycznych, sprasowana słoma);
 - biopaliwa (np. biodiesel, epa);
 - paliwa gazowe E na wydzielonym obszarze gminy;
 - systemy solarne (kolektory słoneczne i ogniwa fotowoltaiczne) oraz pompy ciepła (jako urządzenia).

- Na terenach objętych zasięgiem sieci gazowych średniego ciśnienia (z obszaru miasta Chojnice), oraz w rejonach bezpośrednio przylegających, preferowanym nośnikiem energii może być gaz ziemny E.
- Możliwym do zastosowania nośnikiem energii na terenie całej gminy mogą być również:

- olej opałowy Ekoterm;
- gaz płynny LPG;
- w ograniczonym zakresie paliwa stałe (węgiel, koks);
- energia elektryczna.

O ostatecznym wyborze nośnika energii cieplnej powinny decydować dwa czynniki:

- wielkość emisji zanieczyszczeń;
- wynik analizy techniczno-ekonomicznej.

Modernizacja małych kotłowni indywidualnych powinna przebiegać wg następujących założeń:

- Wyeksploatowane kotły węglowe (przewidziane do likwidacji ze względu na zły stan techniczny kotłów) należy poddać modernizacji z uwzględnieniem zmiany rodzaju paliwa:
 - biomasa;
 - gaz ziemny
 - węgiel lub olej opałowy
- W istniejących małych kotłowniach węglowych stosunkowo nowych (5-6 lat eksploatacji) lub w których wymieniono kotły na nowe także węglowe, zakłada się ich dalszą eksploatację.

Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy Chojnice oraz sąsiadujących gminach istnieją bardzo duże zasoby biomasy (drewno, odpady drzewne, sprasowana słoma) i zasoby te mogą być wykorzystane jako paliwa do celów produkcji ciepła.

Zakłada się także znaczne zwiększenie wykorzystania energii słonecznej (głównie kolektorów słonecznych); w przypadku budowy nowych obiektów należy promować tego typu rozwiązania (szczególnie w celu przygotowania ciepłej wody użytkowej).

W „Projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło.....” przedstawiono przewidywane zmiany struktury źródeł ciepła na obszarze gminy Chojnice:

Rodzaj paliwa	Struktura mocy cieplnej	
	2001/2002	2015-2020
paliwa stałe (węgiel koks)	74%	35%
paliwa gazowe	0,5%	15%
odnawialne źródła energii	20%	41%
olej opałowy	4%	4%
energia elektryczna	1,5%	5%

Zaopatrzenie w gaz

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego uchwalony przez Sejmik Województwa Pomorskiego w październiku 2009r. określa model zintegrowanej i zrównoważonej gospodarki energetycznej. W zakresie zaopatrzenia w gaz i paliwa płynne plan określa, że gazyfikacja obszarów wiejskich następować będzie tam, gdzie analizy techniczno-ekonomiczne wykażą opłacalność inwestycji.

Podstawowym czynnikiem rzutującym na niski stopień wykorzystania gazu w szeregu miejscowości na terenie województwa, w tym także na terenie gminy Chojnice, są wzrastające ceny gazu. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, gazyfikacja prowadzona jest w przypadku, gdy istnieją techniczne i ekonomiczne warunki dostarczania paliwa gazowego. System przesyłowy będzie zatem rozbudowywany w oparciu o zasady wynikające z analiz ekonomicznych wg standardu UNIDO, wykonanych przed rozpoczęciem każdej inwestycji.

Rozwój gazyfikacji gminy Chojnice może zatem postępować, jeżeli potencjalni odbiorcy gazu złożą odpowiednie wnioski do dostawcy gazu tj. do Pomorskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział – Zakład Gazowniczy w Bydgoszczy.

Analiza istniejącego i planowanego zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice wskazuje że nie jest i nie będzie w przyszłości ekonomicznie uzasadniona gazyfikacja całego obszaru gminy. Na obszarze gminy brak jest obecnie potencjalnie dużych odbiorców gazu ziemnego, natomiast nowi odbiorcy mogą pojawić się w przyszłości we wsiach rozwojowych takich jak Charzykowy, Pawłówko, Pawłowo, Raclawki, gdzie przewidziane są tereny pod budownictwo mieszkaniowe i mieszkalno-usługowe. Znaczny rozwój budownictwa mieszkaniowego nastąpi na terenach południowych i południowo-wschodnich.

W przypadku zaistnienia warunków zapotrzebowania na gazyfikację kolejnych miejscowości konieczne będzie opracowanie „**koncepcji programowej gazyfikacji gminy**”, która wskaże m.in. uwarunkowania techniczne i ekonomiczne inwestycji, a także określi kierunki i etapy gazyfikacji oraz wielkości zapotrzebowania na paliwo gazowe przez poszczególne grupy potencjalnych odbiorców.

Proponowane kierunki rozbudowy sieci gazowych średniego ciśnienia:

- 1) z sieci istniejącej na terenie miasta Chojnice:
 - miejscowość Niezychowice – liczba mieszkańców 804 os. (w obrębie Niezychowice znajduje się miejscowość Topole, do której doprowadzono sieć gazową)
- 2) z programowanych nowych sieci gazowych średniego ciśnienia wyprowadzonych ze stacji redukcyjno pomiarowej I⁰ „Lipienice”:

Lp.	Obręb-miejscowość	Liczba mieszkańców Obecnie	Projektowane nowe tereny inwestycyjne	Szacowana docelowa liczba mieszkańców
1.	Krojanty z Klawkowem	827	25,8 ha(M.)	1,3 tys.
2.	Powalki	333	17,3 ha (M)	0,7 tys.
3.	Pawłówko	565	59,6 ha (M/U)	1,1 tys.
4.	Pawłowo	820	6,8 ha(M) +2,6 ha M/U)	1,0 tys.
5.	Nowa Cerkiew	764	15,0 ha(M)	0,9 tys.
6.	Raclawki	223	1,2 ha(M) + 2,5 ha(M/U)	0,2 tys.
7.	Granowo	184	2,3 ha(M)	0,2 tys.
8.	Lichnowy	1.143	18,5 ha(M)	1,5 tys.
9.	Silno	1.075	68,6 ha(M)	2,4 tys.

10.	Ostrowite	864	16,7 ha(M)	1,2 tys.
11.	Sławęcin	526	19,7 ha	0,9 tys.
Razem		7.334	256,6 ha 64,7 ha M/U 191,9 ha M	11,5 tys.
Ogółem gmina		16.758	X	22,7 tys.

M – tereny pod budownictwo mieszkaniowe

M/U – tereny pod budownictwo mieszkalno – usługowe

Projektowana jest sieć gazowa średniego ciśnienia do miejscowości Klawkowo-Krojanty-Powałki; dla tych miejscowości źródło zasilania w gaz stanowić będzie gazociąg średniego ciśnienia dn 250PE zlokalizowany w Lipieniach²³.

Przedstawiony zasięg gazyfikacji dotyczy 44% obecnych i 50% docelowych mieszkańców gminy. Został określony na podstawie powierzchni nowych terenów inwestycyjnych wyznaczonych w studium. Na załączniku graficznym (**rys. nr 2.2. Kierunki zagospodarowania przestrzennego i polityka przestrzenna**) przedstawiono schemat ewentualnej gazyfikacji gminy, wymagającej jednak koncepcji programowej, która wskaże dokładne trasy sieci.

Rozwój gazyfikacji gminy Chojnice uzależniony jest od następujących warunków:

- 1) warunków technicznych tj. rozbudowy na terenie województwa kujawsko-pomorskiego układu gazociągów wysokiego ciśnienia;

Zakres rozbudowy przedstawiony jest w piśmie Pomorskiej Spółki Gazownictwa w Bydgoszczy z dnia 30.01.2009r.

Po wyczerpaniu przepustowości istniejącej stacji redukcyjno-pomiarowej konieczna będzie modernizacja tej stacji i wymiana urządzeń. Nie występuje konieczność rezerwacji terenu i budowy drugiej stacji I stopnia

- 2) warunków ekonomicznych;

gazyfikacja poszczególnych miejscowości na terenie gminy poprzedzona musi być każdorazowo analizą ekonomiczną i jej pozytywnym wynikiem, zgodnie z obowiązującymi przepisami Prawa energetycznego wraz z zarządzeniami wykonawczymi.

- 3) uwarunkowania inne;

- posiadanie na realizację inwestycji środków finansowych z różnych źródeł;
- zmiany paliwa grzewczego ze stałego na gazowy w kotłowniach lokalnych i osiedlowych w ramach ochrony środowiska.

i wymaga opracowania „koncepcji programowej gazyfikacji gminy”, w celu określenia ww. warunków.

Gospodarka odpadami

~~Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2010 określa, że na terenie gminy Chojnice zlokalizowany zostanie Zakład Zagospodarowania Odpadów, pełniący funkcję regionalną. Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018 (uchwały Nr 415/XX/12 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dnia 25 czerwca 2012r. w sprawie przyjęcia „planu Gospodarki Odpadami dla województwa Pomorskiego 2018”, a także Uchwała Nr 416/XX/12 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dnia 25 czerwca 2012r. w sprawie wykonania „Planu Gospodarki odpadami dla województwa Pomorskiego 2018”, zmieniona Uchwałą nr~~

²³ Wg informacji Polskiej Spółki Gazownictwa sp z o.o. Oddział w Gdańsku –pismo z 26.09.2013r.

470/XXII/12 Sejmiku Woj.Pomorskiego z dnia 24 września 2012r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2012r. poz. 3071 z dn. 05.10.2012r.), zmieniona **Uchwałą Nr 557/XXVII/13 Sejmiku Woj.Pomorskiego z dnia 25 lutego 2013r.** (Dz.Urz. Woj.Pom. z 2013r. poz. 1459, z 20 marca 2013r.) **ZZO Nowy Dwór pełni rolę RIPOK - jest regionalną instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych w regionie Południowo-Zachodnim. Dla RIPOK Nowy Dwór wyznaczono uchwałami Sejmiku Województwa instalacje zastępcze w przypadku wystąpienia awarii tej instalacji. RIPOK Nowy Dwór wyznacza się jako instalację zastępczą na wypadek awarii instalacji RIPOK Sierzno i RIPOK Stary Las.**

~~Lokalizacja ZZO została ustalona w sąsiedztwie istniejącego składowiska w miejscowości Nowy Dwór koło Angowie.~~

~~Na cele gospodarki odpadami przeznaczone zostały następujące działki:~~

~~217/1~~	~~o pow.~~	~~0,47 ha~~
~~217/2~~	~~//~~	~~0,67 //~~
~~217/3~~	~~//~~	~~0,47 //~~
~~217/4~~	~~//~~	~~4,89 //~~
~~217/5~~	~~//~~	~~13,29 //~~
~~razem~~		~~19,79 ha z tego 12,79 zostało zagospodarowane!~~
~~33/3~~	~~o pow.~~	~~3,77 //~~
~~część dz. 229/1 i~~		
~~224/13~~	~~o pow.~~	~~30,46 ha~~
~~Ogółem~~		~~54,02 ha~~

~~Nowy ZZO, dla którego opracowana została dokumentacja techniczna i który wg założeń zostanie zrealizowany w latach 2011-2012, zlokalizowany jest na wolnej części działki 217/5 o pow. 7,70 ha oraz na działce 33/3.~~

~~Podstawowe wyposażenie ZZO;~~

- ~~segment sortowania odpadów;~~
- ~~kompostownia odpadów organicznych;~~
- ~~segment demontażu odpadów budowlanych, wielkogabarytowych, sprzętu AGD i RTV;~~
- ~~czasowy magazyn odpadów niebezpiecznych;~~
- ~~składowisko odpadów balastowych;~~
- ~~składowisko odpadów zawierających azbest;~~
- ~~instalacje i wyposażenie techniczne.~~

~~Część działki 229/1 i 224/13 stanowić będzie rezerwę pod przyszłą rozbudowę ZZO, gdyż wg wytycznych Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010, pojemność chłonna składowisk powinna wystarczyć na co najmniej 15-letni okres eksploatacji.~~

~~Tereny przeznaczone pod nowy ZZO wraz z terenem rezerwowym zapewnią powiatom: chojnickiemu i człuchowskiemu ponad 30-letni okres eksploatacji.~~

~~Na terenie rezerwowym, poza funkcjami podstawowymi, takimi jakie są projektowane w ZZO, przewiduje się także realizację powiatowej instalacji do termicznego przekształcania odpadów. Budowę takiej instalacji ujęto w Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Chojnickiego 2010.~~

Infrastruktura telekomunikacyjna

Należy zapewnić techniczną i przestrzenną dostępność do systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych, funkcjonujących na rynku usług komunikacji elektronicznej. Przewiduje się zatem możliwości:

- lokalizacji sieci telekomunikacyjnych zarówno w tradycyjnych jak i nowych technologiach, w tym budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej;
- objęcia terenu gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym, połączonym z systemami sieci internetowych: wojewódzkiej i krajowej;
- rozwoju systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych (przewodowych i bezprzewodowych) stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie.

2.6. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

W studium nie wyznacza się w części graficznej obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

Lokalizacja nowych elementów komunikacji i infrastruktury technicznej jest dopuszczalna we wszystkich terenach inwestycyjnych oraz w terenach rolnych i leśnych.

Inwestycje celu publicznego zgodnie z Ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami, wg art.6 mogą być realizowane w obszarze gminy w ramach planów miejscowych wskazywanych do sporządzenia oraz na podstawie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W Studium przewiduje się realizację urządzeń i obiektów oraz sieci inżynierskiego uzbrojenia związane z zaopatrzeniem w wodę oraz odprowadzeniem ścieków w obszarze całej gminy. Lokalizacja tych sieci i urządzeń została wskazana (Schematycznie, jako ideogram obrazujący główne kierunki) na planszach graficznych Studium 1:20000 – zał. nr 2.3.

Dla nowych terenów inwestycyjnych, zwłaszcza w m. Charzykowy będą niezbędne realizacje dróg lokalnych i dojazdowych publicznych, a także ciągów rowerowych lokalnych i pieszych. Z racji skali opracowania nie wszystkie wskazano na planszach graficznych Studium. W nowych terenach mieszkaniowych oraz mieszkaniowo-usługowych przewiduje się sytuowanie zieleni o charakterze publicznym, placów zabaw i urządzeń sportowo-rekreacyjnych(np. boisk).

Lokalizacja obiektów usługowych z zakresu usług publicznych możliwa jest w terenach istn. zabudowy oraz w nowych terenach inwestycyjnych i na podstawie mpzp lub na skutek ustalenia decyzją .

Działania związane z proponowanymi rewitalizacjami, rehabilitacją obszarów zabytkowych można także uznać za cele publiczne – najistotniejsze dotyczyć mogą miejscowości i obszarów wymienionych w pkt 2.4 części II Kierunki zagospodarowania i polityka przestrzenna.

2.7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

~~Inwestycje zawarte w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym Województwa Pomorskiego na lata 2008-2013~~

- ~~o Budowa infrastruktury szerokopasmowej regionalnej sieci informacyjnej „Pomorska Sieć Szerokopasmowa” (całe województwo)~~

Inwestycje zawarte w Programie udrażniania rzek województwa pomorskiego:

- o Chociński Młyn – rzeka Chocina

Inwestycje zawarte w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2010-2018 (zał. do Uchwały Nr 415/XX/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 czerwca 2012 roku oraz Uchwały Nr 557/XXVII/13 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lutego 2013r. – Dz.Urz. Woj.Pom. 2013.1459):

- o Budowa ZZO w Nowym Dworze k/Angowic
- o Rekultywacja składowisk zamkniętych w latach 2007-2009 – 4 składowiska w gminie (1,13 ha)

~~Inwestycje indykatywne zawarte w Regionalnym Programie Operacyjnym dla Województwa Pomorskiego 2007-2013:~~

- ~~o Budowa infrastruktury szerokopasmowej regionalnej sieci informacyjnej „Pomorska Sieć Szerokopasmowa” (gminy województwa)~~
- ~~o Budowa ZZO w Nowym Dworze k/Angowic~~
- ~~o Budowa Centrów Informacji Turystycznej – Bramy Kaszubskiego Pierścienia (powiaty: kartuski, kościerski, bytowski, lęborski, chojnicki)~~

Jako obszary i obiekty o znaczeniu ponadlokalnym wskazane do ujęcia w programach ponadlokalnych, w tym powiatowych i wojewódzkich kwalifikują się :

- ustanowienie nowych form ochrony przyrody – rezerwatów przyrody (zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska)
- ew. wpisy do rejestru zabytków najbardziej wartościowych obiektów i obszarów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków (propozycje zawarto w pkt 2.4.dot. środowiska kulturowego oraz w gminnym programie opieki nad zabytkami)
- realizacja obejść drogowych wsi Charzykowy (dr. powiatowa), realizacja obwodnicy Chojnic od strony południowo-zachodniej od drogi krajowej nr 22 do dr. wojew. nr 212
- modernizacja dróg ponadlokalnych wojewódzkich: np. dr. wojew. nr 212 Osowo Lęborskie-Bytów-Chojnice-Zamarte (w tym przebudowa na odcinku Wolość-Chojnice ok. 7km, dr. wojew. nr 235 Korne-Brusy-Chojnice , poprawa stanu techn. drogi woj. nr 236 na całym odcinku w granicach gminy (w I etapie od m. Swornegacie w kierunku Brus)
- modernizacja dróg powiatowych (omówiona w pkt 2.5.2. części Kierunki)
- przebudowa skrzyżowania dr. krajowej 25 z dr. wojew. nr 212

- modernizacja i rewitalizacja istniejącej linii kolejowej znaczenia lokalnego nr 203 Tczew-Chojnice w ramach modernizacji regionalnych elementów kolei regionalnej (przebudowa, budowa dodatkowych torów lub rewitalizacja linii łączących ośrodki regionalne z Trójmiastem)
- realizacja regionalnych oraz powiatowych, w tym wspólnie z innymi gminami powiatu oraz miastem Chojnice ścieżek rowerowych
- realizacja ponadlokalnych sieci gazowych, telekomunikacyjnych, sieci energetycznych wysokich napięć

Zadania rządowe (na podstawie inf. z opracowań regionalnych oraz wniosku Wojewody) – **nie przewiduje się** na obszarze gminy realizacji ponadlokalnych celów publicznych (w rozumieniu art. 48 ustawy o planowaniu i zagosp. Przestrzennym).

2.8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M2 ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27.03.2003r. obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych to dla Gminy Chojnice:

a) Plany do opracowania na podstawie przepisów odrębnych:

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 rok o ochronie gruntów rolnych i leśnych (art 7 ust.1):

- Obszary gruntów rolnych i leśnych przeznaczonych na cele nierolnicze i nieleśne:

- gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III, jeżeli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 0,5 ha – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi
- gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa –wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska lub upoważnionej przez niego osoby
- pozostałych gruntów leśnych

wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej

Wymóg opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczy zatem wszelkich obszarów nowego zainwestowania wskazywanych w Studium położonych na gruntach kl. III i wyższych (~~o pow. powyżej 0,5 ha~~ niezależnie od wielkości terenu), a także na gruntach leśnych .

Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 rok (art. 16 i art.4 pkt.14):

- Obszary rolne i leśne położone w obszarach szczególnej ochrony środowiska (zaopatrzenia w wodę, tereny cenne przyrodniczo, obszary zdegradowane).

Plan taki może być sporządzony łącznie z tzw. „planem gospodarowania na gruntach rolnych / leśnych poddawanych ochronie”.

- dotyczy to może obszarów dla których gmina chce / zostanie zobowiązana wprowadzić szczególne zasady ochrony – np. w obszarach przyrodniczo cennych

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – z dnia 23 lipca 2003r. (art. 16 ust. 6)

Art. 16. 6 Dla obszarów na których utworzono park kulturowy, sporządza się obowiązkowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

- dotyczy to m. Chociński Młyn oraz Klosnowo jeżeli gmina podejmie uchwałę o utworzeniu parku kulturowego

Zgodnie z art. 16 ustawy Rada Gminy może bowiem po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków utworzyć park kulturowy w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej, przy czym dla tak utworzonego parku kulturowego w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków sporządza się także plan ochrony wymagający zatwierdzenia przez radę gminy.

~~Ustawa Prawo geologiczne i górnictwo z dnia 04 lutego 1994r – art. 53²⁴~~

~~Dla terenu górniczego sporządza się plan miejscowy w trybie określonym odrębnymi przepisami /.../ koszty sporządzenia planu ponosi przedsiębiorca /.../ jeżeli przewidywane szkodliwe wpływy na środowisko będą nieznaczne, rada gminy może podjąć uchwałę o odstąpieniu od sporządzania planu~~

~~A zgodnie z definicjami ustawy terenem górnictwem jest „przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakwalifikowana do górnictwa”, natomiast obszar górniczy to „przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny i prowadzenia robót górniczych związanych z wykonywaniem koncesji”~~

~~Zatem dla obszarów przewidzianych w Studium do eksploatacji, o ile rada gminy zgodnie z przepisami odrębnymi nie podejmie uchwały o odstąpieniu od sporządzania planu, powinno się obowiązkowo sporządzić PLAN miejscowy.~~

~~dotyczy to wszelkich obszarów wskazywanych w Studium dla eksploatacji złóż, zwłaszcza w m. Ostrowite (obszary PG o pow. ponad 19ha), Silno (pow. ok. 1,25ha), Moszczenica (pow. ok. 2,0048ha), Kłodawa (pow. ok. 14,33ha)~~

~~Ustawa o lasach – grunty przeznaczone pod zalesienie określa się w MPZP lub decyzjach o warunkach zabudowy. Dla terenów przeznaczonych pod zalesienie można sporządzić MPZP w skali 1 : 5000.~~

²⁴ Zgodnie z ustawą z dnia 09 czerwca 2011r. prawo geologiczne i górnictwo (Dz.U. z 2011 Nr 163, poz. 981, ze zm.) w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i planach miejscowych ujawnia się (art. 95) udokumentowane złoża, obszary i tereny górnicze uwzględnia się w studium i w planach miejscowych (art 104 ust 1), a jeśli w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, to można sporządzić plan miejscowy (art. 104 ust 2 ,4,5). Nie ma zatem obowiązku sporządzania planów miejscowych dla obszarów i terenów górniczych.

b) Plany dla obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

Na terenie gminy Chojnice w niniejszym studium **nie wyznacza się takich obszarów obowiązkowego scalenia i podziałów** (tj. takich dla których wymagane jest podjęcie odpowiednich uchwał Rady Gminy).

c) Plany dla obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²

Na terenie gminy Chojnice wyznaczono obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²:

- teren zlokalizowany przy węźle obwodnicy w obrębie geodezyjnym Pawłówko;
- teren zlokalizowany w obrębie geodezyjnym Krojanty (miejscowość Klawkowo), dla którego sporządzono zmianę studium wprowadzając szczegółowe ustalenia dotyczące obszaru²⁵, ustalenia te pozostają bez zmian – plan miejscowy w trakcie sporządzania.

d) Plany dla obszarów przestrzeni publicznej

Obszary przestrzeni publicznej to: „*obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspakajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na swoje położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne*”.

Na terenie gminy Chojnice w dokumencie Studium **nie wyznaczono** obszaru przestrzeni publicznej w w/w rozumieniu ustawy. Jednakże za obszary pełniące funkcje publiczne uznać należałoby tereny zieleni urządzonej, sportowo-rekreacyjne oraz usług w centralnych częściach miejscowości. Szczegółowe zasady zabudowy i zagospodarowania takich fragmentów miejscowości należy określić w ramach planów miejscowych, które postulowane są do sporządzenia. Szczególnie istotne jest to dla miejscowości uznanych za wartościowe pod względem kulturowym, a także w m. Kłosnowo, Chociński Młyn, w których proponuje się utworzenie parków kulturowych.

Zgodnie z art.10 ust.3 Ustawy z dnia 27 marca 2003r. „obowiązek przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku, o którym mowa w ust.2.pkt.8, powstaje po upływie 3 miesięcy od dnia ustanowienia tego obowiązku.

2.9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Do terenów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego należą wszystkie wyznaczone w studium nowe tereny inwestycyjne – obszary rozwoju zabudowy, wymienione w rozdziale 2.1. (w tabeli *Zestawienie terenów rozwoju zabudowy*) Wszystkie te obszary wymagają zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

²⁵ Zmiana studium przyjęta uchwałą Nr XXXIII/506/10 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 12 lutego 2010r. w sprawie uchwalenia zmiany „Studium ...” obejmującej fragment wsi Klawkowo w obrębie geod. Krojanty stanowiący, dz. geod. nr 299/1 (KW 7133 SR Chojnice), 281/1 (KW 7130 SR Chojnice), 298/1 (KW 7131 SR Chojnice), 277/1 (KW 7132 SR Chojnice)

Ze względu na zróżnicowanie terenów pod względem uwarunkowań fizjograficznych, atrakcyjności położenia terenu, dostępności inżynierskiego uzbrojenia oraz biorąc pod uwagę zbilansowanie potrzeb rozwojowych gminy i jej możliwości finansowych (również w postaci nakładów na przyszłą infrastrukturę techniczną i komunikacyjną w związku z rozwojem zabudowy) ustalono następujące priorytety sporządzania planów miejscowych w gminie:

- Ważne ze względu na potrzeby funkcji mieszkaniowo-usługowych, oznaczone cyfrą „I” na załączniku graficznym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”:
 - miejscowość Silno
 - nowe tereny inwestycyjne w miejscowości Lichnowy
 - miejscowość Chojnaty, w celu przekształcenia terenu dawnego podwórza folwarcznego w teren zabudowy mieszkaniowej
- Ważne ze względu na przygotowanie terenów rozwojowych, gospodarczych, oznaczone cyfrą „II” na załączniku graficznym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”:
 - nowe tereny inwestycyjne w obrębie Pawłówko
- Ważne ze względu na uwarunkowania kulturowe, oznaczone cyfrą „III” na załączniku graficznym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”:
 - miejscowość Ostrowite, w celu utrzymania kosznajderskiego charakteru zabudowy wsi
 - miejscowość Klosnowo, w której planuje się utworzenie Parku Kulturowego
 - miejscowość Chociński Młyn, w której planuje się utworzenie Parku Kulturowego,
 - nowe tereny usług sportu wraz z miejscowościami Jarcowo i Czartołomie, w celu zachowania folwarcznego charakteru krajobrazu
- Ważne dla rozwoju funkcji rekreacyjnych, usługowych, turystycznych, oznaczone cyfrą „IV” na załączniku graficznym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”:
 - nowe tereny inwestycyjne w miejscowości Charzykowy oznaczone symbolem 3.3.UT (3.3.1.UT i 3.3.2.UT)
 - miejscowość Małe Swornegacie, w celu uporządkowania i kontroli zainwestowania
 - miejscowość Funka, w celu uporządkowania i kontroli zainwestowania
- Tereny wymagające wprowadzenia całkowitego zakazu zabudowy, oznaczone cyfrą „V” na załączniku graficznym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”:
 - otoczenie Jeziora Witoczno
 - obszar półwyspu (Miechórz) między Jeziorem Długim a Jeziorem Karsieńskim, obszar korytarza ekologicznego łączący PNBT z obszarami cennymi przyrodniczo
 - teren pomiędzy Jeziorem Charzykowskim a jeziorem Długim, na zachód od miejscowości Małe Swornegacie
 - teren Wolności przy brzegu Jeziora Charzykowskiego, od granicy terenu zabudowy wsi, wzdłuż fragmentu drogi wojewódzkiej DW 212 oraz granicy obszaru Natura 2000 mającego znaczenie dla Wspólnoty (specjalny obszar ochrony siedlisk) „Las Wolność” PLH220060.

Gmina zamierza sporządzić plany miejscowe także **dla obszarów lokalizacji farm wiatrowych**. Zasięgi przestrzenne tych planów zostaną określone w analizach zasadności przystąpienia do sporządzania planów miejscowych. Analizy te powinny także uwzględniać problemowy charakter takich obszarów oraz wytyczne ekofizjograficzne (w szczególności odpowiednie odległości od atrakcyjnych lęgów ptaków, żerowisk lub noclegowisk ptaków lub od obszarów nad którymi odbywa się intensywna wędrówka ptaków oraz nietoperzy). Wg wytycznych ekofizjograficznych elektrownie powinny być lokalizowane poza obszarami o znaczeniu dla ptaków, w zasięgu min. 800m od obszarów natura 2000, min. 100-200m od granicy lasu, zbiorników wodnych i terenów hydrogenicznych (odległości te każdorazowo zależne są od lokalnych uwarunkowań i wymagają wykonania rocznego, przedrealizacyjnego monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego), a także z dala od zabudowy mieszkaniowej oraz innej chronionej – min. ok. 400m (wartość ta może być skorygowana w wyniku obliczeń analiz akustycznych, dla konkretnych lokalizacji elektrowni).

Ponadto dla planowanych nowych rozwiązań komunikacyjnych – np. obwodnica Chojnic, czy obwodnica Charzyków można określić zasady zagospodarowania poprzez plan miejscowy lub wykorzystując przepisy Ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. **o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych** (tj. Dz. U. z 2008, Nr193, poz. 1194 ze zm.). Na jej podstawie wojewoda (dla dróg krajowych i wojewódzkich) starosta (dla dróg powiatowych i gminnych) w 3 miesiące wydaje decyzję o zezwoleniu na realizację drogi po przeprowadzeniu postępowania – decyzja ustala m.in. linie rozgraniczające terenu, zatwierdzenie projektu podziału nieruchomości, co stanowi podstawę do dokonania wpisów w księdze wieczystej i katastrze nieruchomości. Przy stosowaniu tej ustawy nie obowiązują przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W Studium wyznaczono zasięgi terenów rolnych potencjalnie mających zmienić swoje przeznaczenie (obszarów do sporządzenia planów miejscowych) głównie oparciu o wniesione wnioski.

Ustala się możliwość podziału wyznaczonych tak obszarów na mniejsze części dla opracowań planistycznych, logicznie wyodrębnione-funkcjonalnie, przestrzennie, komunikacyjnie i zapewniające ustalenie właściwych zasad zagospodarowania, w tym dotyczących ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych. Wymaga to uzasadnienia przy uchwale o przystąpieniu do sporządzania mpzp istn. uwarunkowaniami szczegółowymi. Delimitacja granic planu powinna się odbyć na etapie analizy wstępnej, przed podjęciem uchwały, stosownie do regulacji przepisu art. 14 ust.5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Każdorazowo granice opracowania planu miejscowego ustalić należy w jednoznaczny sposób w odpowiedniej uchwale Rady Gminy w oparciu o mapy w skalach stosownych do potrzeb (zależnie od przedmiotu planu i rodzaju obszaru) oraz z uwzględnieniem informacji z map ewidencyjnych.

2.10. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Gmina Chojnice charakteryzuje się dużym potencjałem agroekologicznym. Tereny o najlepszych warunkach agroekologicznych dla intensyfikacji gospodarki rolnej (wynikające z występowania wysokiej jakości gleb) w gminie Chojnice występują w rejonach miejscowości:

- A. Raclawki – Silno;
- B. Ciechocin – Ostrowite;
- C. Lichnowy – Pawłowo;
- D. Angowice – Niezychowice;
- E. Ogorzeliny - Sławęcín.

Postuluje się na terenach rolniczych, przy utrzymaniu wysokiej intensywności i produktywności, wprowadzanie i popularyzowanie zasad gospodarki rolnej, protegujących formy tzw. rolnictwa ekologicznego (zrównoważonego). Zgodnie z nimi kształtowanie krajobrazu na terenach użytkowanych rolniczo powinno być oparte o następujące zasady:

- 1) Kształtowanie struktury krajobrazu rolniczego w sposób stymulujący utrzymanie lub wzrost różnorodności biologicznej, przez różnicowanie warunków siedliskowych roślin i przez stwarzanie warunków ostojowych dla możliwie jak największej liczby gatunków zwierząt. W tym celu należy wykorzystywać niezagospodarowane obszary rolnicze oraz popierać i propagować przekształcanie pól o niskich klasach bonitacyjnych gleb na zadrzewienia śródpolne, zalesienia, drobne zbiorniki wodne itp.
- 2) Na obszarach użytkowanych rolniczo pozostawianie nieprzeorywanych pasów gruntu wokół oczek wodnych i wszelkiego typu mokradeł, w celu umożliwienia rozwoju półnaturalnych zbiorowisk roślinnych, które spontanicznie tworzą się w wyniku braku bezpośredniego użytkowania (zarośla, szuwary, ugrupowania roślinności bagiennej) lub pod wpływem koszenia i wypasu.
- 3) W dolinach rzek zachowanie tradycyjnej gospodarki łkowej, a zwłaszcza nie zastępowanie półnaturalnych łąk przez pola i intensywne użytki zielone, które ze względu na sposób uprawy przyczyniają się m.in. do eutrofizacji i innych zanieczyszczeń wód powierzchniowych.
- 4) Ochrona ekosystemów półnaturalnych (np. łąk) w warunkach normalnego użytkowania gospodarczego dużych obszarów. Ponieważ ekosystemy te powstały i utrzymują się w wyniku różnych form działalności ludzkiej, należy pielegnować tradycyjne sposoby gospodarowania, przynajmniej w takim zakresie, aby ww. typy ekosystemów utrzymywały się.
- 5) Ochrona zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz dążenie do ich większego udziału powierzchniowego, przez popieranie spontanicznego rozwoju drzew i krzewów na miedzach, wokół oczek wodnych i innych miejsc nie nadających się do rolniczego wykorzystania.
- 6) Ochrona wszystkich torfowisk w kompleksach pól uprawnych przez zaniechanie odwodnień i zapobieganie eutrofizacji.
- 7) Tworzenie barier biologicznych, przeciwdziałających rozprzestrzenianiu się zanieczyszczeń przez migrację wodną oraz powstawaniu erozji wietrznej i wodnej.

- 8) Zaniechanie osuszania łąk, torfowisk i mokradel (unikanie nadmiernych melioracji).
- 9) Rekultywacja drobnych terenów zdewastowanych zgodnie z zasadą kształtowania zróżnicowanych warunków środowiskowych, stosując głównie kierunek rekultywacji fitomelioracyjny i krajobrazowy.

Leśna przestrzeń produkcyjna

Lasy zajmują około 37,3 % powierzchni gminy. Największe kompleksy leśne występują w północnej części gminy. Około 42% lasów na terenie gminy ma status lasów ochronnych. Wyżej położone tereny sandrowe są siedliskiem przede wszystkim borów sosnowych. Wśród sandrów, na niewielkich połaciach równiny morenowej dennej o żyzniejszych glebach, występują lasy mieszane dębowo-grabowe, bukowe, a w dolinach spotyka się lasy łęgowe. Na terenie gminy występują także bory sosnowo-wrzosowe, bory świeże oraz bory suche. Bory świeże występują wokół akwenów wodnych, bądź wyspowo w obrębie borów suchych. Na zawydmionych terenach sandrowych występuje bór chrobotkowy. Na glebach wytworzonych z glin morenowych zachowały się w naturalnym stanie lasy typu grądowego z bogatym runem. Dominującymi typami siedliskowymi lasu na terenie gminy Chojnice są: bór świeży – 52,7%, bór suchy – 26,2%, bór mieszany świeży – 13,5% („Strategia ekorozwoju gminy Chojnice” 2001).

Kompleksy leśne północnej i centralnej części gminy w większości znajdują się na obszarach form ochrony przyrody – PNBT, ZPK, obszary Natura 2000.

Najważniejsze zbiorowiska leśne na obszarze gminy Chojnice to²⁶:

Bór sosnowy suchy stanowi ważny typ siedliska decydującego o bogactwie lichenoflory. Na szczególną uwagę zasługuje występowanie rzadkiego i zagrożonego gatunku borealnego porostu *Cladonia stellaris* (*Cladonia alpestris*). Zespół boru sosnowego suchego jako aktualna roślinność rzeczywista jest drugim pod względem zajmowanej powierzchni zespołem leśnym w PNBT i ZPK. Głównym obszarem jego rozpowszechnienia są obszary w środkowym pasie ZPK.

Bór sosnowy świeży tworzy na ogół sosna, ewentualnie z niedużą domieszką brzozy brodawkowatej. W niektórych postaciach mniejszą lub większą (niekiedy całkiem dominującą) rolę odgrywa świerk, który jest w tym regionie gatunkiem obcym, wprowadzonym bezpośrednio lub pośrednio przez człowieka. Zbiorowisko boru świeżego stanowi główny typ roślinności na piaskach sandrowych. Prezentuje przykład zbiorowiska naturalnego, które może być traktowane także jako zbiorowisko „klimaksowe”²⁷. Nie oznacza to, że wszystkie płaty tego zespołu mają naturalny charakter; człowiek swoimi działaniami mógł wprowadzić rozmaite zmiany. W szczególności możliwe jest przekształcenie pierwotnych borów sosnowych świeżych w bory suche albo dąbrów acidofilnych w bory świeże. Zbiorowisko jest obecnie zdecydowanie najpospolitszym zbiorowiskiem roślinnym, zajmującym np. w PNBT ponad 47% powierzchni lądowej.

Bór sosnowy wilgotny jest zbiorowiskiem rzadkim, stosunkowo najczęściej spotykany jest na styku borów bagiennych i borów świeżych.

²⁶ Matuszkiewicz J.M, Rutkowski L. 2003, Charakterystyka geobotaniczna litosfery [w:] Zaborski Park Krajobrazowy. Problemy trójochrony i współistnienia z parkiem narodowym Bory Tucholskie. Materiały do Monografii Przyrodniczej regionu Gdańskiego tom 9.

²⁷ Końcowe stadium rozwojowe ekosystemu, ostatnie ogniwo sukcesji ekologicznej, odpowiadające zbiorowisku najbardziej zharmonizowanemu z siedliskiem.

Bór bagienny stanowi wyłączone lub niemal wyłączone miejsce występowania szeregu gatunków roślin naczyniowych oraz mchów (w tym szczególnie torfowców) i wątrobowców związanych z siedliskami torfów wysokich. Fitocenozy boru bagiennego występują w wielu miejscach w PNBT oraz w ZPK, w tym najlepiej wykształcone płaty w rezerwacie „Małe Łowne” oraz na obszarach uznanych za użytki ekologiczne, jednak zarówno liczba płatów jak i zajmowana powierzchnia są niewielkie. Bory bagienne są stosunkowo znacznie odkształcone w większości w wyniku obniżeniem poziomu wód gruntowych.

Pomorska brzezina bagienne występuje w nielicznych i niewielkich płatach, na terenie PNBT, na terenie ZPK w leśnictwie Wolność oraz w postaci odkształconej w innych miejscach.

Ubogi pomorski las brzozowo-dębowy – acidofilny las brzozowo-dębowy występuje najczęściej w pobliżu jezior.

Pomorski acidofilny las bukowo-dębowy – w pełni wykształcone fitocenozy zespołu *Fago-Quercetum* budują zwykle: dąb bezszypułkowy (znacznie rzadziej występuje dąb szypułkowy) i buk, z domieszką sosny i brzozy brodawkowatej. Prawdopodobnie znaczny wpływ na rozprzestrzenienie zbiorowiska miała i ma gospodarka leśna (wprowadzanie dęba i sosny na siedliskach ubogich lasów bukowych). Typowym siedliskiem występowania zespołu są piaszczysto-żwirowe fragmenty wzniesień morenowych, może także występować na zasobniejszych piaskach sandrowych.

Pomorski grąd – w naturalnych warunkach grąd jest wielogatunkowym lasem liściastym związanym z zasobnymi i umiarkowanie zasobnymi siedliskami, o znacznej amplitudzie wilgotności gleb. W warunkach ZPK pozostałe fragmenty grądów mają skład i strukturę zwykle znacznie odbiegającą od typowej. Stosunkowo ograniczona jest w warunkach ZPK zmienność grądów, wynikająca z różnic zasobności gleb. Niemal wszystkie grądy reprezentują stosunkowo uboższą serię, związaną z piaszczystym podłożem. Grądy, zbiorowiska stosunkowo bogate florystycznie, są ważnym elementem szaty roślinnej, znacznie zwiększającym różnorodność biologiczną, bowiem jest grupa gatunków występujących niemal wyłącznie w tych zbiorowiskach. Grąd jest zbiorowiskiem o bardzo ograniczonym występowaniu. Głównym obszarem występowania siedlisk grądów są zbocza i podnóża zboczy wyniesień piaszczysto-gliniastych opadających w kierunku Jeziora Charzykowskiego w części południowej oraz niektóre przyjeziorne stoki nad innymi jeziorami (Mielnica, Karsiańskie, Wielkie Krzywce, Dybrzyk, Płesno w PNBT), a także u podnóża zboczy dolin rzeczek (Brda, Zbrzyca).

Uboga buczyna niżowa – lasy bukowe z ubogim runem, w którym dominują gatunki umiarkowanie acidofilne, dobrze wyodrębniające się pod względem fitosocjologicznym jak i fizjonomicznym, występują na obszarze pagórów morenowych położonych przy południowym krańcu Jeziora Charzykowskiego – jest ona tu dominującym przestrzennie zbiorowiskiem roślinnym i tworzy jego krajobraz.

Żyzna buczyna niżowa występuje w postaci niewielkich płatów wśród dominujących buczyn ubogich w leśnictwie Wolność, w zachodniej części gminy.

Łęg jesionowo-olszowy – zbiorowiska umiarkowanie zabagnionego lasu łęgowego występują tylko we fragmentach i w postaci znacznie odkształconej, częściej – ale także na ograniczonych powierzchniach – spotyka się je przy większych ciekach. Najczęściej występują na dnie dolin rzeczek, niekiedy nad jeziorami, w szczególnej postaci przy źródłiskach na obszarze ZPK.

Łęg jesionowo-wiązowy występuje na nielicznych stanowiskach nad brzegiem Jez. Charzykowskiego i w dolinie Brdy. Płaty zbiorowiska są bardzo odkształcone i bardzo zmienne przestrzennie. Na skutek zmiennego wyniesienia terenu i poziomu wód gruntowych

a także być może wysięków, sąsiadują tam fragmenty różnych zbiorowisk, zarówno związanych z miejscami znacznie przewodnionymi jak i nieco suchszymi.

Ols porzeczkowy nie odgrywa dużej roli powierzchniowej. Ważniejsza jest ich rola krajobrazowa, są one bowiem głównym reprezentantem grupy wilgotnych lasów liściastych, związanych z ciekami. Fitocenozy olsów porzeczkowych skupiają się głównie w dolinach Brdy i Zbrzycy oraz na najniższych tarasach nad jeziorami.

Zbiorowiska leśne pełnią istotne funkcje fizjotaktyczne, ekologiczne i krajobrazowe.

Najważniejsze funkcje fizjotaktyczne to:

- hydrologiczna (wzrost retencji, ograniczenie spływu, wyrównanie stanów wód);
- glebotwórcza i gleboochronna (utrwalenie podłoża, ochrona przed erozją wodną i wietrzną);
- klimatotwórcza (specyficzne warunki klimatyczne wnętrza lasu i jego otoczenia);
- higieniczna (pochłanianie zanieczyszczeń atmosferycznych, dźwiękochłonność, ograniczenie spływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych).

Funkcja ekologiczna lasów polega przede wszystkim na tworzeniu wartościowych nisz ekologicznych dla wielu gatunków zwierząt oraz na stymulowaniu migracji roślin i zwierząt w różnych skalach przestrzennych. Funkcja krajobrazowa wynika ze znaczenia zbiorowisk leśnych dla kształtowania fizjonomii terenu.

2.11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIE SIĘ MAS ZIEMNYCH

Występujące w gminie Chojnice obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych zostały omówione szeroko w rozdziale 3.6. Uwarunkowań.

Do terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wodami z terenu Gminy Chojnice należy Miasto Chojnice położone na kierunku spływu wód deszczowych.

2.12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY OBSZAR OCHRONNY

W studium wskazano obszary możliwej eksploatacji surowców mineralnych, oznaczone na załączniku graficznym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” symbolem „PG”.

Są to tereny oznaczone symbolami:

- **4.2.PG** w obrębie Kłodawa
- **11.1.PG** w obrębie Lotyń
- **16.1.PG** w obrębie Moszczenica
- **25.6.PG** w obrębie Silno
- **26.2.PG** w obrębie Ostrowite

W terenach tych mogą zostać wyznaczone filary ochronne złoża, których szerokości ustali plan miejscowy sporządzany dla tego terenu.

Teren potencjalnej eksploatacji surowców mineralnych – oznaczony symbolem **4.2.PG** znajduje się na Chojnicko-Tucholskim Obszarze Chronionego Krajobrazu, na którym zgodnie z uchwałą sejmiku wojewódzkiego²⁸ zakazuje się wydobywania kopalin dla celów gospodarczych. Zakaz ten nie dotyczy „...udokumentowanych złóż piasku, żwiru i gliny, których eksploatacja nie będzie powodowała zmiany stosunków wodnych, zagrożenia dla chronionych ekosystemów oraz gatunków roślin i zwierząt”.

2.13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DN. 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY

Obszary tego typu nie występują w gminie Chojnice.

2.14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Obszary wskazane do przekształceń, wg studium to: podwórze folwarczne w Chojnatach – przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową z usługami oraz teren chlewni w Ciechocinie.

Obszary wskazane do rehabilitacji to: obszary miejscowości Małe Swornegacie i Funka – wymagają uporządkowania chaotycznej zabudowy oraz estetyzacji zabudowy rekreacyjnej.

Ponadto w Studium wskazano do rehabilitacji tereny zabudowy wielorodzinnej dysharmonijnej (w tym w szczególności osiedla popegerowskie) w miejscowościach Nowa Cerkiew Szlachetna, Chojnaty, Pawłowo, Granowo, Silno, Niezychowice, Cołdanki, Ogorzeliny (osiedle Słoneczne), Lichnowy, Nowe Ostrowite, Ciechocin.

Zalecenia przekształceń, rehabilitacji dla zespołów zabudowy dysharmonijnej w otoczeniu cennych kulturowo miejscowości, obiektów (omówiono także w uwarunkowaniach w rozdz. dot. ładu przestrzennego):

- opracowanie studiów krajobrazowych analizujących wpływ zabudowy dysharmonijnej na historyczny krajobraz kulturowy i wskazujących możliwości i środki jego łagodzenia, przy konstruowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości
- postuluje się restylizację struktury obszarów wpływających niekorzystnie na odbiór wartościowych obiektów lub widoków krajobrazu kulturowego
- postuluje się likwidację obiektów i zespołów obiektów dysharmonijnych, zdegradowanych i zdewastowanych technicznie (nieużywane obiekty produkcyjne wraz z elementami infrastruktury technicznej, tj. słupy i linie energetyczne, ogrodzenia, etc.)

²⁸ Uchwała Nr 1161/XLVII/10 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 kwietnia 2010r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim

Obszary wskazane do rekultywacji to: zamknięte składowiska odpadów w: Chojniczkach, Gockowicach i Ciechocinie.

Ponadto obszary planowanej eksploatacji złóż po zakończeniu eksploatacji powinny także podlegać rekultywacji zgodnie z odpowiednimi zatwierdzonymi projektami .

2.15. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Tereny zamknięte to zgodnie z definicją ustawową tereny zamknięte w rozumieniu przepisów art. 2 pkt 9 ustawy z 17 maja 1989r prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2010r. Nr 193, poz. 1287) .

Zgodnie z art. 14 ust 6²⁹ ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym planu miejscowego nie sporządza się dla terenów zamkniętych, z wyłączeniem terenów zamkniętych ustalanych przez ministra właściwego do spraw transportu.

~~Granice terenów zamkniętych pokazano na planszy graficznej Studium. Dla tych terenów nie ustanowiono stref ochronnych.~~

Tereny zamknięte – linie kolejowe

W gminie Chojnice występują tereny zamknięte będące liniami kolejowymi.

O kwalifikacji tych terenów jako terenów zamkniętych stanowi decyzja (Dec nr 62 Ministra infrastruktury z dnia 26 września 2005 w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe jako tereny zamknięte – Dz. Urz. MI z 2005r. Nr 11 poz. 72 ze zmianami wraz z wykazem dz. ewidencyjnych przez które przebiegają linie kolejowe uznane jako tereny zamknięte – Dz. Urz. Min. Infrastruktury Nr 11 poz. 72). **Dla terenów kolejowych nie ustanowiono stref ochronnych.**

~~**Dla terenów zamkniętych nie sporządza się planów miejscowych.**~~

Dla terenów położonych w ich sąsiedztwie obowiązuje stosowanie przepisów wynikających z ustawy z dn. 28.03.2003r. o transporcie kolejowym (Dz. U. Nr 86 poz. 789 z późn. zm), a także wydanych na jej podstawie rozporządzeń (dot. m.in. sytuowania drzew, krzewów, elementów ochrony akustycznej, wykonywania robót ziemnych, budynków i budowli), wynikających z ustawy prawo budowlane i wydanych na jego podstawie rozporządzeń dot. m.in. warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budowle kolejowe i ich usytuowanie, dot. skrzyżowań linii kolejowych z drogami publicznymi, odległości budynków i budowli od terenów kolejowych oraz od skrajnego toru. Wszelkie projekty budowlane i decyzje wz oraz decyzje o pozwoleniach na budowę dot. obszarów kolejowych i terenów w sąsiedztwie linii wymagają opiniowania i uzgodnień z PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakład Linii Kolejowych w Gdańsku z siedzibą w Gdyni ul. Morska 24, 81-333 Gdynia.

Inne tereny zamknięte

~~Teren zamknięty służący celom obronności. Wojska Polskiego – w Niezychowicach~~

Na terenie gminy Chojnic znajduje się teren zamknięty związany z potrzebami obronności i bezpieczeństwa państwa, obiekt K-1245 w miejscowości Niezychowice. Na podstawie decyzji lokalizacyjnej nr 035/77 z dnia 20.12.1977r ustanowiono wokół tego terenu 3km

²⁹ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 3 ustawy z dn. 25.06.2010r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o państwie Inspekcji sanitarnej oraz ustawy o zabytkach i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 130, poz. 871, która weszła w życie z dniem 21.10.2010r.)

strefą ochronną wraz z pasem ograniczeń budownictwa wysokościowego i przemysłowego. Strefa ochronna obiektu jest niezbędna w celu wyeliminowania negatywnego wpływu inwestycji budowlanych na możliwości wykrywania i śledzenia obiektów powietrznych przez stacje radiolokacyjne rozwinięte w kompleksie obiektu. Ustala się wymóg każdorazowego uzgodnienia obiektów budowlanych o wysokości równej i wyższej niż 50m nad poziomem terenu, przed wydaniem pozwoleń na budowę, z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP w Warszawie.

Granica terenu zamkniętego oraz jego strefy ochronnej została pokazana na planszach graficznych Studium.

2.16. INNE OBSZARY PROBLEMOWE, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

Wyróżnione obszary problemowe to:

- obszar planowanych terenów inwestycyjnych w obrębie Pawłówek – oznaczony symbolami: 12.1.M/U, 12.2.M/U, 12.3.M/U, 12.4.UC i 12.5.U

Obszar wymaga analizy obsługi transportowej w momencie gdy znany będzie program inwestycyjny.

- obszar zabudowy usług turystyki w m. Charzykowy – oznaczony symbolem 3.3.UT, w którym (ze względu na zróżnicowaną formę terenu) wydzielono 2 obszary: 3.3.1.UT oraz 3.3.2.UT,

Planowany teren usług turystyki wymaga analizy służącej wyznaczeniu lokalizacji zabudowy pod względem przyrodniczym i krajobrazowym.

3.3.1.UT – teren przeznaczony pod usługi rekreacji, związane z rekreacją na powietrzu. Zabrania się zmiany ukształtowania terenu (zgodnie z §3 ust. 1, pkt 5 Rozp. Nr 53/06 Wojewody Pom. z dn.15.05.2006 r. ws. Zaborskiego Parku Krajobrazowego)³⁰

Obszar wymaga również analizy obsługi transportowej w momencie gdy znany będzie program inwestycyjny.

- obszar zabudowy usług sportu Jarcewo-Czarłomie – oznaczony symbolem 6.2.US

Planowany obszar usług sportu (potencjalne pole golfowe) powinien swoją funkcją i zabudową łączyć wsie folwarczne (Jarcewo i Czarłomie) nawiązując do ich tradycyjnej zabudowy kulturowej. Na tym terenie istnieje również potencjalne zagrożenie przekształceniem roślinności, z tego względu wskazane jest wcześniejsze wykonanie opracowania ekofizjograficznego problemowego i ograniczenie nowego zainwestowania do ekstensywnych form zagospodarowania rekreacyjno-sportowego. Teren ten powinien być samowystarczalny pod względem obsługi parkingowej. Przy budowie i modernizacji dróg należy zwrócić uwagę na cenne przyrodniczo i krajobrazowo aleje drzew.

- obszar dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych – w południowej części gminy oraz w rejonie m. Nowa Cerkiew

Ustala się zasadę lokalizacji elektrowni wiatrowych na podstawie planu miejscowego.

³⁰ Aktualnie §3 pkt 5 uchwały Nr 144/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie Zaborskiego Parku Krajobrazowego

Obszar dopuszczalnej lokalizacji takich inwestycji został wyznaczony orientacyjnie. Na etapie sporządzania miejscowego planu należy jednoznacznie wskazać jego granice, uwzględniając uwarunkowania przyrodnicze i krajobrazowe. Szczególnie ważnym jest obszar dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych w obrębie Nowa Cerkiew – powinien on być dokładnie przeanalizowany ze względu na sąsiedztwo terenów chronionych przyrodniczo (granica obszarów specjalnej ochrony ptaków).

Obszar ewentualnego rozmieszczenia farm wiatrowych to obszar gdzie przewiduje się możliwość lokalizacji obiektów budowlanych niezbędnych dla funkcjonowania zespołów elektrowni wiatrowych, w tym:

- turbin elektrowni wiatrowych,
- dróg wewnętrznych związanych z funkcjonowaniem farmy wiatrowej
- włączyń dróg wewnętrznych do komunikacji publicznej,
- urządzeń i obiektów elektroenergetyki, w tym:
 - linii elektroenergetycznych wysokich napięć odprowadzających energię wytworzoną z wiatru do systemu elektroenergetycznego,
 - abonenckich Głównych Punktów Zasilania
 - linii elektroenergetycznych średnich napięć łączących poszczególne elektrownie wiatrowe,
- innych obiektów związanych z funkcjonowaniem zespołu elektrowni wiatrowych

W obszarze tym (poza lokalizacjami turbin, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz dróg) dopuszcza się prowadzenie gospodarki rolnej, ale może być ustanowiony zakaz lokalizacji zabudowy dla zabudowy zagrodowej, w planie miejscowym zagospodarowania przestrzennego. Na obecnym etapie projektowania nie jest możliwe wskazanie, chociażby orientacyjne, rozmieszczenia poszczególnych elementów tworzących farmę wiatrową.

Określony w studium zasięg przestrzenny obszarów możliwego rozmieszczenia farm wiatrowych (nie posiadających planów miejscowych) ma charakter orientacyjny, a jego granice zostaną ustalone w studium akustycznym po wyborze typu elektrowni wiatrowych oraz po wykonaniu monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego. Ostateczne zasięgi zostaną ustalone w planach miejscowych sporządzanych dla obszarów farm wiatrowych.

W obszarach obejmujących cz. dz. geod. 44/14 obr. Ostrowite, cz. dz. geod. 44/12 obr. Ostrowite a także dz. geod. 25/3 obr. Ciechocin, dz. 39/38, 39/2, 39/3, 39/39, 14/3 w obr. Ciechocin nie przewiduje się lokalizacji elektrowni wiatrowych, ani innych urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW. Ustala się rolne przeznaczenie terenów.

Ze względu na silne oddziaływanie na krajobraz przy sporządzaniu planów miejscowych mogą być wymagane studia krajobrazowe.

Przy lokalizacji elektrowni wiatrowych w sąsiedztwie gazociągów należy uwzględnić wymagane przepisami strefy kontrolowane tych gazociągów zgodnie z rozp. Min. Gospodarki z dnia 26.04.2013r. (Dz. Urz z 2013 poz. 640), zaleca się także zachowanie odległości elektrowni od gazociągu równej co najmniej wysokości elektrowni wiatrowej przy najwyższym położeniu łopaty wirnika.

Należy uwzględnić konieczności oznakowania i zgłaszania do Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego obiektów o wysokości równej i wyższej 100m npt zgodnie z rozp. Min. Infrastruktury z 25.06.2003r. w sprawie sposobu zgłaszania i oznakowania przeszkód lotniczych Dz. U. z 2003r. Nr 130 poz. 1193 ze zm.)

ANEKS :

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chojnice, realizowana na podstawie Uchwały Nr XVIII/221/2012 Rady Gminy w Chojnicach z dn. 13 marca 2012r. obejmuje działki geod.: **cz. dz. geod. 44/14 obr. Ostrowite, cz. dz. geod. 44/12 obr. Ostrowite a także dz. geod. 25/3 obr. Ciechocin, dz. 39/38, 39/2, 39/3, 39/39, 14/3 w obr. Ciechocin.**

Zakres przestrzenny zmiany pokazano graficznie na dotychczasowych zał. graficznych Studium w wersji ujednoliconej

- Rys. 2-1 – Uwarunkowania – skala 1:20000
- Rys. 2-2 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – Struktura funkcjonalno-przestrzenna – skala 1:20 000
- Rys. 2-3 Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Rozwój systemu infrastruktury technicznej - woda i kanalizacja - skala 1:20 000

1. kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów
obszary zmiany studium przeznacza się na cele funkcji rolnych
2. kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym wyłączone spod zabudowy
dla obszarów objętych zmianą ze względu na dominującą funkcję rolniczą i brak wyznaczenia terenów inwestycyjnych nie ustala się obowiązujących czy zalecanych wskaźników dotyczących zagospodarowania
3. obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk
obszary objęte zmianami Studium nie są położone w zasięgu ustanowionych form ochrony przyrody, nie są położone w strefach ochrony uzdrowiskowej (takich nie wyznacza się w granicach gminy Chojnice), nie są to też obszary chronione ze względu na krajobraz kulturowy
4. obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
Nie dotyczy obszarów objętych projektem zmiany Studium – zabytki ani chronione dobra kultury współczesnej nie występują
5. kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej
nie przewiduje się rozwoju systemów komunikacji bądź systemów infrastruktury technicznej w obszarze zmiany Studium (w gruntach rolnych), istniejące linie energetyczne napowietrzne wymagają uwzględnienia w zagospodarowaniu, sieć istniejącą i projektowaną należy przystosować do planowanego zagospodarowania, w uzgodnieniu z zarządcami tych sieci, usunięcie ewentualnych kolizji powinno odbyć się na koszt i staraniem inwestorów.
6. obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym
nie wyznacza się w obszarze zmiany Studium lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym
7. obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagosp. przestrzennego województwa i ustaleniami programów których mowa w art. 48 ust.1

nie występują w obszarach objętych zmianami Studium.

8. obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie mpzp na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400m² oraz obszary przestrzeni publicznej
obszary zmiany Studium nie wymagają obowiązkowego sporządzenia planu miejscowego

9. obszary, dla których gmina zamierza sporządzić mpzp, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne
obszary zmiany Studium nie są przewidywane do sporządzenia planów miejscowych, w szczególności ze względu na zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze - pozostawać mają nadal obszarami dla funkcji rolniczych

10. kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
zgodnie z dotychczasowymi dyspozycjami dla obszarów rolnych

11. obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych
nie dotyczy obszarów zmiany Studium.

12. obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny
nie dotyczy obszaru zmiany Studium

13. obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady
nie dotyczy obszarów objętych zmianą Studium

14. obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji
nie występują w obszarze opracowania zmiany Studium obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji. .

15. granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych
nie dotyczy obszarów objętych zmianą Studium, nie występują tereny zamknięte

16. inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie
nie dotyczy obszarów objętych zmianą Studium.

Wg art. 10. ust 2 a ustawy

nie przewiduje się w obszarze zmiany tj. dla obszarów obejmujących cz. dz. geod. 44/14 obr. Ostrowite, cz. dz. geod.44/12 obr. Ostrowite a także dz. geod. 25/3 obr. Ciechocin, dz. 39/38, 39/2, 39/3, 39/39,14/3 w obr. Ciechocin. lokalizacji elektrowni wiatrowych, ani innych urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW. Ustala się rolne przeznaczenie terenów.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
KIERUNKI
zagospodarowania przestrzennego i polityka przestrzenna

skala 1:20 000

[illegible][illegible]

4. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

4.1. Infrastruktura

- planowa i nie planowa;
- o przebiegu planowanym i nieplanowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;
- o przebiegu faktycznym i planowanym;

	strategie i plany polityczno-wojenne, wydawanie mapy 1310r
	strategie wojny politycznej
	strategie wojny ekonomicznej
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego
	strategie wojny politycznej, -strategicznego, wojennych, ekonomicznych, politycznych
	strategie i plany polityczno-wojenne, wydawanie mapy 1310r
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego
	strategie i plany polityczno-wojenne, wydawanie mapy 1310r
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego
	strategie i plany polityczno-wojenne, wydawanie mapy 1310r
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego
	strategie i plany polityczno-wojenne, wydawanie mapy 1310r
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego
	strategie i plany polityczno-wojenne, wydawanie mapy 1310r
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego
	strategie wojny politycznej, polityczno-wojennych, -strategicznego

19. **POLITYKA PLANISTYCZNA GMINY**

Obszary o określonych priorytetach

W ramach priorytetów określonych w poprzednim planie (z) w/w w realizacji spraczkazano (O), w tym w przewidzianym przetwarzaniu:

- tereny zabudowy mieszkalnej
- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej
- tereny zabudowy usługowej
- tereny zabudowy usługowej (w tym UIC - ob. hand. o powierzchni pow. 2000m²)
- tereny zabudowy produkcyjnej, magazynowej, słabiej
- tereny usług sportu
- tereny dotykające w zakresie infrastruktury technicznej

Obszary, dla których określono plan sportu i rekreacji

[illegible][illegible]

The map shows a green area labeled 'KI PARK KRAJOBRAZU' and a blue area labeled 'GMINA CZERWONOGÓR'. A red line indicates the location of the 'STACJA KRAJOBRAZU'.

The map shows the project area in Ujawnienie Pomorskie, which is highlighted in green. The area is bordered by the Ujawnienie Pomorskie and Ujawnienie Pomorskie. The map also shows the surrounding areas, including the Ujawnienie Pomorskie and Ujawnienie Pomorskie. The map is titled 'PRZESIEGNIĘTWO PROJEKTOWO-REALIZACYJNE "DOM" SP. Z O.O.'.

[illegible]

PROJEKTOWANIE PROJEKTOWO-REALIZACJI "DOST. SP. Z O.O. 13-20 STARGARDZKIEJ UL. KOSZALIN TEL. (094) 22 57 10 FAX (094) 26 14 78	
SWIATA CHOCICE	
Instytut Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Szczecińskiego PLACOWKA	
TERMIN: (KIERUNKI) zaproszenia przetargowego 1-półka przetargowa	
Główny projektant:	mgr Inż. arch. Maria Klich-Sztencak tel. nr 131515, e-mail: dr. Maria.Klich-Sztencak@uni.szczecin.pl
Opis przetargu:	mgr Kamilla Sieduch
Data upublicznienia:	mgr WPT S.
PROJEKTOWANIE PROJEKTOWO-REALIZACJI "DOST. SP. Z O.O. 13-20 STARGARDZKIEJ UL. KOSZALIN TEL. (094) 22 57 10 FAX (094) 26 14 78	
SWIATA CHOCICE	
Instytut Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Szczecińskiego PLACOWKA	
TERMIN: (KIERUNKI) zaproszenia przetargowego 1-półka przetargowa	
Główny projektant:	mgr Inż. arch. Maria Klich-Sztencak tel. nr 131515, e-mail: dr. Maria.Klich-Sztencak@uni.szczecin.pl
Opis przetargu:	mgr Inż. Maria Klich-Sztencak
na miejscu:	na miejscu: w godzinach: od 9:00 do 16:00 w dni: 01.10.2008 r.
Data upublicznienia:	1 sierpnia 2007 r.

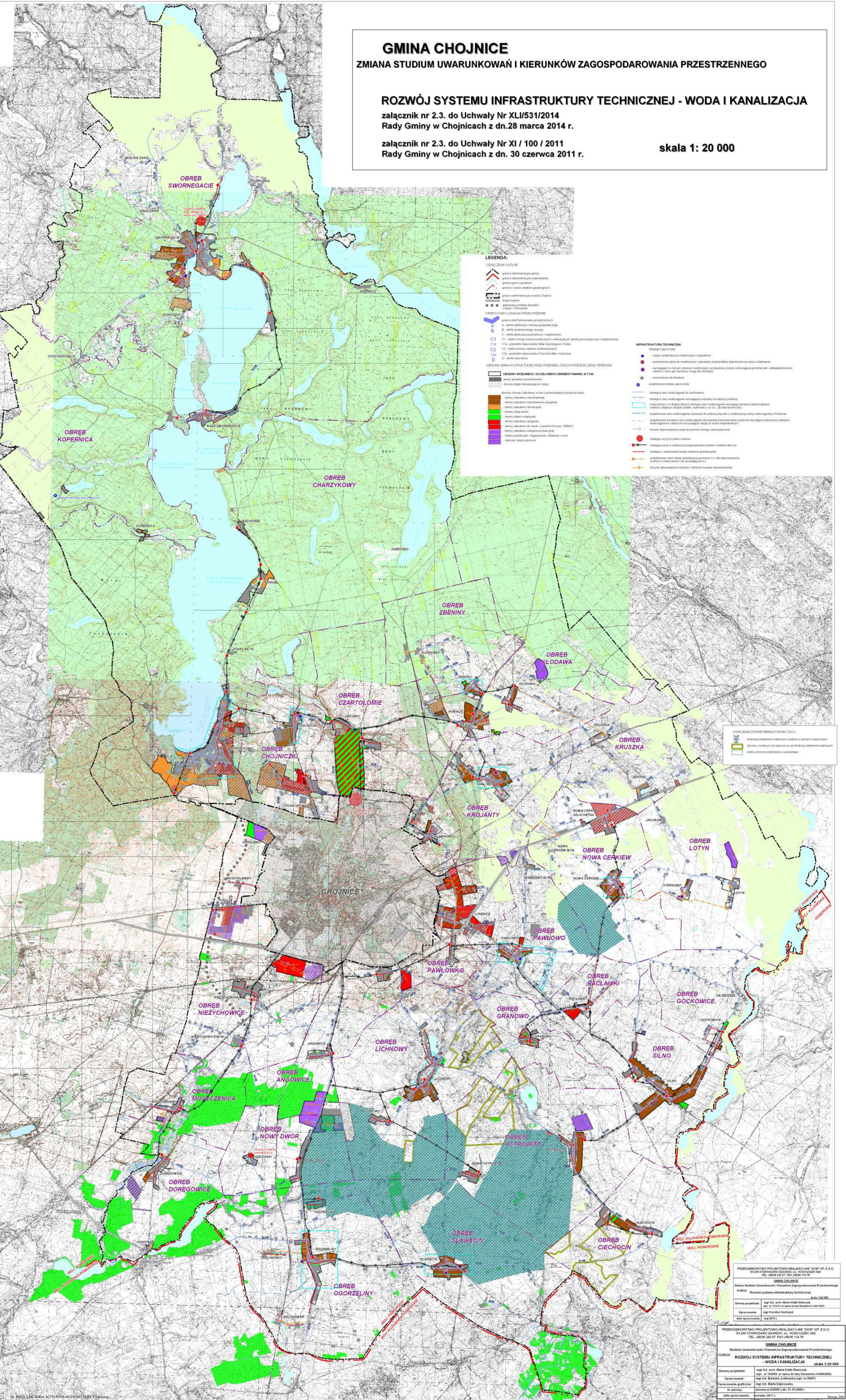
ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

ROZWÓJ SYSTEMU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - WODA I KANALIZACJA

**załącznik nr 2.3. do Uchwały Nr XLI/531/2014
Rady Gminy w Chojnicach z dn.28 marca 2014 r.**

**załącznik nr 2.3. do Uchwały Nr XI / 100 / 2011
Rady Gminy w Chojnicach z dn. 30 czerwca 2011 r.**

skala 1: 20 000

Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr XLI/531/2014
Rady Gminy w Chojnicach
z dnia 28 marca 2014 r.

w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice ”

Rozstrzygnięcie w sprawie uwag wniesionych do projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice”

Rada Gminy w Chojnicach, po zapoznaniu się z dokumentacją formalno-prawną dotyczącą uwag do projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice ” realizowanej na podstawie Uchwały Nr XVIII/221/2012 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 13 marca 2012 r. **rozstrzyga** co następuje:

1. Projekt zmiany „Studium...” został wyłożony do publicznego wglądu w dniach od 09 grudnia 2013 r. do 10 stycznia 2014 r. W dniu 09 stycznia 2014 r. odbyła się dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie zmiany „Studium...” rozwiązaniami. Termin składania uwag do projektu zmiany „Studium...” należało składać w nieprzekraczalnym terminie do dnia 10 lutego 2014 r.

2. Udokumentowano, że w czasie wyłożenia projektu zmiany „Studium...” oraz w terminie obligatoryjnym oczekiwania na uwagi, do Wójta Gminy Chojnice **nie wpłynęła żadna uwaga.**

Przewodniczący Rady Gminy

Tadeusz Leszczyński

Uzasadnienie

w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice”

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.) zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej. Stosownie do art. 18 ust. 2 pkt. 5 w/w ustawy do wyłącznej właściwości rady gminy należy uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także zmian tych dokumentów. Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.) studium uchwała rada gminy, a zgodnie z art. 27 tejże ustawy zmiana studium następuje w takim trybie, w jakim jest ono uchwalane.

Dotychczasowe „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice” uchwalono Uchwałą Nr XI/100/2011 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 30 czerwca 2011 r. i stanowiło ono całościową, kompleksową aktualizację „Studium” – nowy dokument. Uwzględniając wnioski oraz istniejące uwarunkowania w południowej części obszaru gminy wskazano obszary, dla których dopuszczono lokalizacje elektrowni wiatrowych (obszary oznaczone na zał. graficznym nr 2.2 jako „EW”), jednocześnie wskazując, iż lokalizacje te wymagają dalszych analiz przestrzennych na etapie planów miejscowych, ich zasięgi pokazane w Studium mają charakter orientacyjny, a obszary dopuszczalnej lokalizacji to obszary problemowe w skali lokalnej, gminnej. Przyjęto zasadę lokalizacji elektrowni wiatrowych poprzez plany miejscowe, zapisując jednocześnie, że gmina zamierza każdorazowo sporządzać plan miejscowy dla tego typu inwestycji. Zarówno uwarunkowania jak i wnioski oraz proponowane rozstrzygnięcia były w trakcie procedury planistycznej Studium wielokrotnie poddawane dyskusjom publicznym i konsultacjom, w tym w poszczególnych sołectwach. Do projektu „Studium...” z 2011 r. nie wniesiono uwag kwestionujących proponowane kierunki zmian w przeznaczeniu terenów dotyczące ewentualnych lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Jednakże już po uchwaleniu dokumentu „Studium” do Wójta Gminy Chojnice wpłynęły wnioski właścicieli i dzierżawców gruntów rolnych, którzy wnosili o taką zmianę Studium, by możliwe było jednoznaczne określenie, iż na gruntach, które zamierzają wykupić od Agencji Nieruchomości Rolnych nie przewiduje się lokalizacji elektrowni wiatrowych i są one przeznaczone do użytkowania rolnego. Brak tego typu zmiany powodowałby niemożliwość wykupu gruntów Skarbu Państwa od ANR przez dotychczasowych dzierżawców po preferencyjnych warunkach.

Uwzględniając te wnioski oraz fakt, iż w obszarze gminy Chojnice dotychczasowe procedury planistyczne dotyczące 5 farm elektrowni wiatrowych praktycznie wykorzystują docelową moc przyłączeniową do sieci energetycznej na najbliższe lata, zdecydowano o przystąpieniu do sporządzania odpowiedniej zmiany „Studium...” i podjęcia uchwały Nr XVIII/221/2012 z dnia 13 marca 2012 r.

Zmiana polega na jednoznacznym wskazaniu, iż na wnioskowanych działkach nie przewiduje się innego jak rolne przeznaczenie terenów, poprzez usunięcie dopuszczenia lokalizacji elektrowni wiatrowych. Jednocześnie zaktualizowano niektóre zapisy dotychczasowego „Studium...” dotyczące uwarunkowań ponadlokalnych oraz wynikające z faktów sporządzenia i uchwalenia planów miejscowych w obszarze gminy. W dotychczasowym dokumencie dodano informacje tekstowe i graficzne dotyczące strefy ochronnej terenu zamkniętego w Niezychowicach (w procedurze Studium zakończonej uchwałą w 2011 r. organy wojskowe nie przedstawiły informacji na ten temat).

Wprowadzone korekty i zmiany mają charakter nieznaczny, nie zmieniają zasadniczych zasad i kierunków polityki przestrzennej gminy, stanowią niewielką modyfikację dokumentu dotychczasowego.

Projekt Zmiany Studium został sporządzony zgodnie z wymogami ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 647 z późn. zm.), procedura formalno-prawna przebiegała zgodnie z art. 11 ustawy. Zakres i forma opracowania uwzględniają treść Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dn. 28 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 118, poz. 1233) dot. studium.

Dla proponowanych rozwiązań projektowych uzyskano wymagane przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym pozytywne opinie oraz uzgodnienia. Do zmiany „Studium...” sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko oceniającą proponowane rozwiązania. Dokument zmiany „Studium” wraz z prognozą poddano procedurze planistycznej wynikającej z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu

przestrzennym oraz strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, zgodnie z wymogami ustawy z 03.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.). Ustawa ta, w art. 46.1. wprowadziła wymóg przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w tym także w przypadku wprowadzania zmian do już przyjętego dokumentu. Po uzgodnieniu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie, sporządzono dla projektu dokumentu zmiany „Studium...” prognozę oddziaływania na środowisko oraz uzyskano opinie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chojnicach. W procedurze z udziałem społeczeństwa nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski do prognozy.

Po uzyskaniu wymaganych przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uzgodnień oraz opinii projekt zmiany „Studium...” wyłożono do publicznego wglądu, ogłaszając o tym fakcie stosownie do wymogów ustawy. Wyłożenie odbyło się w dniach od 09 grudnia 2013 r. do dnia 10 stycznia 2014 r. W dniu 09 stycznia 2014 r. odbyła się dyskusja publiczna nad rozwiązaniami projektu zmiany „Studium...” W wyznaczonym na wnoszenie uwag okresie, tj. do dnia 10 lutego 2014 r. nie wniesiono uwag.

Wójt Gminy Chojnice zarządzeniem podsumował strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko, o przyjęciu dokumentu, zgodnie z ustawą z 03.10.2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 1235 ze zm.) poinformuje publicznie poprzez odpowiednią informację.

Tryb formalno-prawny opracowania został udokumentowany zgodnie z wymogami ustawowymi w dokumentacji planistycznej.

Mając na uwadze art. 3 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, który mówi, iż kształtowanie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, należy do zadań własnych gminy za zasadne uważa się podjęcie przedmiotowej uchwały.

Studium nie jest aktem prawa miejscowego, nie oznacza to, że nie posiada ono żadnej funkcji prawnej. Ustalenia studium mają charakter „aktu wewnętrznego”, który obowiązuje samorząd gminy i jednostki podległe gminie do prowadzenia działań zgodnie z przyjętym dokumentem.

Miejscowe plany sporządzane po uchwaleniu tego dokumentu winny być zgodnie z zapisami Studium (art. 15 ust. 1 ustawy), co każdorazowo Wójt Gminy jest obowiązany badać przed podjęciem stosownej uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu miejscowego (art. 14 ust. 5 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), a Rada Gminy przed uchwaleniem planu także ma obowiązek stwierdzić, iż plan nie narusza ustaleń studium (art. 20 ust. 1 ustawy).

Wobec wyczerpania procedury przedkłada się Radzie Gminy projekt zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice” - wraz z ustawowo określonymi załącznikami – do uchwalenia.

UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Rada Gminy w Chojnicach Uchwałą Nr XVIII/221/2012 z dnia 13 marca 2012 r. przystąpiła do sporządzania zmiany dotychczasowego dokumentu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice (uchwalonego Uchwałą Nr XI/100/2011 z dnia 30.06.2011 r.).

Zmiana spowodowana była wnioskami dzierżawców gruntów rolnych od Agencji Nieruchomości Rolnych, którzy ze względu na zamiary nabycia gruntów są zainteresowani jednoznacznym określeniem rolnego charakteru tych nieruchomości. W celu nabycia po preferencyjnych cenach dotychczas dzierżawionych gruntów konieczne jest wykazanie się odpowiednimi zapisami ustaleń Studium lub zapisami odpowiedniego planu miejscowego, iż nie są to grunty, na których dopuszcza się lub przewidziano lokalizację elektrowni wiatrowych, a są to grunty o rolnym przeznaczeniu.

Dla części z wnioskowanych działek obowiązujące, niedawno uchwalone plany miejscowe ustaliły rolne przeznaczenie (mpzp dla fragmentów obrębów geod. Lichnowy, Nowy Dwór, Ogorzeliny, Sławęcín z kwietnia 2013 r. oraz mpzp dla fragmentów obr. Ostrowite z marca 2013 r., mpzp dla fragmentów obrębów geod. Lichnowy, Ostrowite, Sławęcín – z 2012 r.). Dla pozostałych wnioskowanych działek, tj. dla **cz. dz. geod. 44/14 obr. Ostrowite, cz. dz. geod. 44/12 obr. Ostrowite, a także dz. geod. 25/3 obr. Ciechocin, dz. 39/38, 39/2, 39/3, 39/39, 14/3 w obr. Ciechocin** nie ma aktualnie obowiązującego planu miejscowego, Gmina nie przystąpiła

też do sporządzania dla nich planu miejscowego.

Uwzględniając wnioski, biorąc pod uwagę uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów oraz potrzeb i możliwości rozwoju gminy (m. in. w obszarze gminy Chojnice dotychczasowe procedury planistyczne dotyczące 5 farm elektrowni wiatrowych praktycznie wykorzystują docelową moc przyłączeniową do sieci energetycznej na najbliższe lata), uwzględniając walory ekonomiczne przestrzeni – zmieniono dotychczasowe zapisy, ustalenia „Studium” dodając zapis w części tekstowej *„W obszarze zmiany Studium **nie przewiduje się lokalizacji elektrowni wiatrowych**, ani innych urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW. Ustala się rolne przeznaczenie terenów”*.

Ponieważ planowanie ma charakter ciągły, dokonano w dotychczasowym dokumencie „Studium” aktualizacji treści odnoszących się do uwarunkowań ponadlokalnych oraz dot. zagospodarowania przestrzennego (aktualizacja stanu opracowań planistycznych w obszarze gminy, informacje dot. strefy ochronnej terenu zamkniętego i uwarunkowań dla tej strefy).

Zasady i ustalenia opracowań ponadlokalnych takich jak „Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030” (przyjęta Uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r., opublikowana w MP z 2012 r., poz. 252), czy też „Strategia rozwoju woj. pomorskiego” (uchwalona uchwałą Nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 r.) nie powodują konieczności dokonania zmian w polityce przestrzennej gminy Chojnice, ani modyfikacji dotychczasowych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Stanowią jednakże punkt odniesienia dla polityki przestrzennej gminy.

SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM

W wyniku zmiany polityki przestrzennej w zakresie wskazania obszarów, na których dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych uchwala się zmianę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chojnice” uchwalonego Uchwałą Nr XI/100.2011 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 30 czerwca 2011 r. polegającą na jednoznacznym wskazaniu, iż w granicach obszarów wskazanych na zał. graficznych (obszary obejmujące cz. dz. geod. 44/14 obr. Ostrowite, cz. dz. geod. 44/12 obr. Ostrowite, a także dz. geod. 25/3 obr. Ciechocin, dz. 39/38, 39/2, 39/3, 39/39, 14/3 w obr. Ciechocin) nie przewiduje się lokalizacji elektrowni wiatrowych ani innych urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. Ustala się dla tych obszarów rolne przeznaczenie terenów.

Ponieważ planowanie ma charakter ciągły, w dotychczasowym dokumencie „Studium” dokonuje się aktualizacji treści odnoszących się do uwarunkowań ponadlokalnych oraz dot. zagospodarowania przestrzennego (aktualizacja stanu opracowań planistycznych w obszarze gminy, informacja o strefie ochronnej terenu zamkniętego w Nieżychowicach).

Odpowiednio do przedmiotu zmiany zmienia się zapisy w części tekstowej „Studium...” oraz w części graficznej dokumentu.

Przewodniczący Rady Gminy

Tadeusz Leszczyński